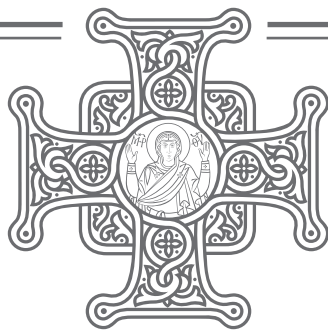

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА УКРАЇНИ

БОГОСЛУЖБОВІ ВКАЗІВКИ
НА 2025 РІК

КИЇВ, 2024

ВИДАНО З БЛАГОСЛОВЕННЯ
МИТРОПОЛИТА КИЇВСЬКОГО І ВСІЄЇ УКРАЇНИ
ЕПІРАНІА

Редакційна колегія:

Єпископ Єфрем (Хом'як)

Архімандрит Михаїл (Карнаух)

Архімандрит Онуфрій (Сонькін)

Протоієрей Петро Бойко

Священник Юрій Балицький

Протодиякон Василь Дідора

Дмитрунець Дмитро

ЗМІСТ

СІЧЕНЬ.....	5
ЛЮТИЙ.....	27
БЕРЕЗЕНЬ.....	47
КВІТЕНЬ.....	82
ТРАВЕНЬ.....	120
ЧЕРВЕНЬ.....	142
ЛИПЕНЬ.....	161
СЕРПЕНЬ.....	180
ВЕРЕСЕНЬ.....	201
ЖОВТЕНЬ.....	221
ЛИСТОПАД.....	241
ГРУДЕНЬ.....	260

1 СІЧНЯ, середа

ОБРИЗАННЯ ГОСПОДНЄ. Свт. Василя Великого, архієп. Кесарії Каппадокійської (379). Мч. Василя Анкірського (бл. 362). Св. Емілії, матері свт. Василя Великого (IV). Прп. Амфілохія Почаївського (1970).

Літургія за чином свт. Василя Великого.

Ран. – Ін., 36 зач., X, 9 – 16.

Літ. – Обрізання: Кол., 254 зач., II, 8 – 12. Лк., 6 зач., II, 20 – 21, 40 – 52.

Свт.: Євр., 318 зач., VII, 26 – VIII, 2. Лк., 24 зач., VI, 17 – 23.

Прп.: Гал., 213 зач., V, 22 – VI, 2. Лк., 24 зач., VI, 17 – 23. (під зачало).

Подаємо порядок звершення служби Обрізання Господнього у поєднанні із бдінною службою свт. Василя Великого та шестеричною службою прп. Амфілохія Почаївського.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – 1-ий антифон.

На «Господи, взиваю» стихир на 10: свята, глас 8-ий – 4 (по двічі), святителя Василя, глас 4-ий – 4 (перша стихира – двічі) і преподобного – 2. «Слава» – святителя, глас 8-ий: «Ти, преподобний, був ревнителем премудрости...», «І нині» – свята, глас той самий: «Як сходить Спас...».

Вхід з кадилом. Прокимен дня. Паремії Мінеї – 3.

На літії стихира храму і стихир святителя, глас 3-ий. «Слава» святителя, глас 6-ий: «Виливалася благодать...», «І нині» – свята, глас 8-ий: «Як сходить Спас...».

На стиховні стихир святителя, глас 1-ий. «Слава» – святителя, глас 6-ий: «Благодать чудес...», «І нині» – свята, глас 8-ий: «Не посоромився Всеблагий Бог...».

Після Трисвятого – тропар святителя Василя, глас 1-ий (двічі), і «Богородице Діво...» (один раз).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» тропар свята, глас 1-ий (один раз), святителя Василя (один раз), глас той самий. «Слава» – преподобного, глас 8-ий, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Кафізми 10-та і 11-та. Малі ектенії. Сідальні Мінеї.

Поліелей. Величання тільки святителя: «Величаємо тебе, святителю отче Василю, / і шануємо святу пам'ять твою, / бо ти молиш за нас Христа Бога нашого». Величання співається з вибраними стихами із псалмів Давидових, співають по черзі обидва хори.

Після поліелею сідальні із Мінеї. Ступенева – 1-ий антифон 4-го гласу. Прокимен святителя, глас 1-ий: «Уста мої промовлятимуть премудрість, і повчання серця мого розум»; стих: «Почуйте це, всі народи, зрозумійте, всі, що живе у світі». Євангеліє. Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами святителя Василя...». Стихира святителя, глас 6-ий: «Вилилася благодать...».

Канони: свята на 6, святителя Василя на 6 і преподобного на 2.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія – ірмоси канонів свята Богоявлення.

Після 3-ої пісні – кондак свята, глас 3-ий; кондак та ікос преподобного глас 2-ий; сідальний святителя Василя, глас 8-ий; «Слава» – сідальний преподобного «І нині» – сідальний свята, глас 4-ий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос святителя Василя, глас 4-ий.

На 9-й пісні «Чеснішу...» не співаємо, але співаємо приспіви свята Обрізання та святителя Василя.

Після 9-ої пісні – світільний святителя Василя (двічі). «Слава» – світільний преподобного, «І нині» – світільний свята.

На хвалітніх стихир свята і святителя, глас 5-ий – 6 (перша стихира – двічі). «Слава» – святителя, глас 6-ий: «Вилилася благодать...», «І нині» – свята, глас 8-ий: «Зійшовши до роду людського, Спас...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар святителя Василя, глас 1-ий. «Слава» преподобного, глас 8-ий, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст: «Христос, істинний Бог наш, що на восьмий день плоттю обрізатися зволив ради нашого спасіння, молитвами Пречистої Своєї Матері, святого отця нашого Василя Великого, архієпископа Кесарії Каппадокійської і преподобного отця нашого Амфілохія Почаївського їх же пам'ять нині звершуємо, і всіх святих, помилує і спасе нас, як Благий і Людинолюбний».

(Святий храму і місцевошановані святі не згадуються).

НА ЧАСАХ:

На 1-му і 6-му часі – тропар свята. «Слава» – тропар святителя Василя.

Кондак свята.

На 3-му і 9-му часі – тропар свята. «Слава» – тропар преподобного.

Кондак святителя Василя.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні свята, пісня 3-я – 4 (з ірмосом), святителя Василя, пісня 6-а – 4 (без ірмоса).

Після входу – тропар свята, тропар святителя Василя, тропар преподобного, кондак святителя. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак свята.

Співається Трисвяте.

Прокимен – свята, глас 6-ий: «Спаси, Господи, людей Твоїх...»; стих: «До Тебе, Господи...», і святителя, глас 1-ий: «Уста мої промовлятимуть...». Апостол і Євангеліє – свята, святителя і преподобного (під зачало).

Алилуарій – свята, глас 8-ий: «Пастирю Ізраїля...»; і святителя, глас той самий: «Уста праведного...».

Замість «Достойно є...» – «Тобою радується...».

Причасний – свята: «Хваліте Господа з Небес...», і святителя: «В пам'ять вічну...».

2 СІЧНЯ, четвер

Передсвятю Богоявлення. Свт. Сильвестра, папи Римського (335). Прп. Серафима Саровського, чудотворця (1833). **Прп. Сильвестра Києво-Печерського, в Ближніх печерах (XII).** Сщмч. Феогена, еп. Парійського (бл. 320).

Гал., 198 зач., I, 1–10, 20 – II, 5. Мк., 19 зач., V, 1–20.

Служба свт. Сильвестра, без святкового знаку, завершується разом із службою передсвятя.

НА ВЕЧІРНІ кафизми немає.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: передсвята, глас 4-ий – 3, і святителя, глас 8-ий – 3. «Слава: І нині» – передсвята, глас 6-ий.

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири передсвята, глас 1-ий (зі своїми приспіваними). «Слава: І нині» – передсвята, глас 1-ий.

Після Трисвятого – тропар святителя, глас 4-ий. «Слава: І нині» – тропар передсвята, глас 4-ий.

Після співу тропарів на вечірні. Диякон виголошує: «Премудрість». Хор: «Благослови». Іерей: «Суший благословенний...». Хор: «Утверди, Боже...». Іерей: «Пресвята Богородице, спаси нас». Хор: «Чеснішу від херувимів...». Іерей: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава: І нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Іерей виголошує відпуст.

На малому повечір'ї співаємо трипіснець передсвята, глас 2-ий і глас 6-ий та двопіснець.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар передсвята, глас 4-ий: «Готуйся, Завулоне...» (двічі). «Слава» – тропар святителя, глас 4-ий, «І нині» – тропар передсвята, глас той самий: «Готуйся, Завулоне...».

Кафизми 13-та і 14-та. Малі ектенії. Сідальні передсвята. Псалом 50-ий.

Канони: передсвята, глас 2-ий з ірмосом на 8 (ірмоси по двічі) і святителю на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої, 9-ої пісень – ірмос канону святителя.

Після 3-ої пісні – кондак святого, глас 4-ий; сідальний святого, глас 8-ий «Слава: І нині» – сідальний передсвята.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос передсвята.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є...» не співається.

Після 9-ої пісні – світильний передсвята. «Слава: І нині» – знову світильний передсвята.

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихири на 4: передсвята, глас 6-ий. «Слава» – передсвята, глас 6-ий: «І нині» – передсвята, глас той самий.

«Тобі слава належить...» не читається, але одразу «Слава Тобі, що показав нам світло» і читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири передсвята глас 6-ий. «Слава: І нині» – передсвята, глас 8-ий.

Після Трисвятого – тропар святителя, глас 4-ий. «Слава: І нині» – тропар передсвята, глас 4-ий.

НА ЧАСАХ – тропар передсвята. «Слава» – тропар святителя. Кондак передсвята.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні передсвята, пісня 3-я – 4 (з ірмосом) і пісня 6-а – 4.

Після входу – тропарі і кондаки:

Примітка. У період передсвята і післясвята Хрещення денні тропарі не співають, оскільки піснеспіви Октоїха скасовуються.

У храмі Господньому – тропар передсвята, тропар святителя. «Слава» – кондак святителя, «І нині» – кондак передсвята.

У храмі Богородиці – тропар передсвята, тропар храму, тропар святителя; кондак храму, «Слава» – кондак святителя, «І нині» – кондак передсвята.

У храмі – тропар передсвята, тропар храму, тропар святителя; кондак храму, «Слава» – кондак святителя, «І нині» – кондак передсвята.

Співається Трисвяте.

Прокимен, алиуарій і причасний – святителя.

Апостол і Євангеліє – дня.

3 СІЧНЯ, п'ятниця

Прор. Малахії (400 р. до Р. Х.). Мч. Гордія (IV).

На 1-му часі – Діян., 33 зач., XIII, 25 – 32. Мф., 5 зач., III, 1 – 11.

На 3-му часі – Діян., 42 зач., XIX, 1 – 8. Мк., 1 зач., I, 1 – 8.

На 6-му часі – Рим., 91 зач., VI, 3 – 11. Мк., 2 зач., I, 9 – 15.

На 9-му часі – Тит., 302 зач., II, 11 – 14; III, 4 – 7. Мф., 6 зач., III, 13 – 17.

Літургія не звершується

Служба пророка Малахії і мученика Гордія без святкового знаку звершується разом з службою передсвята.

НА ВЕЧІРНІ

кафизма 15-та.
На «Господи, взиваю» стихири на 6: пророка, глас 8-ий – 3, і мученика, глас той самий – 3. «Слава: І нині» – передсвята, глас 4-ий.

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири передсвята, глас 6-ий (зі своїми приспіваними). «Слава: І нині» – передсвята, глас 5-ий: «На Йорданську річку...».

Після Трисвятого – тропар мученика, глас 4-ий. «Слава: І нині» – тропар передсвята, глас 4-ий.

Після співу тропарів на вечірні. Диякон виголошує: «Премудрість». Хор: «Благослови». Іерей: «Суший благословенний...». Хор: «Утверди, Боже...». Іерей: «Пресвята Богородице, спаси нас». Хор: «Чеснішу від херувимів...». Іерей: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава: І нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Іерей виголошує відпуст.

НА МАЛОМУ ПОВЕЧІР'І співаємо трипіснець передсвята, глас 2-ий і глас 6-ий та двопіснець з попереднього дня.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар передсвята, глас 4-ий: «Готуйся, Завулоне...» (двічі). «Слава» – тропар мученика, глас 4-ий, «І нині» – тропар передсвята, глас той самий: «Готуйся, Завулоне...».

Кафизми 19-та і 20-та. Малі ектенії. Сідальні передсвята. Псалом 50-ий.

Канони: передсвята, глас 6-ий з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі), пророка на 4 і мученика на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої, 9-ої пісень – ірмос канону мученика.

Після 3-ої пісні – кондак пророка, глас 4-ий, кондак мученика, глас 8-ий; сідальний пророка, глас 8-ий. «Слава» – сідальний мученика, «І нині» – сідальний передсвята.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос передсвята.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається.

Після 9-ої пісні – світильний передсвята. «Слава: І нині» – знову світильний передсвята.

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихири на 4: передсвята, глас 6-ий. «Слава» – передсвята, глас 6-ий: «Зірка від Якова...», «І нині» – передсвята, глас той самий.

«Тобі слава належить» не читається, але одразу «Слава Тобі, що показав нам світло» і читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири передсвята глас 2-ий. «Слава: І нині» – глас той самий.

Після Трисвятого – тропар мученика, глас 4-ий. «Слава:

І нині» – тропар передсвята, глас 4-ий.

Перший час до ранньої не приєднується.

Примітка! Окремо від ранньої (за Уставом, «на початку 2-ої години», тобто, за нашим відліком часу, близько 8 години ранку) відбувається послідовність часів навечір'я (1-го, 3-го, 6-го і 9 го) з приєднанням до них чину зображальних.

Царські часи звершуються при відкритих царських вратах. Священик в епитрахилі, фелоні та поручах, з Євангелієм в руках (у супроводі свічконосця і диякона в облаченні, з кадилом та свічкою) виходить з вівтаря через царські врати до аналоя поставленого посеред церкви навпроти царських врат. Обійшовши навколо аналоя, свічконосець ставить свічку з його східної сторони.

ПЕРШИЙ ЧАС. Ієрей, поклавши Євангеліє на аналоя, виголошує початковий виголос 1-го часу: «Благословенний Бог наш...». Читець: «Амінь», «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі», «Царю Небесний ...», Трисвяте. Після «Отче наш ...» ієрей – виголос: «Бо Твоє є Царство ...». Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів), «Слава: і нині», «Прийдіть, поклоніться ...» (тричі) і псалми 1-го часу (5-ий, 22-ий і 26-ий).

З початком читання псалмів ієрей, разом з дияконом зі свічкою, звершує кадіння навколо Євангелія, потім кадить вівтар, іконостас, народ і весь храм. Після закінчення 26-го псалма читець виголошує: «Слава, і нині», «Алилуя, Алилуя, Алилуя, слава Тобі, Боже» (тричі), «Господи, помилуй» (тричі), «Слава» – хор або читець: тропар передсвята, глас 4-ий: «Повернувся колись Йордан...», читець: «І нині» – Богородичний: «Як Тебе назвемо, Благодатна?..».

Після Богородичного часу хор співає (зазвичай стихирним наспівом) особливі тропарі свята зі стихами: 1-ий хор – тропар, глас 8-ий: «Сьогодні освячується природа води...», 2-ий хор – той самий тропар. Читець – стих, глас той самий: «Заради цього пом'янув Тебе на землі Йорданський і Ермонський», 1-ий хор – тропар, глас той самий: «Як Людина на ріку прийшов Ти ...». Читець – стих: «Побачили Тебе води, Боже; побачили Тебе води і убоялися», 2-ий хор – той самий тропар. 1-й хор – «Слава» – тропар, глас той самий: «На голос, що лунав у пустелі: готуйте путь Господню, – прийшов Ти, Господи...», 2-й хор – «І нині» – той самий тропар.

Після виконання тропарів диякон виголошує: «Будьмо уважні». Читець – прокимен, глас 4-ий: «І прогрімів Господь з небес, і Вишній подав голос Свій». Стих: «Полюблю Тебе, Господи, кріпосте моя; Господь утвердження моє». Після виконання хором прокимна читаються паремія і Апостол. Диякон: «Премудрість». Читець: «Пророцтва Ісаї читання». Диякон: «Будьмо уважні». Читець читає Паремію (гл. 35). Диякон: «Премудрість». Читець: «Діянє святих апостолів читання». Диякон: «Будьмо уважні». Читець читає апостол (Діян., зач. 33). «Алилуя» після Апостола не читається, але відразу диякон виголошує: «Премудрість, станьмо побожно, вислухаймо святе Євангеліє». Ієрей: «Мир всім». Хор: «І духові твоєму». Ієрей: «Від Матфея святого Євангелія читання». Хор: «Слава Тобі, Господи, слава Тобі». Диякон: «Будьмо уважні». Ієрей читає Євангеліє (Мф., зач. 5). Після закінчення Євангелія хор співає: «Слава Тобі, Господи, слава Тобі». Читець – тропар: «Стопи мої направ...» і «Нехай сповняється уста мої...», Трисвяте по «Отче наш», описля ієрей – виголос: «Бо Твоє є Царство...». Читець або хор: «Амінь», і кондак передсвята, глас 4-ий: «Господь, будучи нині в струменях Йорданських, взиває до Іоана: не бійся хрестити Мене, бо Я прийшов спасти Адама первозданного». Читець: «Господи, помилуй» (40 разів), молитва: «Ти, що кожного часу...», «Господи, помилуй» (тричі), «Слава, і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Ієрей: «Боже, змилосердься над нами і благослови нас...». Читець: «Амінь». Ієрей: «Христе, Світло Істинне...».

ТРЕТІЙ ЧАС. Читець: «Прийдіть, поклоніться...» (тричі), і починає 3-й час. Під час читання псалмів 3-го часу (28-го, 41-го і 50-го) ієрей з дияконом (або як за Типіконом – диякон) звершують мале кадіння храму: кадять навколо Євангелія, іконостас, народ. Після закінчення 50-го псалма читець: «Слава: і нині», «Алилуя, Алилуя, Алилуя, слава Тобі, Боже» (тричі), «Господи, помилуй» (тричі), «Слава» – хор або читець: тропар передсвята, глас 4-ий: «Повернувся колись Йордан...», читець: «І нині» – Богородичний: «Богородице, Ти еси виноградна лоза істинна...».

Хор співає тропарі свята зі стихами: 1-ий хор – тропар,

глас 8-ий: «Тремтіла правиця Предтечі Хрестителя і пророка...», 2-ий хор – той самий тропар. Читець – стих, глас 4-ий: «Заради цього пом'янув Тебе на землі Йорданський і Ермонський», 1-ий хор – тропар, глас той самий: «Тройця, Бог наш...». Читець – стих: «Побачили тебе води, Боже, побачили Тебе води й убоялися», 2-ий хор – той самий тропар. 1-ий хор – «Слава» – тропар, глас 5-ий: «Хто йде з тілом ...», 2-ий хор – «І нині» – той самий тропар.

Після виконання тропарів диякон: «Будьмо уважні». Читець – Прокимен, глас 6-ий: «Побачили Тебе води, Боже, побачили Тебе води й убоялися». Стих: «Голосом моїм до Господа взивав, голосом моїм до Бога, і вислухав мене». Після виконання хором прокимна читаються паремія і Апостол. Диякон: «Премудрість». Читець: «Пророцтва Ісаї читання». Диякон: «Будьмо уважні». Читець читає Паремію (глава 1). Диякон: «Премудрість». Читець: «Діянє святих апостолів читання». Диякон: «Будьмо уважні». Читець читає апостол (Діян., зач. 42). Ієрей: «Мир тобі». Читець: «І духові твоєму». Диякон: «Премудрість, станьмо побожно, вислухаймо святе Євангеліє». Ієрей: «Мир всім». Хор: «І духові твоєму». Ієрей: «Від Марка святого Євангелія читання». Хор: «Слава Тобі, Господи, слава Тобі». Диякон: «Будьмо уважні». Ієрей читає Євангеліє (Мк., зач. 1). Після закінчення Євангелія хор співає: «Слава Тобі, Господи, слава Тобі». Читець – тропар: «Господь Бог благословенний...», Трисвяте. Після «Отче наш» ієрей – виголос: «Бо Твоє є Царство...». Читець або хор: «Амінь», і кондак передсвята, глас 4-ий: «Господь, будучи нині в струменях Йорданських...». Читець: «Господи, помилуй» (40 разів), молитва: «Ти, що кожного часу...», «Господи, помилуй» (тричі), «Слава, і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Ієрей: «Молитвами святих отців наших...». Читець – «Амінь» і молитву: «Владико Боже, Отче Вседержителю...».

ШОСТИЙ ЧАС. Читець: «Прийдіть, поклоніться...» (тричі), і починає 6-й час. Під час читання псалмів 6-ого часу (73-го, 76-го і 90-го) ієрей з дияконом (або як за Типіконом – диякон) здійснюють мале кадіння храму, як на 3-му часі. Після закінчення 90-го псалма читець: «Слава: і нині», «Алилуя, Алилуя, Алилуя, слава Тобі, Боже» (тричі), «Господи, помилуй» (тричі), «Слава» – хор або читець: тропар передсвята, глас 4-ий: «Повернувся колись Йордан...», читець: «І нині» – Богородичний: «Через превеликі гріхи наші сміливості не маємо...».

Хор співає тропарі свята зі стихами: 1-ий хор – тропар, глас 8-ий: «Так говорить Господь ...», 2-ий хор – той самий тропар. Читець – стих, глас 6-ий: «Заради цього пом'янув Тебе на землі Йорданський і Ермонський», 1-ий хор – тропар, глас той самий: «Нині псаломське пророцтво...». Читець – стих: «Побачили тебе води, Боже, побачили Тебе води й убоялися», 2-ий хор – той самий тропар. 1-й хор – «Слава» – тропар, глас 5-ий: «Чого повертаєш назад твої води, Йордане?..», 2-ий хор – «І нині» – той самий тропар.

Після виконання тропарів диякон: «Будьмо уважні». Читець – прокимен, глас 4-й: «В морі путі Твої, і стежки Твої на водах многих». Стих: «Голос грому твого в колесах». Після виконання хором прокимна читаються паремія і Апостол. Диякон: «Премудрість». Читець: «Пророцтва Ісаї читання». Диякон: «Будьмо уважні». Читець читає Паремію (глава 12). Диякон: «Премудрість». Читець: «До римлян послання святого апостола Павла читання». Диякон: «Будьмо уважні». Читець читає апостол (Рим., зач. 91). Ієрей: «Мир тобі». Читець: «І духові твоєму». Диякон: «Премудрість, станьмо побожно, вислухаймо святе Євангеліє». Ієрей: «Мир всім». Хор: «І духові твоєму». Ієрей: «Від Марка святого Євангелія читання». Хор: «Слава Тобі, Господи, слава Тобі». Диякон: «Будьмо уважні». Ієрей читає Євангеліє (Мк., зач. 2). Після закінчення Євангелія хор співає: «Слава Тобі, Господи, слава Тобі». Читець – тропар: «Скоро пошли нам милосердя Твоє...», Трисвяте. Після «Отче наш» ієрей – виголос: «Бо Твоє є Царство ...». Читець або хор: «Амінь», і кондак передсвята, глас 4-ий: «Господь, будучи нині в струменях Йорданських...». Читець: «Господи, помилуй» (40 разів), молитва: «Ти, що кожного часу...», «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Ієрей: «Молитвами святих отців наших...». Читець – «Амінь» і молитву: «Боже і Господи Сил...».

ДЕВ'ЯТИЙ ЧАС. Читець: «Прийдіть, поклоніться...» (тричі), і починає 9-й час. Під час читання псалмів 9-го часу (92-го, 113-го і 85-го) ієрей з дияконом звершують

кадіння всього храму, як на 1-му часі. Після закінчення 85-го псалма читаєть: «Слава: і нині», «Алилуя, Алилуя, Алилуя, слава Тобі, Боже» (тричі), «Господи, помилуй» (тричі), «Слава» – хор або читаєть: тропар передсв'ятя, глас 4-й: «Повернув колись Йордан...», читаєть: «І нині» – Богородичний: «Ти, що заради нас народився від Діви...».

Хор співає тропарі св'ята зі стихами: 1-й хор – тропар, глас 7-й: «Страшно було бачити на річці Творця неба і землі...», 2-й хор – той самий тропар. Читаєть – стих, глас 2-й: «Заради цього пом'янув Тебе на землі Йорданській і Ермонській...», 1-й хор – тропар, глас той самий: «Коли побачив Предтеча грядущого до себе Господа слави...». Читаєть – стих: «Побачили Тебе води, Боже, побачили Тебе води й убоялися», 2-й хор – той самий тропар. Канонарх (за Типіконом – диякон) читає голосно стихиру, глас 5-й: «Руку твою, що доторкнулася...» (три поклони). Потім обидва хори на «Слава: і нині» співають стихиру, глас 5-й: «Руку твою, що доторкнулася до пречистої глави Владик...». Диякон: «Будьмо уважні». Читаєть – прокимен, глас 3-й: «Господь просвічення мое і Спаситель мій, кого убоюся»; стих: «Господь Захисник життя моє, кого утешуся». Після виконання хором прокимна читаються паремія і Апостол. Диякон: «Премудрість». Читаєть: «Пророцтва Ісаї читання». Диякон: «Будьмо уважні». Читаєть читає Паремію (гл. 49). Диякон: «Премудрість». Читаєть: «До Тита послання святого апостола Павла читання». Диякон: «Будьмо уважні». Читаєть читає апостол (Тит., зач. 302). Іерей: «Мир тобі». Читаєть: «І духові твоєму». Диякон: «Премудрість, станьмо побожно, вислухаймо святе Євангеліє». Іерей: «Мир всім». Хор: «І духові твоєму». Іерей: «Від Матфея святого Євангелія читання». Хор: «Слава Тобі, Господи, слава Тобі». Диякон: «Будьмо уважні». Іерей читає Євангеліє (Мф., зач. 6). Хор: «Слава Тобі, Господи, слава Тобі». Після прочитання Євангелія іерей у супроводі диякона вносить Євангеліє у вівтар, попередньо хрестоподібно осінивши

ним з амвону народ. Диякон зачинає царські врата, а завіса залишається відкритою до відпусту зображальних (в деяких храмах завіса закривається і знову відкривається з початком зображальних). Читаєть – тропар: «Не залиш нас до кінця...», Трисвяте. Після «Отче наш» іерей – виголос: «Бо Твоє є Царство...». Читаєть або хор: «Амінь», і кондак передсв'ятя, глас 4-й: «Господи, будучи нині в струменях Йорданських...». Читаєть: «Господи, помилуй» (40 разів), молитва: «Ти, що кожного часу...», «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Іерей: «Боже, змилосердсь над нами і благослови нас...». Читаєть – «Амінь» і молитву: «Владико Господи, Ісусе Христе...».

Після заключної молитви 9-ого часу починається читання зображальних: «Благослови, душе моя, Господа...», «Слава» – «Хвали, душе моя, Господа...», «І нині» – «Єдинородний Сину...», «У царстві Твоєму...», «Слава: І нині» – «Пом'яни нас, Господи...», «Пом'яни нас, Владико...», «Пом'яни нас, Святий...», «Хор Небесний...», «Приступіть до Нього...», «Хор Небесний...», «Слава» – «Хор святих ангелів...», «І нині» – «Полегши, прости...», «Отче наш», виголос: «Бо Твоє є Царство...»; хор або читаєть – кондак передсв'ятя, глас 4-й: «Господи, будучи нині в струменях Йорданських...», читаєть: «Господи, помилуй» (40 разів); молитва «Всесв'ята Тройце...». «Нехай буде благословенне ім'я Господнє...» «Слава: І нині» 33-й псалом. Диякон: «Премудрість». Хор: «Достойно є», закінчуючи словами «і Матір Бога нашого». Іерей: «Пресвята Богородице, спаси нас». Хор: «Чеснішу від херувимів...». Іерей: «Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі». Хор: «Слава: І нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Іерей творить відпуст (на амвоні, при зачинених царських вратах).

Літургію в цей день не звершуємо.

4 СІЧНЯ, субота

Субота перед Богоявленням. Собор 70-х апостолів: Якова, брата Господнього; Марка і Луки, євангелістів; Клеопи, Симеона, Варнави, Іосії, званого Юстом, Фадея, Ананія, Стефана, Филипа, Прохора, Никанора, Тимона, Пармена, Тимофія, Тита, Филимона, Онисима, Епафраса, Архипа, Сили, Силуана, Крискента, Криспа, Епенета, Андроніка, Стахія, Амплія, Урвана, Наркиса, Апелія, Аристовула, Родіона (Іродіона), Агава, Руфа, Асинкрита, Флегонта, Єрма, Патрова, Єрмія, Ліна, Гая, Філолога, Лукія, Ясона, Сосипатра, Олімпа (Олімпана), Тертія, Ераста, Куарта, Евода, Онисифора, Климента, Сосфена, Аполлоса, Тихика, Епафродита, Карпа, Кондрата, Марка, сина Варнави, Зіни, законника, Аристарха, Пуда, Трофима, Марка, Артеми, Акили, Фортуната, Ахаїка, Діонісія Ареопагіта і Симеона Нігера. Прп. Феоктиста, ігум. Кукума Сикелійського (800). Свт. Євстафія I, архієп. Сербського (бл. 1285). **Прп. Ахілі, дияк., Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIV).** Прмч. Зосими і мч. Афанасія (III – IV).

Суботи перед Богоявленням: 1 Тим., 284 зач., III, 14 – IV, 5. Мф., 5 зач., III, 1 – 11.

Апл.: Рим., 96 зач. (від половини), VIII, 8 – 14. Лк., 50 зач., X, 1 – 15.

Служба апостолам славослівна і прп. Феоктисата, без свякового знаку звершується в поєднанні зі службою передсв'ятя Богоявлення.

НА ВЕЧІРНІ кафізма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: апостолів, глас 4-й – 3, і преподобного, глас 2-й – 3. «Слава: і нині» – передсв'ятя, глас 3-й.

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири передсв'ятя, глас 8-й (зі своїми приспівами). «Слава» – св'ята, глас 8-й: «Сину Божий...», «І нині» – передсв'ятя, глас 6-й: «Гряде до Йордану Христос...» (див. в службі 70-ох апостолів).

Після Трисвятого – тропар апостолів, глас 8-й. «Слава: і нині» – тропар передсв'ятя, глас 4-й: «Готуйся, Завулоне...» (див. у службі 70-ох апостолів).

На малому повечір'ї співаємо канон передсв'ятя (цього дня), глас 6-й на 6 «Жезлом розсікається море Червоне...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар передсв'ятя, глас 4-й: «Готуйся, Завулоне...» (двічі). «Слава» – тропар апостолів, глас 8-й, «І нині» – тропар передсв'ятя, глас той самий: «Готуйся, Завулоне...».

Кафізми 16-та і 17-та. Малі ектенії. Сідальні передсв'ятя.

Канони: передсв'ятя (див. в службі 70-ох апостолів), глас 6-й: «Як по суші...», з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі), апостолів на 4, і преподобного на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія: ірмоси канону Богоявлення.

Після 3-ої пісні – кондак та ікос передсв'ятя, глас 4-й (див. в службі 70-ох апостолів); сідальний апостолів. «Слава» – сідальний преподобного. «І нині» – сідальний передсв'ятя, глас 1-й (див. в службі 70-ох апостолів).

Після 6-ої пісні – кондак та ікос апостолів, глас 2-й.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається.

Після 9-ої пісні – світильний апостолів, «Слава» – інший світильний апостолів, «І нині» – світильний передсв'ятя (див. в службі 70-ох апостолів).

На хвалітні стихири передсв'ятя, глас 6-й – 4. «Слава» – передсв'ятя, глас той самий, «І нині» – передсв'ятя, глас той самий. (див. в службі 70-ох апостолів).

Співаємо Велике славослів'я.

Після Трисвятого – тропар апостолів, глас 3-ій. «Слава: і нині» – тропар передсв'ята, глас 4-ий: «Готуйся, Завуло-не...».

НА ЧАСАХ – тропар передсв'ята. «Слава» – тропар апостолів. Кондак тільки передсв'ята.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні передсв'ята, пісня 3-тя – 4 (з ірмосом), і апостолів, пісня 6-та – 4.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар передсв'ята, тропар апостолів. «Слава» – кондак апостолів, «І нині» – кондак передсв'ята.

Примітка. У період передсв'ята і післясв'ята Хрещення денні тропарі не співають, оскільки піснеспіви Октоїха скасовуються.

У передсв'ята і післясв'ята Господніх свят, у всю П'ятидесятницю, в недільні дні, в великі і середні Господні свята тропар і кондак Господнього храму не співають.

У храмі Богородиці устав співу може бути двох варіантів:

I. Тропар передсв'ята, тропар храму, тропар апостолів; кондак храму. «Слава» – кондак апостолів, «І нині» – кондак передсв'ята.

II. Тропар передсв'ята, тропар храму, тропар апостолів; кондак передсв'ята. «Слава» – кондак апостолів, «І нині» – кондак храму.

Примітка. У передсв'ята і післясв'ята Богородичних двонадесятих свят, в Богородичні великі, поліелейні та славослівні свята тропар і кондак храму Богородиці не співають. Кондак храму Богородиці співається у всю П'ятидесятницю.

У храмі святого – тропар передсв'ята, тропар храму, тропар апостолів; кондак храму. «Слава» – кондак апостолів, «І нині» – кондак передсв'ята.

Прокимен, алилуарій і причасний – дня і апостолів.

Апостол і Євангеліє – суботи перед Богоявленням і апостолів.

5 СІЧНЯ, неділя

28-а неділя після П'ятдесятниці, перед Богоявленням. Глас 3-ій.

Навечір'я Богоявлення (Хрещенський святвечір). Сщмч. Феопемпта, єп. Нікомидійського, і мч. Феони, волхва (303). Прп. Синклітики Олександрійської (бл. 350). Прор. Михея (IX ст. до Р. Х.). Прп. Аполлінарії (бл. 470). Прпп. Фостирія та Мини (VI). Прп. Григорія Акритського (бл. 820).

Літургія за чином свт. Іоана Золотоустого.

Ран. – Єв. 6-е, Лк., 114 зач., XXIV, 36 – 53.

Літ. – 2 Кор., 170 зач., I, 21 – II, 4. Мф., 89 зач., XXII, 1 – 14.

Під час освячення води – 1 Кор., 143 зач. (від пол.), X, 1 – 4. Мк., 2 зач., I, 9 – 11.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж...» – кафізма вся.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: воскресні, глас 3-ій – 4, передсв'ята, глас 6-ий – 3, і мучеників, глас 1-ий – 3. «Слава» – передсв'ята, глас 6-ий: «Готуйся, Йорданеріко...», «І нині» – догматик, глас 3-ій: «Як нам не дивуватися...».

Вхід з кадилом. Прокимен дня.

На літїі стихира храму і стихири передсв'ята без приспівів, глас 2-ий. «Слава: і нині» – свята, глас 8-ий.

На стиховні стихири воскресні, глас 3-ій. «Слава: і нині» – передсв'ята, глас 6-ий: «Нехай радіє пустеля Йорданська...».

Після Трисвятого – «Богородице Діво радуйся» (двічі) і тропар передсв'ята, глас 4-ий.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар воскресний, глас 3-ій (двічі). «Слава: і нині» – тропар передсв'ята, глас 4-ий.

Кафізми 2-га і 3-тя. Малі ектенії. Сідальні воскресні.

Непорочні. «Ангельський собор...». Іпакої, Ступеневі і прокимен – гласу. Євангеліє воскресне 6-е. «Воскресінн Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами апостолів...». Стихира воскресна, глас 6-ий: «Воскрес Ісус із гробу...».

Канони: воскресний з ірмосом на 4 (ірмос один раз), Богородиці (Октоїха) на 2, передсв'ята на 4 і мучеників на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія свята Богоявлення: «Глибини відкрив Ти дно...».

Після 3-ої пісні – кондак та ікос передсв'ята, глас 4-ий; кондак передсв'ята, глас 2-ий, сідальний мучеників, глас 1-ий. «Слава: і нині» – сідальний передсв'ята, глас 4-ий.

Після 6-ої пісні – кондак і ікос воскресні, глас 3-ій.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається.

Після 9-ої пісні – «Свят Господь Бог наш», Екзопостилярій воскресний 6-ий. «Слава» – світільний передсв'ята, «І нині» – інший світільний передсв'ята.

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихири на 8: воскресні, глас, 3-ій – 4 і передсв'ята, глас 6-ий – 4. «Слава» – стихира євангельська

6-та, «І нині» – «Преблагословенна Богородице...»

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар воскресний.

НА ЧАСАХ: на 1-му і 6-му часі – тропар воскресний. «Слава» – тропар передсв'ята; кондак передсв'ята.

На 3-му і 9-му часі – тропар воскресний, «Слава» – тропар передсв'ята; кондак воскресний.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні гласу – 6. передсв'ята, пісня 3-я – 4 (з ірмосом)

На вході – «Прийдіть поклоніться...що воскрес із мертвих...».

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар воскресний, тропар передсв'ята, кондак воскресний. «Слава: і нині» – кондак передсв'ята.

У храмі Богородиці і святого – тропар воскресний, тропар передсв'ята, тропар храму, кондак воскресний. «Слава» – кондак храму, «І нині» – кондак передсв'ята.

Прокимен, алилуарій і причасний – неділі перед Богоявленням.

Апостол і Євангеліє – неділі перед Богоявленням.

Співається «Достойно є...». Причасний – «Хваліте Господа...».

Відпуст неділі.

Після літургії одразу читаємо 9-ий час і звершуємо велику вечірню свята. Іерей – виголос: «Благословенний Бог наш...». Читець: «Амінь». «Прийдіть, поклоніться...» і 103-й псалом (Священик під час псалма за звичаєм читає світільні молитви перед царськими вратами). Велика ектенія. «Блажен муж...» – 1-ий антифон. Мала ектенія.

На «Господи, взиваю»: стихири свята, глас 2-ий – 8 (кожна стихира – двічі). «Слава: і нині» – свята, глас той самий: «Нахилить Ти голову...».

Вхід з Євангелієм. «Світло Тихе». Прокимен дня.

Читання 13 паремій свята. Після 3-ої паремії, за звичаєм, відкриваються царські врата. Читець виголошує: «Глас п'ятий», і сам співає тропар: «Явився Ти у світ, який сотворив, щоб просвітити тих, що сидять у п'яті, Людинолюбче, слава Тобі». За Уставом, як тропарі, так і стихи псалмів слід

співати. Але зазвичай, за усталеною практикою, співаються тільки останні слова тропаря. Тому виконання цих тропарів зі стихами відбувається в наступному порядку:

Читець виголошує тропар: «Явився Ти у світ, який сотворив, щоб просвітити тих, що сидять у пільмі, Людинолюбче, слава Тобі».

Хор співає закінчення: «Людинолюбче, слава Тобі».

Читець: «Боже, змилосердься над нами, і благослови нас; просвіти лице Твоє на нас, і помилуй нас, щоб ми пізнали на землі путь Твою, в усіх народах спасіння Твоє. щоб просвітити тих, що сидять у пільмі».

Хор: «Людинолюбче, слава Тобі».

Читець: «Нехай сповідуються Тобі люди, Боже; нехай сповідуються Тобі люди всі; нехай веселяться, і нехай радіють народи, бо Ти судиш людей правдою, і народи на землі настановляєш, щоб просвітити тих, що сидять у пільмі».

Хор: «Людинолюбче, слава Тобі».

Читець: «Нехай сповідуються Тобі люди, Боже; нехай сповідуються Тобі люди всі; земля дасть плід свій, благослови нас, Боже, і нехай бояться Тебе всі краї землі, щоб просвітити тих, що сидять у пільмі».

Хор: «Людинолюбче, слава Тобі».

Читець: «Слава»

Хор: «Людинолюбче, слава Тобі».

Читець: «І нині»

Хор: «Людинолюбче, слава Тобі».

Читець: «Явився Ти у світ, який сотворив, щоб просвітити тих, що сидять у пільмі, Людинолюбче, слава Тобі».

Зачинаються царські врата. Так само виконується тропар після 6-ої паремії. На кліросі співають завершальні його слова: «тільки на сидячих у пільмі, слава Тобі».

Після закінчення паремій відкриваються царські врата. Мала ектенія. Виголос: «Бо Ти святий, Боже наш...». Хор: «Амінь». І відразу диякон: «Будьмо уважні». Ієрей: «Мир усім». Читець: «І духові твоєму». Диякон: «Премудрість». Читець: Прокимен, глас 3-ій: «Господь - Просвічення мое...».

Апостол – 1 Кор., зач. 143.

Алилуарій, глас 6-ий: «Вилилося із серця мого...».

Євангеліє – Лк., зач. 9.

Потрійна ектенія: «Промовмо всі...», «Сподоби, Господи...». Благальна ектенія. І відразу священнослужителі виходять царськими вратами «на джерела» або до посудин з водою на освячення води поставлених в притворі або у дворі храму співаючи (зазвичай стихирним наспівом) тропарі, глас 8-ий: «Глас Господній...», та все інше за чином. Предстоятель (а перед ним свічконосець і диякон з кадилом та свічкою) виносить на голові святий Хрест і кладе його на прикрашеному аналої біля води. Потім роздає свічки співслужителям і звершує звичайне кадиння навколо води, кадить ікони і присутніх.

Після закінчення тропарів диякон: «Премудрість», читаються три паремії, Апостол і Євангеліє, виголошується велика ектенія з кадинням і особливими проханнями, під час якої ієрей таємно читає молитву: «Господи Ісусе Христе, Єдинородний Сину...». Якщо освячення води відбувається одним ієреєм (без диякона), він може прочитати таємну молитву під час паремій.

Після закінчення ектенії виголосу нема, але безпосередньо після того, як хористи проспівують заключне: «Тобі, Господи», ієрей виголошує: «Великий Ти, Господи...» (тричі) і читає молитву на освячення води. При триразовому проголошенні слів «Ти ж, Людинолюбче Царю...» священник кожен раз благословляє воду рукою, не занурюючи руку у воду. Після таємної молитви зі схилянням голови і виголосу ієрей хрестоподібно благословляє воду Чесним Хрестом, занурюючи його.

При цьому ієрей співає тропар, глас 1-ий: «В Йордані хрестився Ти, Господи...». Тропар співається тричі, і відбуваються три занурення святого Хреста в воду. За загальною практикою, священнослужителі співають тільки початок тропаря: «В Йордані хрестився Ти, Господи», зі слів же: «і Троїчне явилось поклоніння...» продовжують співці. Після цього предстоятель, тримаючи Хрест в лівій руці, кропить хрестоподібно на чотири сторони (схід, захід, південь і північ).

Відразу після окроплення на чотири сторони при співі на «Слава: І нині» святкової стихири, глас 6-ий: «Оспіваймо, вірні...». Після стихири звичайне закінчення вечірньої.

Відпуст короткий святковий: «Христос істиний Бог наш, що від Іоана у Йордані зволив хреститися, заради нашого спасіння, молитвами Пречистої Своєї Матері і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і Людинолюбче».

6 СІЧНЯ, понеділок

29-й тиждень після П'ятдесятниці (рядові читання 15-го тижня через Хрещенську відступку).

СВЯТЕ БОГОЯВЛЕННЯ. ХРЕЩЕННЯ ГОСПОДА БОГА І СПАСИТЕЛЯ НАШОГО ІСУСА ХРИСТА.

Літургія за чином свт. Василя Великого.

Ран. – Мк., 2 зач., І, 9 – 11.

Літ. – Тит., 302 зач., ІІ, 11 – 14; ІІІ, 4 – 7. Мф., 6 зач., ІІІ, 13 – 17.

Під час освячення води – 1 Кор., 143 зач. (від пол.), Х, 1 – 4. Мк., 2 зач., І, 9 – 11.

ВСЕНІЧНЕ БДІННЯ на свято Богоявлення складається з великого повечір'я з літією, ранньої та 1-го часу. За Уставом, богослужіння має починатися «о 10-ій годині ночі», тобто, за нашим відліком – о 4 годині ранку (див. Типікон, 6 січня). Перед його початком звершують благовіст і дзвоніння у всі дзвони.

Відкриваються завіса і царські врата. Ієрей з дияконом творять початок, як в усі свята з бдінням, тобто спочатку звершують кадиння престолу і всього вівтаря. Диякон зі свічкою виходить на солію і виголошує: «Благослови, владыко». Ієрей перед престолом: «Благословенний Бог наш...» (при цьому творить кадилом хрест). Хор: «Амінь». Читець: «Слава Тобі, Боже наш...», «Царю Небесний» та інше, і читає велике повечір'я. Ієрей виходить з вівтаря у супроводі диякона зі свічкою і звершує повне кадиння всього храму, як на початку всенічної. Після закінчення кадиння царські врата зачинаються. Завіса залишається відкритою.

На спів «З нами Бог...», спів тропаря і кондака після 1-го і 2-го Трисвятого, за традицією, відкриваються царські врата.

Після 1-го Трисвятого співається тропар свята, глас 1-ий: «В Йордані хрестився Ти, Господи...».

Після 2-го Трисвятого співається кондак свята, глас 4-ий: «Явився Ти сьогодні вселенній...».

Після «Слава у вишніх Богу...» – вихід на літію.

На літії стихири свята, глас 4-ий. «Слава» – свята, глас 8-ий: «Господи, бажаючи виконати все...», «І нині» – свята, глас той самий: «Нині творіння просвічується...».

На стиховні стихири свята, глас 2-ий (зі своїми приспівами). «Слава: і нині» – свята, глас 6-ий: «Побачив світлий...».

Після Трисвятого – тропар свята, глас 1-ий (тричі).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава: і нині» – той самий тропар.

Кафизми 4-та і 5-та. Малі ектенії. Сідальні свята.

Поліелей. Величання свята: «Величаємо Тебе, Житодавче Христе, що ради нас нині плоттю хрестився від Іоана у водах Йорданських», і вибраний псалом. Сідальний свята після поліелея, глас 4-ий. «Слава: і нині» – той самий сідальний. Ступенева – 1-ий антифон 4-го гласу. Прокимен свята, глас 4-й: «Море побачило і розступилося, Йордан повернув назад»; стих: «Чого ти море розсту-

пилося? І ти, Йордане, чого повернув назад?» Євангеліє – свята. Після 50-го псалма: «Слава» – свята, глас 2-ий: «Все сьогодні нехай радується, бо Христос явився на Йордані», «І нині» – той самий стих. Стихира свята, глас 6-й: «Бог Слово явився...».

Канони: свята два, на 16 (ірмоси 1-го канону: «Глибини відкрив Ти дно...», по двічі, тропарі на 6, і ірмоси 2-го канону: «Проходячи морем...», по двічі, тропарі на 6).

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія – ірмоси обох канонів (після кожної пісні).

Після 3-ої пісні – іпакої свята, глас 5-ий (один раз).

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 4-ий.

На 9-ій пісні «Чеснішу» не співаємо, але співаємо приспів свята. (Звершується звичайне кадіння.)

1-ий хор співає приспів 1-го канону: «Величай, душе моя, Чеснішу від горніх воїнств, Діву Пречисту Богородицю», та ірмос 1-го канону: «Не в змозі ніяка людина...».

2-ий хор – те саме.

1-ий хор приспів: «Величай, душе моя, Того, Хто від Предтечі хрещення просить», тропар: «Давиде, прийди Духом...».

2-ий хор приспів: «Величай, душе моя, Того, Хто прийшов на Йордан хреститися», тропар: «Давиде, прийди Духом...».

1-ий хор приспів: «Величай, душе моя, Того, Кого засвідчив глас Отця», тропар: «Ісая взиває: омийтеся...».

2-ий хор приспів: «Величай, душе моя, Єдиного від Тройці, що схилив главу і прийняв хрещення», тропар: «Ісая взиває: омийтеся...».

1-ий хор приспів: «Пророче, прийди до Мене, простягни руку і хрести Мене скоро», тропар: «Зберігаємося, вірні, благодаттю і печаттю...».

2-ий хор приспів: «Пророче, залиш нині, і хрести Мене з Моєї волі, бо Я прийшов виконати всяку правду», тропар: «Зберігаємося, вірні, благодаттю і печаттю...».

1-ий хор співає приспів 2-го канону: «Сьогодні Владика прихилив главу під руку Предтечі», та ірмос 2-го канону: «О, вище розуму...».

2-ий хор - те саме.

1-ий хор приспів: «Сьогодні Іоан хрестить Владика в струменях Йорданських», тропар: «Пізнали ми те, що купиною Мойсею було явлене».

2-ий хор – той самий приспів і тропар.

1-ий хор приспів: «Сьогодні Владика водами погрібає людський гріх», тропар: «Пізнали ми те, що купиною Мойсею було явлене».

2-ий хор приспів: «Сьогодні Владика засвідчується з небес як Син улюблений», тропар: «Помазуєш, Царю безначальний...».

1-ий хор приспів (замість «Слави»): «Сьогодні Владика прийшов, щоб освятити водну природу», тропар: «Помазуєш, Царю безначальний...».

2-й хор приспів (замість «І нині»): «Сьогодні Владика приймає хрещення рукою Предтечі», тропар: «Помазуєш, Царю безначальний...».

Потім обидва кліроси разом співають приспів 1-го канону: «Величай, душе моя, Чеснішу...», та ірмос 1-го канону: «Не в змозі ніяка людина...», потім обидва кліроси приспів 2-го канону: «Сьогодні Владика прихилив главу...», та ірмос 2-го канону: «О, вище розуму...».

Після 9-ої пісні «Достойно є...» не співається. Світільний свята. «Слава: і нині» – той самий світільний.

На хвалітніх стихири свята, глас 1-ий – 4. «Слава» – свята, глас 6-ий: «Водами Йорданськими...», «І нині» – свята, глас 2-й: «Сьогодні прийшов Христос...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар свята, глас 1-ий (один раз).

Відпуст святковий: «Христос, істинний Бог наш, що у Йордані зволив хреститися від Іоана, заради нашого спасіння, молитвами Пречистої Своєї Матері і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він Благий і Людинолюбний».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак свята.

Примітка. «У цей день Літургія буває рано, для труда не-вспипущого» (Типікон, 6 січня).

НА ЛІТУРГІЇ святкові антифони.

Вхідний стих: «Благословенний, хто йде в ім'я Господнє, благословляємо вас з дому Господнього: Бог Господь і явився нам».

Після входу – тропар свята. «Слава: і нині» – кондак свята.

Замість Трисвятого – «Усі ви, що в Христа хрестилися...».

Прокимен, Апостол, алилуарій, Євангеліє і причасний – свята.

Задостойник – приспів: «Величай, душе моя, Чеснішу горніх воїнств, Діву Пречисту Богородицю», та ірмос 9-ої пісні: «Не в змозі ніяка людина...» (так співаємо до віддання).

Після заамвонної молитви, за звичаєм, – велике освячення води (як в наведіть).

Примітка. Велике освячення води починається після заамвонної молитви співом тропарів, глас 8-ий: «Глас Господній...», та ін. Після закінчення чину водосвяття, при співі на «Слава: і нині» святкової стихири, глас 6-ий: «Оспіваймо, вірні...», священнослужителі входять у вівтар, і закінчується Літургія за звичаєм: «Нехай буде ім'я Господнє благословенне...» (тричі), псалом 33-ий і відпуст.

Відпуст короткий святковий (див. у кінці ранньої) зі згадування імені свт. Василя Великого.

За традицією, після відпусту Літургії посеред церкви перед іконою свята вийшовши з вівтаря священнослужителі співають тропар свята, «Слава: і нині» – кондак свята і, за звичаєм, величання. Під час цілування Хреста священник всіх окроплює освяченою водою.

З 7 по 13 січня – післясвятко Богоявлення. 14 січня – віддання свята Богоявлення.

7 СІЧНЯ, вівторок

Собор Предтечі і Хрестителя Господнього Іоана.

Предтечі: Діян., 42 зач., XIX, 1 – 8. Ін., 3 зач., I, 29 – 34.

Служба Собору Предтечі і Хрестителя Господнього Іоана славослівна, звершується разом зі службою післясвятка Богоявлення.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ кафізми немає.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: свята, глас 2-ий – 3, і Предтечі, глас 1-ий – 3. «Слава» – Предтечі, глас 6-ий: «У плоті світільник...», «І нині» – свята, глас той самий: «Бог Слово явився...».

Вхід. Прокимен великий, глас 7-ий: «Бог наш на небесах і на землі...», зі стихами (за звичаєм).

На стиховні стихири свята, глас 4-ий (зі своїми приспівами). «Слава» – Предтечі, глас той самий: «Як Духа ревнитель...», «І нині» – свята, глас той самий: «Прийдіть, уподібнимися...».

Після Трисвятого – тропар Предтечі, глас 2-ий. «Слава: і нині» - тропар свята, глас 1-ий.

ВІДПУСТ СВЯТКОВИЙ (у відкритих царських вратах): «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...» (зі згадуванням Предтечі).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава» – тропар Предтечі, глас 2-ий, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Кафізми 7-ма і 8-ма. Малі ектенії. Сідальні свята (по двічі). Псалом 50-ий.

Канони: свята 1-ий з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі), свята 2-ий з ірмосом на 4 (ірмоси по двічі) і Предтечі на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія – ірмоси обох канонів свята.

Після 3-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 4-ий; сідальний Мінеї, глас 8-ий: «Йордан водами служить...». «Слава: і нині» – той самий сідальний.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос Предтечі, глас 6-ий.

На 9-й пісні «Чеснішу...» не співаємо, але співаємо приспіви свята і Предтечі (див. в Мінеї). (Звершується звичайне кадіння.)

Після 9-ої пісні «Достойно є...» не співається. Світільний Предтечі. «Слава: і нині» – світільний свята.

На хвалітні стихири свята, глас 1-ий – 4. «Слава» – Предтечі, глас 6-ий: «Ти, Хрестителю, як ангел, вийшов із неплідного лона...», «І нині» – свята, глас 2-ий: «Сьогодні прийшов Христос на Йордан...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар Предтечі, глас 2-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...» (зі згадуванням Предтечі).

НА ЧАСАХ – тропар свята. «Слава» – тропар Предтечі. Кондаки свята і Предтечі читаються позмінно.

НА ЛІТУРГІЇ Блаженні свята (обох канонів), пісня 3-я – 4 (1-го канону – з ірмосом) і Предтечі, пісня 6-а – 4.

На вході співається «Прийдіть, поклоніться... спаси нас, Сину Божий, що в Йордані хрестився...».

Після входу – тропар свята, тропар Предтечі. «Слава» – кондак Предтечі, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – свята і Предтечі.

Апостол і Євангеліє – Предтечі.

Задостойник свята (і до віддання).

Відпуст: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...» (зі згадуванням Предтечі та свт. Іоана Золотоустого).

8 СІЧНЯ, середа

Прпп. Георгія Хозевіта (VII) та Еміліана, спов. (IX). Прп. Домніки (бл. 474). **Прп. Григорія, чудотворця Києво-Печерського, в Ближніх печерах (1093).** Прп. Григорія, затворника Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIII – XIV). Сщмч. Картерія, пресвітера Кесарії Каппадокійської (304). Мчч. Феофіла, діякона, та Елладія (IV). Мчч. Юліана, Келсія, Антонія, Анастасія, мцц. Василіси і Маріонили, сімох отроків та 20-ох воїнів (313). Прп. Іллі Єгипетського (IV). Мч. Або Тбіліського (бл. 790, Груз.).

Гал., 207 зач., III, 15 – 22. Мк., 23 зач., VI, 7 – 13.

Служба преподобних немає святкового знаку і звершується із службою післясвята Богоявлення.

НА ВЕЧІРНІ кафізма 9-та.

На «Господи, звизаю» стихири на 6: преподобного, глас 4-ий – 3, і преподобної, глас той самий – 3. «Слава: і нині» – свята, глас 1-ий: «Той, Хто одягається світлом, як ризою...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири свята, глас 6-ий (зі своїми приспівами). «Слава: і нині» – свята, глас 2-ий: «На Йорданській річці...».

Після Трисвятого – тропар свята, глас 1-ий (один раз).

Відпуст: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава: і нині» – той самий тропар.

Кафізми 10-та і 11-та. Малі ектенії. Сідальні свята (по двічі). Псалом 50-ий.

Канони: свята 1-ий «Глибини відкрив Ти дно...» [1] з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі), преподобного на 4 і преподобної на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмоси канону Мінеї (преподобної).

Після 3-ої пісні – кондак преподобного, глас 4-ий; сідальний преподобного, глас 5-ий. «Слава» – сідальний преподобної, глас 4-ий, «І нині» – сідальний свята, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 4-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світільний свята. «Слава: і нині» – той самий світільний.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири свята, глас 2-ий (зі своїми приспівами). «Слава: і нині» – свята, глас той самий: «Побачили Тебе води...».

Після Трисвятого – тропар свята, глас 1-ий (один раз).

Відпуст 1-го часу: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак свята.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні свята, пісня 1-а (обох канонів) – 6 (1-го канону – з ірмосом).

На вході – «Прийдіть поклоніться...що в Йордані хрестився...».

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар свята [2]. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак свята.

У храмі Богородиці – тропар свята, тропар храму; кондак свята. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар свята, тропар храму; кондак храму. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – свята.

Апостол і Євангеліє – дня.

Задостойник свята. Відпуст: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...».

[1] Два канони свята Богоявлення (в період віддання свята) співаються по черзі з 8 січня: в перший день – перший канон, в другий день – другий і т. д. (див. Типікон, 8 – 13 січня).

[2] Тропар рядового святого не співається, оскільки в Мінеї немає особливого тропаря святого.

9 СІЧНЯ, четвер

Мч. Полієвкта (259). Прор. Самея (X ст. до Р. Х.). Свт. Петра, єп. Севастії Вірменської (IV). Прп. Євстратія, чудотворця (IX). **Прп. Іони Київського (1902).**

Гал., 208 зач., III, 23 – IV, 5. Мк., 25 зач., VI, 30 – 45.

Служба мч. Полієвкта немає святкового знаку і звершується зі службою післясвята Богоявлення.

НА ВЕЧІРНІ кафизма 12-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: свята, глас 8-ий – 3, і мученика, глас 1-ий – 3. «Слава» мученика, глас той самий; «І нині» – свята, глас 2-ий.

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири свята, глас 6-ий (зі своїми приспіваними). «Слава: і нині» – свята, глас 4-ий.

Після Трисвятого – тропар мученика, глас 4-ий «Слава: і нині» тропар свята, глас 1-ий (один раз).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава» тропар мученика, глас 4-ий «І нині» – тропар свята.

Кафизми 13-та і 14-та. Малі ектенії. Сідальні свята (по двічі). Псалом 50-ий.

Канони: свята 2-ий з ірмосом на 8 (ірмоси по двічі) і мученика на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмоси канону Мінеї (мученика).

Після 3-ої пісні – кондак та ікос мученика, глас 4-ий; сідальний мученика, глас 5-ий. «Слава: і нині» – сідальний свята, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 4-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є...» не співається. Світільний мученика. «Слава: і нині» – світільний свята.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири свята, глас 6-ий (зі своїми приспіваними). «Слава: і нині» – свята, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар мученика «Слава: і нині» тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст 1-го часу: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...».

НА ЧАСАХ – тропар свята «Слава» тропар мученика. Кондак тільки свята.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні свята, пісня 4-а – 6 (з ірмосом).

На вході – «Прийдіть поклоніться...що в Йордані хрестився...».

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар свята, тропар мученика. «Слава» - кондак мученика, «І нині» – кондак свята.

У храмі Богородиці – тропар свята, тропар храму; тропар мученика, кондак свята. «Слава» – кондак мученика, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар свята, тропар храму; тропар мученика, кондак храму. «Слава» – кондак мученика, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – свята.

Апостол і Євангеліє – дня.

Задостойник свята. Відпуст: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...».

10 СІЧНЯ, п'ятниця

Свт. Григорія, еп. Ниського (395). Прп. Дометіана, еп. Мелітинського (601). Прп. Маркіана, пресвітера (V). Прп. Макарія. Блж. Феозви, диякониси, сестри свт. Григорія Ниського (385).

Гал., 210 зач., IV, 8 – 21. Мк., 26 зач., VI, 45 – 53.

Служба свт. Григорія Ниського і прп. Дометіана не має святкового знака, звершується разом зі службою післясвята Богоявлення.

НА ВЕЧІРНІ кафизма 15-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: святителя, глас 5-ий – 3, і преподобного, глас 1-ий – 3. «Слава» – святителя, глас 4-ий: «Слово твоєї мудрості...», «І нині» – свята, глас той самий: «Тремтіла рука...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири свята, глас 2-ий (зі своїми приспіваними). «Слава» - святителя, глас 4-ий. «І нині» – свята, глас 4-ий: «Тебе, Який Духом...».

Після Трисвятого – тропар святих, глас 4-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

НА ПОВЕЧІР'І співається канон преподобного Маркіана.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава» – тропар святих, глас 4-ий, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Кафизми 19-та і 20-та. Малі ектенії. Сідальні свята (по двічі). Псалом 50-ий.

Канони: свята 1-й свята з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі) і святих на 8.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмоси канону Мінеї (преподобного).

Після 3-ої пісні – кондак та ікос свята, кондак святителя, глас 2-ий, сідальний святителя, глас 3-ий, «Слава» - сідальний преподобного, глас 1-ий. «І нині» – сідальний свята, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос святителя, глас 1-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світільний святителя. «Слава: і нині» – світільний свята.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири свята, глас 2-ий (зі своїми приспіваними). «Слава» - святителя, глас 1-ий. «І нині» – свята, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар святих, глас 4-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст 1-го часу: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...».

НА ЧАСАХ – тропар свята. «Слава» – тропар святих. Кондак тільки свята.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні на 8: свята, пісня 5-а – з ірмосом на 4 і святителя пісня 6 на 4.

На вході – «Прийдіть поклоніться...що в Йордані хрестився...».

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар свята, тропар святих. «Слава» – кондак святителя, «І нині» – кондак свята.

У храмі Богородиці – тропар свята, тропар храму, тропар святих; кондак свята. «Слава» – кондак святителя, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар свята, тропар храму, тропар святих; кондак храму. «Слава» – кондак святителя, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – свята.

Апостол і Євангеліє – дня.

Задостойник свята. Відпуст: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...».

11 СІЧНЯ, субота

Субота після Богоявлення. Прп. Феодосія Великого, засновника спільнотного життя (529).
Прп. Феодосія Антіохійського (бл. 412).

Слецької ікони Божої Матері (1060).

Ран. – Лк., 24 зач., VI, 17 – 23.

Літ. – Суботи після Богоявлення: Еф., 233 зач., VI, 10 – 17. Мф., 7 зач., IV, 1 – 11.

Прп.: 2 Кор., 176 зач., IV, 6 – 15. Мф., 43 зач., XI, 27 – 30.

Служба прп. Феодосія Великого поліелейна і звершується разом зі службою післясв'ята Богоявлення.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – 1-й антифон.

На «Господи, взиваю» стихир на 8: свята, глас 2-ий – 3 і преподобного, глас 5-ий – 5. «Слава» – преподобного, глас 2-й: «Преподобний отче...», «І нині» – свята, глас той самий: «Прихилив Ти голову...».

Вхід. Прокимен дня. Паремії преподобного – 3.

На стиховні стихир свята, глас 4-ий (зі своїми приспіваними). «Слава» – преподобного, глас 8-й: «Тебе як наставника множества ченців шануємо...», «І нині» – свята, глас той самий: «Ангельська воїнства...».

Після Трисвятого – тропар святого, глас 8-й. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава» – тропар преподобного, глас 8-й, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Кафизми 16-та і 17-та. Малі ектенії. Сідальні свята (по двічі).

Поліелей. Величання преподобного: «Ублажаємо тебе, / преподобний отче наш Феодосію, / і шануємо святу пам'ять твою, / наставнику монахів // і співрозмовнику ангелів» і вибраний псалом. Сідальний преподобного після полієля, глас 3-й: «Стовпом світлоносним явився ти преподобний...» (двічі). «Слава: і нині» – сідальний свята, глас той самий: «Владика днесь...». Ступенева – 1-ий антифон 4-го гласу. Прокимен преподобного, глас 4-й: «Чесна перед Господом смерть преподобних Його»; стих: «Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені?». Євангеліє – Лк., зач. 24. Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами преподобного Феодосія...». Стихир преподобного, глас 6-й: «Преподобний отче...».

Канони: свята 2-ий з ірмосом на 8 (ірмоси по двічі) і преподобного на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія свята: «Глибини відкрив дно...».

Після 3-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 4-ий; сідаль-

ний преподобного, глас 8-ий (двічі). «Слава: і нині» – сідальний свята, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос преподобного, глас 8-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є...» не співається. Світільний преподобного (двічі). «Слава: і нині» – світільний свята.

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітні стихир преподобного, глас 5-ий – 4. «Слава» – преподобного, глас 2-й: «Тебе величаємо, як ліствицю чеснот...», «І нині» – свята, глас той самий: «Сьогодні прийшов Христос на Йордан хреститися...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар святого, глас 8-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...».

НА ЧАСАХ – тропар свята. «Слава» – тропар святого. Кондаки свята і преподобного читаються позмінно.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні свята, пісня 6-та – 4 (з ірмосом), і преподобного, пісня 6-та – 4.

На вході – «Прийдіть поклоніться...що в Йордані хрестився...».

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар свята, тропар святого. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак свята.

У храмі Богородиці – тропар свята, тропар храму, тропар преподобного; кондак свята. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар свята, тропар храму, тропар святого; кондак храму. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – свята і преподобного.

Апостол і Євангеліє – суботи після Богоявлення і преподобного.

Задостойник свята. Відпуст: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані...».

12 СІЧНЯ, неділя

29-а неділя після П'ятдесятниці, після Богоявлення. Глас 4-ий.

Мц. Тетяни і тих з нею, що в Римі були замучені (226 – 235). Мч. Мертія (284 – 305). Мч. Петра Авесаломіта (309 – 310). Прп. Євпраксії, діви Тавенської (393). Свт. Сави, архієп. Сербського (1237).

Ікон Божої Матері, званих «Акафістна» та «Молокоживителька».

Ран. – Єв. 7-е, Ін., 63 зач., XX, 1 – 10.

Літ. – неділі після Богоявлення: Еф., 224 зач. (від половини), IV, 7 – 13. Мф., 8 зач., IV, 12 – 17.

Служба мц. Тетяни немає святкового знаку і звершується зі службою післясв'ята Богоявлення та воскресною службою Октоїха.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж...» - кафизма вся.

На «Господи, взиваю» стихир на 10: воскресні, глас 4-ий – 4, свята, глас 8-ий – 3, і мучениці, глас 2-ий – 3. «Слава» – свята, глас 5-ий: «Бачачи Тебе...», «І нині» - догматик, глас 4-ий: «Пророк Давид...».

Вхід. Прокимен дня.

На літії стихир свята, глас 6-ий (див. стихир на стиховні на вечірні (без приспівів). «Слава: і нині» - свята, глас

6-ий (див. стихир на стиховні ранньої).

На стиховні стихир воскресні, глас 4-ий. «Слава: і нині» – свята, глас 6-ий: «Оспіваймо, вірні...».

Після Трисвятого – «Богородице Діво...» (двічі) і тропар свята, глас 1-ий (один раз).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар воскресний, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» - тропар свята, глас 1-й.

Кафизми 2-га і 3-тя. Малі ектенії. Сідальні воскресні.

Непорочні. «Ангельський собор...». Іпакої, Ступеневі і прокимен – гласу. Євангеліє воскресне 7-е. «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами апостолів...». Стихира воскресна, глас 6-ий: «Воскрес Ісус із гробу...».

Канони: воскресний із ірмосом на 4 (ірмос один раз), Богородиці (Октоїха) на 2, свята на 4 і мучениці на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія свята Богоявлення: «Глибини відкрив Ти дно...».

Після 3-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 4-ий; кондак мучениці, глас 4-ий; сідальний мучениці, глас той самий. «Слава: і нині» – сідальний свята, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос воскресні, глас 4-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Свят Господь Бог наш», екзопостиларій воскресний 7-ий. «Слава: і нині» – світильний передсвята.

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихири на 8: воскресні, глас, 4-ий - 4 і свята, глас 6-ий – 4 (див. стихири на стиховні ранньої зі слав-

ником). «Слава» – стихири євангельська 7-та, «І нині» – «Пре-
благословенна Богородице...»

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар воскресний.

НА ЧАСАХ – тропар воскресний. «Слава» - тропар свята. Кондаки воскресний і свята читаються позмінно.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні гласу – 6 і свята – 4.

На вході – «Прийдіть поклонітесь... що воскрес із мертвих...».

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар воскресний, тропар свята; кондак воскресний. «Слава» - кондак мучениці, «І нині» – кондак свята.

У храмі Богородиці – тропар воскресний, тропар свята, тропар храму; кондак воскресний, кондак свята. «Слава» – кондак мучениці, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар воскресний, тропар свята, тропар храму; кондак воскресний, кондак храму. «Слава» – кондак мучениці, «І нині» – кондак свята.

Прокимен і алилуарій – неділі після Богоявлення і свята. Апостол і Євангеліє – неділі після Богоявлення і дня.

Задостойник свята. Причасний – воскресний і свята.

13 СІЧНЯ, понеділок

30-й тиждень після П'ятдесятниці (рядові читання 16-го тижня через Хрещенську відступку).

Мчч. Єрмила та Стратоніка (бл. 315). Мч. Петра Анійського (309 – 310). Прп. Якова, єп. Низибійського (350).

Гал., 211 зач., IV, 28 – V, 10. Мк., 27 зач., VI, 54 – VII, 8.

Із вівторка (14 січня) на сьогодні переноситься пам'ять преподобних отців, що в Синаї і Раїфі були вбиті. Служба мучеників і преподобних отців немає святкового знаку і звершується разом із службою післясвята Богоявлення.

НА ВЕЧІРНІ кафизми немає.

На «Господи, звизаю» стихири на 6: мучеників, глас 4-ий – 3, і преподобних, глас 8-ий – 3. «Слава» – преподобних, глас той самий: «Преподобні отці...», «І нині» – свята, глас той самий: «Господи, бажаючи виконати...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири свята, глас 2-ий (зі своїми приспіваними). «Слава» – преподобних, глас 8-ий, «І нині» – свята, глас той самий: «Ангельське воїнство...».

Після Трисвятого – тропар мучеників, глас 4-ий. «Слава» – тропар преподобних, глас той самий, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (один раз), тропар мучеників, глас 4-ий (один раз). «Слава» – тропар святого, глас той самий, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Кафизми 4-та і 5-та. Малі ектенії. Сідальні свята (по двічі).

Канони: свята 2-ий з ірмос на 6 (ірмоси по двічі), мучеників на 4 і преподобних на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмоси канону Мінеї (преподобних).

Після 3-ої пісні – кондак та ікос преподобних, глас 2-ий; сідальний мучеників, глас 1-ий. «Слава» – сідальний преподобних, глас 4-ий, «І нині» – сідальний свята, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 4-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світильний

преподобних. «Слава: і нині» – світильний свята.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири свята, глас 6-ий (зі своїми приспіваними). «Слава» – святих, глас 8-ий, «І нині» – свята, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар мучеників, глас 4-ий. «Слава» – тропар преподобних, глас той самий, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

НА ЧАСАХ – тропар свята. «Слава» – тропарі мучеників і преподобних читаються позмінно. Кондак тільки свята.

НА ЛІТУРГІЇ Блаженні свята, пісня 8-ма – 4 (з ірмосом), і преподобних, пісня 6-та – 4.

На вході: «Прийдіть, поклонітесь... спаси нас, Сину Божий, що в Йордані хрестився...».

Після входу – тропарі та кондаки:

У храмі Господньому – тропар свята, тропар мучеників, тропар преподобних. «Слава» – кондак преподобних, «І нині» – кондак свята.

У храмі Богородиці – тропар свята, тропар храму, тропар мучеників, тропар преподобних; кондак свята. «Слава» – кондак преподобних, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар свята, тропар храму, тропар мучеників, тропар преподобних; кондак храму. «Слава» – кондак преподобних, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – свята.

Апостол і Євангеліє – дня.

Задостойник свята. Відпуст: «Христос, що в Йордані...».

14 СІЧНЯ, вівторок

Віддання свята Богоявлення. Прпп. отців, що в Синаї й Раїфі були вбиті: Ісаї, Сави, Мойсея і учня його Мойсея, Єремії, Павла, Адама, Сергія, Домна, Прокла, Іпатія, Ісаака, Макарія, Марка, Веніаміна, Євсевія, Іллі та інших із ними (IV – V). **Рівноап. Нині, просвітителки Грузії (335).** Прп. Йосифа Аналітина Раїфського (IV). Прп. Феодула (V). Прп. Стефана (VIII).

Ран. – Мф., 34 зач. (від половини), X, 1 – 8.

Літ. – Гал., 212 зач., V, 11 – 21. Мк., 28 зач., VII, 5 – 16.

Рівноап.: 1 Кор., 131 зач., IV, 9 – 16. Мф., 104 зач., XXV, 1 – 13.

Звершується служба віддання Богоявлення в поєднанні з поліелейною службою св. рівноап. Ніни, просвітительки Грузії (за Марковою главою Типікону за 25 травня про поєднання служби віддання Вознесіння зі службою

Знайдення глави Іоана Предтечі).

НА ВЕЛИКІЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – 1-ий антифон.

На «Господи, взиваю» стихир на 10: свята, глас 2-ий – (див. 6 січня на «Господи, взиваю»; перші дві стихир – двічі) – 6, і рівноап. Ніни, глас 4-ий і глас 8-ий – 4. «Слава» – рівноап. Ніни, глас 2-ий: «Прийдіть, усі вірні...», «І нині» – свята, глас той самий: «Нахилив Ти голову...».

Вхід. Прокимен дня. Паремії рівноап. Ніни – 3.

На стиховні стихир свята, глас 2-ий (див. 6 січня на стиховні вечірні; зі своїми приспівами). «Слава» – рівноап. Ніни, глас 8-ий: «Чашу благодаті...», «І нині» – свята, глас 6-ий: «Побачив світильник світлий, що від неплідної, Сонце...».

Після Трисвятого – тропар рівноап. Ніни, глас 4-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст: «Христос, що в Йордані...» (з поминанням рядових святих дня).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава» – тропар рівноап. Ніни, глас 4-ий, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Кафизми 7-ма і 8-ма. Малі ектенії. Сідальні свята.

Величання рівноап. Ніни: «Величаємо тебе, / свята рівноапостольна Ніно, / бо ти всі краї Іверські світлом Євангелія просвітила, // і до Христа привела» і вибраний псалом: «Небеса повідають славу Богу, творіння ж рук Його сповіщає твердь». Сідальний рівноап. Ніни, глас 3-ий: (див. Після 1-ої кафизми), інший сідальний рівноап. Ніни, глас 8-ий: (див. Після 1-ої кафизми), інший сідальний рівноап. Ніни, глас той самий: (див. Після 2-ої кафизми). «Слава» – сідальний рівноап. Ніни після поліелея, глас той самий, «І нині» – сідальний свята після поліелея, глас 4-ий: (див. 6 січня). Ступенева – 1-ий антифон 4-го гласу. Прокимен рівноап. Ніни, глас 4-ий: «По всій землі розійшлося вішчання їх і в кінці вселенної слова їх»; стих: «Небеса повідають славу Богу, творіння ж рук Його сповіщає твердь». Євангеліє рівноап. Ніни – Мф., зач. 34 (від половини). Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами святої рівноапостольної Ніни...». Стихира рівноап. Ніни, глас 6-ий.

Канони: свята 1-ий з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі), рівноап. Ніни на 4 і свята 2-ий на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія свята: «Глибини відкрив Ти дно...».

Після 3-ої пісні – кондак та ікос рівноап. Ніни, глас 2-ий; сідальний рівноап. Ніни, глас той самий (двічі). «Слава: і нині» – іпакої свята, глас 5-ий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 4-ий.

На 9-й пісні «Чеснішу» не співаємо, але співаємо приспів свята. 1-ий приспів: «Величай, душе моя, чеснішу від небесних воїнств Діву Пречисту Богородицю». (Звершується звичайне кадіння).

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світільний свята. «Слава» – світільний рівноап. Ніни, «І нині» – світільний свята.

На хвалітніх стихир на 6: свята, глас 1-ий – 3, і рівноап. Ніни, глас той самий – 3 (перша стихира – двічі). «Слава» – рівноап. Ніни, глас 2-ий: «Сьогодні сили ...», «І нині» – свята, глас той самий: «Сьогодні Христос...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар рівноап. Ніни, глас 4-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст: «Христос Істинний Бог наш, що в Йордані ...» (з поминанням рядових святих дня).

НА ЧАСАХ – тропар свята. «Слава» – тропар рівноап. Ніни. Кондаки свята і рівноап. Ніни читаються позмінно.

НА ЛІТУРГІЇ антифони зображальні. Блаженні свята (обох канонів), пісня 9-та – 4 (1-го канону – з ірмосом), і рівноап. Ніни, пісня 3-тя – 4.

На вході – «Прийдіть поклоніться...що в Йордані хрестився...».

Після входу – тропар свята, тропар рівноап. Ніни. «Слава» – кондак рівноап. Ніни, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – свята і рівноап. Ніни.

Апостол і Євангеліє – дня і рівноап. Ніни.

Задостойник свята. Відпуст: «Христос істинний Бог наш, що в Йордані...» (з поминанням рядових святих дня).

15 СІЧНЯ, середа

Прп. Павла Фівейського (341) та Іоана Кущника (V). Прмч. Пансофія (249 – 251). Прпп. Прохора (X) і Гавриїла (XI, Серб.).

Гал., 214 зач., VI, 2 – 10. Мк., 29 зач., VII, 14 – 24.

Прпп.: Гал., 213 зач., V, 22 – VI, 2. Мф., 43 зач., XI, 27 – 30.

З цього дня до передсв'ята Стрітення Господнього співається Октоїх. З цього дня і до Стрітення на святковій ранній катавасія «Сушу в глибині землі...».

Служба прпп. Павла Фівейського та Іоана Кущника шестерична, звершується разом зі службою Октоїха.

Примітка. Починаючи з 15 січня по неділях співається поліелей, до Неділі сиропусної включно (див. Типікон, 21 вересня, 1-е «див») – крім Неділі про митаря і фарисея, в яку, за Уставом, співаються непорочні (див. Типікон, гл. 49).

У період від віддання Богоявлення (з 15 січня) до суботи перед Неділею про блудного сина на седмичній ранній читаються три кафизми, а на вечірні – 18-та. А в п'ятницю, суботу та неділю в цей період на ранній читається дві кафизми.

З 15 січня і до віддання свята Стрітення (якщо на ранній співається велике славослів'я) – катавасія Стрітення: «Сушу в глибині землі сонце осяяло колись...» Крім того, починаючи з цього дня, береться канон молебний до Пресвятої Богородиці (з Октоїха) на повечір'ї (див. Типікон, 15 січня, 2-е «див»).

НА ВЕЧІРНІ кафизма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихир на 6: прп. Павла, глас 1-ий – 3, і прп. Іоана, глас 2-ий – 3. «Слава» – прп. Іоана, глас той самий: «Зрікшись світу і сущого у світі...», «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї: «Коли непорочна Агніця...»

Богородичні додатки розподілені за гласами. У свою чергу, Богородичні кожного гласу розподілені по днях седмиці, а серед Богородичних дня розрізняються піснеспіви ранньої та вечірні. Такий порядок допомагає швидко знайти Богородичний потрібного гласу для конкретного дня седмиці і для конкретної служби добового кола в певний день (сама назва розділу показує, що Богородичні мають бути обрані за гласом «Слави»; йдеться про це і в Типіконі, див. Гл. 48, Місяцеслов, 2 вересня).

Таким чином, після піснеспівів Мінеї на «Славу», на «І нині» співається Богородичний з додаткової частини Мінеї (надруковані в брошурі Всенічна для хору Видавничого відділу ПЦУ); якщо в Мінеї немає піснеспівів на «Славу», то співа-

ється: «Слава: і нині» – Богородичний, надрукований в Мінеї на ряду. У середу і п'ятницю на «І нині» або на «Слава: і нині» співається Хрестобогородичний Мінеї, поміщений на ряду.

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 4-ий. «Слава» – прп. Павла, глас 6-ий: «Преподобний отче...», «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї: «Бачачи розп'ятого Тебе, Христе...».

Після Трисвятого – тропар святих, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом «Слави», від менших: «Діво Пренепорочна...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар святих, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом «Слави», від менших: «Діво Пренепорочна...».

Кафизми 10-та, 11-та і 12-та Малих ектеній немає. Сідальний Октоїха. Псалом 50-ий.

Примітка: Якщо у понеділок, вівторок, середу і п'ятницю припаде пам'ят' шестеричного або славослівного святого з 1-го канону Октоїха пропускаються два тропаря, що мають напис «мученичні»; таким чином, 1-ий канон Октоїха співається з ірмосом на 4 (ірмоси один раз, тропарі з Богородичним на 3), 2-ий канон Октоїха на 4 і святого на 6 (див. Типікон, гл. 11).

Канони: Октоїха 1-ий з ірмосом на 6, прп. Павла на 4 і прп. Іоана на 4.

Біблійні пісні «Господеві співаймо...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмоси останнього канону Мінеї.

Після 3-ої пісні – кондак прп. Павла, глас 3-ій; сідальний прп. Павла, глас 1-ий. «Слава» – сідальний прп. Іоана, глас 3-ій, «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос прп. Іоана, глас 2-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співаємо «Достойно є...». Екзапостиларій Октоїха. «Слава» – світільний прп. Іоана, «І нині» – Хрестобогородичний Октоїха.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 4-ий. «Слава» – прп. Павла, глас 8-ий, «І нині» Хрестобогородичний від менших: «Маючи Тебе, Богородице...».

Після Трисвятого – тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» Хрестобогородичний за гласом тропаря: «Тебе величаємо, Богородице, взиваючи...».

НА ЧАСАХ – тропар святого. Кондаки прп. Павла і прп. Іоана читаються позмінно.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони повсякденні.

Після входу – тропарі та кондаки:

У храмі Господньому – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар преподобних, кондак дня, кондак мучеників. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі Богородиці – тропар дня, тропар храму, тропар преподобних; кондак дня, кондак прп. Павла, кондак прп. Іоана. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, тропар храму, тропар преподобних; кондак дня, кондак прп. Павла, кондак прп. Іоана. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня і преподобних.

Апостол і Євангеліє – дня і преподобних.

16 СІЧНЯ, четвер

Поклоніння оковам ап. Петра. Мчч. Спевсипа, Єлевсипа, Малевсипа і бабці їхньої Леоніли, і з ними Неона, Турвона та Іовили (161 – 180). Мч. Данакта, читця (II).

Еф., 216 зач., I, 1 – 9. Мк., 30 зач., VII, 24 – 30.

Ап.: Діян., 29 зач., XII, 1 – 11. Ін., 67 зач., XXI, 15 – 25.

Звершується шестерична служба апостолу Петру і мученикам.

НА ВЕЧІРНІ – кафизма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: апостола, глас 4-ий – 6 «Слава» – апостола, глас 6-ий: «Нині Петро, основа Церкви...», «І нині» – Богородичний, «Слави», від менших: «Око серця мого...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 4-ий. «Слава» – апостола, глас 6-ий: «Знову нас теплий предстоятель скликає...», «І нині» – Хрестобогородичний від менших: «Око серця мого...».

Після Трисвятого – тропар апостола, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Слово Отче...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» тропар апостола, глас 4-ий: «Рима не залишивши...» (двічі), «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Слово Отче...».

Кафизми 13-та, 14-та, 15-та. Малих ектеній немає. Сідальний Октоїха. 50-ий псалом.

Канони: Октоїха 1-ий і 2-ий з ірмосом на 8 і апостола на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія – ірмос канону апостола.

Після 3-ої пісні – кондак апостола, глас 2-ий, сідальний апостола, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос апостола, глас 2-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співаємо «Достойно є...». Екзапостиларій Октоїха. «Слава» – світільний апостола, «І нині» – Богородичний Мінеї.

Читається повсякденне славослів'я.

Стихири на стиховні Октоїха, глас 4-ий «Слава» – апостола, глас 4-ий, «І нині» Богородичний від менших «Тебе, Богородице Пречиста...».

Після трисвятого – тропар апостола, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Богородице, Ти вища від усіх творінь...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак апостола.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні канону апостола пісня 3-тя і 6-та.

Після входу – тропарі та кондаки:

У Господньому та Богородичному храмі – тропар храму, тропар дня, інший тропар дня, тропар апостола; кондак дня, інший кондак дня, кондак апостола, інший кондак апостола. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, інший тропар дня, тропар храму, тропар апостола; кондак дня, інший кондак дня, кондак апостола, інший кондак апостола. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня та апостола.

Апостол і Євангеліє – дня та апостола.

17 СІЧНЯ, п'ятниця

Прп. Антонія Великого (356).

Ран. – Мф., 43 зач., XI, 27 – 30.

Літ. – Еф., 217 зач., I, 7 – 17. Мк., 32 зач., VIII, 1 – 10.

Прп.: Гал., 213 зач., V, 22 – VI, 2. Лк., 24 зач., VI, 17 – 23.

Звершується поліелейна служба прп. Антонія Великого.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – 1-ий антифон.

На «Господи, взиваю» стихири преподобного, глас 4-ий – 8 (дві перші стихири – тричі, третя стихира – двічі). «Слава» – преподобного, глас 6-ий: «Те, що за образом зберіг...», «І нині» – догматик, глас той самий: «Хто Тебе не ублажить, Пресвята Діво...».

Вхід. Прокимен дня. Паремії преподобного – 3.

На стиховні стихири преподобного, глас 5-ий (зі своїми приспіваними). «Слава» – преподобного, глас 8-ий: «Ченців безліч...», «І нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Неневісна Діво, що невимовно зачала Бога тілом...».

Після Трисвятого – тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Від початку віку...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар преподобного, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Від початку віку...».

Кафізми 19-та та 20-та. Малі ектенії. Сідальні преподобного (двічі).

Поліелей. Величання преподобного: «Ублажаємо тебе, / преподобний отче наш Антонію, / і шануємо святу пам'ять твою, / наставнику монахів / і співрозмовнику ангелів» і вибраний псалом. Сідальний преподобного після поліелей, глас 8-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий. Ступенева – 1-ий антифон 4-го гласу. Прокимен преподобного, глас 4-ий: «Чесна перед Господом смерть преподобних Його»; стих: «Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені?». Євангеліє святого – Мф., зач. 43. Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами преподобного Антонія...». Стихира преподобного, глас 6-ий: «Преподобний отче...».

Канони: Богородиці з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі) і преподобного на 8.

Примітка. У святих, що мають поліелей, канон Богородиці іноді знаходиться в Мінеї на ряду, але іноді на ряду

його немає. У такому випадку він береться з Часослова (глас 8-ий: «Воду пройшовши ...»).

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія «Сушу в глибині землі сонце осяяло колось...».

Після 3-ої пісні – сідальний преподобного, глас 8-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос преподобного, глас 2-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є...» не співається. Світільний преподобного (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї.

«Все, що дише...» і хвалитні псалми.

На хвалитних стихири преподобного, глас 8-ий – 4 (перша стихира – двічі). «Слава» – преподобного, глас той самий, «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Владичице, приймай...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Від початку віку...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак преподобного.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні преподобного, пісня 3-тя – 4 (з ірмосом) і пісня 6-та – 4.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар святого. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар храму, тропар святого; кондак храму. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня і преподобного.

Апостол і Євангеліє – дня і преподобного.

18 СІЧНЯ, субота

Свт. Афанасія (373) та Кирила (444), архієпп. Олександрійських. Прп. Маркіана Кирського (бл. 388).

Свт.: Євр., 334 зач., XIII, 7 – 16. Мф., 11 зач., V, 14 – 19.

Ряд.: 1 Кор., 146 зач., X, 23 – 28. Мф., 101 зач., XXIV, 34 – 44.

Служба свт. Афанасія та Кирила, архієпископів Олександрійських, шестерична, звершується разом зі службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: свт. Афанасія, глас 4-ий – 3, і свт. Кирила, глас той самий – 3. «Слава» – свт. Афанасія, глас 6-ий: «Христового ієрарха...», «І нині» – догматик, глас 4-ий: «Пророк Давид...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 4-ий (мученичі зі стихир на «Господи, взиваю»). «Слава» – свт. Афанасія, глас 3-ий, «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Серед жон Ти свята...».

Після Трисвятого – тропар святителів (на вибір). «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас 4-ий: «Від початку віку...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар святителів (на вибір; двічі). «Слава, і нині» – Богородичний воскресний (додаток 3-ій).

Кафізми 16-та, 17-та. Малі ектенії. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: свт. Афанасія (з ірмосом) на 6 свт. Кирила на 4-ий і Октоха (мученичий) на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої та 9-ої пісень – ірмоси мученичого канону Октоїха.

Після 3-ої пісні – кондак святителів, глас 4-ий; сідальний свт. Афанасія, глас 3-ий. «Слава» – сідальний свт. Кирила, глас той самий, «І нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свт. Афанасія, глас 2-й.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співається «Достойно є». Екзопостилярій Октоїха. «Слава» – світільний святителів, «І нині» – Бо-

городничий Мінеї.

«Хвалить Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 4-ий (мученичі з хвалітніх стихири), і стихира святителів (з приспівом: «Священники Твої зодягнуться в правду...»), глас 3-ій: «Велику похвалу...». «Слава» – свт. Афанасія, глас той самий: «Велика істини труба...», «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Без сімені зачала Ти...».

Після Трисвятого – тропар святителів (на вибір). «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря, від менших (додаток 4-ий).

НА ЧАСАХ – тропар святителів. Кондаки святителів читаються по черзі.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні свт. Афанасія, пісня 3-тя – 4 (з ірмосом), і свт. Кирила, пісня 6-та – 4.

Після входу – тропарі та кондаки:

У храмі Господньому та Богородиці – тропар храму, дня «Апостоли, мученики...», тропар святителів; кондак храму, кондак свт. Афанасія, кондак святителів. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Як початки ества...».

У храмі святого – дня «Апостоли, мученики...», тропар святителів; кондак дня, кондак свт. Афанасія, кондак святителів. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Як початки ества...».

Прокимен, алилуарій та причасний – святителів і дня.

Апостол і Євангеліє – святителів і дня.

19 СІЧНЯ, неділя

30-а неділя після П'ятдесятниці. Глас 5-ий.

Прп. Макарія Великого, Єгипетського (390 – 391). Свт. Марка, архієп. Ефеського (1457). **Прп. Макарія, посника Києво-Печерського, в Ближніх печерах (XII).** **Прп. Макарія, диякона Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIV).** Мц. Євфрасії, діви (303). Прп. Макарія Олександрійського (394 – 395). Свт. Арсенія, архієп. Керкирського (VIII). Прп. Антонія, стовпника, Марткобського (VI, Груз.). **Прп. Лаврентія Чернігівського (1950).**

Ран. – Єв. 8-е, Ін., 64 зач., XX, 11 – 18.

Літ. – 2 Кор., 181 зач., VI, 1 – 10. Мф., 105 зач., XXV, 14 – 30 (неділі 16-ої).

Служба прп. Макарія Великого шестерична, звершується разом із воскресною службою Октоїха.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж...» – кафизма вся.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: воскресні, глас 5-ий – 6, і преподобного, глас 4-ий – 4. «Слава» – преподобного, глас 8-ий: «Веселися, Єгипте, що виростив такого громадянина...», «І нині» – догматик, глас 5-ий: «У Червоному морі...».

Вхід. Прокимен дня.

На літії стихири храму.

На стиховні стихири воскресні, глас 5-ий. «Слава» – преподобного, глас 8-ий: «Преподобний отче, по всій землі...», «І нині» – Богородичний воскресний за гласом «Слави»: «Неневісна Діво...».

Після Трисвятого – «Богородице Діво...» (тричі).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар воскресний, глас 5-ий (двічі). «Слава» – тропар преподобного, глас 4-ий, «І нині» – Богородичний воскресний за гласом «Слави»: «Від початку віку...».

Кафизми 2-га і 3-тя. Малі ектенії. Сідальні воскресні.

Поліелей. «Ангельський собор...». Іпакої, сідальні, ступеневі і прокимен гласу. Євангеліє воскресне 8-е. «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами апостолів...». Стихира воскресна, глас 6-ий: «Воскрес Ісус із гробу...».

Канони: воскресний гласу з ірмосом на 4 (ірмоси один раз), Хрестовоскресний на 3, Богородиці на 3 і преподобного на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія «Сушу в глибині землі...».

Після 3-ої пісні – кондак і ікос преподобного, глас 1-ий,

інший кондак преподобного, 4-ий; сідальний преподобного, глас 1-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос воскресні, глас 5-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні – «Свят Господь Бог наш». Екзапостиларій воскресний 8-ий. «Слава» – Світільний преподобного, «І нині» – Богородичний воскресного екзапостиларія.

На хвалітніх стихири воскресні, глас 5-ий на 8. «Слава» – стихири євангельська 8-ма, «І нині» – «Преблагословенна Ти...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар воскресний: «У день спасіння світу...».

НА ЧАСАХ – тропар воскресний. «Слава» – тропар преподобного. Кондак тільки воскресний.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні гласу – 8.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар воскресний, тропар преподобного. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак воскресний.

У храмі Богородиці – тропар воскресний, тропар храму, тропар преподобного; кондак воскресний. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар воскресний, тропар храму, тропар преподобного; кондак воскресний, кондак храму. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – неділі.

Апостол і Євангеліє – неділі.

20 СІЧНЯ, понеділок

31-й тиждень після П'ятдесятниці (рядові читання 17-го тижня через Хрещенську відступку).

Прп. Євфимія Великого (473). Мчч. Інни, Пінни і Римми (I – II). **Прпп. Євфимія схимника (XIV) і Лаврентія затворника (XIII – XIV), Києво-Печерських, в Дальніх печерах.** Мчч. Васса, Євсевія, Євтихія і Василіда (303).

Еф., 219 зач., I, 22 – II, 3. Мк., 48 зач., X, 46 – 52.

Прп.: Євр., 335 зач., XIII, 17 – 21. Лк., 24 зач., VI, 17 – 23.

Служба прп. Євфимія Великого шестерична і звершується разом зі службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ – кафизми немає.

На «Господи, взиваю» стихири преподобного, глас 1-ий і глас 4-ий – 6. «Слава» – преподобного, глас 8-ий: «Присвячений був ти Богу...», «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Сприймавши голос архангела...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 5-ий. «Слава» – преподобного, глас той самий: «Преподобний отче...», «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Дивна і преславна, і велика таємниця...».

Після Трисвятого: – тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Вихованій у храмі...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар святого, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Вихованій у храмі...».

Кафизми 4-та, 5-та і 6-та. Малих ек텐ій немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-ий на 6 (з ірмосом) і преподобного (два канони) на 8.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої та 9-ої пісень – ірмос канону преподобного.

Після 3-ої пісні – сідальний преподобного, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос преподобного, глас 8-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» співається. Екзопостилярій Октоїха. «Слава» – світильний преподобного, «І нині» – Богородичний Мінеї.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякленне славослів'я.

Стихири на стиховні Октоїха, глас 5-ий. «Слава: і нині» Богородичний Октоїха.

Після Трисвятого – тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Богородице, Ти вища від усіх творінь...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак преподобного.

НА ЛІТУРГІЇ повсякденні антифони.

Після входу – тропарі та кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня, тропар преподобного; кондак дня, кондак преподобного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, тропар храму, тропар преподобного; кондак дня, кондак храму, кондак преподобного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня і преподобного.

Апостол і Євангеліє – дня і преподобного.

21 СІЧНЯ, вівторок

Прп. Максима Сповідника (662). Мч. Неофіта (304). Мчч. Євгенія, Кандида, Валеріана й Акилі (III). Прп. Максима Грека (1556). Мц. Агнії, діви (бл. 304). Мч. Анастасія (662).

Ктиторської (IV) та названої «Відрада» або «Втіха» (807), Ватопедських ікон Божої Матері.

Еф., 222 зач., II, 19 – III, 7. Мк., 50 зач., XI, 11 – 23.

Служба прп. Максима Сповідника і мч. Неофіта шестерична, звершується разом із службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ – кафизма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: преподобного, глас 4-ий – 3 і мученика, глас 8-ий – 3. «Слава» – преподобного, глас 6-ий: «Преподобний отче...», «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Ніхто з тих, хто приходить до Тебе...».

Входу немає. Прокимен дня.

Після Трисвятого – тропар преподобного, глас 8-ий. «Слава» – тропар мученика, глас 4-ий; «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «До Богородиці щиро нині...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар преподобного, глас 8-ий (двічі). «Слава» – тропар мученика, глас 4-ий; «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «До Богородиці щиро нині...».

Кафизми 7-ма, 8-ма і 9-та. Малих ек텐ій немає. Сідальні Октоїха.

Канони: Октоїха 1-ий на 6 (з ірмосом), преподобного на 4 і мученика на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої та 9-ої пісень – ірмос канону мученика.

Після 3-ої пісні – інший кондак преподобного, глас 8-ий; сідальний преподобного, глас 5-й «Слава» сідальний мученика, «І нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос преподобного, глас 6-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» співається. Екзопостилярій Октоїха. «Слава» – світильний преподобного, «І нині» – Богородичний Мінеї.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякленне славослів'я.

Стихири на стиховні Октоїха, глас 5-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха.

Після Трисвятого – тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Тебе величаємо, Богородице, взиваючи...».

НА ЧАСАХ – тропар преподобному. «Слава» – тропар мученику. Кондак преподобному.

НА ЛІТУРГІЇ антифони повсякденні.

Після входу – тропарі та кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня, тропар преподобного, тропар мученика; кондак дня, кондак преподобного, інший кондак преподобного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, тропар храму, тропар преподобного, тропар мученика; кондак дня, кондак храму, кондак преподобного, інший кондак преподобного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

22 СІЧНЯ, середа

Ап. Тимофія (бл. 96). Прмч. Анастасія Персидського (628). **Прмч. Анастасія, дияк. Києво-Печерського, в Ближніх печерах (XII).** Сщмч. Мануїла, Георгія, Петра, Леонтія, єпископів, Сионія, Гавриїла, Іоана, Леонта, Парода, пресвітерів, та інших 377 мучеників (бл. 817).

Еф., 223 зач., III, 8 – 21. Мк., 51 зач., XI, 23 – 26.

Ап.: 2 Тим., 290 зач. (від половини), I, 3 – 9. Лк., 50 зач., X, 1 – 15.

Служба ап. Тимофія славослівна, звершується разом із службою прмч. Анастасія, без святкового знаку, та службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: апостола, глас 1-ий – 3, і преподобномученика, глас той самий – 3. «Слава» – апостола, глас 8-ий, «І нині» – догматик, глас 8-ий: «Цар Небесний...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири апостола (зі своїми стихами, див. Загальна Мінея), глас 4-ий. «Слава» – апостола, глас 1-ий: «Світільника вірних і апостола...» (див. у Мінеї на січень), «І нині» – Богородичний, за гласом «Слави»: «Ось сповнилося пророцтво Ісаї...».

Після Трисвятого – тропар апостола, глас 4-ий. «Слава» – тропар преподобномученика, глас той самий, «І нині» – Богородичний воскресний: «Від початку віку...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар апостола, глас 4-ий (двічі). «Слава» – тропар преподобномученика, глас той самий, «І нині» – Богородичний воскресний: «Від початку віку...».

Кафізми 10-та і 11-та. Малі ектенії. Сідальні апостола (із Загальної Мінеї). Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-ий на 4, апостола на 6 і преподобномученика на 4.

Біблійні пісні «Господеві співаймо...».

Катавасія: «Відкрию уста мої...».

Після 3-ої пісні – сідальний апостола, глас 4-ий. «Слава» – сідальний преподобномученика, глас той самий, «І нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос святих, глас 1-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні не співається «Достойно є...». Світільний святих, «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї.

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітні стихири апостола (із Загальної Мінеї), глас 4-ий – 4 (перша стихири – двічі); «Слава» – апостола, глас 8-ий: «Покинувши все земне...», «І нині» – Богородичний: «Все уповання моє покладаю...».

Велике славослів'я.

Після Трисвятого – тропар апостола, глас 4-ий, «Слава» – тропар преподобномученика, глас той самий, «І нині» – Богородичний воскресний: «Від початку віку...». Ектенії та відпуст.

НА ЧАСАХ – тропар апостола. «Слава» – тропар преподобномученика. Кондак святих.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони зображальні.

Після входу – тропарі та кондаки:

У Господньому храмі – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар апостола, тропар преподобномученика; «Слава» – кондак святих, «І нині» – кондак дня.

У храмі Богородиці – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар храму, тропар апостола, тропар преподобномученика; кондак дня, «Слава» – кондак святих, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар храму, тропар апостола, тропар преподобномученика; кондак дня, кондак храму, «Слава» – кондак святих, «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня і апостола.

Апостол і Євангеліє – дня і апостола.

23 СІЧНЯ, четвер

Сщмч. Климента, єп. Анкирського, і мч. Агафангела (312). Прп. Мавсими Сирійця (IV). Прп. Самана, мовчальника (бл. 400). Свт. Павліна Милостивого, єп. Ноланського (431). Пам'ять VI Вселенського собору (680 – 681).

Еф., 225 зач., IV, 14 – 19. Мк., 52 зач., XI, 27 – 33.

Служба сщмч. Климента та мч. Агафангела не має святкового знаку та звершується разом із службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 12-та (яка не була прочитана на ранній середі).

На «Господи, взиваю» стихири на 6: священномученика, глас 1-ий – 3 і мученика, 2-ий – 3; «Слава» – священномученика, глас 8-ий, «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Я, Діво Свята Богородице...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 5-ий. «Слава» – мученика, глас 1-ий, «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Діво Всеоспівана...».

Після Трисвятого – тропар священномученика, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний від менших: «Ублажаємо Тебе, Богородице Діво...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар священномученика, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Слово Отче, Христа Бога нашого...».

Кафізми 13-та, 14-та, 15-та. Малі ектенії немає. Сідальні Октоїха. 50-ий псалом.

Канони: Октоїха 1-ий і 2-ий з ірмосом на 8 і священномученика на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмос канону священномученика.

Після 3-ої пісні – кондак священномученика, глас 4-ий, сідальний священномученика, глас 4-ий, «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос священномученика, глас 4-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співаємо «Достойно є...». Екзопостиларій Октоїха, «Слава» – світільний священномученика, «І нині» – Богородичний Мінеї.

Читається повсякденне славослів'я.

Стихири на стиховні Октоїха, глас 5-ий «Слава» – священномученика, глас 1-ий: «Дивного у священстві...», «І нині» – Богородичний за гласом «Слави» від менших: «Ра-

дуйся Богородице Діво...».

Після Трисвятого – тропар священномученика, глас 4-ий, «Слава: і нині» – Богородичний від менших: «Богородице, Ти вища від усіх творинь...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак священномученика.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони повсякденні.

Після входу – тропарі та кондаки:

У Господньому храмі – тропар храму, тропар дня, інший тропар дня, тропар священномученика; кондак дня, інший кондак дня, кондак священномученика, інший кондак священномученика; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі Богородиці – тропар храму, тропар дня, інший тропар дня, тропар священномученика; кондак дня, інший кондак дня, кондак священномученика, інший кондак священномученика; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, інший тропар дня, тропар храму, тропар священномученика; кондак дня інший кондак дня, кондак храму, кондак священномученика, інший кондак священномученика; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступниця християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

24 СІЧНЯ, п'ятниця

Прп. Ксенії Римлянки, дияконіси (V). Мчч. Вавили Сицилійського та учнів його Тимофія й Агапія (III). Прп. Македонія, сирійського пустельника (бл. 420).

Еф., 226 зач., IV, 17 – 25. Мк., 53 зач., XII, 1 – 12.

Служба прп. Ксенії не має святкового знака, звершується разом зі службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ кафізма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: Октоїха, глас 5-ий – 3 і святої, глас 8-ий – 3 «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї: «Коли побачила Агниця...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 5-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар прп. Ксенії, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом тропаря, від менших: «Агнця і Пастиря...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар прп. Ксенії, глас 8-ий (двічі). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом тропаря: «Агнця і Пастиря...».

Кафізми 19-та і 20-та. Малих ектеній немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха, глас 1-ий з ірмосом на 6 (ірмоси раз), 2-ий на 4, і прп. Ксенії на 4.

Біблійні пісні «Господеві співаймо...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмоси канону Мінеї.

Після 3-ої пісні – сідальний прп. Ксенії, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак глас 2-ий та інший кондак прп. Ксенії, глас 4-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співається «Достойно є...». Екзопостиларій Октоїха, «Слава» – світильний Мінеї, «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 5-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар прп. Ксенії, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом тропаря, від менших: «Плід утроби Твоїї...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак святої.

НА ЛІТУРГІЇ – повсякденні антифони.

Після входу – тропарі і кондаки:

У Господньому храмі – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар святої, кондак святої, «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак дня.

У храмі Богородиці – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар храму, тропар святої; кондак дня, кондак святої; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар храму, тропар святої; кондак дня, кондак храму, кондак святої; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

25 СІЧНЯ, субота

Свт. Григорія Богослова, архієп. Константинопольського (389). Мц. Філіцати та синів її мчч. Януарія, Фелікса, Филипа, Сильвана, Олександра, Віталія і Марціала (164). Прп. Поллія Сирійського (380). Прп. Мара, співця (бл. 430).

Ікони Божої Матері, званої «Утамуї мої печалі».

Ран. – Ін., 35 зач. (від половини), X, 1 – 9.

Літ. – Свт.: 1 Кор., 151 зач., XII, 7 – 11. Ін., 36 зач., X, 9 – 16.

Ряд.: 1 Кор., 156 зач., XIV, 20 – 25. Мф., 104 зач., XXV, 1 – 13.

Звершується поліелейна служба свт. Григорія Богослова

НА ВЕЛИКІЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – 1-й антифон.

На «Господи, взиваю» стихири святителя, глас 1-ий і глас 2-ий – 8 (перша і четверта стихира – двічі) «Слава» – святителя, глас 8-ий: «Живий твій язик до повчання...», «І нині» – догматик, глас 5-ий: «У Червоному морі...».

Вхід. Прокимен дня. Паремії святителя – 3.

На стиховні стихири святителя, глас 5-ий (зі своїми приспіваними). «Слава» – святителя, глас 8-ий: «Серця ві-

рних...», «І нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Безневісна Діво...».

Після Трисвятого: тропар святителя, глас 1-ий. «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас 5-ий: «Радуйся, двері Господні непрохідні...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар святителя, глас 1-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Коли Гавриїл звістив Тобі...».

Кафізми 16-та та 17-та. Малі ектенії. Сідальні святителя.

Поліелей. Величання святителя та вибраний псалом. Сідальний святителя після поліелею, глас 8-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий. Ступенева – 1-ий антифон 4-го гласу. Прокимен святителя, глас 4-ий: «Уста мої промовляють премудрість, і повчання серця мого розум»; стих: «Почуєте це, всі народи, зрозумійте всі, хто живе у світі». Євангеліє святителя – Ін., зач. 35 (від половини). Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами святителя...». Стихира святителя, глас 6-ий: «Преподобний, преблаженний...».

Канони: Богородиці (у службі святителя) з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі) та святителя (два канони) на 8.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія «Сушу в глибині землі сонце осяяло колісь...».

Після 3-ої пісні – сідальний святителя, глас 8-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос святителя, глас 3-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світільний святителя, «Слава» – інший світільний святителя, «І нині» – Богородичний Мінеї.

«Все, що дише...» та хвалітні псалми.

На хвалітних стихири святителя, глас 4-ий – 4. «Слава» – святителя, глас 1-ий: «Сопілку Духа...», «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Блудницю, і блудного, і розбійника я перевершив; і гріхи митаря і ніневітян обігнав; горе мені, що буде; як уникну муки я, окаянний? Чиста, припадаю до Тебе, ущедри мене милістю Твоею, як тих спас Син Твій...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар святителя, глас 1-ий. «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Коли Гавриїл звістив Тобі...».

НА ЧАСАХ – тропар та кондак святителя.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні святителя, пісня 3-тя – 4 (з ірмосом) та пісня 6-та – 4.

Після входу – тропарі та кондаки:

У храмі Господньому та Богородиці – тропар храму, тропар святителя, «Слава» – кондак святителя, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар храму, тропар святителя; кондак храму, «Слава» – кондак святителя, «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня і святителя.

Апостол та Євангеліє – дня і святителя.

26 СІЧНЯ, неділя

31-а неділя після П'ятдесятниці. Глас 6-ий.

Прпп. Ксенофонта, дружини його Марії та синів їхніх Аркадія та Іоана (V – VI). Мчч. Ананії, пресвітера, Петра, сторожа в'язниці, а з ними сімох воїнів (295). Прп. Симеона Древнього, пустельника (бл. 390). Перенесення мощів прп. Федора, ігумена Студійського (845). Свт. Йосифа, архієп. Солунського (830). Блгв. Давида III Відновителя, царя Іверії та Абхазії (1125, Груз.).

Ран. – Єв. 9-е, Ін., 65 зач., XX, 19 – 31.

Літ. – 2 Кор., 182 зач. (від половини), VI, 16 – VII, 1. Мф., 62 зач., XV, 21 – 28 (про хананеянку) (неділі 17-ої).

Служба святих не має святкового знака, звершується разом із воскресною службою Октоїха.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж...» – кафізма вся.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: воскресні, глас 6-ий – 7, і святих, глас 2-ий – 3. «Слава: і нині» – догматик, глас 6-ий: «Хто Тебе не ублажить...».

Вхід. Прокимен дня.

На літії стихири храму.

На стиховні стихири воскресні, глас 6-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха.

Після Трисвятого – «Богородице Діво...» (тричі).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар воскресний, глас 6-ий (двічі). «Слава» – тропар святих, глас 4-ий, «І нині» – Богородичний воскресний за гласом «Слави»: «Від початку віку...».

Кафізми 2-га і 3-тя. Малі ектенії. Сідальні воскресні.

Поліелей. «Ангельський собор...». Іпакої, сідальні, ступеневі і прокимен гласу. Євангеліє воскресне 9-те. «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами апостолів...». Стихира воскресна, глас 6-ий: «Воскрес Ісус із гробу...».

Канони: воскресний гласу з ірмосом на 4 (ірмоси один раз), Хрестовоскресний на 3, Богородиці на 3 і святих на 4.

Біблійні пісні: «Співаймо Господеві...».

Катавасія: «Сушу в глибині землі...».

Після 3-ої пісні – кондак та ікос святих, глас 4-ий, інший кондак святих, глас 4-ий; сідальний святих, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос воскресні, глас 6-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні – «Свят Господь Бог наш». Екзапостиларій воскресний 9-ий, «Слава:» – світільний святих, «І нині» – Богородичний воскресного екзапостиларія.

На хвалітних стихири воскресні, глас 6-ий на 8. «Слава» – стихири євангельська 9-та, «І нині» – «Преблагословенна Ти...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар воскресний: «Воскрес Ти із гробу...».

НА ЧАСАХ – тропар воскресний. «Слава» – тропар святих. Кондак тільки воскресний.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні гласу – 8.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар воскресний, тропар святих, «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак воскресний.

У храмі Богородиці – тропар воскресний, тропар храму, тропар святих; кондак воскресний, «Слава» – кондак святих, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар воскресний, тропар храму, тропар святих; кондак воскресний, кондак храму, «Слава» – кондак святих, «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – неділі.

Апостол і Євангеліє – неділі.

27 СІЧНЯ, понеділок

32-й тиждень після П'ятдесятниці (рядові читання 18-го тижня через Хрещенську відступку).

Перенесення мощей святителя Іоана Золотоустого (438).

Ран. – Ін., 35 зач. (від половини), Х, 1 – 9.

Літ. – Еф., 227 зач., IV, 25 – 32. Лк., 10 зач., III, 19 – 22.

Свт.: Євр., 318 зач., VII, 26 – VIII, 2. Ін., 36 зач., Х, 9 – 16.

Звершується поліелейна служба свт. Іоана Золотоустого.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – 1-ий антифон.

На «Господи, взиваю» стихири святителя глас 4-ий – 8. «Слава» – святителя, глас той самий: «Не подобає тобі...», «І нині» – догматик, глас 8-ий: «Цар Небесний...».

Вхід. Прокимен дня. Паремії святителя – 3.

На стиховні стихири святителя, зі своїми приспіваними. «Слава» – святителя глас 6-ий: «Преподобний, преблаженний...», «І нині» – Богородичний: «Ти є лоза істинна...».

Після Трисвятого – тропар святителя, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Ти, що ради нас...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар святителя, глас 8-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Ти, що ради нас...».

Кафізми 4-та і 5-та. Малі ектенії. Сідальні святителя.

Поліелей. Величання святителя і вибраний псалом. Сідальний святителя після поліелею. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї. Ступенева – 1-ий антифон 4-го гласу. Прокимен святителя, глас 4-ий: «Уста мої промовлятимуть премудрість, і повчання серця мого розум»; стих: «Почуйте це, всі народи, зрозумійте, всі, хто живе у світі». Євангеліє святителя – Ін., зач. 35 (від половини). Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами святителя...». Стихира святителя: «Трубою золотоголоса...».

Канони: Богородиці з ірмос на 6 (ірмоси по двічі) і святителя (два канони) на 8.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія: «Сушу в глибині землі сонце осяяло колись...».

Після 3-ої пісні – сідальний святителя. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос святителя, глас 1-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є...» не співається. Світільний святителя, «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї.

«Все що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихири святителя – 4. «Слава» – святителя, «І нині» – Богородичний.

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар святителя, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Ти, що ради нас...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак святителя.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні святителя, пісня 3-тя – 4 (з ірмосом) і пісня 6-та – 4.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар святителя. «Слава» – кондак святителя, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар храму, тропар святителя; кондак храму. «Слава» – кондак святителя, «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алуарій і причасний – дня і святителя.

Апостол і Євангеліє – дня і святителя.

28 СІЧНЯ, вівторок

Прп. Єфрема Сиріна (373 – 379). **Прп. Єфрема Києво-Печерського, єп. Переяславського (бл. 1098).** Прп. Палладія, пустельника (IV). Прп. Ісаака Сиріна, єп. Ніневійського (VI). **Прп. Єфрема Угрина, Новоторзького (1053).**

Еф., 230 зач., V, 20 – 26. Лк., 11 зач., III, 23 – IV, 1.

Служба прп. Єфрема Сиріна без святкового знаку звершується із службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ кафізма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири Октоїха, глас 6-ий – 3, і преподобного, глас 1-ий – 3. «Слава» – преподобного, глас 6-ий: «Свідомо покинув ти...», «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Ніхто, що вертається до Тебе...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 6-ий. «Слава» – преподобного, глас 4-ий: «Як пророк ти...», «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Визволи нас від бід наших...».

Після Трисвятого – тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «До Богородиці щиро нині...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар святого, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «До Богородиці щиро нині...».

Кафізми 7-ма, 8-ма і 9-та. Малі ектенії немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-ий і 2-ий на 8 (з ірмосом) і преподобного на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісні – ірмос канону преподобного.

Після 3-ої пісні – сідальний преподобного, глас 5-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос преподобного, глас 2-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» співається. Екзопостилярій Октоїха, «Слава» – світільний преподобного, «І нині» – Богородичний Мінеї.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

Стихири на стиховні Октоїха, глас 6-ий. «Слава» – преподобного, глас 2-ий: «Як фінік, за Давидом...», «І нині» Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Радуйся, Маріє Богородице...».

Після Трисвятого – тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Тебе величаємо, Богородице, взиваючи...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак преподобного.

НА ЛІТУРГІЇ – повсякденні антифони.

Після входу – тропарі та кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня, тропар преподобного; кондак дня, кондак преподобного; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, тропар храму, тропар

преподобного; кондак дня, кондак храму, кондак преподобного; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

29 СІЧНЯ, середа

Перенесення мощів сщмч. Ігнатія Богоносця (107). Свт. Лаврентія, затворника Києво-Печерського, єп. Турівського, в Близніх печерах (1194). Мчч. Романа, Якова, Філофея, Іперихія, Авіва, Юліана і Паригорія (297). Мчч. Сильвана, єп., Луки, дияк., Мокія, читця (312).

Еф., 231 зач., V, 25–33. Лк., 12 зач., IV, 1–15.

Сщмч.: Євр., 311 зач., IV, 14 – V, 6. Мк., 41 зач., IX, 33 – 41.

Служба сщмч. Ігнатія Богоносця шестерична і звершується зі службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ кафізма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири священномученика, глас 4-ий – 6 (кожна стихира – двічі). «Слава» – священномученика, глас 8-ий, «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї: «Що зрима видіння...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 6-ий. «Слава» – священномученика, глас 1-ий «І нині» – Хрестобогородичний від менших: «Стоячи перед Хрестом...».

Після Трисвятого – тропар священномученика, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний від менших: «Діво пренепорочна...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар священномученика, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний від менших: «Діво пренепорочна...».

Кафізми 10-та, 11-та і 12-та. Малих ек텐ій немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-й з ірмосом на 4 (ірмоси один раз), 2-й на 4 і священномученика на 6.

Біблійні пісні «Співаємо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісні – ірмоси канону Мінеї.

Після 3-ої пісні – сідальний священномученика, глас 3-ий (двічі). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос священномученика, глас 4-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співається «Достойно є...». Екзакости-

ларій Октоїха, «Слава» – світильний священномученика, «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї.

«Хваліте Господа з небес...». і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 6-ий. «Слава» – священномученика, глас 1-ий, «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї: «Заколення Твоє несправедне...».

Після Трисвятого – тропар священномученика, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом «Слави», від менших: «Тебе величаємо, Богородице, взиваючи...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак священномученика.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні Октоїха – 4 і священномученика, пісня 3-тя – 4.

Після входу – тропарі і кондаки:

У Господньому храмі – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар священномученика, кондак священномученика; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак дня.

У храмі Богородиці – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар храму, тропар священномученика; кондак дня, кондак священномученика; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар храму, тропар священномученика; кондак дня, кондак храму, кондак священномученика; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня і священномученика.

Апостол і Євангеліє – дня і священномученика.

30 СІЧНЯ, четвер

Собор вселенських учителів і святителів Василя Великого, Григорія Богослова та Іоана Золотоустого. Сщмч. Іполита, єп. Римського та з ним мчч. Кенсорина, Савина, Фрисії, діви та інших 20 мчч. (III). **Прп. Зинона, посника Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIV).** Прп. Зинона, учня свт. Василя Великого (V). Мч. Феофіла Нового (784). Блгв. Петра, царя Болгарського (967).

Ран. – Ін., 35 зач. (від половини), X, 1 – 9.

Літ. – Свт.: Євр., 334 зач., XIII, 7 – 16. Мф., 11 зач., V, 14 – 19.

Звершується всенічне бдіння трьох вселенських святителів.

НА ВЕЛИКІЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» 1-ий антифон

На «Господи, взиваю» стихири святителів, глас 4-ий і глас 2-ий – 8. «Слава» – святителів, глас 6-ий: «Прославмо нині таємничі труби Духа...», «І нині» – догматик, гласу 6-го: «Хто Тебе не ублажить...».

Вхід. Прокимен дня. Паремії святителів – 3.

На літій стихира храму і стихири святителів, глас 2-ий і глас 6-ий. «Слава» – святителів, глас 6-ий: «Святителів Христових...», «І нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий: «Дівствену доброту...».

На стиховні стихири святителів, глас 1-ий (зі своїми приспіваними). «Слава» – святителів, глас 2-ий, «І нині» – Мінеї, глас 2-ий: «Сьогодні Христос приноситься в храм...».

Після Трисвятого – тропар святителів, глас 4-ий (двічі), «Богородице Діво...» (один раз).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар святителів, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий.

Кафізми 13-та і 14-та. Малі ектенії. Сідальні святителів.

Поліелей. Величання святителів: «Величаємо вас, /

святителі Христові Василю Великий, Григорію Богослове та Іоане Золотоустий, / і шануємо святу пам'ять вашу, / бо ви молитесь за нас // Христа Бога нашого»; і вибраний псалом. Сідальний святителів після поліелея, глас 4-ий, «Слава» – інший сідальний святителів після поліелея, глас той самий, «І нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий. Ступенева 1-ий антифон 4-го гласу. Прокимен святителів, глас 4-ий: «Священники Твої зодягнуться у правду, і преподобні Твої зрадіють»; стих: «Уста мої промовлятимуть премудрість, і повчання серця мого розум». Євангеліє святителів – Ін., зач. 36. Після 50-го псалма: «Слава» – «Моливами святителів...». Стихира святителів, глас 6-ий: «Вилилась благодать...».

Канони: Богородиці (в службі святителів) з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі), святителів (два канони) на 8.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія – «Сушу в глибині землі сонце осяяло колось...».

Після 3-ої пісні – сідальний святителів, глас 8-ий, «Слава» – інший сідальний святителів, глас той самий, «І нині» – Богородичний Мінеї.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос святителів, глас 2-ий.

На 9-й пісні «Чеснішу» не співаємо, але співаємо особливі приспиви (див. у Мінеї), 1-ий приспів: «Величай, душе моя, Чеснішу Небесних воїнств, Діву Пречисту Богородицю». (Звершується звичайне кадіння).

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світільний святителів, «Слава» – інший світільний святителів, «І нині» – Богородичний Мінеї: «Єдине Божество...».

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітні стихири на 6: святителів, глас 5-ий; «Слава» – святителів, глас той самий: «Заграймо пісні, на трубах гучних...», «І нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий: «Заспіваймо вірні, як на трубах гучних...».

Велике славослів'я.

Після Трисвятого – тропар святителів, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий.

НА ЧАСАХ – тропар і кондак святителів.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні святителів на 8.

Після входу тропарі і кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар святителів; «Слава» – кондак святителів, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар святителів, тропар храму, кондак храму; «Слава» – кондак святителів, «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – святителів.

Апостол і Євангеліє – святителів.

31 СІЧНЯ, п'ятниця

Безсрр., мчч. Кира та Іоана і з ними мцц. Афанасії та дочок її Феодотії, Феоктисти і Євдоксії (311). **Свт. Микити, затворника Києво-Печерського, єп. Новгородського (1108).** Мчч. Вікторина, Віктора, Никифора, Клавдія, Діодора, Серапіона і Папія (251). Мц. Трифени Кизицької.

Еф., 234 зач., VI, 18 – 24. Лк., 14 зач., IV, 22 – 30.

Служба святих безсрібників без святкового знаку звершується разом зі службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ – кафізми немає.

На «Господи, взиваю» стихири безсрібників, глас 1-ий – 6 (перша стихири – двічі). «Слава» – безсрібників, глас 8-ий: «Двоїця мучеників...», «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї: «Не терплю, Сину...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 6-ий. «Слава» – безсрібників, глас той самий, «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї: «Гроно дозріле...».

Після Трисвятого – тропар безсрібників, глас 5-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом «Слави», від менших: «Хрестом Сина Твого...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар безсрібників, глас 5-ий (двічі). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом «Слави», від менших: «Хрестом Сина Твого...».

Кафізми 19-та і 20-та. Малих ек텐ій немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-ий з ірмосом, без мученичних на 4 (ірмоси один раз), 2-ий на 4 і безсрібників на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмоси канону Мінеї.

Після 3-ої пісні – сідальний безсрібників, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос безсрібників, глас 3-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співається «Достойно є». Екзопостила-

рій Октоїха, «Слава» – світільний безсрібників, «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 6-ий. «Слава» – безсрібників, глас 4-ий, «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї: «Не ридай за Мною, Мати...».

Після Трисвятого – тропар безсрібників, глас 5-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом тропаря, від менших: «Від Діви засяяв Ти світові, Христе Боже...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак безсрібників.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні Октоїха – 4 і безсрібників, пісня 3-тя – 4.

Після входу – тропарі та кондаки:

У храмі Господньому – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар безсрібників, кондак безсрібників; «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – кондак дня.

У храмі Богородиці – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар храму, тропар безсрібників; кондак дня, кондак безсрібників; «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар безсрібників; кондак дня, кондак храму, кондак безсрібників; «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

1 ЛЮТОГО, субота

Передсвято Стрітіння Господнього. Мч. Трифона (250). Мцц. Перпетуї і Феліцитати, мчч. Сатира, Ревоката, Саторнила, Секунда (202 – 203). Прп. Петра Галатійського (429). Прп. Вендиміана, пустельника Вифинійського (бл. 512).

Мч.: Рим., 99 зач., VIII, 28 – 39. Лк., 51 зач. (від половини), X, 19 – 21.

Ряд.: 1 Кор., 162 зач., XV, 39 – 45. Лк., 15 зач., IV, 31 – 36.

Звершується шестерична служба передсв'ята Стрітіння Господнього та мч. Трифона.

НА ВЕЧІРНІ кафізма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: передсв'ята, глас 4-ий – 3, і мученика, глас 1-ий – 3. «Слава» – мученика, глас 2-ий: «Нині Симеон приймає...», «І нині» – догматик, глас 6-ий: «Хто Тебе не ублажить...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири передсв'ята, глас 2-ий (зі своїми приспіваними). «Слава: і нині» – передсв'ята, глас той самий: «Святого пресвята Діво...».

Після Трисвятого – тропар мученика, глас 4-ий «Слава: і нині» – тропар передсв'ята, глас 1-ий.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар передсв'ята, глас 1-ий (двічі). «Слава» – тропар мученика, глас 4-ий, «І нині» – тропар передсв'ята, глас 1-ий.

Кафізми 16-та та 17-та. Малі ектенії. Сідальні передсв'ята (двічі). Псалом 50-ий.

Канони: передсв'ята з ірмосом на 8 (ірмоси по двічі) та мученика на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої та 9-ої пісні – ірмоси канону Мінеї (мученика).

Після 3-ої пісні – кондак мученика, глас 8-ий; сідальний мученика, глас 4-ий. «Слава: і нині» – сідальний передсв'ята, глас 1-ий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос передсв'ята, глас 6-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світільний мученика. «Слава: і нині» – світільний передсв'ята.

«Хвалить Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири передсв'ята, глас 2-ий (зі своїми приспіваними). «Слава: і нині» – передсв'ята, глас той самий: «Сотворитель неба і землі...».

Після Трисвятого – тропар мученика, глас 4-ий. «Слава: і нині» – тропар передсв'ята, глас 1-ий.

НА ЧАСАХ – тропар передсв'ята. «Слава» – тропар мученика. Кондак лише передсв'ята.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні передсв'ята, пісня 3-тя – 4 (з ірмосом), і мученика, пісня 6-та – 4.

Після входу – тропарі та кондаки:

У Господньому храмі – тропар храму, тропар передсв'ята, тропар мученика; кондак храму. «Слава» – кондак мученика, «І нині» – кондак передсв'ята.

У храмі Богородиці – тропар передсв'ята, тропар мученика. «Слава» – кондак мученика, «І нині» – кондак передсв'ята.

У храмі святого – тропар передсв'ята, тропар храму, тропар мученика; кондак храму. «Слава» – кондак мученика, «І нині» – кондак передсв'ята.

Прокимен, алилуарій і причасний – мученика.

Апостол і Євангеліє – мученика і дня.

2 ЛЮТОГО, неділя

**32-а неділя після П'ятдесятниці. Глас 7-ий.
СТРІТЕННЯ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА.**

Ран. – Єв. 10-е, Ін., 66 зач., XXI, 1 – 14.

Літ. – неділі 32-ої: 1 Тим., 285 зач. (від половини), IV, 9 – 15. Лк., 94 зач., XIX, 1 – 10 (про Закх'я).

Свята: Євр., 316 зач., VII, 7 – 17. Лк., 7 зач., II, 22 – 40.

Звершується бдінна служба свята Стрітіння Господнього у поєднанні з воскресною службою Октоїха.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – кафізма вся.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: воскресні, глас 7-ий – 4 і свята, глас 1-ий – 6. «Слава: і нині» – свята, глас 6-ий: «Нехай відкриються нині двері Небесні...».

Вхід. Прокимен дня. Паремії свята – 3.

На літії стихири свята, глас 1-ий і глас 2-ий. «Слава» – свята, глас 5-ий: «Дослідить Писання...», «І нині» – свята, глас той самий: «Вічний Господь став Немовлям плоттю...».

На стиховні стихири воскресні, глас 7-ий. «Слава: і нині» – свята, глас 8-ий: «Той, Кого носять Херувими...».

Після Трисвятого – тропар свята, глас 1-ий (тричі).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар воскресний, глас 7-ий (двічі). «Слава: і нині» – свята, глас 1-ий.

Кафізми 2-га і 3-тя. Малі ектенії. Сідальні Октоїха.

Поліелей. Величання свята: «Величаємо Тебе, / Життєдаве Христе, / і шануємо Пречисту Матір Твою, / Нею ж за законом нині принесений був / до храму Господнього». «Ангельський собор...». Іпакої. Сідальний свята після поліелею, глас 4-ий: «Задля мене Ти, Вічний, стаєш Немов-

лям...». «Слава: і нині» – той самий сідальний. Степенні – гласу. Прокимен свята, глас 4-ий: «Пом'яну ім'я Твоє у всякому роді і роді»; стих: «Вилилось із серця мого слово блага, кажу я Цареві про мої діла». Євангеліє свята – від Луки, зач. 8. «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами Богородиці...». Стихира свята, глас 6-ий: «Нехай відкриються нині двері Небесні...» (див. на «Господи взиваю»).

Канон воскресний з ірмосом на 4, Богородиці на 2 і свята на 8.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія свята: «Сушу в глибині землі сонце осяяло колись...».

Після 3-ої пісні – кондак та ікос воскресний, глас 7-ий; сідальний свята, глас 4-ий: «На горі Синайській...». «Слава: і нині» – той самий сідальний.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 1-ий.

На 9-й пісні – співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Свят Господь Бог наш». Екзопостилярій воскресний 10-ий. «Слава: і нині» – світільний свята.

На хвалітніх стихири воскресні, глас 7-ий – 4 і свята, глас 4-ий – 4 (перша стихира – двічі). «Слава» – свята, глас 6-ий: «На руках старечих...», «І нині» – «Преблагословенна Ти...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – «Удесь спасіння світу...».

НА ЧАСАХ – тропар воскресний. «Слава» – тропар свята. Кондаки воскресний і свята читаються позмінно.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні гласу – 6 і свята пісня 3-тя на 4. Блаженні свята, пісня 3-тя – 4 (з ірмосом) і пісня 6-та – 4.

Вхідний стих: «Явив Господь спасіння Своє, перед народами відкрив правду Свою».

Після входу – тропар воскресний, тропар свята. «Сла-

ва» – кондак воскресний, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – неділі та свята.

Апостол і Євангеліє – неділі та свята.

Задостойник свята – приспів: «Богородице Діво, уповання християн...», та ірмос: «В законі тіні...» (задостойник співається на Літургії до віддання свята Стрітіння Господнього).

Відпуст недільний: «Христос, що воскрес із мертвих...». А у седмичні дні до віддання відпуст свята: «Христос, що на руках праведного Симеона спочивати зволив заради нашого спасіння, істинний Бог наш...».

Примітка: За традицією після Божественної літургії звершується Мале освячення води і освячуються свічі.

3 лютого, понеділок

33-й тиждень після П'ятдесятниці.

Післясвято Стрітіння Господнього. Правв. Симеона Богоприємця і Анни, пророкиці (І). Прор. Азарії (Х ст. до Р. Х.). Мчч. Папія, Діодора, Клавдіана (250). Мчч. Адріана і Єввула (308 – 309). Мч. Власія Кесарійського (III). **Свт. Ігнатія Маріупольського, митр. Готфейського і Кефайського (1786).** Рівноап. Миколая, архієп. Японського (1912). **Знайдіння мощів свт. Рафаїла (Заборовського), митр. Київського, Галицького і всієї Руси (2024).**

1 Пет., 59 зач., II, 21 – III, 9. Мк., 54 зач., XII, 13 – 17.

Прав.: Євр., 321 зач. (від половини), IX, 11 – 14. Лк., 8 зач., II, 25 – 38.

З цього дня до віддання Стрітіння в седмичні дні служба тільки з Мінеї.

Звершується славослівна служба свт. Рафаїлу, у поєднанні із шестерисчною правв. Симеона Богоприємця і Анни, пророкиці в поєднанні зі службою післясвятя.

НА ВЕЧІРНІ – кафизми немає.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: святителя, глас 5-ий – 3, і святого, глас 4-ий – 3. «Слава» – святителя, глас 8-ий: «О предивний святителю Рафаїле...»; «І нині» – свята, глас 5-ий: «Вічний Бог, ставши Немовлям плоттю...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири свята, глас 1-ий. «Слава» – святителя, глас 6-ий: «Урочисто співай сьогодні...»; «І нині» – свята, глас 1-ий: «Той, Хто в давнину...».

Після Трисвятого – тропар святителя, глас 4-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава» – тропар святителя, глас 4-ий; «І нині» – тропар свята.

Кафизми 4-та і 5-та. Малі ектенії. Сідальні свята (по двічі). Псалом 50-ий.

Канони: свята з ірмосом на 4 (ірмоси по двічі), святителя на 6 і святого на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія: «Сушу в глибині землі...».

Після 3-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 1-ий, кондак святого, глас 4-ий; сідальний свята, глас 3-ій. «Слава: і нині» – той самий сідальний.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос святителя, глас 4-ий.

На 9-ій пісні – співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є...» не співається. Світільний святителя, «Слава» – світільний святого; «І нині» – світільний свята.

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітніх стихири на 6: свята, глас 6-ий (див. стихири на стиховні ранньої) – 3 і святителя, глас 8-ий – 3.

«Слава» – святителя, глас 8-ий: «Богоявлений соборе...»; «І нині» – свята, глас 2-ий: «Святого свята Діва...».

Велике славослів'я.

Після Трисвятого – тропар святителя, глас 4-ий. «Слава: і нині» – свята, глас 1-ий (один раз).

Відпуст 1-го часу: «Христос, що на руках праведного Симеона спочивати зволив заради нашого спасіння, істинний Бог наш...».

НА ЧАСАХ – тропар свята. «Слава» – тропар святителя. Кондаки свята та святителя читаються поперемінно.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні свята, пісня 1-ша – 4 (з ірмосом), святителя, пісня 3-тя – 3 і святого, пісня 6-та – 3.

На вході – «Прийдіть поклонімся... молитвами Богородиці...».

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар храму, тропар свята, тропар святителя; кондак храму, кондак святителя, «Слава» – кондак святого, «І нині» – кондак свята.

У храмі Богородиці – тропар свята, тропар святителя; кондак святителя, «Слава» – кондак святого, «І нині» – кондак свята.

У храмі святого – тропар свята, тропар храму, тропар святителя; кондак храму, кондак святителя. «Слава» – кондак святого, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – свята і святого.

Апостол і Євангеліє – дня і святого.

Задостойник свята.

Відпуст: «Христос, що на руках праведного Симеона спочивати зволив заради нашого спасіння, істинний Бог наш...».

4 лютого, вівторок

Прп. Ісидора Пелусіота (бл. 436 – 440). Мч. Іадора (III). Щмч. Авраамія, еп. Арвільського (бл. 344 – 347). Прп. Миколая, спов., ігумена Студійського (868).

1 Пет., 60 зач., III, 10 – 22. Мк., 55 зач., XII, 18 – 27.

Служба прп. Ісидора Пелусіотського не має святкового знаку, звершується разом зі службою післясв'ята Стрітіння Господнього.

НА ВЕЧІРНІ кафизма 6-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: свята, глас 4-ий – 3, і преподобного, глас той самий – 3. «Слава: і нині» – свята, глас 2-ий: «Нині Симеон на руки приймає...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири свята, глас 2-ий (зі своїми приспівами). «Слава: і нині» – свята, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар святого, глас 8-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава» – тропар святого, глас 8-ий, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Кафізми 7-ма і 8-ма. Малі ектенії. Сідальні свята (по двічі). Псалом 50-ий.

Канони: свята з ірмосом на 8 (ірмоси по двічі) і преподобного на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмоси канону Мінеї (преподобного).

Після 3-ої пісні – кондак преподобного, глас 4-ий; сідальний преподобного, глас 3-ій. «Слава: і нині» – сідальний свята, глас 8-ий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 1-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світільний свята (див. 2 лютого). «Слава: і нині» – той же світільний.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири свята, глас 2-ий (зі своїми приспі-

вами). «Слава: і нині» – свята, глас 7-ий: «Світло на про-світу народів...».

Після Трисвятого – тропар святого, глас 8-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст 1-го часу: «Христос, що на руках праведного Симеона спочивати зволив заради нашого спасіння, істинний Бог наш...».

НА ЧАСАХ – тропар свята. «Слава» – тропар святого. Кондак тільки свята.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні свята, пісня 4-та – 6 (з ірмосом) і 5-та – 8.

На вході – «Прийдіть, поклонімося... Спаси нас, Сину Божий, молитвами Богородиці...».

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар храму, тропар свята, тропар святого; кондак храму. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак свята.

У храмі Богородиці – тропар свята, тропар святого. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак свята.

У храмі святого – тропар свята, тропар храму, тропар святого; кондак храму. «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – свята.

Апостол і Євангеліє – дня.

Задостойник свята.

Відпуст: «Христос, що на руках праведного Симеона спочивати зволив заради нашого спасіння, істинний Бог наш...».

5 ЛЮТОГО, середа

Мц. Агафії (251). **Свт. Феодосія, архієп. Чернігівського (1696)**. Мц. Феодули і мчч. Елладія, Макарія і Євагрія (бл. 304).

Єлецько-Чернігівської (1060), Сицилійської, або Дивногорської (1092), і званої «Віднайдення загиблих» ікон Божої Матері.

1 Пет., 61 зач., IV, 1 – 11. Мк., 56 зач., XII, 28 – 37.

Свт.: Євр., 335 зач., XIII, 17 – 21. Лк., 24 зач., VI, 17 – 23.

Славослівна служба свт. Феодосія Чернігівського звершується разом із службою післясв'ята.

НА ВЕЧІРНІ кафизма 9-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: свята, глас 1-ий – 3, і святителя, глас 2-ий – 3, «Слава» – святителя, «І нині» – свята, глас 8-ий: «Той, Кого носять херувими і оспівують серафими...» (див. служба Стрітіння стихири на стиховні).

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири свята, глас 6-ий (зі своїми приспівами), або стихири святителя, глас 5-ий (зі своїми приспівами). «Слава» – святителя, «І нині» – свята, глас 2-ий: «Того, до Якого моляться...».

Після Трисвятого – тропар святителя, глас 4-ий, «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (двічі), «Слава» – тропар святителя, глас 4-ий, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Кафізми 10-та і 11-та. Малі ектенії. Сідальні святителя (двічі), «Слава: і нині» – сідальний свята. Псалом 50-ий.

Канони: свята з ірмосом на 8 (ірмоси по двічі) і святителя на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія свята: «Сушу в глибині землі сонце осяяло колись...».

Після 3-ої пісні кондак та ікос свята, глас 1-ий; сідальний святителя, глас 4-ий (двічі), «Слава: і нині» – сідальний свята.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос святителя, глас 4-ий.

На 9-ій пісні – співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні – «Достойно є...» не співається. Світільний святителя, «Слава: і нині» – світільний свята.

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихири на 6: свята, глас 2-ий – 3 і святителя, глас 6-ий – 3. «Слава» – святителя, глас 2-ий: «Що тобі принесемо...», «І нині» – свята, глас той самий: «Радуйся, бо радість...».

Велике славослів'я.

Після Трисвятого – тропар святителя, глас 4-ий, «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

НА ЧАСАХ – тропар свята. «Слава» – тропар святителя. Кондаки свята і святителя читаються поперемінно.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні свята, пісня 3-тя (з ірмосом) – 4, і святителя, пісня 6-та – 4.

На вході – «Прийдіть поклонімося... молитвами Богородиці...».

Після входу тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар храму, тропар свята, тропар святителя; кондак храму; «Слава» – кондак святителя, «І нині» – кондак свята.

У храмі Богородиці – тропар свята, тропар святителя; «Слава» – кондак святителя, «І нині» – кондак свята.

У храмі святого – тропар свята, тропар храму, тропар святителя; кондак храму; «Слава» – кондак святителя, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – свята і святителя.
Апостол і Євангеліє – дня і святителя.
Задостойник свята.

6 ЛЮТОГО, четвер

Прп. Вукола, єп. Смирнського (бл. 100). Прп. Варсонофія Великого та Іоана, пророка (VI). Свт. Фотія, патр. Константинопольського (891). Мцц. Дорофеї, Христини, Каллісти і мч. Феофіла (288 – 300). Мц. Фавсти, мчч. Євласія і Максима (305 – 311). Мч. Юліана (312). Мцц. Марфи, Марії та брата їх прмч. Ликаріона, юнака.

1 Пет., 62 зач., IV, 12 – V, 5. Мк., 57 зач., XII, 38 – 44.

Звершується повсякденна служба прп. Вукола в поєднанні з службою післясвята Стрітіння Господнього

НА ВЕЧІРНІ кафизма 12-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: свята, глас 1-ий - 3 і преподобного, глас 6-ий - 3. «Слава: і нині» свята, глас 5-ий: «Дослідіть Писання...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири свята, глас 2-ий (зі своїми приспіваними). «Слава: і нині» - свята, глас 5-ий: «Вічний Господь...».

Після Трисвятого - тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава» – тропар святого, глас 4-ий, «І нині» - тропар свята, глас 1-ий.

Кафизми 13-та і 14-та. Малі ектенії. Сідальні свята (по двічі). Псалом 50-ий. Канони: свята з ірмосом на 8 (ірмоси по двічі) і преподобного на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень - ірмоси канону Мінеї (преподобного).

Після 3-ої пісні - сідальний преподобного, глас 4-ий «Слава: і нині» - Сідальний свята, глас той самий.

Після 6-ої пісні - кондак та ікос свята, глас 1-ий.

На 9-ій пісні - співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світільний свята. «Слава: і нині» той самий світільний.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні – стихири свята, глас 2-ий (зі своїми приспіваними). «Слава: і нині» - свята, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст: «Христос, що на руках праведного Симеона спочивати зволив заради нашого спасіння, істинний Бог наш...».

НА ЧАСАХ – тропар свята. «Слава» – тропар святого. Кондак тільки свята.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні свята, пісня 7-ма – 6 (з ірмосом).

На вході – «Прийдіть поклонімося... молитвами Богородиці...».

Після входу тропарі і кондаки:

У храмі Господньому: тропар храму, тропар свята, тропар святого. «Слава» - кондак храму, «І нині» - кондак свята

У храмі Богородиці тропар свята. «Слава» - тропар святого, «І нині» - кондак свята.

У храмі святого – тропар свята, тропар храму, тропар святого. «Слава» - кондак храму, «І нині» - кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний – свята.

Апостол і Євангеліє – дня.

Задостойник свята.

Відпуст: «Христос, що на руках праведного Симеона спочивати зволив заради нашого спасіння, істинний Бог наш...».

7 ЛЮТОГО, п'ятниця

Прп. Парфенія, єп. Лампсакійського (IV). Прп. Луки Елладського (бл. 946). 1003 мчч. Нікомидійських (303).

2 Пет., 64 зач., I, 1 – 10. Мк., 58 зач., XIII, 1 – 8.

Звершується повсякденна служба прп. Парфенія і прп. Луки разом із службою післясвята Стрітіння

НА ВЕЧІРНІ кафизма 15-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: преподобного, глас 1-ий - 3, і преподобного, глас 6-ий - 3. «Слава: і нині» - свята, глас 6-ий: «На старечі руки...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири свята, глас 6-ий (зі своїми приспіваними). «Слава: і нині» - свята, глас 6-ий

Після Трисвятого - тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» - тропар свята глас 1-ий.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» - тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава» - тропар святих, глас 4-ий, «І нині» - тропар свята, глас 1-ий.

Кафизми 19-та і 20-та. Малі ектенії. Сідальні свята (по двічі). Псалом 50-ий. Канони: свята з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі), преподобного Парфенія на 4 і прп. Луки на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень - ірмоси останнього канону Мінеї.

Після 3-ої пісні – кондак Парфенія, глас 3-ий, кондак Луки, глас 8-ий, сідальний преподобного, глас 3-ий. «Сла-

ва» – сідальний преподобного, глас 8-ий. «І нині» – сідальний свята, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 1-ий.

На 9-ій пісні - співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні – «Достойно є» не співається. Світільний свята. «Слава: і нині» – той самий світільний.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири свята, глас 2-ий (зі своїми приспіваними). «Слава: і нині» – свята, глас той самий.

Після Трисвятого тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст: «Христос, що на руках праведного Симеона спочивати зволив заради нашого спасіння, істинний Бог наш...».

НА ЧАСАХ – тропар свята. «Слава» – тропар святого. Кондак тільки свята.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні свята, пісня 7-ма – 6 (з ірмосом).

На вході – «Прийдіть поклонімся... молитвами Богородиці...».

Після входу тропарі і кондаки:

У храмі Господньому: тропар храму, тропар свята, тропар преподобних, кондак прп. Парфенія, кондак Луки. «Слава» – кондак храму, «І нині» – кондак свята.

У храмі Богородиці – тропар свята, тропар преподобних, кондак Парфенія. «Слава» – кондак Луки, «І нині» – кондак свята.

У храмі святого – тропар свята, тропар храму, тропар преподобних, кондак Парфенія, кондак Луки. «Слава» – кондак храму, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний— свята.

Апостол і Євангеліє - дня.

Задостойник свята.

Відпуст: «Христос, що на руках праведного Симеона спочивати зволив заради нашого спасіння, істинний Бог наш...».

8 лютого, субота

Вмч. Феодора Стратилата (319). Прор. Захарії Серповидця (бл. 520 до Р. Х.). Свт. Сави II, архієп. Сербського (1268 – 1269).

2 Тим., 293 зач., II, 11 – 19. Лк., 88 зач., XVIII, 2 – 8.

Звершується шестерична служба вмч. Феодора і прор. Захарії разом із службою післясв'ята Стрітіння Господнього

НА ВЕЧІРНІ кафизма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: великомученика, глас 4-ий – 3, і пророка, глас 8-ий – 3. «Слава» – великомученика, глас той самий, «І нині» – свята, глас той самий: «Той, Хто на Херувимах носить...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні – стихири свята, глас 2-ий (зі своїми приспівами). «Слава» – великомученика, глас 5-ий, «І нині» – свята, глас 5-ий: «Ветхий Господь...» Після Трисвятого – тропар великомученика, глас 4-ий. «Слава: і нині» – тропар свята глас 1-ий.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» тропар свята, глас 1-ий (двічі). «Слава» – тропар великомученика, глас 4-ий, «І нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Кафизми 16-та і 17-та. Малі ектенії. Сідальні свята (по двічі). Псалом 50-ий. Канони: свята з ірмосом на 6, великомученика на 4 і пророка на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень - ірмоси канону Мінеї (преподобного).

Після 3-ої пісні – сідальний мученика, глас 8-ий «Слава» - пророка, глас 3-ій, «І нині» - сідальний свята, глас 1-ий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос мученику, глас 3-ій.

На 9-ій пісні співаймо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні «Достойно є...» не співається. Світільний мученика. «Слава: і нині» - світільний свята.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири свята, глас 1-ий (зі своїми приспівами). «Слава: і нині» – свята, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар святого, глас 4-ий. «Слава: і нині» – тропар свята, глас 1-ий.

Відпуст: «Христос, що на руках праведного Симеона спочивати зволив заради нашого спасіння, істинний Бог наш...».

НА ЧАСАХ – тропар свята. «Слава» – тропар святого. Кондак тільки свята.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні свята, пісня 7-ма – 6 (з ірмосом).

На вході – «Прийдіть поклонімся... молитвами Богородиці...».

Після входу тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар храму, тропар свята, тропар мученика; кондак храму; «Слава» – кондак мученика, «І нині» – кондак свята.

У храмі Богородиці – тропар свята, тропар мученика; «Слава» – кондак мученика; «І нині» – кондак свята.

У храмі святого – тропар свята, тропар храму, тропар мученика, кондак храму; «Слава» – кондак мученика; «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій і причасний— свята.

Апостол і Євангеліє - дня.

Задостойник свята.

Відпуст: «Христос, що на руках праведного Симеона спочивати зволив заради нашого спасіння, істинний Бог наш...».

9 лютого, неділя

Неділя про митаря і фарисея. Глас 8-ий.

Віддання свята Стрітіння Господнього. Мч. Никифора з Антіохії Сирійської (бл. 257). **Прп. Панкратія, ієром., затворника Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIII). Знайдення мощів свт. Інокентія (Кульчицького), єп. Іркутського (1805).** Щмчч. Маркела, єп. Сикелійського, Філагрія, єп. Кіпрського, і Панкратія, єп. Тавроменійського (I).

Ран. – Єв. 11-е, Ін., 67 зач., XXI, 15 – 25.

Літ. – 2 Тим., 296 зач., III, 10 – 15. Лк., 89 зач., XVIII, 10 – 14.

Звершується служба відання свята Стрітіння Господа нашого Ісуса Христа разом з воскресною службою Октоїха та службою Тріоді.

НА ВЕЛИКІЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – кафизма вся.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: воскресні, глас 8-ий – 3, Тріоді, глас 1-ий – 3 і свята, глас 1-ий – 4. «Слава» – Тріоді, глас 8-ий: «Вседержителю Господи». «І нині» – догматик, глас 8-ий: «Цар Небесний...».

Вхід. Прокимен дня.

На літій стихири свята і стихири Тріоді. «Слава» – Тріоді, глас 3-ій: «Душе моя...», «І нині» – свята.

На стиховні стихири воскресні, глас 8-ий. «Слава» – Тріоді, глас 5-ий: «Очима моїми обважнілими», «І нині» – свята.

Після Трисвятого – «Богородице Діво...» (двічі) та тропар свята (один раз).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар воскресний, глас 8-ий (двічі). «Слава: і нині» – тропар свята.

Кафизми 2-га і 3-тя. Малі ектенії. Сідальні воскресні.

Непорочні (за вказівкою Типікону співаються лише в Неділю митаря і фарисея. В інші підготовчі неділі до Великого посту співатиметься поліелей). Ангельський собор. Іпакої, степенні і прокимен – гласу. Євангеліє воскресне 11-те. «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – «Покаяння відкрив мені двері...». – «І нині...» – «На стежки спасіння...», «Помилуй мене Боже...» і «Багато вчинених мною провин...».

Примітка: У Неділю митаря і фарисея починається використовуватися Постова Тріодь, і від сьогодні на ранній після 50-го псалма (до 5-ї неділі включно) співаються покаянні стихири «Покаяння відкрив мені двері, Життєдавче...». Воскресна стихири, глас 6-ий: «Воскрес Ісус із гробу...», не співається, оскільки вона замінюється особливою стихирою Тріоді, глас 6-ий: «Багато вчинених...».

Канони: воскресний гласу з ірмосом на 4 (ірмоси раз), Тріоді на 4 і свята на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія: свята.

Після 3-ої пісні – кондак Тріоді, глас 4-ий, інший кондак Тріоді, глас 3-й та ікос; сідальний Тріоді, глас 4-ий. «Слава» – інший сідальний Тріоді, «І нині» – свята.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свята.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні – «Свят Господь Бог наш». Екзапостилярій воскресний 11-ий. «Слава» – світильний Тріоді, «І нині» – світильний свята.

На хвалітніх стихири на 8: воскресні, глас 8-ий – 4, і свята – 4. «Слава» – стихири Тріоді, глас 8-ий: «Фарисея, що виправдовував себе...», «І нині» – «Преблагословенна Ти...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар воскресний: «Воскрес із гробу...».

Примітка: Перед початком 1-го часу читець читає або співає хор: «Слава і нині» і євангельську стихирю 11-ту, оскільки сьогодні читалося недільне Євангеліє 11-те.

НА ЧАСАХ – тропар воскресний. «Слава» – тропар свята. Кондак Тріоді та свята читаються позмінно.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні на 8: гласу – 4, Тріоді, пісня 3-тя – 4 і свята пісня 9-та – 4.

Після входу – тропарі і кондаки: тропар воскресний, тропар свята. «Слава» – кондак Тріоді, «І нині» – кондак свята.

Прокимен, алилуарій – неділі та свята.

Апостол і Євангеліє – Неділі про митаря і фарисея.

Причасний – неділі та свята.

10 ЛЮТОГО, понеділок

Тиждень загальний. Сщмч. Харалампія і з ним мчч. Порфирія і Ваптоса та трьох мучениць (202). **Прп. Прохора, чудотворця Києво-Печерського, в Ближніх печерах (1107).** Мцц. дів Єнафи, Валентини і Павли (308). Блгв. кн. Анни Новгородської (1056).

Ікони Божої Матері «Вогневидна».

2 Пет., 66 зач., I, 20 – II, 9. Мк., 59 зач., XIII, 9 – 13.

Служба священномученика шестерична, і звершується разом із службою Октоїха.

Посту в середу та п'ятницю на цьому тижні немає.

НА ВЕЧІРНІ кафизми немає.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: Октоїха, глас 8-ий – 3 і священномученика, глас 6-ий – 3. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї: «Мене, ураненого...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха.

Після Трисвятого – тропар священномученика, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Вихованій у храмі...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар священномученика, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Вихованій у храмі...».

Кафизми 4-та, 5-та і 6-та. Малих ектеній немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-ий і 2-ий (з ірмосом) на 8 і священномученика на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої та 9-ої пісні – ірмоси канону Мінеї.

Після 3-ої пісні – сідальний священномученика, глас 3-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос священномученика, глас 8-ий.

На 9-ій пісні – співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співається «Достойно є». Екзапостилярій Октоїха, «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар священномученика, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Богородице, Ти вища...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак священномученика.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони повсякденні.

Після входу тропарі та кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня, тропар преподобного; кондак дня, кондак преподобного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, тропар храму, тропар преподобного; кондак дня, кондак храму, кондак преподобного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

11 ЛЮТОГО, вівторок

Сщмч. Власія, еп. Севастійського (бл. 316). **Блгв. кн. Всеволода Мстиславича, у хрещенні Гавриїла (1138).** Прав. Феодори, імператриці Візантійської, що відновила шанування святих ікон (867).

2 Пет., 67 зач., II, 9 – 22. Мк., 60 зач., XIII, 14 – 23.

Служба сщмч. Власія без святкового знаку звершується разом зі службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ кафизма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири Октоїха, глас 8-ий – 3 і священномученика, глас 1-ий – 3. «Слава» – щмч, глас 4-ий, «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Визволи нас від бід наших...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 8-ий. «Слава» – священномученика, глас 6-ий, «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Ніхто, що звертається...».

Після Трисвятого – тропар священномученика, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «До Богородиці щиро...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар священномученика, глас 4-й (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «До Богородиці щиро...».

Кафизми 7-ма, 8-ма і 9-та. Малих ек텐ій немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-ий і 2-ий (з ірмосом) на 8 і священномученика на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої та 9-ої пісні – ірмоси канону Мінеї.

Після 3-ої пісні – сідальний священномученика, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос священномученика, глас 8-ий.

На 9-й пісні – співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співається «Достойно є». Ексапостилярій Октоїха, «Слава» – світильний, «І нині» – Богородичний Октоїха.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар священномученика, глас 4-й. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Тебе величаємо, Богородице, взиваючи...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак священномученика.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони повсякденні.

Після входу тропарі та кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня, тропар преподобного; кондак дня, кондак преподобного. «Слава» – «Зі святыми упокой ...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, тропар храму, тропар преподобного; кондак дня, кондак храму, кондак преподобного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

12 лютого, середа

Свт. Мелетія, архієп. Антіохійського (381). **Свт. Олексія, митр. Київського і всієї Руси, чудотворця (1378)**. Прп. Марії, званої Марином, та батька її Євгенія (VI). Свт. Антонія, патр. Константинопольського (895).

Іверської ікони Божої Матері (XI-XII).

Ран. – Лк., 4 зач., I, 39 – 49, 56.

Літ. – 2 Пет., 68 зач., III, 1 – 18. Мк., 61 зач., XIII, 24 – 31.

Богородиці: Флп., 240 зач., II, 5 – 11. Лк., 54 зач., X, 38 – 42; XI, 27 – 28.

Звершується поліелейна служба Іверській іконі Божої Матері.

НА ВЕЧІРНІ «Блажен муж» 1-ий антифон.

На «Господи, взиваю» стихири Богородиці, глас 1-ий – 8. «Слава: і нині» – Богородиці.

Вхід. Прокимен дня. Паремії Богородиці – 3.

На літії стихири Богородиці.

На стиховні стихири Богородиці (зі своїми приспіваними), глас 2-ий. «Слава: і нині» – Богородиці, глас 5-ий.

Після Трисвятого – тропар Богородиці.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» тропар Богородиці (двічі). «Слава: і нині». тропар Богородиці.

Кафизми 10-та і 11-та. Малі ектенії. Сідальні Богородиці.

Поліелей. Величання Богородиці: «Величаємо Тебе, Пресвятая Діво Богом обрана Отороковице, і шануємо образ Твій святий, що ним подаєш зцілення всім, хто з вірою приходить». Після поліелею сідальний Богородиці. Степенна 1-й антифон 4-го гласу. Прокимен і Євангеліє Богородиці. Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами Богородиці...». Після поліелею – стихира Богородиці.

Канон Богородиці.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія: «Відкрию уста мої...».

Після 3-ої пісні – Сідальний Богородиці, глас 4-ий.

Після 6-ої пісні — кондак та ікос Богородиці, глас 4-ий.

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світильний Богородиці.

На хвалітних стихири Богородиці на 4, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Богородиці, глас той самий.

Велике славослів'я.

Після Трисвятого тропар – тропар Богородиці.

НА ЧАСАХ – тропар і кондак Богородиці.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні Богородиці на 6.

На вході «Прийдіть...молитвами Богородиці...».

Після входу тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар храму, тропар Богородиці; «Слава» – кондак храму, «І нині» – кондак Богородиці.

У храмі Богородиці – тропар Богородиці (ікони). «Слава: і нині» – кондак Богородиці (ікони).

У храмі святого – тропар Богородиці, тропар храму. «Слава» – кондак храму, «І нині» – кондак Богородиці.

Прокимен, алилуарій і причасний – дня і Богородиці.

Апостол і Євангеліє – дня і Богородиці.

13 лютого, четвер

Прп. Мартиніана (V). Прпп. Зої і Фотинії (Світлани) (V). Прп. Євлогія, архієп. Олександрійського (607 – 608). **Блгв. кн. Костянтина Острозького (1608)**. Прп. Стефана, у чернецтві Симеона, царя Сербського, Мироточивого (1200).

1 Ін., 69 зач., I, 8 – II, 6. Мк., 62 зач., XIII, 31 – XIV, 2.

Блгв.: Гал., 213 зач., V, 22 – VI, 2. Мф., 10 зач., IV, 25 – V, 12.

Служба благовірного князя Костянтина (із Загальної Мінеї зі служби мученику одному) шестерична і звершується разом із службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ кафизма 12-та.

На «Господи, взиваю» стихири Октоїха, глас 8-ий – 3 і благовірного, глас 1-ий – 3. «Слава» – благовірного, глас 6-ий, «І нині» – Богородичний Мінеї: «Богом визнаємо Того...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 8-ий. «Слава» – благовірного, глас 6-ий; «І нині» – Богородичний від менших, глас той же: «Око серця мого...».

Після Трисвятого – тропар благовірного, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Слово Отче, Христа...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар благовірного, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Слово Отче, Христа...».

Кафизми 13-та, 14-та і 15-та. Малих ек텐ій немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-ий з ірмосом на 6, 2-ий на 4 і благовірного на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої та 9-ої пісні – ірмоси канону Мінеї.

Після 3-ої пісні – сідальний благовірного, глас 5-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак благовірного, глас 2-й.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співається «Достойно є». Екзапостилярій Октоїха. «Слава» – світільний благовірного, «І нині» – Богородичний Октоїха.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар благовірного, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слава», від менших: «Богородице, Ти вища від усіх творинь...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак благовірного.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони повсякденні.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня, інший тропар дня, тропар благовірного; кондак дня, інший кондак дня, кондак благовірного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, інший тропар дня, тропар храму, тропар благовірного; кондак дня, інший кондак дня, кондак храму, кондак благовірного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня і благовірного.

Апостол і Євангеліє – дня і благовірного.

14 ЛЮТОГО, п'ятниця

Прп. Авксентія (бл. 470). **Рівноап. Кирила, учителя слов'янського (869).** Прп. Ісакія, затворника Києво-Печерського, в Ближніх печерах (бл. 1090). **12-ох греків, будівників соборної Успенської церкви Києво-Печерської лаври (XI).** Прп. Марона, пустельника Сирійського (IV). Свт. Авраамія, єп. Каррійського (V).

1 Ін., 70 зач., II, 7 – 17. Мк., 63 зач., XIV, 3 – 9.

Рівноап.: Євр., 318 зач., VII, 26 – VIII, 2. Мф., 11 зач., V, 14 – 19.

Звершується славослівна служба рівноапостольному Кирилу разом із повсякденною службою прп. Авксентія та службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ – кафизма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: рівноап. Кирилу, глас 4-ий – 3 і прп. Авксентію, глас 4-ий – 3, «Слава» – рівноап. Кирилу, глас 6-ий: «Пролилася благодать устами твоїми...» (див. Загальна Мінея, служба апостолу одному); «І нині» – догматик глас – 6-ий: «Хто Тебе не ублажить...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири рівноап. Кирилу, глас 4-ий (див. Загальна Мінея, служба апостолу одному). «Слава» – рівноап. Кирилу, глас 8-ий: «Чиста духовна пам'ять...», «І нині» – Богородичний: «Неневісна Діво...».

Після Трисвятого – тропар рівноап. Кирилу, глас 4-ий, «Слава» – тропар преподобного, глас 1-ий, «І нині» – Богородичний воскресний: «Коли Гавриїл...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар рівноап. Кирилу, глас 4-ий (двічі). «Слава» – тропар преподобного, глас 1-ий; «І нині» – Богородичний воскресний: «Коли Гавриїл...».

Кафизми 19-та і 20-та. Малі ектенії. Сідальні рівноап. Кирилу (див. Загальна Мінея, служба апостолу одному). Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-й з ірмосом на 4 (ірмоси один раз), рівноапостольного на 6 і преподобного на 4.

Біблійні пісні: «Господу співаймо...».

Катавасія: «Відкрию уста мої...».

Після 3-ої пісні – кондак та ікос преподобного, глас 2-ий. Сідальний рівноап. Кирилу, глас 8-ий. «Слава» – сідальний преподобного, глас той самий; «І нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос рівноапостольного, глас 2-ий.

На 9-й пісні – співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні – «Достойно є...» не співається. Світільний рівноап. Кирилу «Слава» – світільний преподобного; «І нині» – Богородичний Мінеї.

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихири рівноап. Кирилу, глас 8-ий – 4 (кожна стихира – двічі). «Слава» – рівноап., глас 8-ий: «О солодкий учителю...»; «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Все уповання моє покладаю на Тебе, Мати Божа, охорони мене покровом Твоїм...».

Велике славослів'я.

Після Трисвятого – тропар рівноап. Кирилу, глас 4-ий, «Слава» – тропар преподобного, глас 1-ий, «І нині» – Богородичний воскресний: «Коли Гавриїл...».

НА ЧАСАХ – тропар рівноапостольного, «Слава» – тропар преподобного. Кондаки рівноапостольного і преподобного читаються позмінно.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони зображальні.

Після входу тропарі:

У Господньому храмі – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар рівноапостольного, тропар преподобного; кондак рівноапостольного, «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – кондак дня.

У храмі Богородиці – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар храму, тропар рівноапостольного, тропар преподобного; кондак дня, кондак рівноапостольного, «Слава»

– кондак преподобного, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар храму, тропар рівноапостольного, тропар преподобного; кондак дня, кондак храму, кондак рівноапостольного.

го, «Слава» – кондак преподобного, «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня і рівноап.

Апостол і Євангеліє – дня і рівноап.

15 лютого, субота

Ап. від 70-х Онисима (бл. 109). **Прп. Пафнутія, затворника Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIII).** Прп. Пафнутія і дочки його Єфросинії (V). Прп. Євсевія, пустельника Сирійського (V).

Віленської (перенесення у Вільно в 1495 р.) і Далматської (1646) ікон Божої Матері.

2 Тим., 295 зач., III, 1 – 9. Лк., 103 зач., XX, 45 – XXI, 4.

Служба апостола Онисима, без святкового знаку, звершується разом з шестиричною службою преподобного Пафнутія Києво-Печерського (із Загальної Мінеї, окрім тропаря та кондака) та службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири апостола, глас 1-ий – 3 і преподобного, глас 8-ий – 3, «Слава: і нині» – догматик, глас 8-ий: «Цар Небесний...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 8-ий (мученичі з числа стихир на «Господи, взиваю»), «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар апостола, глас 3-ій. «Слава» – тропар преподобного, глас 2-ий; «І нині» – Богородичний воскресний, глас 8-ий: «Ти, що заради на народився...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар апостола, глас 3-ій (двічі). «Слава» – тропар преподобного, глас 2-ий; «І нині» – Богородичний воскресний, глас 2-ий: «Все вище розуму...».

Кафізми 16-та і 17-та. Малі екстенії. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: у храмі Воскресіння Христового – канон воскресний рядового гласу (з попередньої неділі) з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі, тропарі на 4: два воскресні тропарі, один Хрестовоскресний і один Богородичний), апостола на 6 і Октоїха (мученикам) на 2.

У храмі Господньому і Богородиці – канон храму з ірмосом на 4 (ірмоси по двічі), апостола на 6 і Октоїха (мученикам) на 4.

У храмі святого – канон апостола на 6 (ірмоси по двічі), храму на 4 і Октоїха (мученикам) на 4.

Примітка: Канон преподобному читаємо на повечір'ї.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої та 9-ої пісні – ірмоси мученичого канону Октоїха.

Після 3-ої пісні – кондак та ікос преподобного, глас 8-ий. Сідальний апостола, глас 4-ий; «Слава» – сідальний преподобного, глас 1-ий; «І нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак апостола, глас 4-ий.

На 9-ій пісні – співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні – співається «Достойно є...». Екзакостиларій Октоїха, «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 8-ий, «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар апостола, глас 3-ій; «Слава» – тропар преподобного, глас 2-ий; «І нині» – Богородичний воскресний, глас 2-ий: «Все вище розуму...».

НА ЧАСАХ – тропар апостола, «Слава» – тропар преподобного. Кондаки апостола та преподобного читаються позмінно.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони зображальні.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня «Апостоли, мученики...», тропар апостола, тропар преподобного; кондак храму, кондак апостола, кондак преподобного; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Як первістки природи...».

У храмі святого – тропар дня «Апостоли, мученики...», тропар апостола, тропар преподобного; кондак апостола, кондак преподобного; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Як первістки природи...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

16 лютого, неділя

Неділя про блудного сина. Глас 1-ий.

Мчч. Памфіла, пресвітера, Валента (Уалента), диякона, Павла, Порфирія, Селевкія, Феодула, Юліана, Самуїла, Іллі, Даниїла, Єремії, Ісаї (307 – 309). Мчч. перських в Мартирополі (IV). Прп. Маруфа, еп. Месопотамського (422).

Ран. – Єв. 1-е, Мф., 116 зач., XXVIII, 16 – 20.

Літ. – 1 Кор., 135 зач., VI, 12 – 20. Лк., 79 зач., XV, 11 – 32.

Воскресна служба Октоїха звершується разом зі службою Тріоді.

НА ВЕЛИКІЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – кафізма вся.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: воскресні, глас 1-ий – 6, Тріоді, глас 1-ий – 4 (кожна стихира – двічі). «Слава» – Тріоді, глас 2-ий: «О, скількох благ я, окаянний, позбавив себе!», «І нині» – догматик, глас 1-ий: «Всесвітню славу...».

Вхід. Прокимен дня.

На літії стихира храму. «Слава» – Тріоді, глас 4-ий: «Як блудний син...», «І нині» – Богородичний воскресний, глас

4-ий: «Зглянься на моління...».

На стиховні стихири воскресні, глас 1-ий. «Слава» – Тріоді, глас той самий: «Батьківського дару багатство розтративши...», «І нині» – Богородичний воскресний, глас 6-ий: «Творець і Визволитель...».

Після Трисвятого – «Богородице Діво...» (тричі).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар воскресні, глас 1-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Коли Гавриїл...».

Кафізми 2-га і 3-тя. Малі екстенії. Сідальні воскресні.

Поліелей. До двох поліелейних псалмів приєднується псалом 136-ий: «На ріках вавилонських ...» [1]. «Ангельський собор ...». Іпакої, Степенні і прокимен гласу. Євангеліє воскресне 1-е. «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – «Покаяння відкрий мені двері...». – «І нині...» – «На стежки спасіння...», «Помилуй мене Боже...» і «Багато вчинених...».

Канони: воскресний (Октоїха) з ірмосом на 4 (ірмоси один раз), Хрестовоскресний на 2, Богородиці (Октоїха) на 2, Тріоді на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія Тріоді: «Мойсеєву пісню...».

Після 3-ої пісні – Сідальний Тріоді, глас 1-ий: «Батьківські обійми...». «Слава» – сідальний той самий, «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос Тріоді, глас 3-ій.

На 9-ій пісні: співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні – «Свят Господь Бог наш». Екзопостиларій воскресний 1-ий. «Слава» – світильний Тріоді (за вибором), «І нині» – Богородичний Тріоді.

На хвалітних стихирах на 8: воскресні, глас 1-ий – 5 і стихира Тріоді – 3, глас 2-ий: «Гласом блудного викликаю до Тебе, Господи...» і глас 8-ий: «Розтративши і розвіявши блудно отцівського майна багатство...» (зі своїми приспівами). «Слава» – Тріоді, глас 6-ий: «Отче Благий...», «І нині» – «Преблагословенна Ти...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар воскресний: «У день спасіння...».

Відпуст неділі: «Христос, що воскрес із мертвих ...».

Перед 1-им часом на «Слава: і нині» – стихира євангельська 1-ша.

НА ЧАСАХ – тропар воскресний. Кондак Тріоді.

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні гласу – 6, і Тріоді, пісня 6-та – 4.

На вході – «Прийдіть поклоніться...що воскрес із мертвих...».

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар воскресний; «Слава: і нині» – кондак Тріоді.

У храмі Богородиці – тропар воскресний, тропар храму; «Слава» – кондак Тріоді, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар воскресний, тропар храму; «Слава» – кондак храму, «І нині» – кондак Тріоді.

Прокимен, алилуарій і причасний – неділі.

Апостол і Євангеліє – Неділі про блудного сина.

Відпуст неділі: «Христос, що воскрес із мертвих ...».

[1]. «Поліелей: звичайні два псалми. Також співаємо до них і третій псалом: На ріках вавилонських з Алилуя» (Типікон, гл. 49: «Неділя, в яку читається свяченне і святе Євангеліє, притчі про блудного сина»).

Примітка: За вказівкою Типікону в м'ясопустний тиждень «Алилуя» не співаємо (тобто постових служб немає) тому третю кафизму із ранньої переносимо на вечірню службу. Цього тижня не співається міжчасся та молебний канон Богородиці на малому повечір'ї (див. 49 главу Типікону).

17 ЛЮТОГО, понеділок

Вмч. Федора Тирона (бл. 306). Прп. Федора, мовчальника Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIII). Прав. Маріамни, сестри ап. Филипа (I). Знайдення мощів мч. Мини Калікелада (867 – 889).

1 Ін., 71 зач., II, 18 – III, 10. Мк., 49 зач., XI, 1 – 11.

Служба вмч. Феодора шестерична і звершується із службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ кафизми немає.

На «Господи, взиваю» стихира на 6: великомученика, глас 2-ий – 3 та інші стихира, глас 4-ий – 3. «Слава» – великомученика, глас 6-ий, «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «По – архангельськи прославно, вірні...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихира Октоїха, глас 1-ий. «Слава» – великомученика, глас 8-ий, «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Сприймавши голос архангела Гавриїла, промовмо...».

Після Трисвятого – тропар великомученика, глас 2-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Як джерело милосердя...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар великомученика, глас 2-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Як джерело милосердя...».

Кафизми 4-та і 5-та. Малих екстеній немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-ий і 2-ий на 6 і великомученика на 6.

Біблійні пісні «Господу співаймо...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмоси канону Мінеї.

Після 3-ої пісні – сідальний великомученика, глас 4-ий. «Слава: і нині» Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос великомученика, глас 4-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...»

Після 9-ої пісні співається «Достойно є». Екзопостиларій Октоїха. «Слава» – світильний, «І нині» – Богородичний Мінеї.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихира Октоїха, глас 1-ий; «Слава» – великомученика, глас 2-ий, «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «На Тебе, Богородице, надію покладемо...».

Після Трисвятого – тропар великомученика, глас 2-ий; «Слава: і нині» – Богородичний за гласом «Слави», від менших: «Тебе, як Матір святу нескazanного Світла...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак великомученика.

НА ЛІТУРГІЇ – повсякденні антифони.

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня, тропар великомученика; кондак дня, кондак великомученика, «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, тропар храму, тропар великомученика; кондак дня, кондак храму, кондак великомученика, «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій та причасний – дня.

Апостол та Євангеліє – дня.

18 лютого, вівторок

Свт. Лева, папи Римського (461). Свт. Агапіта, спов., еп. Синадського (IV). Свт. Флавіана, спов., патр. Константинопольського (449 – 450). Прп. Косми Яхромського (1492).

1 Ін., 72 зач., III, 10 – 20. Мк., 64 зач., XIV, 10 – 42.

Служба свт. Льва без святкового знаку звершується разом зі службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ кафізма 6-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: Октоїха, глас 1-ий – 3, і святителя, глас 8-ий – 3. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї: «Подивись, Богоневісто...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 1-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого: тропар святителя (загальний), глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря, від менших: «До Богородиці...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь»: тропар святителя (загальний), глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря, від менших: «До Богородиці...».

Кафізми 7-ма і 8-ма. Малих ектеній немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-ий з ірмосом на 6 (ірмоси раз), 2-ий на 4 і святителя на 4.

Біблійні пісні: «Господу співаймо...».

Катавасія по 3-ої, 6-ої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмоси канону Мінеї.

Після 3-ої пісні – сідальний святителя, глас 3-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак святителя, глас 8-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співається «Достойно є...». Екзапостиларій Октоїха, «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 1-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого: тропар святителя (загальний), глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря, від менших: «Тебе величаємо, Богородице...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондах святителя.

НА ЛІТУРГІЇ – повсякденні антифони.

Після входу тропарі:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня, тропар святителя; кондак дня, кондак святителя, «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, тропар храму, тропар святителя; кондак дня, кондак храму, кондак святителя, «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

19 лютого, середа

Апп. від 70-х: Архипа та Филимона і мц. рівноап. Апфії (I). Мчч. Максима, Феодота, Ісихія, мц. Аскліпідоти (305 – 311). Прпп. Євгенія і Макарія, сповідників, пресвітерів Антіохійських (363). Прп. Досифея (VII), учня прп. авви Дорофея. Прп. Равули (бл. 530).

1 Ін., 73 зач., III, 21 – IV, 6. Мк., 65 зач., XIV, 43 – XV, 1.

Служба апостола Архипа немає святкового знаку, і звершується разом із службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 9-та.

На «Господи, взиваю» стихири Октоїха, глас 1-ий – 3 і апостола, глас 8-ий – 3. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї: «Не терплю, Сину...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 1-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар апостола, глас 3-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом «Слави», від менших: «Як жезл сили маємо Хрест Сина Твого, Богородице...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар апостола, глас 3-ий (двічі). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом «Слави», від менших: «Як жезл сили маємо Хрест Сина Твого, Богородице...».

Кафізми 10-та і 11-та. Малих ектеній немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-й.

Канони: Октоїха 1-ий з ірмосом на 6, 2-ий на 4 і апостолу на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої та 9-ої пісні – ірмоси канону Мінеї.

Після 3-ої пісні – сідальний апостола, глас 1-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак апостола, глас 4-ий.

На 9-ій – пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співається «Достойно є...». Екзапостиларій Октоїха, «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Октоїха.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 1-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар апостола, глас 3-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом «Слави», від менших: «Пристановище і сила наша, Богородице...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак апостола.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони повсякденні.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар апостола, кондак дня, кондак апостола, «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі Богородиці – тропар дня, тропар храму, тропар апостола; кондак дня, кондак апостола, «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, тропар храму, тропар апостола; кондак дня, кондак храму, кондак апостола, «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

20 лютого, четвер

Прп. Лева, єп. Катанського (бл. 780). **Блгв. кн. Київського Ярослава Мудрого (1054). Прп. Агафона, чудотворця Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIII – XIV).** Сщмч. Садока, єп. Перського, і з ним 128 мчч. (342 – 344). Прп. Агафона, папи Римського (682).

1 Ін., 74 зач., IV, 20 – V, 21. Мк., 66 зач., XV, 1 – 15.

Блгв.: Гал., 213 зач., V, 22 – VI, 2. Мф., 10 зач., IV, 25 – V, 12.

Служба благовірного князя Ярослава Мудрого (із Загальної Мінеї зі служби мученику одному) славослівна і звершується разом із службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 12-та.

На «Господи, взиваю» стихири благовірного, глас 1-ий – 6. «Слава» – благовірного, глас 6-ий; «І нині» – догматик, глас 6-ий: «Хто Тебе не убожить...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні благовірного, глас 4-ий. «Слава» – благовірного, глас 6-ий; «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Богородице, Ти є виноградна лоза...».

Після Трисвятого – тропар благовірного, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний воскресний: «Від початку віку...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар благовірного, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний воскресний: «Від початку віку...».

Кафізми 13-та і 14-та. Малі ектенії. Сідальні благовірного. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-ий з ірмосом на 4, 2-ий – на 4 і благовірного на 6.

Біблійні пісні: «Співаймо Господу...».

Катавасія: «Відкрию уста мої...».

Після 3-ої пісні – сідальний благовірного, глас 5-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак благовірного, глас 2-й.

На 9-й пісні – співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні – «Достойно є» не співається. Світільний благовірного, «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї.

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітні стихири благовірного, глас 4-ий – 4. «Слава» – благовірного, глас 1-ий; «І нині» – Богородичний: «Радуйся, Богородице Діво...».

Велике славослів'я.

Після Трисвятого – тропар благовірного, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний воскресний: «Від початку віку...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак благовірного.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони зображальні.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня, інший тропар дня, тропар благовірного; кондак дня, інший кондак дня; «Слава» – кондак благовірного, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, інший тропар дня, тропар храму, тропар благовірного; кондак дня, інший кондак дня, кондак храму; «Слава» – кондак благовірного, «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня і благовірного.

Апостол і Євангеліє – дня і благовірного.

21 лютого, п'ятниця

Прп. Тимофія, що в Символах (795). Свт. Євстафія, архієп. Антіохійського (337). Свт. Георгія, єп. Амастрідського (802 – 811).

Козельщанської ікони Божої Матері (1881).

2 Ін., 75 зач., I, 1 – 13. Мк., 68 зач., XV, 22, 25, 33 – 41.

Служба преподобного Тимофія та свт. Євстафія шестерична, і звершується разом із службою Октоїха.

НА ВЕЧІРНІ кафізма 15-та.

На «Господи, взиваю» стихири преподобного, глас 8-ий – 3 і святителя, глас 8-ий – 3. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї: «Агниця, коли побачила Агнця...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Октоїха, глас 1-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Октоїха.

Після Трисвятого – тропар святим, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом «Слави», від менших: «Діво пренепорочна...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар святих, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом «Слави», від менших: «Діво пренепорочна...».

Кафізми 19-та і 20-та. Малих ектеній немає. Сідальні Октоїха. Псалом 50-ий.

Канони: Октоїха 1-ий з ірмосом на 6, преподобного на 4 і святителя на 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія після 3-ої, 6-ої, 8-ої та 9-ої пісні – ірмоси канону Мінеї (святителя).

Після 3-ої пісні – сідальний преподобного, глас 8-ий.

«Слава» – сідальний святителя, глас 3-й, «І нині» – Хрестобогородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак преподобного, глас 4-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні співається «Достойно є...». Ексапостиларій Октоїха, «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Октоїха.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Октоїха, глас 1-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Октоїха, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар святих, глас 4-ий, «Слава: і нині» – Хрестобогородичний за гласом «Слави», від менших: «Тебе величаємо, Богородице...».

НА ЧАСАХ – тропар святих і кондак преподобного.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони повсякденні.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар дня «Спаси, Господи...», тропар святих, кондак дня, кондак преподобного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі Богородиці – тропар дня, тропар храму, тропар святих; кондак дня, кондак преподобного, «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, тропар храму, тропар святих; кондак дня, кондак храму, кондак преподобного,

«Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

22 ЛЮТОГО, субота

Субота м'ясопущна. Пам'ять усіх від віку спочилих православних християн – отців, братів і сестер наших. Мчч. Маврикія і 70-ох воїнів: Фотина, Федора, Филипа та інших (бл. 305). Знайдення мощів мучеників, що в Євгенії (395 – 423). Прпп. Фаласія, Лимнія і Варадата, пустельників сирійських (V). Прп. Афанасія, спов. (821).

Поминання померлих.

Заупокійне: 1 Сол., 270 зач., IV, 13 – 17. Ін., 16 зач., V, 24 – 30.

Ряд.: 1 Кор., 146 зач., X, 23 – 28. Лк., 105 зач., XXI, 8 – 9, 25 – 27, 33 – 36.

Звершуємо пам'ять всіх від віку спочилих православних християн, отців і братів і сестер наших. Служба за Октоїхом і Тріоддю.

Примітка. Аналогічна служба звершується і в Тріодіську батьківську суботу (перед святом П'ятидесятниці). Якщо ж на дні цих Вселенських батьківських субот випаде храмове свято, то співається служба храму, а суботня заупокійна служба звершується тільки в особливих храмах - «гробницях» (порівн.: Типікон, гл. 49, «У суботу м'ясопущну...», 1-ше «зри») або переноситься на попередні суботу або четвер (порівн.: Типікон, 26-та і 54-та Храмова глава, 3-тя Маркова глава за 2 лютого).

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихирі на 6: Октоїха мучеників, глас 1-ий – 3, і Тріоді, глас 8-ий – 3. «Слава» – Тріоді, глас той самий: «Плачу і ридаю ...», «І нині» – догматик, глас 1-ий: «Всесвітню славу...».

Входу немає. Замість прокимна – «Алилуя», на 8-ий глас, із заупокійними стихами – стих 1-ий: «Блаженні, кого обрав і прийняв Ти, Господи, і пам'ять їх з роду в рід»; стих 2-ий: «Душі їх у блаженстві перебуватимуть».

«Сподоби, Господи...». Ектенія благальна: «Доповнімо вечірню...».

На стиховні стихирі Октоїха, глас 1-ий (із заупокійними приспівами, див. Тріодь). «Слава» – Тріоді, глас той самий, «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Молитвами Матері Твоєї, Христе...».

Після Трисвятого – тропар, глас 8-ий: «Глибиною мудрості...». «Слава: і нині» – Богородичний, глас той самий: «Тебе твердиню, і пристановище...». Ектенія потрійна: «Помилуй нас, Боже...», і відпуст: «Христос, істинний Бог наш ...».

НА РАННІЙ замість «Бог Господь» – «Алилуя» на глас 8-ий, із заупокійними стихами. Тропар, глас 8-ий: «Глибиною мудрості...» (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний, глас той самий: «Тебе твердиню...».

Кафізма 16-та. Мала ектенія (звичайна, а не заупокійна). Сідальні Октоїха, зі стихами «Слава: і нині» – Богородичний після 2-ої кафізми, або Богородичний гласу, після 1-ої кафізми.

Кафізма 17-та, розділена на дві статті, співається, за Уставом, на 5-ий глас, без «заходу» («Господи, помилуй» (3), «Слава, і нині»); до кожного стиха 1-ої статті співається приспів: «Благословенний Ти, Господи», до стихів 2-ої статті приспів: «Спасе, спаси мене».

Примітка. Згідно з поширеною практикою, стихи 17-ої кафізми читаються священнослужителями. З початком співу кафізми священник з дияконом виходять через північні і південні врата на середину храму до тетраподу (чи панахидного столу) на якому стоїть хрест. Священник (зі свічкою в руці) читає стихи псалмів, а співці тихо співають приспів: на 1-ій статті – «Благословенний Ти, Господи», на 2-ій статті – «Спасе, спаси мене». Диякон в цей час безперервно кадить хрест на тетраподі.

Примітка. У парафіяльних храмах існує практика виходу на читання 17-ої кафізми і на малу заупокійну ектенію після 6-ої пісні канону через царські врата.

Перша стаття починається співом: «Блаженні непорочні...».

Після 91-го стиха хор співає (із приспівом) 92-ий і 93-ий стихи.

Потім виголошується мала заупокійна ектенія (за звичаєм, з кадилом). Після виголосу: «Бо Ти є Воскресіння...» правий хор починає співати другу статтю: «Твій – я, спаси мене...». Священник з дияконом (або диякон) звершують, за традицією, мале кадіння (тетрапод навколо, іконостас, хори, народ, місцеві ікони іконостас, тетрапод спереду, тобто із західної сторони).

Останні стихи: 175-ий і 176-ий і відразу – тропарі після Непорочних, глас 5-ий: «Всі святі знайшли джерело життя...», під час яких священник з дияконом звершують, за звичаєм, повне кадіння всього храму.

Потім виголошується мала заупокійна ектенія (за звичаєм, з кадилом;). Після виголосу співається сідальний, глас 5-ий: «Упокой, Спасе наш...». «Слава: і нині» – Богородичний, глас той самий: «Христе Боже, що від Діви...». Псалом 50-ий.

Канони: храму з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі) і Тріоді на 8.

Біблійні пісні «Господу співаймо...».

Катавасія Тріоді: «Пісню возсилаємо...».

Співається 2-га пісня канону, на 8 (ірмос двічі, тропарі на 6, приспів до тропарів: «Упокой, Господи, душі спочилих рабів Твоїх»). У кінці цієї пісні катавасія – той же ірмос.

Після 3-ої пісні – мала ектенія (звичайна, а не заупокійна). Сідальний Тріоді, глас 5-ий. «Слава» – той самий сідальний, «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий.

Після 6-ої пісні – мала заупокійна ектенія. Кондак, глас 8-ий: «Зі святими упокой...», та ікос, глас той самий.

Примітка. За традицією, під час співу катавасії 6-ої пісні, через північні і південні (або через царські) врата священник з дияконом виходять до тетраподу. Біля тетраподу виголошується мала заупокійна ектенія (за звичаєм, з кадилом). Під час співу кондака «Зі святими упокой...» священник з дияконом (або диякон) звершують мале кадіння (навколо тетраподу, іконостас і присутніх). Після співу кондака та ікоса священник з дияконом повертаються до вітаря.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні «Достойно є» зазвичай не співається. Мала ектенія (звичайна, а не заупокійна). Світільний Тріоді, «Слава» – інший світільний Тріоді, «І нині» – Богородичний Тріоді.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихирі Тріоді, глас 8-ий – 4. «Слава» – Тріоді, глас 2-ий: «Як цвіт в'яне...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Радуйся, Маріє Богородице...».

«Тобі слава належить...» не читається, але відразу читець: «Слава Тобі, що показав нам світло». Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихирі Октоїха (заупокійні) чергового гла-

су із заупокійними стихами (в даному випадку 1-го гласу). «Слава» – Тріоді, глас 6-ий: «Хворобою стало для Адама...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Ти є Бог наш...».

Після Трисвятого – тропар, глас 8-ий: «Глибиною мудрості...». «Слава: і нині» – Богородичний, глас той самий: «Тебе твердиню...».

Ектенія сугуба: «Помилуй нас, Боже...». Диякон: «Премудрість». Хор: «Благослови». Священник: «Суций благословенний...». Хор: «Утверди Боже...». Читається 1-ий час.

Примітка: На 1-му часі після молитви «Христе, Світло істинне...» співається кондак «Непереможній Воеводі».

НА ЧАСАХ – тропар: «Глибиною мудрості...». Кондак: «Зі святыми упокой...».

НА ЛІТУРГІЇ – антифони зображальні.

Блаженні Тріоді, пісня 3-тя (з ірмосом) і 6-та – 8.

Після входу – тропар, глас 8-ий: «Глибиною мудрості...», «Слава» – кондак, глас той самий: «Зі святыми упокой...», «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Тебе твердиню...».

Прокимен заупокійний, глас 6-ий: «Душі їх у блаженстві перебуватимуть», із стихом: «До Тебе, Господи, підношу душу мою...».

Апостол – дня і заупокійний.

Алилуарій, глас 6-ий: «Блаженні, кого обрав...», зі стихом.

Євангеліє – дня і заупокійне.

Причасний: «Блаженні, кого обрав...».

23 лютого, неділя

Неділя м'ясопусна, про Страшний суд. Глас 2-ий.

Сщмч. Полікарпа, еп. Смирнського (167). Прпп. Іоана, Антіоха, Антоніна, Мойсея, Зевина, Поліхронія, іншого Мойсея і Даміана, пустельників сирійських (V). Прп. Олександра, засновника обителі «Невсипущих» (бл. 430).

Ран. – Єв. 2-е, Мк., 70 зач., XVI, 1 – 8.

Літ. – 1 Кор., 140 зач., VIII, 8 – IX, 2. Мф., 106 зач., XXV, 31 – 46.

Воскресна служба Октоїха звершується разом зі службою Тріоді. Служба священномученика Полікарпа звершується на повечір'ї.

Від Неділі м'ясопусної до суботи Лазаревої вечірні і ранкові стихирі стиховні Октоїха замінюються стихирами Тріоді.

Заговини на м'ясо.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – кафізма вся.

На «Господи, взиваю» стихирі на 10: воскресні, глас 2-ий – 4, і Тріоді, глас 6-ий – 6. «Слава» – Тріоді, глас 8-ий: «Коли поставлять престולי...», «І нині» – догматик, глас 2-ий: «Минула тінь закону...».

Вхід. Прокимен дня.

На літїі стихирі храму і Тріоді.

На стиховні стихирі воскресні, глас 2-ий. «Слава» – Тріоді, глас 8-ий: «Горе мені, затьмарена душе...», «І нині» – Богородичний воскресний, глас 8-ий: «Неневісна Діво...».

Після Трисвятого – «Богородице Діво...» (тричі).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар воскресний, глас 2-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний воскресний: «Все вище розуму...».

Кафізми 2-га і 3-тя. Малі ектенії. Сідальні воскресні.

Поліелей. До двох поліелейних псалмів приєднується псалом 136-й: «На ріках вавилонських...». «Ангельський собор...». Іпакої, степенні і прокимен – гласу. Євангеліє воскресне 2-е. «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – Тріоді, глас 8-ий: «Покаяння відкрий мені двері...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «На стежки спасіння...». Глас 6-ий: «Помилуй мене, Боже...», і стихира Тріоді, глас той самий: «Множество вчинених...».

Канони: воскресний з ірмосом на 4 (ірмоси раз), Богородиці на 2 і Тріоді на 8.

Біблійні пісні «Співаймо Господу...».

Катавасія Тріоді: «Помічник і Покровитель...».

Після 3-ої пісні – Сідальний Тріоді, глас 6-ий. «Слава»

– інший сідальний Тріоді, «І нині» – Богородичний Тріоді.

Після 6-ої пісні – кондак Тріоді, глас 1-ий: «Коли прийдеш, Боже...», та ікос.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні – «Свят Господь Бог наш». Екзопостиларій воскресний 2-ий, світільний Тріоді: «Розмірковуючи про Страшний день Суду...»; «Слава» – інший світільний Тріоді: «Ось настає день...», «І нині» – Богородичний Тріоді.

На хвалітніх стихирі воскресні, глас 2-ий – 5, і Тріоді, глас 6-ий – 4, «Слава» – Тріоді, глас 1-ий: «Заздалегідь очистимо себе, браття...», «І нині» – «Преблагословенна Ти...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар воскресний: «Воскрес Ти із гробу...».

Перед 1-им часом на «Слава: і нині» – стихира євангельська 3-тя.

НА ЧАСАХ – тропар воскресний і кондак Тріоді.

НА ЛІТУРГІЇ блаженні гласу і Тріоді.

На вході – «Прийдіть поклоніться...що воскрес із мертвих...».

Після входу – тропарі та кондаки: тропар воскресний, «Слава» – кондак Тріоді, «І нині» – інший кондак Тріоді.

Прокимен і алилуарій – Неділі м'ясопусної.

Апостол і Євангеліє – Неділі м'ясопусної.

Причасний: «Хваліть Господа...», і «Радуйтеся, праведні...».

Примітка. Починаючи з понеділка і до Пасхи м'ясо не споживається.

24 лютого, понеділок

Тиждень сирний (масляний) – загальниця. Перше (IV) і друге (452) знайдення голови Іоана Предтечі. Прп. Еразма Києво-Печерського, в Ближніх печерах (бл. 1160).

Ран. – Лк., 31 зач., VII, 17 – 30.

Літ. – 3 Ін., 76 зач., I, 1 – 15. Лк., 96 зач., XIX, 29 – 40; XXII, 7 – 39.

Предтечі: 2 Кор., 176 зач., IV, 6 – 15. Мф., 40 зач., XI, 2 – 15.

Впродовж усього тижня дозволяється вживання молока та яєць.

Кожне богослужіння Сирного тижня є підготовчим до Великого посту. Отже, служби цього тижня будуть звершуватися за Октоїхом, Мінеєю та Постою Тріоддю.

Поліелейна служба в честь знайдення голови Іоана Предтечі звершується разом зі службою Тріоді за третьою Марковою главою Типікону від 24 лютого «якщо свято «Знайдення глави» буде в понеділок або у вівторок сирного тижня».

Примітка: з цього дня до суботи 6-го тижня Великого посту стихирі на стиховні Октоїха на вечірній і ранній замінюються самогласними стихирами дня із Тріоді.

НА ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – 1-ий антифон.

На «Господи, взиваю» стихирі Предтечі, глас 5-ий – 6 (кожна стихира Мінеї співається по двічі). «Слава» – Предтечі, глас 6-ий: «Скарб божественних Дарів», «І нині» – догматик, глас 6-ий: «Хто Тебе не ублажить...».

Вхід з кадилом. Прокимен дня. Паремії Предтечі – 3.

Ектенія після паремій «Промовмо всі» не виголошується, а читаєць читає одразу «Сподоби Господи...», далі слідує благальна ектенія та голововклонна молитва.

На стиховні стихирі Тріоді, глас 8-ий (зі звичайними приспіваними). «Слава» – Предтечі, глас 2-ий: «Божественне провидіння», «І нині» – Богородичний недільний, глас той самий: «О, нове чудо...».

Після Трисвятого – тропар Предтечі, глас 4-ий: «Із землі засяявши...», «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря: «Що від віку...».

Потрійна ектенія: «Помилуй нас Боже...» і відпуст.

Примітка: Якщо вечірня поєднується із ранньою то, після співу «Утверди Боже...» священник промовляє виголос ранньої «Слава Святій...» далі хор співає «Слава ввишніх Богу...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар Предтечі, глас 4-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря: «Що від віку...».

Кафизми 4-та і 5-та. Після першої кафизми (мається на увазі порядок кафизм на ранній) – **малої ектенії немає**. Сідальний Тріоді, глас 8-ий, «Слава: і нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий. Після другої кафизми – **мала ектенія** із виголосом «**Бо Ти Благий і Людинолюбний...**». Сідальний Предтечі після 1-ої кафизми: «Як божественний скарб...», «Слава» – сідальний Предтечі після 2-ої кафизми: «Вийшовши преславно...», «І нині» – Богородичний сідального після 2-ої кафизми: «Ніколи не замовкнемо Богородице...».

Поліелей. Величання Предтечі: «Величаємо тебе Предтече Спасів Іоане, і шануємо всі Чесної глави твоєї преславне знайдення» і вибраний псалом. Сідальний Предтечі після поліелею, глас 8-ий: «Хрестителева глава...». «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий: «Дякуємо Тобі завжди...». Ступеневий – 1-й антифон 4-го гласу. Прокимен Предтечі, глас 4-ий: «Там вирощу ріг Давида, приготую світильник помазанику Моему». Євангеліє – Лк., зач. 31. Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами Предтечі...». Стихира Предтечі, глас 6-ий: «Та, що раніше на блюді...». Молитва: «Спаси, Боже, людей Твоїх...», «Господи, помилуй» (12 разів). Священник: «Милістю і милосердям...». Хор: «Амінь».

Канони:

1-ша, 8-ма, 9-та пісні: канон Предтечі із ірмосом на 6

(ірмос один раз) і Трипіснці Тріоді на 8.

3-тя, 4-та, 5-та, 6-та і 7-ма пісні – Богородиці із ірмосом на 6 (ірмос один раз), і Предтечі на 8.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія – після 1-ої, 8-ої, 9-ої – ірмоси другого трипіснця Тріоді; після 3-ої, 4-ої, 5-ої, 6-ої і 7-ої – «Відкрию уста мої...».

Після 3-ої пісні – сідальний Предтечі, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак Предтечі, глас 6-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світильний Предтечі (двічі), «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї.

«Хваліте Господа з небес...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихирах – стихирі Предтечі, глас 4-ий – 4, «Слава» – Предтечі, глас 6-ий: «Всечесну главу...», «І нині» – Богородичний Мінеї: «Благолюбивий Боже...».

Читаєць виголошує: «Слава Тобі, що показав нам світло» і читає повсякденне славослів'я. Далі благальна ектенія.

На стиховні стихирі Тріоді, «Слава: і нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Без сімені зачала...». «Благо є» (один раз).

Після Трисвятого – тропар Предтечі, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря: «Що від віку...». Потрійна ектенія: «Помилуй нас Боже...». Після ектенії – «Премудрість», хор – «Благослови», священник – «Сущий Благословенний...», хор – «Амінь. Утверди Боже...» і читається 1-ий час, наприкінці якого священник виголошує великий відпуст.

НА ЧАСАХ – тропар і кондак Предтечі.

НА ЛІТУРГІЇ – антифони зображальні. Блаженні Предтечі: пісня 3-тя – 4 (із ірмосом) та пісня 6-та – 4.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар Предтечі; «Слава» – кондак Предтечі, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар храму, тропар Предтечі; кондак храму, «Слава» – кондак Предтечі, «І нині» – «Заступнице християн...».

Примітка: Якщо храм освячений в честь Іоана Предтечі, то тропар храму співається, оскільки він є інший за своїм змістом.

Прокимен, алуарій і причасний – Предтечі.

Апостол і Євангеліє – дня і Предтечі.

25 лютого, вівторок

Свт. Тарасія, архієп. Константинопольського (806).

Іуд., 77 зач., І, 1 – 10. Лк., 109 зач., XXII, 39 – 42, 45 – XXIII, 1.

Служба свт. Тарасія, архієп. Константинопольського шестирична, звершується разом зі службою Октоїха і Тріоді.

НА ВЕЧІРНІ – кафизма 6-та.

На «Господи, взиваю» стихирі на 6: святителя, глас 2-ий – 6 (кожна стихира по двічі), «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї за гласом слави: «Єдина Невмістимого Бога...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихирі Тріоді, глас 8-ий, «Слава: і нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Преславу і Пречисту Богородицю...».

Після Трисвятого – тропар святителя, глас 4-ий: «Правиллом віри...». «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря, від менших: «До Богородиці старанно...».

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар святителя, глас 4-ий, «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря, від менших: «До Богородиці старанно...».

Кафизми 7-ма і 8-ма. Малих ектеній немає. Після першої кафизми – сідальні Октоїха, глас 2-ий. Після другої кафизми – сідальні Тріоді, глас 8-ий. Псалом 50-ий.

Канони:

1-ша, 3-тя, 4-та, 5-та, 6-та і 7-ма пісні – Октоїха 1-го канону із ірмосом на 6 (ірмос один раз) 2-го на 4, і святителя на 4.

2-га пісня: спочатку співається ірмос 1-го тріписнця, а в кінці на катавасію ірмос 2-го тріписнця, глас 2-ий. Приспів до тропарів: «Слава Тобі Боже наш, слава Тобі», а до богородичного 1-го тріписнця: «Пресвята Богородице, спаси нас».

8-ма та 9-та пісні: канон святителя із ірмосом на 6 (ірмос один раз) і Тріписнці Тріоді на 8.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія – після 2-ої, 8-ої, 9-ої – ірмоси другого тріписнця Тріоді; після 3-ої і 6-ої – ірмоси канону святителя.

Після 3-ої пісні – сідальний святителя, глас 3-й, «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак святителя, глас 3-й.

На 9-й пісні – співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні – «Достойно є» співається. Екзакпостилярій Октоїха, «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха.

«Хваліте Господа з Небес ...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Тріоді, глас 3-й, «Слава: і нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар святителя, глас 4-й, «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря, від менших: «Тебе величаємо Богородице...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак святителя.

НА ЛІТУРГІЇ – повсякденні антифони.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня, тропар святителя; кондак дня, кондак святителя; «Слава» – «Зі святими упокой ...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, тропар храму, тропар святителя; кондак дня, кондак храму, кондак святителя; «Слава» – «Зі святими упокой ...», «І нині» – «Заступнице християн ...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

26 лютого, середа

Свт. Порфирія, архієп. Газького (420). Мч. Севастіана (бл. 66).

Літургія у середу Сирного тижня не звершується.

На 6-му часі: Іоїл. II, 12 – 26. На веч.: Іоїл. III, 12 – 21.

Служба свт. Порфирія без святкового знаку, звершується разом зі службами Октоїха та Тріоді.

Починаючи з вечірні, служби відправляються подібно до великопостових. Наприкінці вечірні, великого повечір'я, опівнічної, ранньої, кожного часу, зображальних – молитва прп. Єфрема Сиріна з поклонами.

НА ВЕЧІРНІ кафізма 9-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: Октоїха, глас 2-й – 3 і святителя, глас глас 8-й – 3. «Слава: і нині» – Хресто-богородичний Мінеї, глас той самий: «Тебе, Ісусе, бачачи розп'ятим на Хресті».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Тріоді, глас 1-й (зі звичайними приспіваними). «Слава: і нині» – Тріоді (Стихири на стиховні святителю Порфирію в Мінеї відсутні).

Після Трисвятого – тропарі, глас 4-й: «Богородице Діво...» (поклін). «Слава» – «Хрестителю Христов...» (поклін), «І нині» – «Моліться за нас...» (поклін), «Під Твою милість...» (без поклону). Читець: «Господи, помилуй» (40 разів), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник: «Суций благословенний...». Читець: «Амінь». Молитва: «Небесний Царю...». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна: «Господи і Владико...» (з поділом на три частини і з доземним поклоном після кожної), потім 12 малих поклонів з молитвою: «Боже, очисти мене грішного», і знову один великий поклін в кінці молитви: «Господи і Владико...» (**без поділу на частини**). Читець: Трисвяте по «Отче наш». Після «Отче наш» священник – виголос. Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів). Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Священник творить великий відпуст.

Читається **Велике повечір'я** з поклонами (на повечір'ї піснеспіви всюди замінюються читанням).

Після «Достойно...» і Трисвятого «Господи Сил, будь з нами...» не співається, як у Великий піст, а виконуються тропарі з малого повечір'я, а саме:

У храмі Господньому – денний тропар: «Спаси, Господи, людей Твоїх...». «Боже отців наших...», «Ти, що у всьому світі...», «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – «Молитвами, Господи...».

У храмі Богородиці і святого – денний тропар: «Спаси, Господи...», тропар храму, «Боже отців наших...», «Ти, що у всьому світі...», «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – «Молитвами, Господи...».

Читець: «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти, що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і

нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник – виголос: «Боже, змилосердься над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16 поклонами). Читець: «Амінь». **Кінцеве Трисвяте.** Після «Отче наш», священник – виголос. Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів). Молитви: «Непорочна, Пречиста...», «І дай нам, Владико...», «Преславна Приснодіво...», «Уповання моє...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор або читець: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Священник – **відпуст малий** (але не «Владико Многомилостивий...»). Звичайне прощення від настоятеля і ектенії: «Помолимося за Блаженнішого Владика...», в кінці якої священник промовляє: «Промовмо і за себе самих». Хор: «Господи, помилуй» (тричі). Священник: «Молитвами святих отців наших...». Хор: «Амінь».

ПОЛУНОШНИЦЯ повсякденна з її «поклонами» і молитвою прп. Єфрема Сиріна (з 16-ма поклонами).

НА РАННІЙ після виголосу «Благословенний Бог наш...» – Царю Небесний, Трисвяте по Отче наш. Після «Отче наш», священник – виголос: «Бо Твоє є Царство...». Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів), «Слава: і нині», «Прийдіть, поклонімося...», псалми 19-й та 20-й та інше за чином (під час читання двопсалмія священник звершує повне кадіння храму при закритих царських вратах).

Замість «Бог Господь» – «Алилуя» на глас Октоїха (в даному випадку 2-й). Троїчні гласу (як під час Великого посту).

Кафізми 10-та і 11-та. Малих ектеній немає. Після першої кафізми – сідальні Октоїха, глас 2-й. Після другої кафізми – сідальні Тріоді, глас 2-й. Псалом 50-й.

Біблійні пісні «Господеві співаймо...».

Пісня 1-ша – Октоїха 1-й канон [1] з ірмосом, без мученичних, на 4 (ірмос один раз), Мінеї (святителя) на 6 (**без ірмосів, пісня 1-ша і 3-тя**), Тріоді повний канон на 4 (без ірмоса, пісня 1-ша).

Пісня 3-тя – Тріоді повний канон з ірмосом на 6 (ірмос один раз), тріписнці Тріоді на 8 (без ірмосів) [2].

На катавасію – ірмос 2-го тріписнця, глас 2-й: «Неплідний мій розум...».

Після 3-ої пісні – мала ектенія; сідальний святителя,

глас 3-й, «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї, глас той самий.

Пісня 4-та – Октоїха 1-ий канон з ірмосом на 6 (ірмос один раз), Мінеї (святителя) на 4 (без ірмосу, пісня 4-та), Тріоді повний канон на 4 (без ірмосу, пісня 4-та).

Пісня 5-та – Октоїха 1-ий канон з ірмосом на 6 (ірмос один раз), Мінеї (святителя) на 4 (без ірмосу, пісня 5-та), Тріоді повний канон на 4 (без ірмосу, пісня 5-та).

Пісня 6-та – Октоїха 1-ий канон з ірмосом, без мученичних, на 4 (ірмос один раз), Мінеї (святителя) на 6 (без ірмосів, пісня 6-та і 8-ма), Тріоді повний канон на 4 (без ірмоса, пісня 6-та).

На катавасію – ірмос повного канону Тріоді, глас 4-ий: «Як пророка Іону...».

Після 6-ої пісні – мала ектенія; кондак святителя, глас 2-ий.

Пісня 7-ма – Октоїха 1-ий канон з ірмосом, без мученичних, на 4 (ірмос один раз), Мінеї (святителя) на 6 (без ірмосів, пісня 7-ма і 9-та), Тріоді повний канон на 4 (без ірмосу, пісня 7-ма).

Пісня 8-ма – Тріоді повний канон з ірмосом на 6 (ірмос один раз), трипіснці Тріоді на 8 (без ірмосів). «Хвалимо, благословимо...».

На катавасію – ірмос 2-го трипіснця, глас 2-ий: «В купині Мойсею Діви чудо...».

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу». (Звершується звичайне кадіння.)

Пісня 9-ої пісні – Тріоді повний канон з ірмосом на 6 (ірмос один раз), трипіснець Тріоді на 8 (без ірмосів).

На катавасію – ірмос 2-го триспівця, глас 2-ий: «Пречудесно плотою зачавши...».

Після 9-ої пісні **співається** «Достойно є». Мала ектенія. Світільний Троїчний гласу (як під час Великого посту).

«Хваліте Господа з Небес ...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Тріоді, глас 1-ий (з приспіваними звичайними), «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Тріоді, глас той самий.

«Благо є...» (один раз) [3]. Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос: «Бо Твоє є Царство...». Після виголосу промовляють тропар: «Стоячи у храмі слави Твоєї...», «Господи, помилуй» (40 разів), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник: «Суцїй благословенний Христос...». Читець: «Амінь». Молитва: «Небесний Царю...». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16-ма поклонами). Читець: «Амінь», і відразу (без відпусту ранньої) – 1-ий час.

Примітка. На часах кафизми не читаються. Ударів на кожному часі в дзвін, як це прийнято під час Великого посту, немає.

ПЕРШИЙ ЧАС. «Прийдіть, поклоніться...» (тричі) і звичайні псалми. За великопостовим чином, читається (але не співається) тропар: «Зранку вислухай...» зі своїми стихами (стих 1-ий: «Вислухай Господи слова мої...», і стих 2-ий: «Бо до Тебе помолюся...»). «Слава: і нині» – Богородичний часу: «Як назвемо Тебе...», «Стопи мої направ...», «Нехай сповняться уста мої...», Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос. Читець – тропар: «Скоро поспіши...». «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти, що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник: «Боже, змилосьердсь над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16-ма поклонами). Читець: «Амінь». Кінцеве Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос. Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів). Священник: «Христе, Світло істинне...». Хор (за звичаєм): «Непереможній Воеводі...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор – «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Відпуст та многоліття. Виходимо в притвор і звершуємо звичайну літію за спочилих.

ТРЕТІЙ ЧАС. Священник в єпитрахілі, перед царськими вратами (завіса не відкривається), зробивши три поясних покони, виголошує виголос: «Благословенний Бог наш...». Читець «Амінь», «Слава Тобі, Боже наш...» та інша послідовність 3-го часу, як зазвичай. За великопостовим

чином, читається (але не співається) тропар: «Господи, Ти, що Пресвятого Твого Духа...» зі своїми стихами (стих 1-ий: «Серце чисте створи в мені, Боже...», і стих 2-ий: «Не відкинь мене від лица Твого...»). «Слава: і нині» – Богородичний часу: «Богородице, Ти є виноградна лоза істинна...». «Господь Бог благословенний...», Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос. Читець – тропар: «Благословенний Ти, Христе Боже наш...», «Слава» – інший тропар, «І нині» – Богородичний: «Надіє і заступництво...». «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти, що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник: «Боже, змилосьердсь над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16 поклонами). Читець: «Амінь». Молитва: «Владико Боже...», і починається 6-ий час.

ШОСТИЙ ЧАС. «Прийдіть, поклоніться...» (тричі) і звичайні псалми. За великопостовим чином, читається (але не співається) тропар: «Ти, що в шостий день же і годину...» зі своїми стихами (стих 1-ий: «Вислухай, Боже, молитву мою...», і стих 2-ий: «Я до Бога взиваю...»). «Слава: і нині» – Богородичний часу: «Через превеликі гріхи наші сміливості не маємо...». Читець – тропар пророцтва (Тріоді), глас 3-й: «Царю Святий...», «Слава: і нині» – той самий тропар. Священник (або диякон): «Будьмо уважні». Читець – прокимен Тріоді, глас 6-й: «Спаси, Господи, людей Твоїх...»; стих: «До Тебе, Господи, взиваю...» [4]. Священник (або диякон): «Премудрість». Читець: «Пророцтва Іоїля читання». Священник (або диякон): «Будьмо уважні». Читець читає Паремію Тріоді. Після закінчення читання священник (або диякон): «Будьмо уважні». Читець – прокимен Тріоді, глас 7-й: «Господь кріпость людям Своїм дасть...»; стих: «Принесіть Господеві, сина Божі...». Після співу прокимна читець: «Скоро пошли нам милосердя Твое, Господи...», Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос. Читець – тропар: «Спасіння вчинив Ти...», «Слава» – інший тропар: «Пречистому Твоєму Образові...», «І нині» – Хрестобогородичний: «Препрославлена Ти, Богородице Діво...». «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти, що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...». Священник: «Боже, змилосьердсь над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16-ма поклонами). Читець: «Амінь». Молитва: «Боже і Господи Сил...», і починається 9-ий час.

ДЕВ'ЯТИЙ ЧАС. «Прийдіть, поклоніться...» (тричі) і звичайні псалми. За великопостовим чином, читається (але не співається) тропар: «Ти, що о дев'ятій годині...» зі своїми стихами (стих 1-ий: «Нехай наблизиться молитва моя...», і стих 2-ий: «Нехай дійде благання моє...»). «Слава: і нині» – Богородичний часу: «Благий, що ради нас народився від Діви...», «Не залиш нас до кінця...», Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос. Читець – тропар: «Побачивши Начальника життя, що на хресті висів, розбійник мовив...», «Слава» – інший тропар: «Посеред двох розбійників ...», «І нині» – Хрестобогородичний: «Агнця, і Пастиря...». «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти, що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник: «Боже, змилосьердсь над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з трьома великими поклонами). Читець: «Амінь». Молитва: «Владико, Господи Ісусе Христе, Боже наш...», і починаються зображальні. (За традицією, відкривається завіса Царських врат).

ЗОБРАЖАЛЬНІ читаються: «Благослови, душе моя, Господа...», «Слава» – «Хвали, душе моя, Господа...», «І нині» – «Єдинородний Сину...». Блаженні без співу: «У Царстві Твоїм...», «Слава: і нині» – «Пом'яни нас, Господи...», «Пом'яни нас, Владико...», «Пом'яни нас, Святий...», «Хор Небесний...», «Приступіть до Нього...», «Хор Небесний...», «Слава» – «Хор святих Ангелів...», «І нині» – «Вірую...», «Полегши, відпусти, прости...», «Отче наш». Священник – виголос. Читець: «Амінь», і читає кондаки:

У храмі Господньому – кондак денний, кондак святителя, «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

У храмі Богородиці – кондак денний, кондак святителя, «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – кондак денний, кондак храму, кондак

святителя, «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Читець: «Господи, помилуй» (40 разів). «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...». Священник: «Боже, змилюсь над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16-ма поклонами).

І відразу починається **Вечірня**. Читець: «Амінь» [5]. «Прийдіть, поклонімося...» (тричі), 103-й псалом. Велика ектенія. Читається 12-а кафизма, після якої – мала ектенія.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: Октоїха, глас 2-ий – 3, і прп. Прокопія – 3 (див. 27 лютого). «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї: «Як молитву невсипну...».

Входу немає. «Світло Тихе». Диякон (або священник) виголошує (у вітварі): «Будьмо уважні». Священник: «Мир всім» [6]. Читець: «І духові твоєму». Диякон (або священник): «Премудрість. Будьмо уважні». Читець – прокимен Тріоді (дня), глас 5-ий: «Боже, в ім'я Твоє спаси мене...»; стих: «Боже, вислухай молитву мою...». Диякон (або священник): «Премудрість». Читець: «Пророцтва Іоїля читання». Диякон (або священник): «Будьмо уважні». Читець читає Паремію Тріоді. Диякон (або священник): «Будьмо уважні». Читець – прокимен Тріоді, глас 6-ий: «Нехай надію покладає Ізраїль на Господа...»; стих: «Господи, не підносило серце моє...». «Сподоби, Господи...». Ектенія благальна: «Доповнимо вечірню молитву...», і голововклонна молитва.

На стиховні стихири Тріоді, глас 3-ий (з приспіваними звичайними). «Слава: і нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Першосвята, Чиста...».

Після Трисвятого – тропар преподобного, глас 8-ий: «Потоками сліз твоїх...». «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря, від менших: «Духовні врата життя...».

Потрійна ектенія: «Помилуй нас, Боже...». Священник – виголос: «Бо Ти милостивий і людинолюбний...». Хор: «Амінь».

Примітка. Після виголосу ектенії: «Бо Ти милостивий...» – звичайний виголос: «Премудрість», хор: «Благовісти», Священник: «Суций благословенний...». Молитва: «Небесний Царю...» [або: «Утверди, Боже...»] [7], після чого – 3 великих поклони з молитвою прп. Єфрема Сиріна (порівн. Нікольський К., прот. Посібник до вивчення Уставу богослужіння Православної Церкви. С. 170–172, 230–234, 326).

Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з трьома великими поклонами) за сучасною практикою. **А за вказівкою Типікону священник із народом мочки творить три великих поклони без молитви прп. Єфрема Сиріна.** Читець: «Амінь». Молитва: «Всесвята Тройце...». «Нехай буде благословенне ім'я Господнє...» (тричі), «Слава: і нині», «Благословлю Господа...» (псалом 33-й). Священник (або диякон): «Премудрість». Хор: «Достойно є...» до слів: «І Матір Бога нашого» (включно). Священник: «Пресвята Богородице, спаси нас». Хор: «Чеснішу від херувимів...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Відпуст і, за звичаєм, многоліття. Виходимо в притвор і звершуємо звичайну літію за спочилих.

НА МАЛОМУ ПОВЕЧІР'І співається служба прмц. Євдокії (з 1 березня).

Примітка: «Повечір'я промовляємо мале, і співаємо на ряду канон Мінеї святого пам'ять якого має бути в суботу» (порівн.: Типікон, гл. 49, «Тієї ж сирної середи», «У середу ввечері»). Про порядок співу служб на повечір'ї див. 11 березня, у вівторок 2-ої седмиці Великого посту.

Порядок тропарів і кондаків:

У храмі Господньому, Богородиці, Архангелів або Предтечі – тропар храму, тропарі дня: «Апостоли святії...», «Правило віри...», «Боже отців наших...», «Ти, що у всьому світі...». «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – «Молитвами, Господи...».

У храмі Апостолів [8] – тропарі дня: «Апостоли святії...», «Правило віри...». Тропар храму [9], «Боже отців наших...», «Ти, що у всьому світі...». «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – «Молитвами, Господи...».

У храмі святого – тропарі дня: «Апостоли святії...», «Правило віри...». Тропар храму [9], «Боже отців наших...», «Ти, що у всьому світі...». «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – «Молитвами, Господи...».

[1]. На думку В. Розанова (див. його «Богослужбний Устав Православної Церкви», с. 435) з Октоїха співаються обидва канони (1-ий – Хреста, 2-ий – Богородиці): в 1-й, 6-й та 7-й піснях – з ірмосом на 4 (ірмос 1-го канону один раз, кожен канон на 2); в 4-й і 5-й піснях – з ірмосом на 6 (ірмос 1-го канону один раз, кожен канон на 3).

[2]. Після Богородичного 2-го трипівснця – ще додатковий тропар зі стихом: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі».

[3]. Скільки разів читати «Благо є...», Устав в даному випадку замовчує, але слід знати, що у звичайний час (і навіть при постовому богослужінні періоду співу Октоїха) Типікон визначає читати «Благо є...» один раз, а в постові дні святої Чотиридесятниці, коли немає особливого свята, – два рази (див.: Типікон, 14 листопада, 4-ше «див», порівн. з 49-ою главою; Розанов В. Богослужбний Устав Православної Церкви. С. 435).

[4]. У Типіконі про Прокимни на великопостовому богослужінні перед Пареміями на 6-му часі і на вечірні сказано: «Читець прокимен не промовляє, тільки виголошує: Глас 6-ий: Спаси, Господи, людей Твоїх... Читець тільки виголошує глас, а прокимен не промовляє...» (див. Типікон, «В ту ж середу сирну»).

[5]. На заключне читання молитви прп. Єфрема Сиріна.

[6]. На вечірні благословення «Мир всім» після «Світло Тихе» слід виголошувати в тих випадках, коли є вхід або паремії (порівн.: Розанов В. Богослужбний Устав Православної Церкви. С. 437; 441). Також допустимо це благословення і на щоденній вечірні без паремій (Там само, с. 103).

[7]. Традиція, згідно з якою замість молитви «Небесний Царю...» співається: «Утверди, Боже...», є допустимою.

[8]. Тропар храму Апостолів пропускається, оскільки замінюється денним тропарем.

[9]. Якщо храм свт. Миколая, то його тропар промовляється один раз, як денний.

27 лютого, четвер

Прп. Прокопія Декаполіта, спов. (бл. 750). **Прп. Тита, пресвітера Києво-Печерського, в Ближніх печерах (1190).** **Прп. Тита Києво-Печерського, колишнього воїна, що в Дальніх печерах (XIV).** Прп. Фалалає Сирійського (бл. 460). Прп. Єфрема Катунакського (1998). Прп. Шію Мгвимського (VI, Груз.) (перехідне святкування у четвер сиропусного тижня).

Іуд., 78 зач., I, 11 – 25. Лк., 110 зач., XXIII, 1 – 34, 44 – 56.

Служба прп. Прокопія, шестирична, звершується разом зі службами Октоїха і Тріоді.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар преподобного, глас 8-ий (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря, від менших: «Плід утроби Твоїї».

Кафизми 13-та і 14-та. Малих ектеній немає. Після першої кафизми – сідальний Октоїха, глас 2-ий. Після другої кафизми – сідальний Тріоді, глас 5-ий. «Слава» – той са-

мий сідальний, «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий. Псалом 50-ий.

Канони: 1-ша, 3-тя, 5-та, 6-та і 7-ма пісні: Октоїха 1-ий з ірмосом на 6 (ірмоси раз), 2-ий на 4, і преподобного на 4.

4-та, 8-ма і 9-та пісні: канон преподобного з ірмосом на 6 (ірмоси раз) 2 і трипівснці Тріоді на 8.

Біблійні пісні «Господеві співаймо...».

Катавасія – після 4-ої, 8-ої та 9-ої – ірмоси другого тріоди, а після 3-ої та 6-ої – ірмоси канону преподобного.

Після 3-ої пісні – сідалний преподобного, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак преподобного, глас 4-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні співається «Достойно є». Екзопостила-рій Октоїха. «Слава: і нині» – Богородичний Октоїха.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Тріоди, глас 3-ий (з приспіваними звичайними). «Слава: і нині» – Богородичний Тріоди, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар преподобного, глас 8-ий, «Слава: і нині» – Богородичний за гласом тропаря, від менших: «Діво Пречиста...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак преподобного.

НА ЛІТУРГІЇ – повсякденні антифони.

Після входу – тропарі та кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар дня, інший тропар дня, тропар преподобного; кондак дня, інший кондак дня, кондак преподобного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар дня, інший тропар дня, тропар храму, тропар преподобного; кондак дня, інший кондак дня, кондак храму, кондак преподобного. «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – дня.

Апостол і Євангеліє – дня.

Примітка: 27 лютого в Мінеї відсутні повні служби прп. Титу, пресвітеру, що спочиває в Близьких печерах та прп. Титу, колишньому воїну, що в Дальніх печерах. Лише написані їм тропарі та кондаки. Якщо настоятель благословить їм звершувати богослужіння, то краще використати Загальну службу Преподобним Печерським багатьом із можливим поєднанням двох тропарів та кондаків преподобним із Мінеї за лютий.

28 лютого, п'ятниця

Свт. Арсенія (Мацієвича), митр. Ростовського (1772). Прп. Василя, спов. (750). Сщмч. Протерія, патр. Олександрійського (457). Сщмч. Нестора, єп. Магдійського (250). Прпп. Марини і Кіри (бл. 450). Прп. Касіяна Римлянина (435) (пам'ять переноситься з 29 лютого). **Прп. Касіяна, затворника Києво-Печерського, у Дальніх печерах (XIII – XIV)** (пам'ять переноситься з 29 лютого). Прп. Іоана, названого Варсонофієм, єп. Дамаського (V); прп. Феоктиста, спов., ігум. Пелікітського (VIII) (пам'ять переноситься з 29 лютого). **Свт. Мелетія, архієп. Харківського (1840).** (пам'ять переноситься з 29 лютого).

Цього дня Літургія не звершується.

На 6-му часі: Зах. VIII, 7 – 17. На веч.: Зах. VIII, 19 – 23

Служба преподобного Василя не має святкового знаку, звершується разом зі службами Октоїха та Тріоди (подібно до служб в середу сирну).

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 15-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 6: Октоїха, глас 2-ий – 3, і преподобного, глас 4-ий – 3. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї, глас той самий: «Бачачи Розп'ятого Христа...».

Входу немає. Прокимен дня.

На стиховні стихири Тріоди, глас 2-ий (зі звичайними приспіваними). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Тріоди, глас той самий.

Після Трисвятого – тропарі, глас 4-ий: «Богородице Діво...» (поклін), «Слава» – «Хрестителю Христов...» (поклін), «І нині» – «Моліться за нас...» (поклін), «Під Твою милість...» (без поклону). Читець: «Господи, помилуй» (40 разів), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник: «Сущий благословенний...». Читець: «Амінь». Молитва: «Небесний Царю...». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна: «Господи і Владико...» (з 16 поклонами). Читець: «Амінь». **Кінцеве Трисвяте.** Після «Отче наш», священник – виголос. Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів). Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...», хор: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Священник – **великий відпуст**.

Звершується **Велике повечір'я** з поклонами (на повечір'ї спів всюди замінюється читанням).

Після «Достойно є...» і Трисвятого не співається, як упродовж Великого посту, «Господи Сил, будь з нами...», але – тропарі малого повечір'я, а саме:

У храмі Господньому – денний тропар: «Спаси, Господи, людей Твоїх...». «Боже отців наших...», «Ти, що у всьому світі...». «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Молитвами, Господи...».

У храмі Богородиці і святого – денний тропар: «Спаси, Господи...», тропар храму, «Боже отців наших...», «Ти, що у всьому світі...». «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Молитвами, Господи...».

Читець: «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти,

що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник – виголос: «Боже, змило-сердсь над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16 поклонами). Читець: «Амінь». Кінцеве Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос. Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів). Молитви: «Непорочна Пречиста...», «І дай нам, Владико...», «Преславна Приснодіво...», «Уповання моє...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор або читець: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Священник – **відпуст малий** (але не «Владико Многомилостивий...»). Звичайне прощення від настоятеля і ектенії: «Помолимося за Блаженнішого Владику...», в кінці якої священник промовляє: «Промовмо і за себе самих». Хор: «Господи, помилуй» (тричі). Священник: «Молитвами святих отців наших...». Хор: «Амінь».

ПОЛУНОШНИЦЯ повсякденна з «її поклонами» і молитвою прп. Єфрема Сиріна (з 16 поклонами).

НА РАННІЙ після виголосу «Благословенний Бог наш...» – Трисвяте. Після «Отче наш» священник – виголос: «Бо Твоє є Царство...». Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів), «Слава: і нині», «Прийдіть, поклоні-мось...», псалми 19-ий та 20-ий і все інше за чином (під час читання двопсалмія священник звершує повне кадіння храму).

Замість «Бог Господь» – «Алилуя» на глас Октоїха (в даному випадку 2-ий). Троїчний гласу (як під час Великого посту).

Кафізми 19-та і 20-та. Малих ектеній немає. Після першої кафізми – сідалні Октоїха, глас 2-ий. Після другої кафізми – сідалні Тріоди, глас 7-ий. Псалом 50-ий.

Біблійні пісні «Господу співаймо...».

Пісня 1-ша – Октоїха 1-ий канон [1] з ірмосом на 6 (ірмос один раз), Мінеї на 4 (без ірмоса, пісня 1-ша), Тріоди повний канон на 4 (без ірмоса, пісня 1-ша).

Пісня 3-тя – Октоїха 1-ий канон з ірмосом на 6 (ірмос один раз), Мінеї на 4 (без ірмоса, пісня 3-тя), Тріоди по-

вний канон на 4 (без ірмоса, пісня 3-тя).

На катавасію – ірмос повного канону Тріоді, глас 8-ий: «Небесного кола...».

Після 3-ої пісні – мала ектенія; сідальний преподобного, глас 3-ій. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї, глас той самий.

Пісня 4-та – Октоїха 1-ий канон з ірмосом, без мученичних, на 4 (ірмос один раз), Мінеї на 6 (без ірмосів, пісня 6-та і 8-ма), Тріоді повний канон на 4 (без ірмосу, пісня 4-та).

Пісня 5-та – Тріоді повний канон з ірмосом на 6 (ірмос один раз), трипіснець Тріоді на 8 (без ірмосів) [2]. На катавасію – ірмос 2-го трипісця, глас 8-ий: «Навіщо покинув Ти мене...».

Пісня 6-та – Октоїха 1-ий канон з ірмосом, без мученичних, на 4 (ірмос один раз), Мінеї на 6 (без ірмосів, пісня 6-та і 8-ма), Тріоді повний канон на 4 (без ірмосу, пісня 6-та). На катавасію – ірмос повного канону Тріоді, глас 8-ий: «Очисти мене, Спасе...».

Після 6-ої пісні – мала ектенія; кондак преподобного, глас 2-ий.

Пісня 7-ма – Октоїха 1-ий канон з ірмосом, без мученичних, на 4 (ірмос один раз), Мінеї на 6 (без ірмосів, пісня 7-ма і 9-та), Тріоді повний канон на 4 (без ірмосу, пісня 7-ма).

Пісня 8-ма – Тріоді повний канон з ірмосом на 6 (ірмос один раз), трипіснці Тріоді на 8 (без ірмосів). «Хвалимо, благословимо...».

На катавасію – ірмос 2-го трипісця, глас 8-ий: «Ангели і Небеса...».

На 9-ій пісні **співаємо «Чеснішу»**. (Звершується звичайне кадіння.)

Пісня 9-та – Тріоді повний канон з ірмосом на 6 (ірмос один раз), трипіснець Тріоді на 8 (без ірмосів). На катавасію – ірмос 2-го трипісця, глас 8-ий: «Не властиве для матерів дівочтво...».

Після 9-ої пісні **співається «Достойно є»**. Мала ектенія. Світільний Троїчний гласу (як під час Великого посту).

«Хваліте Господа з Небес ...» і хвалітні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихири Тріоді, глас 6-ий (з приспіваними звичайними). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Тріоді, глас той самий.

«Благо є ...» (один раз). Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос: «Бо Твоє є Царство...». Після виголосу промовляє тропар: «Стоячи в храмі слави Твоєї...». «Господи, помилуй» (40 разів), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник: «Суций благословенний Христос...». Читець: «Амінь». Молитва: «Небесний Царю...». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16 поклонами). Читець: «Амінь», і відразу **(без відпусту ранньої) – 1-ий час**.

Примітка. На часах кафизми не читаються. Ударів на кожному часі в дзвін, як це прийнято під час Великого посту, немає.

ПЕРШИЙ ЧАС. «Прийдіть, поклоніться...» (тричі) і звичайні псалми. За великопостовим чином, читається (але не співається) тропар: «Зранку вислухай...» зі своїми стихами (стих 1-ий: «Вислухай Господи слова мої...», і стих 2-ий: «Бо до Тебе помолюся...»). «Слава: і нині» – Богородичний часу: «Як назвемо Тебе...». «Стопи мої направ...», «Нехай сповняться уста мої...», Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос. Читець – тропар: «Скоро поспіши...». «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти, що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник: «Боже, змилосердься над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16-ма поклонами). Читець: «Амінь». Кінцеве Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос. Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів). Священник: «Христе, Світло істинне...». Хор (за звичаєм): «Непереможний Воєводі...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови. Відпуст та многоліття. Виходимо в притвор і **звершуємо звичайну літію за спочилих**.

ТРЕТІЙ ЧАС. Священник в епитрахілі, перед царськи-

ми вратами (завіса не відкривається), зробивши три по-ясних поклони, виголошує: «Благословенний Бог наш...». Читець: «Амінь», «Слава Тобі, Боже наш...» та інша послідовність 3-го часу, як зазвичай. За великопостовим чином, читається (але не співається) тропар: «Господи, Ти, що Пресвятого Твого Духа...» зі своїми стихами (стих 1-ий: «Серце чисте сотвори в мені, Боже...», і стих 2-ий: «Не відкинь мене від лиця Твого...»). «Слава: і нині» – Богородичний часу: «Богородице, Ти є виноградна лоза істинна...». «Господь Бог благословенний...», Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос. Читець – тропар: «Благословенний Ти, Христе Боже наш...», «Слава» – інший тропар, «І нині» – Богородичний: «Надіє і заступництво...». «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти, що кожного часу...», «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник: «Боже, змилосердься над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16 поклонами). Читець: «Амінь». Молитва: «Владико Боже...», і починається 6-ий час.

ШОСТИЙ ЧАС. «Прийдіть, поклоніться...» (тричі) і звичайні псалми. За великопостовим чином, читається (але не співається) тропар: «Ти, що в шостий день же і години...» зі своїми стихами (стих 1-ий: «Вислухай, Боже, молитву мою...», і стих 2-ий: «Я до Бога взиваю...»). «Слава: і нині» – Богородичний часу: «Через превеликі гріхи наші сміливості не маємо...». Читець – тропар пророцтва (Тріоді), глас 3-ій: «Царю Святий...», «Слава: і нині» – той самий тропар. Священник (або дякон): «Будьмо уважні». Читець – прокимен Тріоді, глас 6-ий: «Спаси, Господи, людей Твоїх...»; стих: «До Тебе, Господи, взиваю...». Священник (або дякон): «Премудрість». Читець: «Пророцтва Іоїла читання». Священник (або дякон): «Будьмо уважні». Читець читає Паремію Тріоді. Після закінчення читання Священник (або дякон): «Будьмо уважні». Читець – прокимен Тріоді, глас 7-ий: «Господь кріпость людям Своім дасть...»; стих: «Принесіть Господеві, сина Божі...». Після співу прокимну читець: «Скоро пошли нам милосердя Твоє, Господи...», Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос. Читець – тропар: «Спасіння вчинив Ти...», «Слава» – інший тропар: «Пречистому Твоєму Образові...», «І нині» – Хрестобогородичний: «Препрославлена Ти, Богородице Діво...». «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти, що кожного часу...», «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник: «Боже, змилосердься над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16-ма поклонами). Читець: «Амінь». Молитва: «Боже і Господи Сил...», і починається 9-ий час.

ДЕВ'ЯТИЙ ЧАС. «Прийдіть, поклоніться...» (тричі) і звичайні псалми. За великопостовим чином, читається (але не співається) тропар: «Ти, що о дев'ятій годині...» зі своїми стихами (стих 1-ий: «Нехай наблизиться молитва моя...», і стих 2-ий: «Нехай дійде благання моє...»). «Слава: і нині» – Богородичний часу: «Благий, що ради нас народився від Діви...», «Не залиш нас до кінця...», Трисвяте. Після «Отче наш», священник – виголос. Читець – тропар: «Побачивши Начальника життя, що на хресті висів, розбійник мовив...», «Слава» – інший тропар: «Посеред двох розбійників...», «І нині» – Хрестобогородичний: «Агнца, і Пастиря...». «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти, що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім благослови, отче». Священник: «Боже, змилосердься над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з трьома великими поклонами). Читець: «Амінь». Молитва: «Владико, Господи Ісусе Христе, Боже наш...», і починаються зображальні. (За традицією, відкривається завіса Царських врат.)

ЗОБРАЖАЛЬНІ читаються: «Благослови, душе моя, Господа...», «Слава» – «Хвали, душе моя, Господа...», «І нині» – «Єдинородний Сину...». Блаженні без співу: «У Царстві Твоїм...», «Слава: і нині» – «Пом'яни нас, Господи...», «Пом'яни нас, Владико...», «Пом'яни нас, Святий...», «Хор Небесний...», «Приступіть до Нього...», «Хор Небесний...». «Слава» – «Хор святих Ангелів...», «І нині» – «Вірую...», «Полегши, відпусти, прости...», «Отче наш». Священник – виголос. Читець: «Амінь», і читає кондаки:

У храмі Господньому – кондак денний, кондак преподобного, «Слава» – «Зі святими упокою...», «І нині» – «Заступнице християн...».

У храмі Богородиці – кондак денний, кондак преподобного, «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – кондак денний, кондак храму, кондак преподобного, «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступництво християн...».

Читець: «Господи, помилуй» (40 разів), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...». Священник: «Боже, змилосердься над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з 16-ма поклонами).

І відразу починається **Вечірня**. Читець: «Амінь» [3], «Прийдіть, поклоніться...» (тричі) і 103-й псалом. Велика екденія. Читається 18-та кафизма, після якої – мала екденія.

На «Господи, звизаю» стихири Тріоді (отців), глас 8-ий – 6 (кожна стихири – двічі). «Слава» – Тріоді (отців), глас 6-ий, «І нині» – догматик, глас 2-ий: «Минула тінь закону...».

Входу немає. «Світло Тихе». Диякон (або священник) виголошує (у вітварі): «Будьмо уважні». Священник: «Мир всім» [4]. Читець: «І духові твоєму». Диякон (або священник): «Премудрість. Будьмо уважні». Читець – прокимен Тріоді (дня), глас 7-ий: «Боже, Ти Заступник мій...»; стих: «Визволи мене від ворогів моїх, Боже...». Диякон (або священник): «Премудрість». Читець: «Пророцтва Захарії читання». Диякон (або священник): «Будьмо уважні». Читець читає Паремії Тріоді. Диякон (або священник): «Будьмо уважні». Читець – прокимен Тріоді, глас 6-ий: «Нехай надію покладає Ізраїль на Господа...»; стих: «Господи, не підносило серце моє...». «Сподоби, Господи...». Екденія благальна: «Доповнимо вечірню молитву...», і голововклонна молитва.

На стиховні стихири Тріоді, глас 2-ий (зі звичайними приспівами). «Слава» – Тріоді (отців), глас 8-ий: «Монах безліч...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий.

Після Трисвятого – тропар Тріоді (отців), глас 4-ий: «Боже отців наших...». «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас 2-ий: «Все вище розуму...». Екденія потрійна: «Помилуй нас, Боже...». Священник – виголос: «Бо Ти милостивий і людинолюбний...». Хор: «Амінь».

Примітка. Після виголосу екденії: «Бо Ти милостивий...» – звичайний виголос: «Премудрість», хор: «Благослови», священник: «Сущий благословенний...». Молитва: «Небесний Царю ...» [або: «Утверди, Боже ...»] [5], після чого – 3 великих поклони з молитвою прп. Єфрема Сиріна.

Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з трьома великими поклонами) за сучасною практикою. **За вказівкою Типікона священник творить доземних три поклони без молитви.** Читець: «Амінь». Молитва: «Всесвята Тройце...». «Нехай буде благословенне ім'я Господнє...» (тричі), «Слава: і нині», «Благословлю Господа...» (псалом 33-й). Священник (або диякон): «Премудрість». Хор: «Достойно є...» до слів: «І Матір Бога нашого» (включно). Священник: «Пресвята Богородице, спаси нас». Хор: «Чеснішу від херувимів...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Відпуст і, за звичаєм, многоліття. Виходимо у притвор і звершуємо літію за спочилих.

Примітка. «І буває трапеза за звичаєм, як і в середу сирну вказувалось. На трапезі читаємо Слово про піст святого Дорофея» (Типікон, гл. 49, «В п'ятницю сирну ввечері...»).

У вечері цього на **Малому повечір'ї** співається служба сщмч. Феодота Киринейського (із 2 березня) та прп. Касіяна Римляна (якщо лютий має 28 днів, тоді служба прп. Касіяна співається на повечір'ї), а також канон за спочилих, Октоїха, глас 2-ий (без ірмосів).

Примітка: канон за спочилих береться із ранньої Октоїха суботи гласу тижня.

Примітка: якщо випаде храмове свято, то служба святому буде звершуватися в неділю Сиропусну в поєднанні зі службою Октоїха і Тріоді.

Після Трисвятого – кондак Тріоді (отців).

[1]. На думку В. Розанова (див. його «Богослужбний Устав Православної Церкви», с. 435, 438), з Октоїха співаються обидва канони (1-ий – Хреста, 2-ий – Богородиці): в 1-й і 3-й піснях – з ірмосом на 6 (ірмос 1-го канону один раз, кожен канон на 3); в 4-й, 6-й і 7-й піснях – з ірмосом на 4 (ірмос 1-го канону раз, кожен канон на 2).

[2]. Після Богородичного 2-го тріписнця – ще додатковий тропар зі стихом: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі».

[3]. На заключне читання молитви прп. Єфрема Сиріна.

[4]. На вечірні благословення «Мир всім» після «Світло Тихе» виголошується в тих випадках, коли є вхід або паремії. Також допустимо це благословення і на повсякденній вечірній без паремій.

[5]. Традиція, згідно з якою замість молитви «Небесний Царю...» співається: «Утверди, Боже...», є допустимою.

1 БЕРЕЗНЯ, субота

Всіх преподобних отців, що в подвигу просіяли (перехідне святкування в суботу сиропусного тижня). Прмц. Євдокії (бл. 160 – 170). Мчч. Нестора і Тривімія (III). Мц. Антоніні (III – IV). Мчч. Маркела і Антонія. Прп. Домніні Сирійської (бл. 450 – 460).

Рим., 115 зач., XIV, 19 – 26. Мф., 16 зач., VI, 1 – 13.

Прп.: Гал., 213 зач., V, 22 – VI, 2. Мф., 43 зач., XI, 27 – 30.

Звершується славослівна служба всіх преподобних отців, що в подвигу просіяли (за Тріоддью).

Примітка. Рядова служба Мінеї (прмц. Євдокії) переноситься на мале повечір'я вечора сирної середи.

На **ранній** на «Бог Господь» – тропар Тріоді (отців), глас 4-ий: «Боже отців наших...» (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Від віку утаємнене...».

Кафизми 16-та і 17-та. Малі екденії. Сідальні Тріоді (отців). Псалом 50-ий.

Канони: храму з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі) і Тріоді (отців) на 8.

Біблійні пісні: «Співаймо Господеві...» або «Господеві співаймо...».

Примітка. Типікон вказує співати біблійні пісні у святковій редакції: «Співаймо Господеві...», в Тріоді Постовій міститься вказівка на буденну редакцію біблійних пісень: «Господеві співаймо...».

Катавасія Тріоді: «Пісню заспіваймо, люди...».

На 2-й пісні – канон Тріоді (отців): ірмос («Бачите, бачите...») один раз, тропарі без повторень; до тропарів канону приспів: «Преподобні отці, моліть Бога за нас». На катавасію – той самий ірмос: «Бачите, бачите...».

Після 3-ої пісні – сідальний Тріоді (отців), глас 4-ий; інший сідальний Тріоді (отців), глас 8-ий; «Слава» – інший сідальний Тріоді (отців), глас той самий, «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос Тріоді (отців), глас 8-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу». (Звершується звичайне кадіння).

Після 9-ої пісні **«Достойно є» не співається**. Світільний Тріоді (отців): «Слава: і нині» – Тріоді.

«Все, що дише ...» і хвалітні псалми.

На хвалітні стихири Тріоді (отців), глас 8-ий – 4. «Слава» – Тріоді (отців), глас 6-ий; «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Богородице, Ти є виноградна лоза...» (див. Часослов, «Слава: і нині» 3-го часу).

Велике славослів'я.

Після Трисвятого – тропар Тріоді (отців), глас 4-ий: «Боже отців наших...». «Слава: і нині» – Богородичний во-

скресний, глас той самий: «Від початку віку утаємнене...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак Тріоді (отців).

НА ЛІТУРГІЇ – блаженні Тріоді (отців), пісня 3-тя – 4 (з ірмосом) і пісня 6-та – 4.

На вході – «Прийдіть поклонімся... у святих Дивний Ти...».

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тропар Тріоді (отців); «Слава» – кондак Тріоді (отців), «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар Тріоді (отців), тропар храму, кондак храму; «Слава» – кондак Тріоді (отців), «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен – Тріоді (отців), глас 4-ий.

Апостол і Євангеліє – дня і отців.

Алилуарій – Тріоді (отців), глас 2-ий.

Причасний – Тріоді (отців): «Радуйтеся, праведні...».

2 БЕРЕЗНЯ, неділя

Неділя сиропусна, прощена. Спомин Адамового вигнання з раю. Глас 3-ій.

Сщмч. Феодота, єп. Киринейського (бл. 326). **Свт. Іова (Борецького), митр. Київського і всієї Руси (1631). Мц. Євфалії (257).** Мч. Троядія (III). Прп. Агафона Єгипетського (V). Мчч. 440 італійських (579). Свт. Арсенія, єп. Тверського (1409).

Заговини на Великий піст.

Ран. – Єв. 3-є, Мк., 71 зач., XVI, 9 – 20.

Літ. – Рим., 112 зач., XIII, 11 – XIV, 4. Мф., 17 зач., VI, 14 – 21.

Воскресна служба Октоїха звершується зі службою Тріоді. Служба сщмч. Феодота звершується в п'ятницю, 28 лютого на малому повечір'ї.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – кафизма вся.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: воскресні, глас 3-ій – 6, Тріоді, глас 6-ий – 4. «Слава» – Тріоді, глас той самий: «Вигнаний був Адам з раю...», «І нині» – догматик, глас 3-ій: «Як нам не дивуватися...».

Вхід. Прокимен дня.

На літїі стихири храму. «Слава» – Тріоді, глас 6-ий: **«Сонце промені захвало, місяць із зірками кров'ю наповнилися, гори жажнулися, пагорби затремтіли, коли рай закрився. Виходячи Адам руками бив по лицю промовляючи: Милостивий, помилуй мене впалого», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Таємниче оспівуємо Тебе Богородице Маріє, бо Ти стала престолом великого Царя, оселе всесв'ята, ширша небес, коліснице херувимів, палато слави вища за серафимів, бо з Тебе вийшов втілюючись Бог усіх. Його моли, щоб спаслися душі наші».**

На стиховні стихири воскресні, глас 3-ій. «Слава» – Тріоді, глас 6-ий: «Вигнаний був Адам...», «І нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Творець і Визволитель...».

Після Трисвятого – «Богородице Діво...» (тричі).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар воскресний, глас 3-ій (двічі); «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий.

Кафизми 2-га і 3-тя. Малі ектенії. Сідальні недільні.

Поліелей. До двох поліелейних псалмів приєднується псалом 136-ий: «На ріках вавилонських...». «Ангельський собор...». Іпакої, ступеневі і прокимен – гласу. Євангеліє – воскресне 3-тє. «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – Тріоді, глас 8-й: «Покаяння відкрив мені двері...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «На стежки спасіння...». Глас 6-й: «Помилуй мене, Боже...», і стихира Тріоді, глас той самий: «Багато вчинених...».

Канони: воскресний з ірмосом на 4 (ірмоси один раз), Хрестовоскресний на 2, Богородиці (Октоїха) на 2 і Тріоді на 6.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія Тріоді: «Як по сухому...».

Після 3-ої пісні – сідальний Тріоді, глас 4-ий; «Слава» – інший сідальний Тріоді, глас той самий; «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос Тріоді, глас 6-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні – «Свят Господь Бог наш». Екзопостиларій воскресний 3-ій, «Слава» – світильний Тріоді, «І нині» – інший світильний Тріоді.

На хвалітніх – стихири воскресні, глас 3-ій – 5 (чотири воскресні і одна Анатолієва, або східна) і Тріоді – 4; «Слава» – Тріоді, глас 6-ий: «Настав час...»; «І нині» – «Преблагословенна Ти...».

Примітка: перших шість стихир співають із стихами хвалітніх псалмів, а останні три із доповненими стихами: 1) «Прославлятиму Тебе, Господи, всім серцем моїм, розповім про всі чудеса Твої»; 2) «Звеселюся і радітиму з Тобою, співатиму імені Твоєму Всевишній»; 3) «Воскресни, Господи Боже мій, нехай піднесеться рука Твоя, не забудь убогих Твоїх до кінця».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар воскресний: «Сьогодні спасіння світові...».

Перед 1-им часом – «Слава: і нині» – стихира євангельська 3-тя.

НА ЧАСАХ – тропар воскресний. Кондак Тріоді.

НА ЛІТУРГІЇ за чином свт. Іоана Золотоустого заготовлюються два Агнця: для середи і п'ятниці.

Примітка. Приготування Агнів на Літургії відбувається наступним чином.

Проскомидія в неділю звершується за звичайним порядком. Після заготовлення першого Агнца точно так само заготовлюються й інші два, над кожним з яких священник промовляє молитви: «На спомин...», «Як вівця...», «І як Агнець...», «У смиренні Його...», «А про рід Його...», «Бо візьметься...», «Приноситься в жертву Агнець...» і «Один з воїнів...». Всі три Агнця покладаються на дискос разом. Далі проскомидія звершується звичайним чином.

Під час євхаристійного канону священник промовляє: «Хліб цей...», а не «Хліби ці...». При виголошуванні «Святеє святам» священник возносить не один Агнець, а всі три разом.

Для причастя роздроблюється звичайним порядком тільки перший Агнець, а решта два напуваються Святою Кров'ю. Для цього священник бере правою рукою лжицю, вмокає її в Святу Кров, а лівою рукою бере другий Агнець і напуває Його над Чашею хрестоподібно, після чого покладає Агнець в дарохранительницю. Так само заготовлюється і третій Агнець.

Блаженні гласу – 6, і Тріоді, пісня 6-та – 4.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому – тропар воскресний, «Слава: і нині» – кондак Тріоді.

У храмі Богородиці – тропар воскресний, тропар храму, «Слава» – кондак Тріоді, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар воскресний, тропар храму; «Слава» – кондак храму, «І нині» – кондак Тріоді.

Прокимен і алилуарій – Неділі сиропусної.

Апостол і Євангеліє – Неділі сиропусної.

Причасний – недільний: «Хваліте Господа з Небес...».

Зразок звершення вечірні напередодні понеділка Чотиридесятниці

Увечері в Неділю сиропусну священник (перед царськими вратами): «Благословенний Бог наш...». Читець: «Амінь», «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі», і читається 9-ий час – за звичаєм. На закінченні 9-го часу священник виголошує: «Боже, змилосьердсь над нами...». Читається молитва: «Владико, Господи Ісусе Христе, Боже наш...».

Вечірня. Священник (перед царськими вратами): «Благословенний Бог наш...». Читець: «Амінь», «Прийдіть, поклонітесь...» (тричі) і початковий псалом (священник читає на амвоні світільничні молитви).

Велика ектенія. Кафизми немає.

На «Господи, взиваю» стихири [1] на 10: Октоїха покаянні, глас 3-ій – 4 (2 з стихир на стиховні на вечірні в Неділю вечора і 2 зі стихир на стиховні ранньої понеділка) [2], Тріоді, глас 2-ий – 3, і Мінеї (мучеників, з 3 березня) – 3; «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї: «Радуйся дивне служання...».

Якщо трапляється пам'ять двох малих святих, то співаються стихири першого святого, а стихири другого святого з «Господи, взиваю» переносяться на хвалітні ранньої.

Вхід з кадилом [3]. «Світло Тихе». Прокимен великий, глас 8-ий: «Не відверни лица Твого від отрока Твого, бо я скорблю; скоро почуй мене, зглянься на душу мою і врятуй її»; стих 1-й: «Спасіння Твоє, Боже, нехай прийме мене»; стих 2-й: «Нехай побачать убогі і звеселяться»; стих 3-й: «Шукайте Бога, і живую буде душа ваша».

Примітка. Великий прокимен «Не відверни лица Твого...» співається також на вечірні в 2-гу і 4-ту Неділю посту. У 1-шу, 3-тю і 5-ту неділі посту співається прокимен великий, глас 8-ий: «Дав Ти насліддя тим, що бояться Тебе, Господи»; стих 1-й: «Від краю землі взиваю до Тебе»; стих 2-й: «Знайду захист під покровом крил Твоїх»; стих 3-й: «Так я співатиму імені Твоєму навіки».

Після прокимна **читається: «Сподоби, Господи...»** [4]. Ектенія благальна: «Доповнимо вечірню молитву...», і голововклонна молитва.

На стиховні стихири Тріоді, глас 4-ий (зі звичайними приспіваними), «Слава: і нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий.

«Нині відпускаєш...». Трисвяте. Після «Отче наш» священник – виголос: «Бо Твоє є Царство...» [5]. Після виголосу священника хор співає тропарі, глас 4-ий: «Богородице Діво...» (поклін) – «Хрестителю Христов...» (поклін), «І нині» – «Моліться за нас, святі апостоли...» (поклін), «Під Твою милість...» (без поклону). Читець: «Господи, помилуй» (40 разів), «Слава: і нині» – «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...». Священник: «Сущий благословенний...». Читець: «Амінь». Молитва: «Небесний Царю...». Священник (або настоятель) – молитву прп. Єфрема Сиріна: «Господи і Владико життя мого...» (**з трьома поклонами**) [6]. Після третього поклону – «Слава Тобі, Христе Боже...», і чинить відпуст, після якого хор співає многоліття: «Владика і отця нашого...».

Примітка: за традицією Кафедального Свято-Михайлівського Золотоверхого собору, перед відпустом вечірньої Предстоятель на колінах читає дві молитви на початок Великого посту із требника. Перед кожною молитвою диякон виголошує: «Господу помолимося», а хор співає «Господи помилуй». По закінченні другої молитви – творить відпуст. На момент читання молитов священнослужителі та ченці знімають головні убори, стаючи на коліна.

Літія за спочилих після цієї вечірні не звершується.

Після відпусту, за традицією, відбувається чин прощення.

На солю, або під солією виносяться і покладаються на аналоях на престольний Хрест, ікони Спасителя і Богородиці. Настоятель творить земні поклони перед ними і цілує їх. Потім він звертається до присутніх з настановою про християнське проведення посту і просить прощення гріхів

у причту і народу, промовляючи: «Благословіть мене, отці святі і браття, і простіть мені, грішному, все, чим згрішив я в цей день і в усі дні життя мого словом, ділом, думкою і всіма моїми почуттями». Сказавши це, він доземно вклоняється народу. Всі відповідають йому земним поклоном і промовляють: «Бог простить тебе, святий отче. Прости і нас, грішних, і благослови» [7]. На це службовий священник (як правило, настоятель, а в обителях – намісник) відповідає: «Благодаттю Своєю Бог нехай простить і помилує всіх нас». Потім настоятель бере на престольний Хрест. Всі священнослужителі за старшинством прикладаються до ікон на аналої, підходять до настоятеля, цілують Хрест і цілують з настоятелем та один з одним в плечі, взаємно просячи прощення. За ними йдуть миряни, прикладаються до Хреста, цілують ікони, які зазвичай тримають священнослужителі, і просять прощення в причту і один у одного. Під час чину прощення належить співати: «Покаяння відкрий мені двері...», «На ріках вавилонських...» та ін [8].

Примітка. «Після вечірні ж на трапезі велика утіха для братії» (Типікон, гл. 49-а, «У ту ж Неділю сирну ввечері»).

Увечері в Неділю сиропусну і в інші неділі Чотиридесятниці належить звершувати **мале повечір'я** з канонам і поклонами.

Примітка. Якщо напередодні звершувалось бдіння, то канон Богородиці (Октоїха) на повечір'я не співається.

Порядок малого повечір'я такий самий, як і в період співи Октоїха, але з особливостями: замість виголосу: «Молитвами святих отців...» виголошується: «Боже, змилосьердсь над нами...»;

Після виголосу б'ються три великих поклони з молитвою прп. Єфрема Сиріна: «Господи і Владико...», 12 малих поклонів з молитвою «Боже, очисти мене грішного», і один великий поклін з молитвою «Господи і Владико...»;

Після поклонів - кінцеве Трисвяте. Після «Отче наш» - виголос: «Бо Твоє є Царство...», «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів). Молитва: «Непорочна, Пречиста...», та інше за звичаєм.

[1]. Під час співи псалмів і стихир – звичайне кадіння.

[2]. Октоїх на стиховні вечірні та утрени містить по три стихири (дві покаянні і мученику) з Богородичним. З кожного циклу стихир беруться перші дві - покаянні.

[3]. Цієї неділі і в наступні п'ять (до Неділі Вербної) на вечірні відбувається вхід заради великих прокимнів.

[4]. Співом великого прокимна завершується святкове недільне богослужіння, і від «Сподоби, Господи...» починається великопосне. Існує практика, за якою священнослужителі після закриття царських врат передодягаються в темні облачення, і диякон [або священник в епитрахілі (в парафіяльних храмах – і в фелоні, якщо він служить один без диякона)] виходить для виголошення благальної ектенії на солю перед царськими вратами, хор же співає цю ектенію не звичайним, але великопосним наспівом.

[5]. Священник виголошує цей виголос, стоячи на солі перед царськими вратами. Тут же він залишається до відпусту вечірні, творить поклони при співі тропарів: «Богородице Діво» та ін., виголошує: «Сущий благословенний...» і молитву прп. Єфрема Сиріна, з належними великими поклонами, і звершує відпуст.

[6]. У недільні дні Великого посту на вечірні належить бити тільки три великих поклони, а не 16, як в седмичні дні.

[7]. У деяких храмах і монастирях говорять інакше: «Бог простить тебе, святий отче. Помолися за нас, грішних», що цілком узгоджується з Уставом.

[8]. У Типіконі нічого не сказано про спів будь-яких пісень під час чину прощення. Коротка вказівка: «І цілуємо святі і чесні ікони» передбачає здійснення цього обряду в мовчанні. Проте в старовинних соборних чиновниках, вказується співати під час цілування святих піснеспіви молитовно-покаянного змісту: «Покаяння відкрий мені двері...», «На стежки спасіння...», «Множество вчинених...», «Владичице, прийми молитви...», стихирі Успіння: «О дивне чудо...» і молитву Святому Духу: «Царю Небесний...». У деяких храмах прийнято також співати стихири Пасхи, закінчуючи словами: «І так заспіваймо».

3 БЕРЕЗНЯ, понеділок

1-й тиждень Великого посту. Мчч. Євтропія, Клеоника і Василіска (бл. 308). Прп. Піама, діви (337). Свв. Зинона і Зоїла.

На 6-му часі: Іс. 1, 1 – 20. На веч.: Бут. 1, 1 – 13. Притч. 1, 1 – 20.

У будні дні Великого посту служба звершується за **Мінеєю** та **Тріоддю**. Із Октоїха в будні дні беруться тільки Троїчні, сідальні і світильні гласу тижня. Цього року першого тижня Великого посту гласом тижня є третій глас Октоїха. У перші чотири дні цього тижня на **великому повечір'ї** читається **канон прп. Андрія Критського**.

У понеділки, вівторки і четверги святої Чотиридесятниці **літургії не звершуються**.

Зразок звершення ранньої в понеділок, вівторок, середу, четвер і п'ятницю святої Чотиридесятниці, якщо не припадають у ці дні свята храмові або поліелейні.

Перед початком повсякденної **Полуношниці** дзвоніння – за звичаєм, 12 ударів у дзвін; після виголосу: «Боже, зми-лосердсь над нами...» – три великих поклони з молитвою прп. Єфрема Сиріна (стільки поклонів на полуношниці бу-ває тільки в 1-й день Великого посту, а в інші дні – 16).

Після закінчення полуношниці, перед ранньою дзвонін-ня – за звичаєм, в два дзвони.

НА РАННІЙ священник, одягнувши єпитрахіль і фелонь **[1]** і відкривши завісу царських врат, кадить перед пре-столом хрестоподібно і виголошує: «Благословенний Бог наш...» **[2]**. Читець: Царю Небесний, Трисвяте по Отче наш. Після «Отче наш» священник – виголос: «Бо Твоє є Царство...». Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів). «Слава: і нині» – «Прийдіть, поклонімося...» (тричі), псалми 19-ий та 20-ий, Трисвяте по «Отче наш» – виголос і тропар: «Спа-си, Господи, людей Твоїх...». «Слава» – «Ти що вознісся на Хрест...», «І нині» – «Заступнице християн...». Під час читан-ня псалмів священник кадить вівтар і весь храм, потім, по-вернувшись до вівтаря, виголошує малу потрійну ектенію: «Помилуй нас, Боже...» (з кадилом перед престолом) і ви-голос: «Бо Ти Милостивий...». Хор: «Амінь», «Іменем Гос-поднім...».

Священник, стоячи перед престолом, виголошує: «Сла-ва Святий, Єдиносущній, Животворчій і Нероздільній Трой-ці...», при цьому творить хрест кадилом. Читається шестип-салміє (священник читає ранні молитви Службеника). Після закінчення шестипсалміє – велика ектенія.

Потім «Алилуя» на глас Октоїха, який випадає, зі стиха-ми (в даному випадку глас 3-й). Хор співає: «Алилуя», по три-чі на кожен з чотирьох стихів. Потім **три** Троїчних тропаря (див. в додатку Тріоді).

Примітка. На практиці Троїчні тропарі читаються, а закін-чення (приспіву) їх співаються.

У понеділок до першого Троїчного тропаря приспів: **«Свят, свят, свят єси, Боже наш, заступництвом без-плотних Твоїх помилуй нас»; до другого – «Свят, свят, свят єси, Боже наш, молитвами всіх святих Твоїх, по-милуй нас»; до третього – «Свят, свят, свят єси, Боже наш, молитвами Богородиці, помилуй нас».** Приспів до першого тропаря **особливий** для кожного дня тижня, приспіву до другого і третього тропарям – постійні.

Потім читаються кафизми 4-та, 5-та і 6-та, з поділом на три «Слави» і зі співом великопостовим розспівом. Читання кафизми починається з хорового співу «заходу»: «Господи, помилуй» (тричі), «Слава». Читець: «І нині», і читає кафизму. Малих ектеній після кафизм у всю Чотиридесятницю, крім субот і неділь, немає (якщо припадає свято, то перед свят-ковими сідальними виголошується мала ектенія).

Після 1-ої кафизми – сідальні рядового гласу Октоїха (див. додаток Тріоді). Якщо в Мінеї у рядового святого є кондак, то в сідальні, перед Богородичним, співається му-ченику поточного гласу з приспівом: «Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів». Якщо в Мінеї кондака у рядового свя-того немає, то мученику співається після 6-ої пісні канону (тоді в сідальному цей мученичний пропускається).

Після 2-ої і 3-ої кафизм – сідальні Тріоді (на ряду).

За звичаєм, хор – заспів: «Господи, помилуй» (тричі), «Слава». Читець – «І нині» і читає псалом 50-ий.

Священник (або диякон) на амвоні виголошує молитву: «Спаси, Боже, людей Твоїх...» (див. на літії великої вечірні).

Хор: «Господи, помилуй» (12 разів). Священник: «Милістю і милосердям...». Хор: «Амінь» і співається канон.

На великопостовій ранній **три канони – з Мінеї (по-вний) і два триспівні з Тріоді**.

Триспівні складаються: в понеділок – з 1-ої, 8-ої і 9-ої пісні; у вівторок – з 2-ої, 8-ої і 9-ої пісні; в середу – з 3-ої, 8-ої і 9-ої пісні; в четвер – з 4-ої, 8-ої і 9-ої пісні; в п'ятницю – з 5-ої, 8-ої і 9-ої пісні **[3]**.

Пісні, до складу яких входять триспівні, співаються **на 14**: канон Мінеї з ірмосом на 6 (ірмос один раз), потім три-співні на 8. Крім того, 2-ий триспівні Тріоді містить один або два тропаря, що не входять в число 14; ці тропарі по-винні співатися з приспівом: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі».

Пісні, в яких немає триспівнів, співаються **на 4, без ір-мосу**, тобто ірмоси в цей рахунок не входять. У 1-й, 4-й, 5-й і 7-й піснях ірмоси співаються перед тропарями, а в 3-й (крім середи) і 6-й служать катавасією і співаються тільки після закінчення тропарів. Пісні, які мають у своєму складі триспівні, неодмінно закінчуються катавасією – ір-мос другого триспівня.

Канон читається з біблійними піснями (Біблійні пісні міс-тяться в Псалтирі). Повністю текст біблійної пісні виконуєть-ся тільки в піснях з триспівнями (таким чином, за тиждень цілком проспівується весь цикл Пісень Святого Писання). В інших піснях як приспіву до тропарів використовується тільки необхідна кількість решти стихів.

Якщо трапляється два святих, то в піснях з триспівнями два канони Мінеї співаються на 6, шляхом поєднання в обох канонах двох тропарів в один. «Слава: і нині» першого кано-ну пропускається.

Примітка. Обидва канони Мінеї співаються на 6 (з ірмо-сом) наступним чином: Ірмос канону першого святого, два тропаря цього канону за один, тропар перед Богородичним (Богородичний пропускається); з канону другого святого – два тропаря за один, тропар перед Богородичним і «Слава: і нині».

Про спів канонів двох святих в піснях без триспівнів Типі-кон замовчує.

Відповідно до загальних вказівок Типікону щодо чину співу канону великопостової ранньої, в понеділок пісня 1-ша канону читається від стиха: «Співаймо Господеві...» до «Згусла вода, як стіна...». Після стиха «Згусла вода, як стіна...» співається ірмос канону Мінеї.

Хор – стих: «Ворог сказав...». Читець – 1-ий тропар канону Мінеї.

Хор: «Ти дихнув духом Твоїм...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Хто подібний до Тебе...». Читець – 3-й тропар.

Хор: «Ти простягнув...». Читець – 4-й тропар.

Хор: «Ти привів...». Читець – «Слава: і нині» канону.

Хор: «Тоді засмутилися владики едомські...». Читець – 1-ий і 2-ий тропарі першого триспівня Тріоді (за один).

Хор: «Нехай нападе на них страх...». Читець – 3-й тро-пар.

Хор: «Доки пройдуть...». Читець – 4-й тропар.

Хор: «Введи його і насади його...». Читець – Богородич-ний 1-го триспівня.

Хор: «Господь, царює повів віку...». Читець – 1-ий тропар 2-го триспівня Тріоді.

Хор: «То повернув на них воду морську...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Слава». Читець – Троїчний: «Одинице проста...».

Хор: «І нині». Читець – Богородичний: «Божу Святу Гору оспіваймо...».

Хор: «Слава Тобі, Боже наш...». Читець – тропар: «Колісниця вогненна...».

Хор: «Слава Тобі, Боже наш...». Читець – останній тропар: «Адам спожив забороненого плоду...».

Потім на катавасію співається ірмос 2-го тріписнця Тріоді, глас 2-ий: «Грядіть, люди...».

Примітка. Пісня 2-га в понеділок не співається. Вона співається по віторках Чотиридесятниці.

Пісня 3-тя (з Мінеї) починається співом біблійних стихів. Відразу після катавасії 1-ої пісні хор – стих: «Той, хто хоче хвалитися...». Читець – 1-ий тропар канону.

Хор – стих: «І дасть силу...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Слава». Читець – 3-й тропар.

Хор: «І нині». Читець – Богородичний Мінеї.

Хор – ірмос 3-ої пісні Мінеї. Відмінність від звичайного виконання канону в тому, що тут ірмос співається не на початку пісні, але – в кінці її, покриваючи пісню, як катавасія.

Після 3-ої пісні – екденія мала. Сідальний Мінеї. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї.

Пісня 4-я (з Мінеї). Хор – ірмос 4-ої пісні Мінеї і стих: «Господь Бог – сила моя...». Читець – 1-ий тропар.

Хор – стих: «І на висоти мої...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Слава». Читець – 3-й тропар.

Хор: «І нині». Читець Богородичний.

Пісня 5-а (з Мінеї). Хор – ірмос 5-ої пісні і стих: «Воскреснуть мертві...». Читець – 1-ий тропар.

Хор – стих: «Бо роса Твоя...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Слава». Читець – 3-й тропар.

Хор: «І нині». Читець – Богородичний.

Пісня 6-та (з Мінеї) співається так само, як 3-тя. Відразу ж після Богородичного 5-ої пісні співається стих: «Шанувальники суетних...». Читець – 1-ий тропар.

Хор – стих: «А я голосом хвали...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Слава». Читець – 3-й тропар.

Хор: «І нині». Читець – Богородичний.

Хор – ірмос 6-ої пісні канону Мінеї на катавасію.

Після 6-ої пісні – мала екденія. Кондак та ікос Мінеї (якщо є).

Примітка. Якщо в Мінеї кондака у рядового святого немає, то після 6-ої пісні співається мученичний Октоїха.

Пісня 7-ма (з Мінеї). Хор – ірмос 7-ої пісні Мінеї і стих: «Благословенний Ти на престолі слави...». Читець – 1-ий тропар.

Хор: «Благословенний Ти на тверді...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Слава». Читець – 3-й тропар.

Хор: «І нині». Читець – Богородичний Мінеї.

Пісня 8-ма співається як 1-ша. Хор або читець співають підряд стихи 8-ої пісні від стиха: «Благословляйте, усі діла Господні...» і до «Благословіть, вогонь і жар Господа...». Після цього стиха співається ірмос канону з Мінеї і стих: «Благословіть, роси та іній...». Читець – 1-ий тропар Мінеї.

Хор: «Благословляйте, ночі і дні...». Читець – знову 1-й тропар.

Хор: «Благословляйте, світло і темрява...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Нехай благословляє земля...». Читець – 3-й тропар.

Хор: «Благословляйте джерела...». Читець – Богородичний Мінеї.

Хор: «Благословляйте, всі птахи небесні...». Читець – 1-ий тропар 1-го тріписнця Тріоді.

Хор: «Благословляйте, сини людські...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Благословляйте, священники Господні...». Читець – 3-й тропар.

Хор: «Благословляйте, душі і душі...». Читець – Богородичний 1-го тріписнця.

Хор: «Благословляйте, Ананія, Азарія, Мисаїл...». Читець – 1-ий тропар 2-го тріписнця.

Хор: «Благословляйте, апостоли...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Благословимо Отця і Сина, і Святого Духа, Господа». Читець – Троїчний тріписнця.

Хор: «І нині». Читець – Богородичний тріписнця.

Хор: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі». Читець – тропар тріписнця.

Хор: «Хвалимо, благословимо... та ірмос 2-го тріписнця на катавасію, глас 2-ий: «Господа, Який колись пролив...».

На 9-й пісні звершується **звичайне кадіння. Співаємо «Чеснішу»** (з поклоном на кожен приспів).

Потім ірмос 9-ої пісні з Мінеї і стих: «Благословен Господь Бог Ізраїлів...». Читець – 1-ий тропар з канону Мінеї.

Хор – стих: «І підніс ріг спасіння нам...». Читець – знову 1-ий тропар.

Хор: «Як провівист...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Що спасе нас від ворог наших...». Читець – 3-й тропар.

Хор: «сотворить милість...». Читець Богородичний канону Мінеї.

Хор: «Дати нам клятву...». Читець – 1-ий тропар 1-го тріписнця.

Хор: «служили Йому...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «І ти, дитя...». Читець – 3-й тропар.

Хор: «Дати розуміння...». Читець – Богородичний 1-го тріписнця.

Хор: «з ласкавого милосердя...». Читець – 1-ий тропар 2-го тріписнця.

Хор: «Спрямувати ноги наші...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Слава». Читець – Троїчний тріписнця.

Хор: «І нині». Читець – Богородичний тріписнця.

Хор: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі». Читець – останній тропар тріписнця.

Хор – ірмос 2-го тріписнця на катавасію, глас 2-ий: «Богородицю, що надприродно зачала в утробі й породила Слово...».

Потім – «Достойно є» (поклін). Екденія мала. Світільний Троїчний поточного гласу. За звичаєм, закінчення Світільного співаються за розспівом Троїчних тропарів. Після 1-го виконання Світільного – закінчення: «заступництвом безплотних Твоїх, і спаси мене» (в понеділок). «Слава» – той самий світільний, з закінченням: «Молитвами, Господи, святих Твоїх, і спаси мене», «І нині» – знову той самий світільний, з закінченням: «Молитвами, Господи, Богородиці, і спаси мене». **(Перше закінчення світільного особливе для кожного дня седмиці, друге і третє закінчення – постійні.)**

Примітка. У Світільного 6-го гласу замість закінчення змінюється початок (наприклад, перший в понеділок: «заступництво, Господи, Безплотних Твоїх, пошли душам нашим Своє світло присносущне» і т. д.).

Після Світільного читець – хвалітні псалми: «Хваліте Господа з Небес...» та інші стихи (за звичаєм). Після псалмів – «Слава: і нині», «Тобі слава належить...», і далі – виголошує читець «Слава Тобі, що показав нам світло», «Слава у вишніх Богу...» (повсякденне славослів'я).

Примітка: Упродовж будніх днів Великого посту (по-неділок-п'ятниці) завжди читається повсякденне славослів'я, навіть в день свята Благовіщення Пресвятої Богородиці.

Благальна екденія і голововклонна молитва.

На стиховні стихири Тріоді, глас 5-ий (зі звичайними приспівами), «Слава: і нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Тебе, як Божу Матір...».

Примітка. Якщо святий має на ранній стихиру на «Слава», то «Слава» – святого, «І нині» – Богородичний за гласом «Слави», а в середу і п'ятницю – Хрестобогородичний Мінеї на ряду. Якщо в Мінеї немає, то «Слава: і нині» – Богородичний Тріоді (на ряду).

Читається «Благо є...» (двічі) і Трисвяте до Отче наш. Після «Отче наш» – виголос: «Бо Твоє є Царство...», далі читається тропар з Часослова: «Стоючи в храмі слави Твоїї...».

«Господи, помилуй» (40 разів), «Слава: і нині» – «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...». Священник перед царськими вратами: «Суций благословенний...». Читається молитва: «Небесний Царю...». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна: «Господи і Владико життя мого...» і 3 великих поклони; 12 малих поклонів з молитвою: «Боже, очисти мене грішного», і ще раз – «Господи і Владико життя мого...» і поклін один великий. Читець: «Амінь», і **без відпусту ранньої читається 1-ий час**. Відпуст ранньої відбувається після 1-го часу. Священник, за звичаєм, повертається до вітаря, закриває завісу і знімає фелонь.

Зразок звершення першого часу в понеділок, вівторок, середу, четвер і п'ятницю святої Чотиридесятниці.

НА ПЕРШОМУ ЧАСІ – після трьох псалмів і «Алилуя» (тричі), у вівторок, середу і четвер читається звичайна кафизма. Перед нею «захід на кафизму»: «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині» – читається, а не співається. На «Слава» кафизма переривається співом, як на ранній, тобто так звані «оспіви» кафизми співаються.

Примітка: Кафизми на 1-му часі немає у понеділок та в п'ятницю упродовж Великого посту.

Після кафизми (а якщо її немає, то після псалмів часу) читець: «Слава: і нині», «Алилуя» (тричі), «Господи, помилуй» (тричі). Потім священник (або «призначений читець»), ставши перед царськими вратами, співає тропар часу, на глас 6-ий: «Зранку вислухай голос мій, Царю мій і Боже мій», і творить доземний поклін. Хор – той самий тропар. Священник (або «призначений читець») – стих: «Господи почуй слова мої, зрозумій взивання моє». Хор: «Зранку вислухай голос мій...». Священник (або «призначений читець»): «Бо до Тебе помолюся, Господи». Хор: «Зранку вислухай голос мій...». Коли священник (або «призначений читець») промовляє тропар або стих, хор і народ творять поклін; коли ж хористи співають, тоді Священник творить поклін. Священник: «Слава» (поклоню немає). Читець: «І нині» – Богородичний часу.

Потім хор: «Стопи мої направ за словом Твоїм, і нехай не оволодіє мною ніяке беззаконня» (двічі). Так само (по двічі) співаються наступні стихи: «Визволи мене від наклепів людських і буду зберігати заповіді Твої»; «Лице Твоє просвіти на раба Твого і навчи мене заповітів Твоїх». Потім: «Нехай наповняться уста мої хвалою Твоею, Господи, щоб я оспівував славу Твою, весь день велич Твою» (тричі).

Примітка. Стихи часу (особливі тропарі Часослова після Богородичного часу і перед трисвятим) співаються тільки на 1-му часі, **на інших часах вони читаються**.

Читець – Трисвяте до Отче наш. Після «Отче наш». Священник – виголос: «Бо Твоє є Царство...». Читець – Богородичний дня (в понеділок, вівторок і четвер – «Преславну Божу Матір...»; в середу і п'ятницю – «Поспіши на допомогу...»). «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти, що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині» – «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...». Священник (на солії): «Боже, змилосьердсь над нами...». Читець: «Амінь». Священник: «Господи і Владико життя мого...», з 16 поклонами. Читається кінцеве Трисвяте до Отче наш. Після «Отче наш» священник – виголос. Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів). Священник: «Христе, Світло істинне...». Хор (за звичаєм): «Непереможний Воєводі...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Відпуст великий (ранньої) і многоліття.

Примітка: За Уставом, після закінчення 1-го часу звершується заупокійна літія, яка, на думку Типікону, є невід'ємною частиною ранкового богослужіння. Заупокійна літія по закінченні 1-го часу визначається Типіконом в усі седмичні дні. У суботу, неділю і в святкові дні цієї літії немає. Така ж літія передбачається Уставом і після відпусту вечірній в тому випадку, якщо вечірня не з'єднується з Літургією Ранішеосвячених Дарів, тобто в понеділок, вівторок і четвер. (У середу і п'ятницю вечірня служиться в поєднанні з Літургією Ранішеосвячених Дарів.) Не звершується заупокійна літія і після вечірній понеділка, яка служиться в неділю ввечері.

Таким чином, в період Святої Чотиридесятниці Типікон призначає літії після закінчення 1-го часу і після відпусту вечірній. Вони відрізняються лише тим, що на літії після 1-го часу читають слово прп. Феодора Студита (в середу і п'ятницю).

На практиці літію звершують наступним чином.

У притворі (або у відповідному місці храму) заздалегідь встановлюється панахидний стіл (тетрапод). Після закінчення 1-го часу або вечірній священник бере кадило і в супроводі двох свічконосців виходить в притвор північними вратами (царські врата і завіса не відкриваються). За ним при співі самогласної стихири йдуть хористи та вірні. Стихира для співу береться зі служби престольного свята, якщо літія буде служитися в приділі храму, то стихиру співають із служби престольного свята приділу. Якщо храм чи приділ освячений на честь Воскресіння Христового, то стихиру можна брати зі служби «Оновлення храму Воскресіння Христового в Єрусалимі», а не Пасхи. Самогласною стихирою може бути стихира після 50-го псалма чи інша стихира.

До прикладу: У Михайлівському Золотоверхому соборі панахидний стіл знаходиться у Варваринському приділі собору. Тоді самогласну стихиру хор буде брати зі служби святої великомучениці Варвари, а не архистратига Михаїла.

Священник виголошує: «Благословенний Бог наш...». Хор: «Амінь». Читець: Трисвяте до «Отче наш», священник – виголос. Хор: «Амінь» і тропарі, глас 4-ий: «З духами спочилих праведників...», «В оселях Твоїх, Господи...». «Слава» – «Ти єси Бог», «І нині» – «Єдина, Чиста...». Священник виголошує заупокійну ектецію: «Помилуй нас, Боже...», «Ще молимося за упокоєння...», «Щоб Господь Бог...», «Милості Божої...». «Господу помолимося». Хор: «Господи, помилуй». Священник читає тихо молитву: «Боже духів...», і виголошує: «Бо Ти є Воскресіння...»; «Слава Тобі, Христе Боже...» і т. д. Відпуст: «Христос, що воскрес із мертвих...». Після відпусту виголошується «У блаженнім успінні...» і співається особливий стих: «Вічная ваша пам'ять, достоблаженні отці, брати і сестри наші, приснопам'ятні» (тричі). Під час цього стиха священник навколо кадить тетрапод (тричі), потім промовляє: «Нехай Бог ублажить і упокоїть їх, а нас помилує, як Благий і Людинолюбний».

Зразок звершення 3-го, 6-го і 9-го часу в понеділок, вівторок, середу, четвер і п'ятницю св. Чотиридесятниці.

Великопостові часи 3-й, 6-й і 9-й зазвичай звершуються разом із зображальними і вечірньою (якщо не звершується Літургія Ранішеосвячених Дарів). За традицією, перед кожним часом вдаряють у дзвін відповідно 3, 6 або 9 разів, перед зображальними – 12 разів, перед вечірньою – дзвонять у два дзвони.

ТРЕТІЙ ЧАС. Священник в єпитрахілі, перед царськими вратами (завіса не відкривається) зробивши три поклони (поясних), виголошує: «Благословенний Бог наш...». Читець: «Амінь», «Слава Тобі, Боже наш...» та іншу послідовність 3-го часу, як зазвичай. Після закінчення третього псалма – «Слава: і нині», «Алилуя» – і читається звичайна (в понеділок – 7-ма) кафизма, розділена на три «Слави» (порядок читання той самий, що зазначений на 1-му часі). Після кафизми священник (або «призначений читець») перед царськими вратами співає тропар часу, глас 6-ий: «Господи, Ти що Пресвятого Твого Духа...» і стихи: «Серце чисте створи в мені, Боже...»; «Не відкинь мене від лица Твого...». Після виконання тропаря і поклонів священник (або «призначений читець»): «Слава». Читець: «І нині» – Богородичний часу: «Богородице, Ти є виноградна лоза істинна...». Після молитви «Ти, що кожного часу...» священник (на солії) виголошує: «Боже, змилосьердсь над нами...». Читець: «Амінь». Священник читає молитву прп. Єфрема Сиріна з 16 поклонами. Молитва: «Владико Боже...» і починається 6-ий час.

ШОСТИЙ ЧАС. Псалми і кафизма (в понеділок – 8-ма) читаються в тому ж порядку, що і на 3-му часі. Після кафизми, як і на 3-му часі, співається тропар часу, глас 2-й: «Ти, що в шостий день же і час...». Стихи: «Вислухай, Боже, молитву мою...»; «Я до Бога взивав...». «Слава». Читець: «І нині» – Богородичний часу: «Через превеликі гріхи наші сміливості не маємо...». Тропар пророцтва (з Тріоді), «Слава: і нині» – той самий тропар. Священник (або диякон): «Будьмо уважні». Читець – прокимен Тріоді (зі стихом). Священник (або диякон): «Премудрість». Читець: «Пророцтва Ісаї читання». Священник (або диякон): «Будьмо уважні». Читається паремія Тріоді. Після закінчення читання паремії священник (або диякон): «Будьмо уважні». Читець – прокимен (Тріоді), зі стихом. Після співу прокимну читець: «Скоро пошли нам...», Трисвяте до Отче наш. Після «Отче наш» священник – виголос. Читець – тропар: «Спасіння вчинив Ти...», «Слава» – «Пречистому Образу Твоєму...». На «І нині»

– в понеділок, вівторок і четвер – «Богородице, Ти є Джере-ло милосердя...»; в середу і п'ятницю – Хрестобогородичний: «Препрославлена Ти, Богородице Діво...». «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти, що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...». Священник (на солії): «Боже, змилосердся над нами...» і читає молитву прп. Єфрема Сиріна з 16-ма поклонами. Молитва: «Боже і Господи Сил...» і починається 9-ий час.

ДЕВ'ЯТИЙ ЧАС звершується так само, як і попередні (в понеділок на 9-му часі – 9-та кафизма). Тропар 9-го часу, глас 8-ий: «Ти, що в дев'ятій годині...». Стихи: «Нехай наблизиться молитва моя...»; «Нехай дійде благання моє...». У кінці 9-го часу, після виголосу «Боже, змилосердся над нами...», священник читає молитву прп. Єфрема Сиріна з трьома великими поклонами. Молитва: «Владико, Господи Ісусе Христе, Боже наш...», і починаються зображальні.

Зразок звершення зображальних в понеділок, вівторок і четвер св. Чотиридесятниці

ЗОБРАЖАЛЬНІ. Після молитви 9-го часу священник, за традицією, одягається в фелонь, як на ранній і залишається в облаченні до закінчення вечірньої. За звичаєм, відкривається завеса царських врат. Хор співає: «У Царстві Твоєм пом'яни нас, Господи, коли прийдеши у царство Твоє». В кінці на «Слава» – «Пом'яни нас, Господи...», на «І нині» – «Пом'яни нас, Господи...». Потім повільно і голосно (з трьома земними поклонами): «Пом'яни нас, Господи, коли прийдеши у Царство Твоє», «Пом'яни нас, Владико, коли прийдеши у Царство Твоє», «Пом'яни нас, Святий, коли прийдеши у Царство Твоє». Читець: «Хор Небесний...». Стих: «Прийдіть до Нього і просвітяться...», «Хор Небесний...», «Слава» – «Хор святих Ангелів і Архангелів...», «І нині» – «Вірю...», «Полегли, відпусти...», «Отче наш». Священник – виголос: «Бо Твоє є Царство...».

Кондаки на зображальних:

У храмі Господньому (в понеділок, вівторок, четвер) – кондак храму, кондак дня (в четвер – два), кондак рядового святого Мінеї (якщо є). «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

У храмі Богородиці – кондак дня (в четвер – два), кондак рядового святого Мінеї (якщо є). «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – кондак дня (в четвер – два), кондак храму, кондак рядового святого Мінеї (якщо є). «Слава» – «Зі святими упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Примітка. У вівторок кондак храму Предтечі не читається, а в четвер – кондак апостольського храму або свт. Миколая, оскільки вони замінюються денними.

Примітка. Якщо на ранній кондак рядового святого був відсутній, то на зображальних він також не читається.

«Господи, помилуй» (40 разів), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...». Священник (перед царськими вратами): «Боже, змилосердся над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна з 16 поклонами.

Зразок звершення вечірні у святу Чотиридесятницю, коли немає Літургії Ранішосвячених Дарів.

Вечірня повсякденна, що звершується в понеділок, вівторок і четвер Чотиридесятниці, слідує за зображальними без початкового виголосу. Після поклонів з молитвою прп. Єфрема Сиріна, призначених в кінці зображальних, читець: «Амінь», «Прийдіть, поклонітесь...» (тричі) і початковий 103-й псалом: «Благослови, душе моя, Господа...» (священник читає перед царськими вратами світильнічні молитви). Після псалмів – велика ектенія. Потім кафизма 18-та. Кафизму на вечірній починають читати без так званого «заходу», тобто немає «Господи, помилуй» (тричі) і «Слава: і нині». А далі на «Славах» хор співає. Третю «Славу» читає читець. Після кафизми – мала ектенія.

«Господи, ззиваю» на глас стихир Тріоді. Під час співу стихир звершується звичайне кадіння. Стихири на 6: Тріоді, глас 2-ий і глас 5-ий – 3, і Мінеї – 3 (з 4 березня прп. Герасима). «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї.

Входу немає. Читець (або хор): «Світло Тихе...». Диякон виголошує (у вівтарі): «Будьмо уважні». Священник: «Мир всім». Читець: «І духові твоєму». Диякон: «Премудрість. Будьмо уважні». Читець – прокимен першої паремії Тріоді, зі стихом. Диякон: «Премудрість». Читець: «Буття читання».

Диякон: «Будьмо уважні». Читання першої паремії. Після закінчення паремії диякон: «Будьмо уважні». Читець – прокимен другий паремії Тріоді, зі стихом. Диякон: «Премудрість». Читець: «Притч читання». Диякон: «Будьмо уважні». Читання другої паремії.

Примітка. Протягом всієї святої Чотиридесятниці на вечірніх читаються: перша паремія – з Буття, друга – з книги Притч.

Після закінчення паремій читається: «Сподоби, Господи...». Благальна ектенія, і голововклонна молитва.

Після виголосу хор співає стихири на стиховні з Тріоді, глас 3-й (зі звичайними приспіваними), «Слава: і нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий.

Після стихир читається: «Нині відпускаєш», Трисвяте до Отче наш. Після «Отче наш» священник – виголос (на солії): «Бо Твоє є Царство...». Хор: «Амінь». І співають тропарі, глас 4-ий: «Богородице Діво...» (поклін). «Слава» – «Хрестителю Христов...» (поклін), «І нині» – «Моліться за нас...» (поклін). Потім – «Під Твою милість...» (без поклону). Читець: «Господи, помилуй» (40 разів), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...». Священник: «Суший благословенний...» (на солії). Читається молитва: «Небесний Царю...». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна: «Господи і Владико життя мого...», і творимо звичайні 16 поклонів. Священник повертається у вівтар. Читається кінцеве Трисвяте. Після «Отче наш» священник – виголос. Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів). Молитва: «Всесвята Тройце...». «Нехай буде благословенне ім'я Господнє...» (тричі), «Слава: і нині», псалом 33-й: «Благословлю Господа на всякий час...» (повністю). Священник (або диякон): «Премудрість». Хор: «Достойно є...» до слів: «і Матір Бога нашого» (включно). Священник: «Пресвята Богородице, спаси нас». Хор: «Чеснішу від херувимів...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Священник – великий відпуст, на якому згадується святий наступного дня (в даному випадку – 4 березня, прп. Герасим). Хор – многоліття. Закривається завеса Царських врат.

Звершується заупокійна літія.

ВЕЛИКЕ ПОВЕЧІР'Я.

Під час Великого посту, ввечері тих днів, коли не було повної Літургії (за винятком вечора середи і п'ятниці 5-го тижня), завжди звершується велике повечір'я. Велике повечір'я служиться **окремо** від вечірні.

З понеділка по четвер 1-го тижня на великому повечір'ї співається Великий канон прп. Андрія Критського.

Перед повечір'ям вдаряють у дзвін – 12 ударів. Священник в епитрахілі, вчинивши перед царськими вратами (при закритій завесі) три поклони, виголошує: «Благословенний Бог наш...». Читець: «Амінь», «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі», «Царю Небесний», Трисвяте до Отче наш. Після «Отче наш» священник – виголос: «Бо Твоє є Царство...». Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів), «Слава: і нині», «Прийдіть, поклонітесь...» (тричі) і псалом 69-й: «Боже, на поміч мені прийди...».

Примітка. Цей псалом читається на початку повечір'я тільки в перші чотири дні 1-го тижня Великого посту у зв'язку зі співом тут Великого канону прп. Андрія Критського. В інші дні він читається на своєму місці – після молитви «Владико, Боже Отче Вседержителю...».

Примітка: враховуючи реалії сучасного життя, а також значення для вірних Великого покаянного канону прп. Андрія Критського, то з благословення настоятеля можна канон прочитати на великому повечір'ї після 142 псалма і повсякденного славослів'я.

За традицією, під час читання псалма священник в епитрахілі виходить на середину храму, де стоїть аналой з приготованим текстом Великого канону прп. Андрія Критського.

Після закінчення псалма хор співає ірмос: «Помічник і Покровитель...», і далі читає священник канон (ірмоси по двічі, тропарі всі, скільки є). Хористи співають ірмоси з приспіваними. Ектенії і катавасій немає. Після 6-ої пісні – «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», і співається кондак Великого канону, глас 6-ий: «Душе моя, душе моя...». Після 9-ої пісні повторюється ірмос: «Безсіменного зачаття...» (і поклін).

Після закінчення канону продовжується повечір'я від псалма «Коли ззиваю я...». Після псалма 90-го – спів (за

Уставом антифонний): «З нами Бог...» з приспівом: «Бо з нами Бог» на кожен стих. Після стиха «Отець будучого віку» і приспіву «Бо з нами Бог», хор співає перший стих: «З нами Бог...» (з приспівом), потім співається (обома хорами): «З нами Бог, розумійте, народи, і покоряйтеся, бо з нами Бог». Потім «Слава» – перший хор: «З нами Бог...», «І нині» – другий хор: «З нами Бог...». І на завершення – обидва хори: «Бо з нами Бог».

Після «З нами Бог...» – тропар: «День проживши, дякую...». «Слава» – «День проживши, славословлю...», «І нині» – «День проживши, прославляю...», «Безплотне єство Херувимське...» і «Вірую...».

Після «Вірую...» співаються стихи: «Пресвята Владичице Богородице...» і все інше за Уставом: «Пресвята Владичице Богородице, моли про нас, грішних» (поклін).

«Всі Небесні Сили святих Ангелів і Архангелів, молись за нас, грішних» (поклін).

«Святий Іоане, Пророче і Предтечі і Хрестителю Господа нашого Ісуса Христа, моли за нас, грішних» (поклін).

«Святі славні апостоли, пророки і мученики, і всі святі, молись за нас, грішних» (поклін).

«Преподобні і богоносні отці наші, пастирі і вчителі вселенські, молись за нас, грішних» (поклін).

«Преподобні і богоносні отці наші, Антонію і Феодосію, та інші чудотворці Печерські молись за нас грішних» (поклін).

Стих із згадкою храмового святого (поклін).

«Непереможна, і незбагненна, і Божественна сило Чесного і Животворчого Хреста, не покинь нас, грішних» (поклін).

«Боже, очисти нас, грішних» (поклін).

«Боже, очисти нас, грішних, і помилуй нас» (поклін).

Потім читаєть – Трисвяте до Отче наш (це Трисвяте в чині великого повечір'я називається першим).

Після «Отче наш» і виголосу священника співаємо тропарі: в понеділок і середу – на глас 2-ий: «Просвіти очі мої, Христе Боже...». «Слава» – «Боже будь Заступником душі моєї...», «І нині»... У вівторок і четвер – на глас 8-ий: «Невидимих ворогів моїх...»; стих: «Зглянься і вислухай мене, Господи, Боже мій...»; «Бо страшний суд Твій, Господи...». «Слава» – «Сльози мені дай, Боже...», «І нині»... «Господи, помилуй» (40 разів). «Іменем Господнім...». Священник: «Молитвами святих отців наших...». Молитва свт. Василя Великого: «Господи, Господи...». «Прийдіть, поклоніться...», псалом 50-ий, псалом 101-ий, молитва царя Манасії і Трисвяте до Отче наш (це Трисвяте в Типіконі називається другим). Після «Отче наш» і виголосу священника, спів тропарів, глас 6-ий: «Помилуй нас, Господи...», «Слава» – «Господи, помилуй нас...», «І нині» – «Милосердя двері...». Читаєть: «Господи, помилуй» (40 разів). «Слава: і нині» – «Чеснішу», «Іменем Господнім...». Священник: «Молитвами святих отців наших...». Молитва: «Владико Отче...».

«Прийдіть, поклоніться...».

Примітка. Далі, – крім перших чотирьох днів Великого посту, – читається псалом 69-ий: «Боже, на поміч мені прийді...». З понеділка по четвер 1-го тижня цей псалом тут пропускається, оскільки прочитується на початку повечір'я.

Псалом 142-ий: «Господи, почуй молитву мою...», повсякденне славослів'я: «Слава у вишніх Богу...».

Примітка: Після прочитання славослів'я, з благословення настоятеля, для блага вірних (щоб всі встигли прийти) тут може читатися Великий покаянний канон прп. Андрія Критського. Про особливості виконання канону дивись вище.

Примітка: У седмичні дні святої Чотиридесятини, крім перших чотирьох днів 1-го тижня, після «Слава у вишніх Богу...» читається канон Богородиці Октоїха і канон (зі стихирами) рядового святого, а по закінченні їх – «Достойно є...».

Потім читаєть – Трисвяте до Отче наш (це Трисвяте в чині великого повечір'я називається третім). Після «Отче наш» і виголосу священника співаємо на глас 6-ий: «Господи Сил, будь з нами...». Це співають з п'ятьма хвалітними стихами, за Уставом, антифонно. А після виконання п'яти стихів повторюється перший стих і тропар. Потім: «Слава» – «Господи, якщо б ми не мали святих Твоїх молитвеників...», «І нині» – «Велика безліч моїх, Богородице, гріхів...», «Всесвята Богородиці, під час життя мого не покинь мене...», «Все уповання моє на Тебе покладаю...». Читаєть: «Господи, помилуй» (40 разів). Молитва: «Ти що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...». Священник (на солії): «Боже, змилосьердсь над нами і благослови нас...», і молитву прп. Єфрема Сиріна: «Господи і Владико життя мого...» (з 16 поклонами). Священник повертається у вівтар. Читається кінцеве Трисвяте. Після «Отче наш» і виголосу – «Господи, помилуй» (12 разів), молитва: «Непорочна, Пречиста...», «І дай нам, Владико...», «Преславна Приснодіво...», та інше. Священник (на солії): «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Священник з непокритою головою, на колінах повернувшись до присутніх в храмі **читає молитву відпусту: «Владико Многомилостивий...»**. Після молитви, священник творить поклін до народу промовляючи: «Благословіть, отці святі, дорогі браття і сестри і простіть мені грішному все чим згрішив я перед вами у всі дні життя мого, словом, ділом і думкою та всіма моїми почуттями». Присутні відповідають: «Бог нехай простить тебе, отче святий» (або «Бог нехай простить тобі, отче святий, помолися за нас, грішних»). Священник, звернувшись до вівтаря, виголошує прохання екстєнії: «Помолимося за Блаженнішого Владику і отця нашого...», «За Богом бережену Україну нашу...», «За тих, хто ненавидить і любить нас» і все інше за Уставом (див. Часослов або Службеник II ч.). Після кожного стиха хор: «Господи, помилуй» тихо по одному разу. В кінці Священник голосно промовляє: «Промовмо і за себе самих», хор голосніше співає – «Господи, помилуй» (тричі). Священник: «Молитвами святих отців наших...». Хор: «Амінь».

[1]. Священник перебуває одягненим в епітрахиль, фелонь і в поручі до кінця ранньої.

[2]. Священник входить у святий вівтар, і взявши кадило, промовляє молитву кадіння. І ставши перед престолом, кадить хрестоподібно, і виголошує: Благословенний Бог наш, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

[3]. В суботі Великого посту в Тріоді є четверопіснці (що складаються з 6-ої, 7-ої, 8-ої і 9-ої пісні), виняток становить субота 1-го тижня Великого посту.

4 БЕРЕЗНЯ, вівторок

Прп. Герасима, що на Йордані (475). Мч. Павла і мц. Юліанії (бл. 273). Прп. Якова, посника (VI). Перенесення мощів блгв. кн. В'ячеслава Чеського (938). **Прп. Герасима, ігум. Вологодського (1178).** Свт. Григорія, еп. Констанції Кіпрської. Прмч. Іоасафа Снітогорського (1299).

На 6-му часі: Іс. I, 19 – II, 3. На веч.: Бут. I, 14 – 23. Притч. I, 20 – 33.

Примітка. Якщо у вівторок, середу, четвер або п'ятницю 1-го тижня посту припадає храмове або поліелейне свято, то служба свята переноситься на суботу 1-ї седмиці посту і поєднується зі службою вмч. Феодора Тирона (див. Типікон, 31-ша і 32-га Храмові глави, 8-ма Маркова глава за 24 лютого).

НА РАННІЙ вся служба звершується, як зазначено в понеділок. Особливості наступні: приспів до закінчення першого Троїчного тропаря: «**Свят, свят, свят єси, Боже наш, молитвами Предтечі Твого помилуй нас**». На «Слава» і на «І нині» закінчення Троїчного ті ж, що і в понеділок.

Кафизми 10-та, 11-та і 12-та.

Скорочена загальна схема виконання канону у вівторок (якщо один канон Мінеї):

Співається ірмос 1-ої пісні канону з Мінеї і стих (на 4): «Господь, царює повік віку». Читаєть – 1-ий тропар канону Мінеї.

Хор: «То повернув на них Господь ...». Читець – 2-ий тропар.

Хор: «Слава». Читець – 3-ій тропар.

Хор: «І нині». Читець – Богородичний канону Мінеї.

Далі – «швидко» 2-га біблійна пісня: «Слухайте, небеса, і промовлятиму...» (повністю) [1].

Потім хор співає ірмос 2-ої пісні Тріоді (трипіснець по вівторках складається з 2-ої, 8-ої і 9-ої пісень), на 2-ий глас: «Бачите, бачите...» і потім – «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі», і читається тропар Тріоді.

Перед наступними двома тропарями також співається: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі».

Перед Богородичним співається: «Пресвята Богородице, спаси нас».

Після Богородичного хор: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі», і промовляє тропар 2-го трипісця.

Так само і перед наступним тропарем.

Потім хор: «Слава». Читець – Троїчний.

Хор: «І нині». Читець – Богородичний.

Хор: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі». Читець – тропар.

Хор – ірмос 2-го трипісця, глас 5-ий: «Бачите, бачите...». У вівторок на 2-ій пісні два ірмоса: один (2-го гласу) – на початку, другий (5-го гласу) – на катавасію.

Наступні пісні канону, з 3-ої по 9-ту, виконуються як в понеділок.

Після 3-ої пісні – сідалний Мінеї. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї.

Після 6-ої пісні – кондак Мінеї.

Світільний у вівторок має закінчення: «... молитвами, Господи, Предтечі Твого, і спаси мене». На «Слава» та «І нині» закінчення ті ж, що і в понеділок.

На стиховні стихирі Тріоді, глас 3-ій (зі звичайними приспівами). «Слава: і нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Богородице, Заступнице всіх...». Інше – як в понеділок.

Часи 1-ий, 3-ій, 6-ий і 9-ий звершуються як в понеділок.

На 1-му часі – кафизма 13-та; на 3-му часі – 14-та; на 6-му часі – 15-та; на 9-му часі – 16-та.

На 6-му часі – 1-ий прокимен, глас 4-ий: «Вислухай голос моління мого, Царю мій і Боже мій»; стих: «Вислухай слова мої...». 2-ий прокимен, глас той самий: «Господи, не суди мене в ярості Твоїй і не карай мене у гніві Твоєму»; стих: «Помилуй мене, Господи...».

ЗОБРАЖАЛЬНІ. Детальний виклад порядку богослужіння зображальних і вечірні див. 3 березня.

Кондаки на зображальних:

У храмі Господньому – кондак храму, кондак дня, кондак мучеників; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

У храмі Богородиці – кондак дня, кондак мучеників; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – кондак дня, кондак храму, кондак мучеників; «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...».

Примітка. Кондак храму Предтечі не читається.

НА ВЕЧІРНІ – кафизма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихирі на 6: Тріоді, глас 2-ий – 3, і Мінеї, глас 8-ий – 3 (5 березня, мученика Конона). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї, глас той самий.

Паремії Тріоді читаються з прокимнами: 1-ий прокимен, глас 6-ий: «Господи, Боже мій! Я на Тебе надіюся, спаси мене», стих: «Від усіх гонителів моїх визволи мене»; 2-ий прокимен, глас 5-ий: «Господи Боже наш, яке величчє ім'я Твоє по всій землі», стих: «Слава Твоя піднеслася вище небес».

Стихирі на стиховні Тріоді, глас 8-ий (зі звичайними приспівами). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Тріоді, глас той самий: «О преславне чудо!...».

Закінчення вечірні – див. у понеділок ввечері 1-го тижня 3 березня.

ВЕЛИКЕ ПОВЕЧІР'Я з канонам прп. Андрія Критського за чином понеділка 1-го тижня 3 березня.

[1]. Стихи 2-ої біблійної пісні співаються тільки по вівторках святої Чотиридесятниці.

5 БЕРЕЗНЯ, середа

Мч. Конона Ісаврійського (І). Мч. Онисія (І). Мч. Конона, градара (землероба) (ІІІ). Прп. Марка (V). Прп. Ісихія (бл. 790). Мц. Іраїди. Мч. Євлогія, що в Палестині. Мч. Євлампія.

Літургія Ранішосвячених Дарів.

На 6-му часі: Іс. ІІ, 3 – 11. На веч.: Бут. І, 24 – ІІ, 3. Притч. ІІ, 1 – 22.

Детальний виклад порядку богослужіння ранньої і часів див. 3 березня.

РАННЯ звершується, як зазначено в понеділок.

Особливості: до першого Троїчного тропаря закінчення: **«Свят, свят, свят еси, Боже наш, силою Хреста Твого збережи нас, Господи».**

Кафизми 19-та, 20-та і 1-ша. Трипіснець складається з 3-ої, 8-ої і 9-ої пісень.

1-а пісня канону співається так само, як у віторок (ірмос Мінеї і тропарі зі стихами на 4).

2-га пісня не співається.

3-тя пісня співається подібно до 1-ої в понеділок (оскільки з'єднується з трипіснями).

Пісні з 4-ої по 9-ту співаються, як в понеділок.

Після 3-ої пісні – сідалний преподобних, глас 8-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак преподобних, глас 4-ий.

До Світільного перше закінчення: **«... силою, Господи, Хреста Твого і спаси мене».**

На стиховні стихирі Тріоді, глас 8-ий (зі звичайними приспівами). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Тріоді, глас той самий. Інше – як в понеділок.

ЧАСИ звершуються як в понеділок.

На 1-му часі – кафизма 2-га, на 3-му часі – 3-тя, на 6-му часі – 4-та, на 9-му часі – 5-та.

На 6-му часі 1-ий прокимен, глас 4-ий: «Славимому Тебе, Господи, всім серцем моїм»; стих: «Буду веселитися й хвалитися Тобою». 2-ий прокимен, глас 6-ий: «Праведний Господь, і любить правду. На праведних дивиться лице Його»; стих: «На Господа я надіюся, як же ви кажете душі моїй...».

ЗОБРАЖАЛЬНІ. Детальний виклад порядку зображальних 3 березня.

Кондаки на зображальних:

У храмі Господньому – кондак денний: «Вознісся на Хрест...», кондак Мінеї, глас 3-ий: «Чистотою поживши на землі...». «Слава» – «Зі святыми упокой...», «І нині» – «Заступнице християн...», а кондак храму опускається.

Кондаки в храмі Богородиці і святого – в тому ж порядку, що і в понеділок.

Зразок звершення послідовності зображальних в середу і п'ятницю (перед Літургією Ранішосвячених Дарів).

Після молитви прп. Єфрема Сиріна з 16 поклонами читається кінцеве Трисвяте. Після «Отче наш» священник – виголос. Читець: «Амінь», «Господи, помилуй» (12 разів). Молитва: «Всесвята Тройце...». На солії при закритих царських вратах звершується відпуст наступним чином, священник (або диякон): «Премудрість». Хор: співає «Достойно є...» до слів: «і Матір Бога нашого» (включно). Священник: «Пресвята Богородице, спаси нас». Хор: «Чеснішу від херувимів...».

Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Священник виголошує відпуст: «Христос, істинний Бог наш...». Хор «Господи, помилуй» (тричі). Многоліття, за традицією, не співаються. Священник повертається у вівтар.

Практика служіння літургії Ранішосвячених Дарів священицьким чином

Примітка. Літургія Ранішосвячених Дарів звершується по середах і п'ятницях Великого посту, а на п'ятому тижні посту – і в четвер (коли на «Маріїному стоянні» читається Великий покаянний канон прп. Андрія Критського) і в понеділок, вівторок та середу Страсного тижня, храмове або поліелейне свято, які випадають на 2-му, 3-му, 4-му, 5-му, 6-му тижні, окрім суботи та неділі. Але, в силу різних обставин, вона може служитися і в інші дні Святої Чотиридесятниці, за винятком тих днів, коли за уставом належить служити повну літургію.

Звершення даної літургії в інших випадках, наприклад, заради поховання або поминання покійних, буде неприпустимим і невиправданим порушенням Уставу, оскільки за сучасною практикою на Літургії Ранішосвячених Дарів немає самих важливих і дієвих поминань: в кінці анафори (Євхаристійного канону) та виїмання частинок в пам'ять спочилих і опускання їх в Кров Христову. Саме тому, що Літургія Ранішосвячених Дарів не може бути заупокійною, в її чинопослідуванні не передбачається виголошення заупокійної ектенії і приєднання будь-яких заупокійних співів (за виїняттям стихир на вечірні на «Господи, взиваю...» в п'ятницю 2-го, 3-го і 4-го тижнів, оскільки в суботи цих тижнів відбувається поминання спочилих).

За своїм призначенням Літургія Ранішосвячених Дарів тісно пов'язана з Великим постом, святою Чотиридесятницею. Древність посту вказує і на древність богослужіння, яке суто відносилось до цього священного періоду життя Церкви.

Якщо випаде потреба звершити заупокійну Літургію з понеділка до п'ятниці у зв'язку з упокоєнням священнослужителя, необхідно отримати благословення правлячого єпископа на її служіння.

Літургія Ранішосвячених Дарів має такі особливості: в ній немає Проскомидії; літургії передують 3-й, 6-й, 9-й часи з послідуванням Зображальних. Свт. Симеон Солунський, говорячи про послідування Зображальних, зазначає: «Послідування Зображальних так називається тому, що зображує певним чином священну літургію...». До цього слід додати, що зображальні і за значенням своїм доволі близькими є до Божественної літургії, сповна виправдовують свою назву – «пролітургія», тобто служба, яка звершується перед літургією, або замість неї. Після відпусту зображальних розпочинається вечірня, яка замінює початкову частину літургії оголошених (остання її частина є і в Літургії Ранішосвячених Дарів); На літургії вірних немає молитов і піснеспівів, що відносяться до приготування і перетворення Святих Дарів.

Для кожної літургії Ранішосвячених Дарів священник заготовляє святого Агнца на проскомидії **попередньої літургії в неділю.**

Примітка. Священник приготував себе до звершення Літургії Ранішосвячених Дарів тими молитвами, що й перед повною літургією, а також виконує всі інші вимоги.

Перед Літургією Ранішосвячених Дарів вхідні молитви відбуваються так: з початком співу «У Царстві Твоєм...» відкривається завіса; священник і диякон боковими дверима виходять з вівтаря до Царських врат і, вчинивши перед ними три поясних поклони, здійснюють звичайний початок та іншу послідовність вхідних молитов. Потім підходять до ікони Спасителя, читаючи тропар: «Пречистому Образу Твоєму...», роблять два земних поклони (так за Уставом; однак, за усталеною практикою, поклони робляться поясним), цілують ікону і роблять третій земний поклін. У такому ж порядку вони кланяються і цілують ікону Богородиці, читаючи тропар: «Богородице, Ти є джерело милосердя!...». Також кланяються і цілують ікони храму і свята (якщо є). До складу вхідних молитов входять ті ж молитви, що і на повній літургії, **за винятком: «Господи, простягни руку Твою...»**, якою подається від Господа допомога на звершення Безкровної Жертви. Клобуки та камилавки прийнято знімати, як і перед повною літургією, при цілуванні святих ікон. Після поклоніння святим іконам священник і диякон, ставши перед царськими вратами, читають: «Полегли, прости...» і роблять один поясний поклін. Потім, повернувшись

до народу, творять також поясний поклін, просячи прощення, і входять у вівтар.

Після входу у вівтар священнослужителі двічі поклоняються перед святим престолом доземно, цілують престіл, Хрест на ньому, Євангеліє і, зробивши третій поклін, кланяються один одному, а потім одягаються в священничі одяги (**молитви на одягання облачення не читаються**). Священнослужителі облачаються до відпусту Зображальних. Священник благословляє рукою кожну частину облачення, цілує на ній хрест і промовляє тихо: «Господу помолимося». По завершенні зображальних священник на солії чинить відпуст і повертається у вівтар.

Священник з дияконом роблять три малих поклони перед святим престолом і моляться: «Боже, очисти мене грішного». Диякон мовчки приймає благословення від священника, виходить північними дверима на солію і, помолвившись, виголошує: «Благослови, владыко». Священник, стоячи перед престолом і творячи хрест Євангелієм, промовляє початковий виголос: «Благословенне Царство...». Хор: «Амінь». Читець: «Прийдіть, поклонімося...» (тричі) і 103-й (початковий) псалом: «Благослови душе моя Господа». Під час читання псалма священник тихо читає з непокритою головою перед царськими вратами світільничні молитви, **починаючи з 4-ї**: «Ти, в невмощних піснях і безупинних славословленнях святими Силами оспівуваний...». **Три перші молитви тут не читаються**, оскільки вони будуть прочитані пізніше.

Після виконання псалма – Велика ектенія.

Хор співає: «Господи, помилуй» великопостовим розспівом. Під час ектенії священник читає (тихо) молитву 1-го антифону (1-у світільничну молитву): «Господи Милосердний і Милостивий...». По закінченні ектенії священник виголошує: «Бо Тобі належить усяка слава...». **Кафизма 18-та**, особливість читання якої полягає в тому, що після кожного антифону кафизми на вечірні Літургії Ранішосвячених Дарів виголошується мала ектенія.

Під час 1-го антифону священник відставляє Євангеліє, що лежить на святому антимінсі, на праву сторону престолу, розкриває антимінс і поставляє на нього дискос, відкриває дарохранительницю, яка стоїть на горньоному місці престолу і, зробивши з дияконом **земний поклін** (в деяких храмах – два земні поклони), покладає із благоговінням Ранішосвячений Агнец на дискос (в деяких храмах – за допомогою копія і лжиці), після чого творить земний поклін. До цього часу читець закінчує перший антифон: **«Слава: і нині...»**. **«Алилуя» (тричі)**. Диякон виголошує малу ектенію, під час якої священник у вівтарі читає (тихо) молитву 2-го антифону (2-гу світільничну молитву): «Господи, не суди нас в ярості Твоїй і не карай нас у гніві Твоєму...». Після закінчення ектенії священник виголошує: «Бо Твоя влада...». Хор: «Амінь». Читець – 2-й антифон кафизми.

Під час 2-го антифону звершується кадіння Святого Агнца, що знаходиться на престолі. Після виголосу «Бо Твоя влада і Твоє є Царство...» священник і диякон доземно вклоняються перед Святими Дарами. Потім Священник з кадилом, диякон зі свічкою тричі здійснюють кадіння навколо престолу. По закінченні кадіння обоє знову поклоняються перед Святими Дарами. Диякон виголошує малу ектенію, під час якої священник читає (тихо) молитву третього антифону (третю світільничну молитву): «Господи Боже наш, пом'яни нас, грішних і негідних рабів Твоїх...». Після закінчення ектенії Священник виголошує: «Бо Ти Благий і Людинолюбний Бог є...». Хор: «Амінь». Читець – 3-й антифон кафизми.

Під час 3-го антифону відбувається перенесення Святого Агнца на жертovníк. Священник творить **земний поклін** перед Святими Дарами (в деяких храмах – два земні поклони), потім, тримаючи дискос перед собою. Перед священником йде диякон зі свічкою в лівій руці і кадилом у правій, **переносить дискос на жертovníк, йдучи через горнє місце**. У цей час всі, **що моляться у вівтарі стають на коліна**. За благочестивим звичаєм, під час читання третього антифону всі, хто молиться в храмі, також схилиють коліна. Священник біля жертovníка вливає в чашу вино з водою, кадить спочатку звіздицю, ставить її на дискос, потім кадить малі покрівці, покриває ними, як звичайно, дискос і чашу (потир). Потім, обкадивши великий воздух, покриває ним дискос і чашу разом, **не вимовляючи ніяких проскомидійних молитов**. При кожному священнодійанні священник **промовляє тільки: «Господу помолимося»**,

«Господи, помилуй». Після покриття воздухом священних сосудів священник **тихо** виголошує: **«Молитвами святих отців наших, Господи Ісусе Христе, Боже наш, помилуй нас»**. Диякон ставить запалений підсвічник на жертovníк, якщо це ставник, то перед жертovníком, і далі перед Святими Дарами і промовляє: «Амінь». Священник кадить Святі Дари і творить **земний поклін**.

Після перенесення Святих Дарів на жертovníк, диякон виголошує малу екте́нію, а священник повертається до престолу, згортає антимінс і знову покладає на нього Євангеліє і після закінчення екте́нії виголошує: «Бо Ти є Бог наш, Бог, щоб милувати і спасати...». Хор: «Амінь».

Після кафизми співається «Господи, звизаю...» (Пс. 140-141). Стихири на 10: Тріоді – 6 і Мінеї (перша стихира двічі), тобто з наступного дня – 4. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї. Під час співу стихир відбувається звичайне кадіння всього храму.

Під час співу останньої стихир на «Слава: і нині» відкриваються царські врата і звершується **вхід з кадилом**. Якщо на Літургії Ранішосвячених Дарів **є за Уставом читання Євангелія** (наприклад, в храмові або поліелейні свято, в перші три дні Страсної седмиці), **то вхід звершується з Євангелієм**. Диякон бере кадило і просить у предстоятеля благословення: «Благослови владико кадіння». Священник, благословляючи кадило, осіняє його хресним знаменням і читає молитву: «Кадіння Тобі приносимо...». Отримавши благословення, диякон одночасно зі священником осіняє себе хресним знаменням, цілує престіл, та йде перед священником через горне місце північними дверима на солію слідом за двома свічконосцями. При цьому проходячи через горне місце, свічконосці, диякон та священник осіняють себе хресним знаменням, кланяються предстоятелю, котрий відповідає взаємним поклоном. За іншою практикою, саме під час взаємного поклоніння на горньому місці диякон, підносячи кадило, просить у предстоятеля благословення: «Благослови, владико кадіння...», а священник читає молитву на благословення кадіння.

Вийшовши з вітваря, священник стає на амвоні, навпроти царських врат, а диякон стає з правого боку від нього, свічконосці біля намісних ікон Спасителя і Богородиці. Всі одночасно хрестяться. Диякон і свічконосці кланяються предстоятелю. Потім диякон, схиливши голову і тримаючи трьома пальцями ора́р, як під час виголошення екте́нії, повернувшись до священника тихо промовляє: «Господу помолимося». Священник тихо читає молитву входу: «Ввечері, вранці, опівдні...». Диякон обкаджує царські врата, намісні ікони Спасителя і Богородиці, потім обкадивши предстоятеля, показує ора́ром на схід і схиливши голову, тихо промовляє: «Благослови, владико святий вхід». Священник благословляючи, тихо промовляє: «Благословенний вхід святих твоїх завжди, нині, і повсякчас, і на віки віків» Диякон відповідає: «Амінь».

Диякон: «Премудрість, станьмо побожно», заходить у вітвар царськими вратами, кадить престіл, горне місце і стає з лівої сторони престолу, лицем до заходу, кадячи предстоятеля, котрий входить також до вітваря. Хор співає гімн: «Світло Тихе...». Під час співу цього старовинного гімну, священник осіняє себе хресним знаменням і творить поясний поклін, підходить та цілує ікону Спасителя, яка знаходиться збоку, біля царських врат, потім знову хреститься і кланяється перед цією іконою. Далі, за сучасною практикою, священник повертається лицем на захід і благословляє свічконосців, котрі в цей час стають на солії, навпроти царських врат, лицем на схід. Свічконосці поклонившись предстоятелю та один одному, заходять дияконськими дверима до вітваря. В той час священник підходить до іншої сторони царських врат, хреститься і цілує ікону Божої Матері, потім знову хреститься і кланяється перед цією іконою. Слід зазначити, що 2 глава Типікону пропонує священнику на вході цілувати «святі двері», тобто царські врата, однак, за традицією нашої церкви, по боках врат вішаються невеликі образи Спасителя і Богородиці. На вході саме їх і цілує предстоятель. Після цього він заходить у вітвар, цілує одночасно з дияконом престіл і разом з ним йде на горне місце. Туди ж підходять і свічконосці. Всі одночасно хрестяться на схід, диякон і свічконосці вклоняються предстоятелю, в свою чергу священник кланяється до них. Свічконосці погасивши свічки, повертаються на свої місця, до того ж один з них бере кадило в диякона.

Священник з дияконом стоять на горньому місці лицем

на захід (священник справа, диякон зліва). Диякон голосно виголошує: «Будьмо уважні». Священник благословляючи правою рукою виголошує: «Мир усім». Читець: «І духові твоєму». Диякон: «Премудрість». Читець: виголошує прокимен Тріоді (за звичайним чином). Всі прокимни та паремії надруковані в Постових тріодях. Після виконання прокимна (зі стихом) диякон: «Премудрість». Читець виголошує назву 1-ої паремії Тріоді: «Буття читання». Диякон: «Будьмо уважні». Читається перша паремія Тріоді (**царські врата закриваються**). Після закінчення паремії диякон: «Будьмо уважні», **царські врата відкриваються**. Співається другий прокимен Тріоді, після виконання якого диякон виголошує: **«Повеліть!»**. Священник при служінні **без диякона слово «Повеліть!» не виголошує**. Священник, взявши обома руками кадило і підсвічник зі свічкою, стоячи обличчям до престолу, творить ними над Євангелієм знак Хреста і голосно виголошує: «Премудрість, станьмо побожно». Після цього, повернувшись **на захід, до народу**, він підносить свічку з кадилом і виголошує: «Світло Христове просвітлює усіх». У цей час ті, що моляться, через глибоке благоговіння перед Господом Ісусом Христом – Світлом істини, схилиються до землі.

Читець виголошує назву 2-ої паремії Тріоді: «Притч читання». Диякон: «Будьмо уважні». Читається друга паремія Тріоді (**царські врата закриваються**). Після закінчення паремії царські врата, за звичаєм, відкриваються. Священник, благословляючи читця, промовляє: «Мир тобі». Диякон: «Премудрість». І слідує спів стихів великого прокимна: «Нехай піднесеться молитва моя...».

«Нехай піднесеться молитва моя...» – давній великий прокимен великопостових урочистих служб. Тому Устав вказує читцю, на відміну від паремійних прокимнів, не виголошувати його, а співати (схема виконання така ж, як і у всіх великих прокимнів).

Після прочитання паремій, священник промовляє: «Мир тобі». І диякон: «Премудрість». Читець: «Нехай піднесеться молитва моя...». Тоді співці правого і лівого хору, і присутні на Богослужінні люди стоять на колінах молячись. І після співу читця, 1-ий хор співає також: «Нехай піднесеться молитва моя...» Читець та інша частина хору, і всі присутні, стоять на колінах, поки не доспівають. Потім читець співає 1-ий стих: «Господи, звизаю до Тебе, вислухай мене...» І після співу читця, співає 2-ий хор: «Нехай піднесеться молитва моя...» Тоді читець, і 1-ий хор, і всі присутні в храмі припадають на коліна. Також читець співає 2-ий стих: «Постав, Господи, охорону устам моїм...». І 1-ий хор знову співає: «Нехай піднесеться молитва моя...». І читець, і 2-ий хор, і всі присутні, знову схилиють коліна. І читець співає третій стих: «Не прихили серця мого...», і 2-ий хор співає: «Нехай піднесеться молитва моя...». І читець, і 1-ий хор, і народ схиліє коліна. І знову читець співає: «Нехай піднесеться молитва моя, наче кадіння перед Тобою...». І тоді обидва хори, і всі присутні в церкві люди припадають на коліна, і стоять, поки читець співає. І піднявшись, доспівають на кліросі: «...піднесення рук моїх – як жертва вечірня».

Священник під час співу цих стихів, стоячи (стоять і всі священники, які звершують соборне служіння) перед престолом, звершує кадіння. При співі на кліросі «Нехай піднесеться молитва моя...» після стиха: «Не прихили серця мого...» священник переходить до жертovníка і кадить перед жертovníком. Потім віддає кадило дияконі і, **благоговійно вклонившись святині (поясний поклін)**, відходить до престолу. При заключному співі «Нехай піднесеться молитва моя...» **предстоятель (і всі священники, які звершують соборне служіння) схилиють коліна перед престолом**, а диякон продовжує кадити Святі Дари до закінчення співу.

Після закінчення співу «Нехай піднесеться молитва моя...» священник, за звичаєм, промовляє молитву прп. Єфрема Сиріна (з трьома великими поклонами). На цьому, власне, вечірня закінчується. Коли є читання Апостола та Євангелія, то одразу за молитвою – прокимен, Апостол, алуарій і Євангеліє, якщо є за Уставом. Якщо ж немає Апостола і Євангелія, царські врата закриваються. **На Страсному тижні читається тільки Євангеліє**. Екте́нія «Промовмо всі...». Священник розгортає повністю святий антимінс. За традицією Православної Церкви України **екте́нія за оголошених опускається**. Також із середи 4 тижня Великого посту **опускається екте́нія і молитва за тих, хто готується до Святого Просвічення (Хрещен-**

ня). Після цього починається літургія вірних. Священник тихо читає першу молитву вірних: «Боже Великий і Хвальний...». Тоді диякон виголошує ектенію: «Заступи, спаси, помилуй...». Священник тихо читає другу молитву вірних: «Владико Святий і Преблагий...». Виголос священника є завершенням таємної молитви. **Коли священник служить без диякона, він, так само, як і на повній літургії, виголошує тільки перше і останнє прохання другої ектенії.** Але не буде помилкою, якщо він виголосить ектенію повністю. Після виголосу диякона: «Заступи, спаси, помилуй...» хор співає: «Господи, помилуй» і диякон виголошує «Премудрість». Цим виголосом віруючим нагадується про особливу важливість подальшого Богослужіння, про час перенесення Ранішосвячених Святих Дарів із Жертовника на Престіл. Священник проголошує закінчення другої молитви вірних: **«Через Дар Христа Твого...».**

На Літургії Ранішосвячених Дарів замість Херувимської пісні співається особливий піснеспів: «Нині сили Небесні з нами невидимо служать...». Під час співу цієї древньої пісні відкриваються царські врата. Диякон заходить північними дверима у вівтар і, взявши кадило, кадить святий престіл, жертовник, вівтар, а також священників і дияконів. **Іконостас і присутніх вірних диякон не кадить.** При звершенні кадиння диякон тихо читає 50-ий псалом. Потім священник, стоячи з дияконом перед престолом, здіймає руки вгору і молиться: «Нині сили Небесні...» (тричі), і цілує престіл. Потім йде до жертовника, тричі кланяється зі словами: «Боже, очисти мене грішного», тричі кадить Святі Дари і, віддавши кадило диякону, покладає на його плече воздух. А сам правою рукою бере дискос і тримає його на рівні чола, в ліву руку бере чашу та тримає її біля грудей і переносить Святі Дари з жертовника на престіл, виходячи північними дверима і входячи у вівтар Царських вратами. Диякон йде перед священником обличчям до Святих Дарів з кадилом і кадить часто, а перед дияконом, як і на повній Літургії, йдуть свічконосці. **Ніяких зупинок на солії і поминань немає.** Проте існує практика, коли священник проходячи через Царські врата, тихо промовляє: «З вірою і любов'ю приступимо...». Під час проходження священником через солію всі моляться і стають на коліна, схиливши голову до землі. Після входу у вівтар священник ставить Святі Дари на антиминос. Ті, що моляться, встають, хор співає: «З вірою і любов'ю приступимо...». Священник відкладає покрівці, покриває воздухом (попередньо обкадивши його) Святі Дари і кадить їх. **Під час цих священнодійств нічого не промовляється.** Диякон мовчки приймає благословення від священника.

Після закінчення співу «З вірою і любов'ю...» б'ються **три великих поклони.** При цьому священник виголошує у вівтарі молитву прп. Єфрема Сиріна. Слід зазначити, що в Типіконі немає вказівок на виголошення в цьому місці служби молитви прп. Єфрема Сиріна, але звичай читання її є дуже поширеним. Царські врата зачиняються, завіса закривається наповніну. Диякон виголошує ектенію «Доповнимо вечірню молитву нашу Господу...». Виголос: «І сподоби нас, Владико...». Хор: «Отче наш...». Священник: «Бо Твоє є Царство...». Хор: «Амінь». Священник: «Мир всім». Хор: «І духові твоєму». Диякон: «Голови наші вклонімо перед Господом». Хор: «Тобі, Господи». Священник: «Благодаттю, милосердям...». Хор протяжно співає: «Амінь».

Закривається повністю завіса царських врат. Диякон: «Будьмо уважні». Священник вкладає праву руку під воздух, «з благоговінням і страхом» доторкаючись до Святого Агнца, і виголошує: **«Ранішосвячене Святее святым».** Хор: «Єдиний Святий...» і запричастний стих: «Споживіть і пізнайте, що благий Господь», «Алилуя» (тричі). **Якщо читалися Апостол і Євангеліє святого, то співається і причасний святого.**

Священник відкладає воздух і знімає звіздичу. Диякон входить у вівтар і промовляє: «Розломи, владико, Святий Хліб». Священник зі словами: «Розломлюється і розділяється Агнец Божий...», роздроблює Святий Агнец на чотири частини і вкладає частинку з найменуванням «ІС» в потир, нічого не промовляючи. Теплота вливається в потир теж в мовчанні. Тоді священник ділить частину з написом «ХС» і промовляє: «Дияконе, приступи». Диякон, підійшовши, чинить поклін, побожно прохаючи прощення, і промовляє: «Ось приступаю...», після чого священник подає часточку Святих Таїн диякону і промовляє: «Священнодиякону (ім'я) подається...». Диякон приймає Святий Хліб на долоню правої руки, підкладаючи ліву руку під неї, далі цілує руку священника, відходить за святий престіл і, вклонивши голову, молиться: «Вірую, Господи, і визнаю...». Так само священник промовляє: «Чесне, і Пресвяте, і Пречисте...», після чого, взявши одну часточку Святих Таїн, вклоняє голову і молиться: «Вірую, Господи, і визнаю...». І так причащаються з великою обережністю. Тоді Священник бере губку і, обтираючи руку, тричі промовляє: «Слава Тобі, Боже». Поцілувавши губку, кладе її на місце.

Особливістю причащення є те, що коли Літургія Ранішосвячених Дарів звершується священником з дияконом, **то диякон, прийнявши частину Святих Таїн, не випиває з чаші і не споживає антидору,** оскільки він здійснює це після споживання Святих Дарів. **Так само чинить священник, якщо служить без диякона.** Священник промовляє молитву подяки: «Дякуємо Тобі, Спасителю всіх, Богу...».

Диякон кладе до чаші часточки з дискоса, покриває чашу покрівцем, кладе звіздичу і другий покривець на дискос, тричі вклоняється, відкриває катапетасму і відчиняє царські врата. Вклонившись побожно один раз, диякон бере від священника святу чашу, підходить до Царських врат, звертається до народу і, підносячи чашу, виголошує: «Зі страхом Божим, вірою і любов'ю приступіть». Хор: «Благословлю Господа повсякчас, хвала Його в устах моїх». Причащення народу відбувається за звичайним чином. Священник: «Спаси, Боже, людей Твоїх...». Хор: **«Хліб Небесний і Чашу Життя споживіть і пізнайте, що благий Господь».** «Алилуя» (тричі). Перед віднесенням на жертовник священник тричі кадить Святі Дари, **але слова: «Вознесися на небеса, Боже ...» не промовляє.**

Після виголосу священника «Завжди, нині і повсякчас...» – Хор: «Нехай наповняться уста наші...». Після заамвонної молитви: «Владико Вседержителю, Ти все творіння премудро сотворив...» хор співає: «Амінь». «Нехай буде ім'я Господнє...» (тричі). «Слава: і нині». Псалом 33-ий: «Благословлю Господа...». Під час читання або співу тридцять третього псалма священник роздає антидор, що зберігався з повної літургії, для всіх, хто був присутній. Потім священник, благословляючи народ, виголошує: «Благословення Господнє на вас...». Хор: «Амінь». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Священник **творить відпуст, на якому після апостолів згадує свт. Григорія Двоєслова, святого храму (якщо є) і святого наступного дня. Якщо літургія Ранішосвячених Дарів служилася з нагоди поліелейного свята, то на святковому відпусті спочатку згадується поліелейний святий, а потім святий наступного дня.** Хор співає уставне многоліття. Далі читаються молитви подяки після святого Причаста із тропарем свт. Григорія Двоєслова.

ВЕЛИКЕ ПОВЕЧІР'Я з третьою частиною канону прп. Андрія Критського звершуємо за зразком понеділка першого тижня Великого посту.

6 БЕРЕЗНЯ, четвер

Мчч. 42 в Амморії: Костянтина, Аетія, Феофіла, Федора, Мелісена, Каліста, Васоя та інших з ними (бл. 845). Знайдення чесного Хреста і цвяхів св. царицею Оленою в Єрусалимі (326). Прмч. Конона і сина його Конона (270 – 275). Прп. Аркадія Кіпрського (бл. 361).

Ікон Божої Матері Ченстоховської, Шестоківської і «Благодатне небо».

На 6-му часі: Іс. II, 11 – 21. На веч.: Бут. II, 4 – 19. Притч. III, 1 – 18.

Детальний виклад порядку богослужіння ранньої і часів див. 3 березня.

РАННЯ. Особливості служби: до першого Троїчного – закінчення: **«Свят, свят, свят еси, Боже наш, молитвами святих апостолів Твоїх і святителя Миколая, помилуй нас».**

Кафизми 6-та, 7-ма і 8-ма.

Трипсісонець складається з 4-ої, 8-ої і 9-ої пісень.

Порядок співу канону при службі одного малого святого: 1-ша пісня канону співається так само, як у вівторок. **2-га пісня не співається.** 3-тя пісня співається так само, як в понеділок. 4-та пісня, внаслідок наявності в ній двох трипсіснів, співається подібно до 1-ої пісні в понеділок. Пісні 5-та, 6-та, 7-ма, 8-ма, 9-та співаються так само, як в понеділок.

Після 3-ої пісні – кондак і сідалий Мінеї мучеників, глас 4-ий. «Слава: і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос мучеників Мінеї, глас 2-ий. Якщо в Мінеї кондак у рядового святого немає, то після 6-ої пісні співається мученичний Октоїха (див. у сідалий після 1-го стихослів'я в додатку Троїді) [1].

До світільного перше закінчення: **«...молитвами, Господи, апостолів Твоїх і святителя Миколая, і спаси мене».**

На стиховні стихирі Троїді, глас 3-ій (зі звичайними приспівами). «Слава: і нині» – Богородичний Троїді, глас той самий: «Богородице, Заступнице всіх...».

Все інше – як в понеділок.

ЧАСИ звершуються як в понеділок.

На 1-му часі – кафизма 9-та; на 3-му часі – 10-та; на 6-му часі – 11-та; на 9-му часі – 12-та.

На 6-му часі – 1-ий прокимен, глас 1-ий: «Коли поверне Господь з неволі народ Свій»; стих: «Сказав безумний у

серці своїм: Бога нема». 2-ий прокимен, глас 4-ий: «Господи, хто може жити в оселі Твоїй?»; стих: «Той, хто ходить непорочно і чинить правду».

Детальний виклад порядку богослужіння зображальних і вечірні див. 3 березня.

На зображальних порядок кондаків див. у понеділок 3 березня.

НА ВЕЧІРНІ кафизма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихирі на 6: Троїді, глас 2-ий – 3, і Мінеї, глас 4-й – 3 (з 7 березня щмчч. Херсонесських) «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї, глас той самий: «Розп'ятого Христа...».

Прокимен, глас 4-ий: «Славимому Господа, що просвітив мене»; стих: «Охорони мене, Господи, бо я на Тебе надіюся». Після 1-ої паремії прокимен, глас 4-ий: «Збережи мене, Господи, як зіницю ока»; стих: «Почуй, Господи, правду мою».

На стиховні стихирі Троїді, глас 4-ий (зі звичайними приспівами). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Троїді, глас той самий: «Коли Агніця і Мати Твоя побачила Тебе, Господи, на хресті розп'ятим...».

Примітка: Якщо настоятель благословить звершувати службу на честь ікони Пресвятої Богородиці «Споручниця грішних», то поліелейне святкування варто перенести на суботу першого тижня Великого посту.

ВЕЛИКЕ ПОВЕЧІР'Я з четвертою частиною канону прп. Андрія Критського – за чином понеділка 1-го тижня (3 березня).

[1]. На думку В. Розанова (див. його «Богослужбний Устав Православної Церкви», с. 491), перед мученичним після 6-ої пісні читається стих: «Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів».

7 БЕРЕЗНЯ, п'ятниця

Священномучеників, що в Херсонесі були єпископами: Василя, Єфрема, Капітона, Євгенія, Єферія, Елпідія та Агафодора (IV). Прп. Павла Препростого (IV). Свт. Павла, спов., еп. Прусіадського (IX). Прп. Еміліана Італійського.

Ікони Божої Матері «Споручниця грішних».

Літургія Ранішосвячених Дарів.

На 6-му часі: Іс. III, 1 – 14. На веч.: Бут. II, 20 – III, 20. Притч. III, 19 – 34.

Детальний виклад порядку богослужіння ранньої і часів див. 3 березня. Після заамвонної молитви співається молебний канон вмч. Феодору Тирону і благословляється коливо.

НА РАННІЙ до першого Троїчного приспів: **«Свят, свят, свят еси, Боже наш, силою Хреста Твого збережи нас, Господи».**

Кафизми 13-та, 14-та і 15-та.

Трипсісонець складається з 5-ої, 8-ої і 9-ої пісень.

Порядок співу канону при службі одного малого святого: 1-ша пісня канону співається так само, як у вівторок. **2-га пісня не співається.** 3-тя і 4-та пісні співаються так само, як в понеділок. 5-та пісня співається подібно до 1-ої в понеділок.

Після 3-ої пісні – сідалий Мінеї (священномучеників), глас 3-ий. «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Мінеї, глас той самий.

6-та пісня співається спочатку, від стиха: «До Господа Бога взивав я у скорботі моїй...» і до «Шанувальники суєтних і неправдивих богів...» включно. Після цього стиха – 1-ий тропар канону Мінеї. Далі: «А я голосом хваління принесу Тобі жертву...», і 2-ий тропар канону Мінеї. «Слава» – 3-ій тропар канону Мінеї, «і нині» – Богородичний Мінеї. На катавасію – ірмос канону Мінеї.

Після 6-ої пісні – кондак Мінеї (священномучеників), глас 2-ий.

7-ма пісня співається спочатку, від стиха: «Благословен еси, Господи, Боже отців наших...» і до «Благословенний Ти, що бачить безодні...» включно. Після цього стиха співається ірмос канону Мінеї. Далі: «Благословенний Ти на пре-

столі...», і 1-ий тропар канону Мінеї. «Благословенний Ти на тверді...», і 2-ий тропар канону Мінеї. «Слава» – 3-ій тропар канону Мінеї, «і нині» – Богородичний Мінеї. 7-ма пісня ірмосом не закривається, але відразу співається 8-ма пісня.

Примітка. Спів 6-ої і 7-ої біблійних пісень повністю в цьому випадку є необхідним з тієї причини, що на ранній суботи 1-ої седмиці передбачається співання біблійних пісень не у великопостовій редакції, а за розділами Ірмологія «Господеві співаймо» або «Співаймо Господеві», в яких 6-та і 7-ма біблійні пісні повністю не виконуються, а, отже, протягом 1-го тижня посту були б повністю виконані не всі дев'ять біблійних пісень. Тому Типікон пропонує повністю співати 6-ту і 7-му пісні в п'ятницю (Типікон, гл. 49, в п'ятницю ввечері 1-го тижня, 2-е «зри»; гл. 48, 24 лютого, 9-та Маркова глава; гл. 48, 24 березня, 3-те і 4-те «зри»). У богослужінні субот 2-го, 3-го та 4-ого тижнів Великого посту 6-та і 7-ма біблійні пісні повинні повністю (у великопостовій редакції) виконуватися на ряду на ранній. У п'ятницю 5-го і 6-го тижня рекомендується чинити так само, як і на 1-ій седмиці Великого посту.

Пісні 8-ма і 9-та співаються так само, як в понеділок

До світільного перше закінчення: **«... силою, Господи, Хреста Твого, і спаси мене».**

На стиховні стихирі Троїді, глас 8-ий (зі звичайними приспівами). «Слава: і нині» – Хрестобогородичний Троїді, глас той самий.

ЧАСИ звершуються як в понеділок.

На 1-му і 9-му часах у п'ятниці протягом всієї святої Чотиридесятниці кафизми не читаються. На 3-му часі – кафизма 19-та; на 6-му часі – 20-та.

На 6-му часі – 1-ий прокимен, глас 7-ий: «Возлюблю Тебе, Господи, кріпосте моя, Господь – твердиня моя»; стих: «Бог мій, Поміч моя». 2-ий прокимен, глас 6-ий: «Господи, Твердине моя і Спасителю мій»; стих: «Небеса повідають славу Богу, творіння ж рук Його сповіщає твердь...».

Детальний виклад порядку зображальних див. 3 березня. (закінчення зображальних див. 5 березня).

Порядок Кондаків на зображальних в храмі Господньому див. в середу, 5 березня; в храмі Богородиці і святого – див. в понеділок, 3 березня.

Детальний виклад порядку богослужіння вечірні в поєднанні з Літургією Ранішосвячених Дарів див. 5 березня.

На Вечірні з Літургією Ранішосвячених Дарів – кафизма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: Тріоді самогласний дня, глас 5-ий: «Прийдіть, вірні...» (двічі), мученичний Октоїха, глас 3-й – 4 [1], і вмч. Феодора Тирона (з Тріоді), глас 2-й – 4. «Слава» – вмч. Феодора, глас 6-ий: «І нині» – догматик, глас 3-й: «Як нам не дивуватися...».

Вхід з кадилом. «Світло Тихе». Читання паремій Тріоді (прокимен 1-ої паремії, глас 5-й: «Вислухає тебе Господь в день скорботи»; стих: «Захистить тебе ім'я Бога Якова». Прокимен 2-ої паремії, глас 6-й: «Піднесися, Господи, силою Твою! Будемо співати й прославляти могутність Твою»; стих: «Господи, силою Твою звеселиться цар»). «Нехай піднесеться молитва моя...», та інше послідування Літургії Ранішосвячених Дарів (за звичаєм).

Після заамвонної молитви священник з дияконом входять на солію до приготованого столу, на якому стоїть блюдо з коливом, і звершують чин молебного співу великомученику Феодору Тирону. Читець – псалом 142-й: «Господи, почуй молитву мою...». На «Бог Господь» – тропар вмч. Феодора, глас 2-й: «Великої віри взірець...». «Слава» – той самий тропар, «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Всі незбагненні, всі преславні Твої, Богородице, таїнства...». Читець – псалом 50-й. Під час псалма відбу-

вається кадіння. За звичаєм, диякон кадить навколо столу з коливом і священнослужителів.

Примітка. Устав дає такі вказівки щодо кадіння: «...Псалом 50-й. І кадить священник коливо, і настоятеля, і хори, за чином» (Типікон, гл. 49, в п'ятницю ввечері [1-го тижня]).

Після 50-го псалма – співається канон вмч. Феодора, глас 8-й, на 4 (без ірмосів). Хор співає заспіви: «**Святий великомученику Федоре, моли Бога за нас**» до двох перших тропарів канону, потім «**Слава**», «**І нині**». А священник, за звичаєм, читає тропарі канону.

Після 6-ої пісні – «Господи, помилуй» (тричі), «Слава: і нині» – кондак вмч. Феодора, глас 8-й.

Після 9-ої пісні замість «Достойно» – ірмос 9-ої пісні: «Тебе, Невіснучу Матір...».

Читець: Трисвяте до Отче наш. Після «Отче наш...» – виголос: «Бо Твоє є Царство...», і тропар вмч. Феодора, глас 2-й: «Великої віри взірець...». «Слава» – кондак вмч. Феодора, глас 8-й: «Віру Христову...», «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Тебе всі грішні мають заступницею...». Диякон: «Господу помолимося». Хор: «Господи, помилуй».

Священник читає молитву над коливом. Хор: «Амінь». «Нехай буде благословенне ім'я Господнє...» (тричі). Псалом 33-й: «Благословлю Господа...». Відпуст за звичаєм.

Примітка. «І входимо в трапезу, і споживаємо вина та елею, заради святого. Це прийняли в Лаврі преподобного отця нашого Сави, і кіновії преподобного великого Євфимія: але не творимо цього нині через чесність днів, однак їмо варення зі сливами без елею...: а ті, хто може перебувають у сухоядінні, як і в середу» (Типікон, гл. 49, «В п'ятницю ввечері [1-го тижня]»).

[1]. У службі Октоїха 1-7 гласів 1-ий мученичний знаходиться в 1-ій групі стихир на «Господи, взиваю» (див. в Октоїху в п'ятницю ввечері); інші три мученичні – у 2-ій групі стихир. [У службі 8-го гласу розташування текстів інше: в 1-ій групі стихир на «Господи, взиваю» дано 3 мученична, а четвертого мученична немає (2-га група стихир не містить мученичних). Таким чином, при звершенні служби Октоїха 8-го гласу слід співати мученичні 1-ої групи стихир, повторюючи перший з них: «Мученики Господні ...».]

8 БЕРЕЗНЯ, субота

Вмч. Феодора Тирона (бл. 306) (перехідне святкування в суботу 1-го тижня Великого посту). Прп. Феофілакта, спов., єп. Нікомидійського (842 – 845). Ап. Єрма (І). Сщмч. Феодорита, пресвітера Антіохійського (361 – 363). Прп. Дометія (363).

Літургія за чином свт. Іоана Золотоустого.

Євр., 303 зач., І, 1 – 12. Мк., 10 зач., ІІ, 23 – ІІІ, 5.

Вмч.: 2 Тим., 292 зач., ІІ, 1 – 10. Ін., 52 зач., XV, 17 – XVI, 2.

Звершується служба вмч. Феодора Тирона (з Тріоді).

ВЕЛИКЕ ПОВЕЧІР'Я без поклонів:

Після 1-го Трисвятого – тропар вмч. Феодора, глас 2-й: «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Вище всякого розуму...».

Після 2-го Трисвятого – тропарі Часослова, глас 6-й: «Помилуй нас, Господи...».

Після «Слава у вишніх...» співається звичайна служба дня з Мінеї (з 8 березня; прп. Феофілакта), а також – заупокійний канон Октоїха, 3-го гласу з ранньої суботи (без ірмосів).

Примітка. Необхідно знати, про те, що послідовність Мінеї, тих святих, пам'ять яких припадає в суботи і неділі святої Чотиридесятниці, співається на повечір'ї, або коли зволить еклесіарх (див. : Типікон, гл. 49, «В п'ятницю ввечора [1-го тижня]», 3-тє «зри»). А Канони з Мінеї цієї суботи та неділі співаємо, коли зволить еклесіарх: один співаємо на повечір'ї п'ятниці, а другий канон співаємо на повечір'ї неділі» (див. : Тріодь Постова, в п'ятницю ввечері 1-го тижня).

Після канонів – «Достойно є».

Після 3-го Трисвятого – кондак вмч. Феодора, глас 8-й (замість «Господи Сил...»). «Господи, помилуй» (40 разів).

Молитва: «Ти, що кожного часу...». «Господи, помилуй» (тричі). «Слава: і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...». Виголос: «Молитвами святих отців наших...». Читець: «Амінь». Молитва: «Непорочна, Пречиста...», «І дай нам, Владико...», «Преславна Приснодіво...», «Уповання моє Отець...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». «Слава: і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». **Відпуст малий:** «Христос, істинний Бог наш...». Звичайне прощення. Ектенія: «Помолимося...».

ПОЛУНОШНИЦЯ звичайна – суботня.

РАННЯ.

Примітка. Суботнє богослужіння святої Чотиридесятниці не має особливостей седмичних великопостових служб.

На «Бог Господь» – тропар вмч. Феодора, глас 2-й (двічі). «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Вище всякого розуму...».

Кафизми 16-та і 17-та. **[1].** Після 16-ої кафизми – мала ектенія. Сідальні Октоїха, глас 3-й. Після 17-ої кафизми – мала ектенія. Сідальний вмч. Феодора, глас 3-й. «Слава» – інший сідальний вмч. Феодора, глас той самий, «І нині»

– Богородичний Тріоді, глас той самий.

Псалом 50-ий. **(Молитва: «Спаси, Боже, людей Твоїх...» не виголошується).**

Канони: храму з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі) і вмч. Феодора на 8.

Біблійні пісні: «Господеві співаймо...» або «Співаймо Господеві...».

Катавасія «Відкрию уста мої...».

Після 3-ої пісні – сідалний вмч. Феодора, глас 8-ий. «Слава» – інший сідалний вмч. Феодора, глас той самий, «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос вмч. Феодора, глас 8-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні – світильний вмч. Феодора. «Слава: і нині» – Богородичний Тріоді. **(«Достойно є» не співається.)**

«Хваліте Господа з Небес ...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихирах вмч. Феодора, глас 1-ий – 4. «Слава» – вмч. Феодора, глас 6-ий: «Священний дар...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Богородице, Ти є виноградна лоза...».

Після прочитання стихир «Тобі слава належить...» не виголошується, **але одразу: «Слава Тобі, що показав нам світло»**, і читається повсякденне славослів'я. Ектенія: «Доповнимо ранню молитву...», і голововклонна молитва.

На стиховні стихирами вмч. Феодора, глас 4-ий (з приспівами своїми – 1-ий: «Праведник, як фінік розцвіте і як кедр, що в Ливані, примножиться», 2-ий: «Насаджені в домі Господньому, у дворах Бога нашого процвітуть»). «Слава» – вмч. Феодора, глас 8-ий: «Страдницькою мужністю благочесно озброївшись...», «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Владичице, прийми молитви рабів Твоїх, і визволи нас від усякої скорботи і печалі».

Після Трисвятого – тропар вмч. Феодора, глас 2-ий. «Слава: і нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Вище всякого розуму...».

НА ЧАСАХ – тропар і кондак вмч. Феодора.

Літургія за чином свт. Іоана Золотоустого.

Блаженні вмч. Феодора, пісня 3-тя – 4 (з ірмосом 1-го канону), і пісня 6-та – 4.

На вході – «Прийдіть поклонімося... у святих Дивний Ти...».

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господньому і Богородиці – тропар храму, тро-

пар вмч. Феодора. «Слава» – кондак вмч. Феодора, «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар храму, тропар вмч. Феодора; кондак храму. «Слава» – кондак вмч. Феодора, «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – вмч. Феодора (Тріоді).

Апостол і Євангеліє – суботи 1-го тижня і вмч. Феодора.

Примітка. «На трапезі читаємо похвальне слово святому Феодору, святого Григорія Ниського. І їмо відварені боби, з маслинами білими і чорними. Споживаємо і варення, також олію і коливо; і вина випиваємо по красовулі [2], через святого. Це ж прийняли з лаври преподобного отця нашого Сави і від богоносного отця нашого Євфимія. [Зри] Слід знати, що двічі можна їсти рибу в цей Великий піст: у свято Благовіщення і Вербну неділю».

[1]. На 17-й кафізмі священник звершує повне кадіння храму, як на «Господи, взиваю»; царські врата залишаються закритими (порівн.: Типікон, гл. 12).

[2]. Красовуля – чаша для пиття, що вживається в грецьких монастирях, яка вміщує приблизно 409,5 грама. Типікон дозволяє в суботні та недільні дні Великого посту, а так само в деякі свята, які припадають в цей період, випивати на трапезі по одній, дві і навіть три красовулі вина. При цьому Типікон зауважує, що дозвіл дано заради людської немочі, оскільки ченцеві найкраще зовсім не пити вина. Красовуля – це посудина, в яку вміщується стиснений кулак; таким чином, міра ця умовна і залежить від статури людини.

Сучасний Типікон, Церковний устав, за яким живе Православна Церква, є, в основному, уставом Єрусалимської Лаври Сави Освяченого. У цьому регіоні, де вина більш ніж достатньо, майже не знали напоїв, виготовлених із зерна злаків. Тому про пиво Типікон нічого не говорить. Однак, в північних країнах, де виноград не виростав і дороге вино використовувалося виключно для звершення Євхаристії, на трапезі його замінювали саме пивом.

Технологія перегонки вина так само не була відома в епоху написання Уставу. Тому вино, яке Типікон дозволяє вживати, це або сухе виноградне вино, яке на Сході пили повсякденно замість води, або трохи більш міцне солодке вино, яке зберігали спеціально для свят.

Через неміч, ченцям дозволяється споживання вина, це не моральні слабкості, не звичка до нестриманості, а звичайні фізичні недуги. За відсутності спеціальних ліків вино залишалося єдиним засобом, здатним підтримати фізичні сили хворої людини. А вживання міцних напоїв під час посту є неприпустимим.

9 БЕРЕЗНЯ, неділя

1-ша неділя Великого посту. Торжество Православ'я. Глас 4-й.

40 мчч., що в Севастійському озері мучилися: Кіріона, Кандида, Домна, Ісихія, Іраклія, Смарагда, Євноїка, Валента, Вівіана, Клавдія, Пріска, Феодула, Євтихія, Іоана, Ксанфія, Іліана, Сисинія, Ангія, Аетія, Флавія, Акакія, Екдикія (Екдита), Лісимаха, Олександра, Ілія, Горгонія, Феофіла, Дометіана, Гая, Леонтія, Афанасія, Кирила, Сакердона, Миколая, Валерія, Філоктимона, Северіана, Худіона, Мелітона і Аглаія (бл. 320). Мч. Урпасіана (бл. 295). Св. Кесарія, брата свт. Григорія Богослова (бл. 369). Прав. Тарасія Лікаонійського.

Літургія за чином свт. Василя Великого.

Ран. – Єв. 4-е, Лк., 112 зач., XXIV, 1 – 12.

Літ. – Євр., 329 зач. (від половини), XI, 24 – 26, 32 – XII, 2. Ін., 5 зач., I, 43 – 51.

Мчч.: Євр., 331 зач., XII, 1 – 10. Мф., 80 зач., XX, 1 – 16.

Воскресна служба Октоїха звершується у поєднанні зі службою Тріоді та поліелейною службою сорока мучеників за Марковою главою, «Якщо свято знайдення голови Іоана Предтечі випаде в 1-шу неділю Великого посту».

Після літургії – молебень торжества Православ'я.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – кафізма вся.

На «Господи, взиваю» стихирами на 10: воскресні, глас 4-ий – 4, Тріоді, глас 6-ий – 4 і мучеників, глас 4-ий – 3 «Слава» – Тріоді, глас 2-ий: «Благодать істини засяяла...», «І нині» – догматик, глас 4-ий: «Пророк Давид...».

Вхід. Прокимен дня. Паремії мученикам – 3.

На літїі стихира храму. «Слава» – Тріоді – «Радуйтеся, чесні

пророки глас 2-ий», «І нині» – Богородичний «Вся надія моя...»

На стиховні стихирами воскресні, глас 4-ий. «Слава» – Тріоді, глас 2-ий: «Від нечестя до благочестя...» «І нині» – Богородичний гласу неділі.

Після Трисвятого – «Богородице Діво...» (двічі) і тропар свята Тріоді, глас 2-ий: «Пречистому Образу Твоєму...» (один раз).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар неділі, глас 4-ий (двічі). «Слава» – тропар мучеників глас 1-ий: «Страсно-терпці всечесні...» «І нині» – тропар свята Тріоді глас 2-ий: «: «Пречистому Образу Твоєму...».

Кафизми 2-га і 3-тя. Малі ектенії. Сідальні Октоїха.

Поліелей. Величання мученикам. «Ангельський собор...». Іпакої, ступеневі і прокимен – гласу. Євангеліє недільне 4-е. «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – Тріоді, глас 8-й: «Покаяння відкрий мені двері...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «На стежки спасіння...». Глас 6-й: «Помилуй мене, Боже...», і стихира Тріоді, глас той самий: «Множество вчинених...».

Примітка: якщо храм в честь сорока мучеників: то прокимен та Євангеліє мучеників. Після 50 псалма «Слава» – молитвами святих сорока мучеників.... «Покаяння двері...» опускається.

Канони: недільний гласу з ірмосом **на 4** (ірмоси раз), мучеників **на 4** і на Тріоді **6**.

Біблійні пісні «Співаємо Господеві ...».

Примітка: На практиці на Недільних Всенічних використовуються на каноні не Біблійні пісні, а так звані молебні заспіви, наприклад: «Слава Господи святому Воскресінню Твоєму», до канону Воскресного, «Пресвята Богородице спаси нас», до Богородичного, Тріоді – «Помилуй мене Боже, помилуй мене», «Слава Тобі Боже наш, слава Тобі», святому – «Святі мученики, молитесь Богу за нас».

Катавасія Тріоді: «Моря Червоного безодню...».

Після 3-ої пісні – кондак і ікос мучеників, глас 8-ий; сідальний Тріоді глас 1: «Божественний Твій вигляд...», «Слава» – сідальний Тріоді, глас 1-ий. «І нині» – сідальний Тріоді, глас то й же.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свята Тріоді, глас 2-ий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні – «Свят Господь Бог наш». Екзопостиларій недільний 4-ий. «Слава» – мученикам. «І нині» – світільний Тріоді.

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітніх стихирах воскресні, стихира воскресні – 5 (чотири стихира недільні і Анатолієва одна), Тріоді, глас 4-ий – 3, потім стих: «Воскресни, Господи Боже мій ...», і самогласний Тріоді, глас 6-ий: «Мойсей під час посту...». «Слава» – той самий самогласний, «І нині» – «Преблагословенна еси ...».

Велике славослів'я.

Після Трисвятого – тропар воскресний: «Воскрес із гробу ...».

Перед 1-им часом на «Слава, і нині» – стихира євангельська 4-та.

НА 1-МУ І 6-МУ ЧАСІ – тропар недільний. «Слава» – тропар свята Тріоді: «Пречистому Образу Твоєму...». Кондак свята Тріоді: «Неописане Слово Отцеве...».

НА 3-МУ І 9-МУ ЧАСІ – тропар воскресний. «Слава» – тропар мучеників. Кондак мучеників. (воскресний кондак пропускається.)

ЛІТУРГІЯ за чином **свт. Василя Великого**.

Заготовляються два Агнці на середу та п'ятницю наступного тижня.

Примітка: Якщо протягом тижня припадає пам'ять бдінного, або поліелейного святого, то Агнець заготовлюється і на цей день.

Блаженні гласу – 4, Тріоді пісня 3-тя – 4, і мучеників, пісня 6 – 4.

Після входу – тропар воскресний, тропар свята Тріоді, глас 2-ий: «Пречистому Твоєму Образу...» і тропар мучеників. «Слава» – кондак мучеників, «І нині» – кондак Тріоді.

Прокимен і аилуарій – Неділі Православ'я (Отців) та мучеників

Апостол і Євангеліє – Неділі Православ'я та мучеників.

Замість «Достойно є» – «Тобою радується ...».

Прічасний – воскресний: «Хваліте Господа з Небес...», і Неділі Православ'я: «В пам'ять вічну буде праведник...» та мучеників: Радуйтеся праведні у Господі...»

Після Літургії звершується Послідування Неділі Православ'я.

Послідування в неділю Торжества Православ'я

Після закінчення читання молитовних годин (часів), коли архієрей стоїть на звичайному місці (кафедрі) в облаченні, з вітаря виходять архимандрити, ігумени, священники, диакони; священники виносять ікони Спасителя і Богородиці та кладуть посеред церкви на аналої.

Протодиякон починає: Благослови, владико!

Архієрей: Благословенний Бог наш завжди, нині і повсякчас і на віки віків. Хор: Амінь.

Протодиякон виголошує: Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі!

І співають: Царю Небесний, Утішителю, Душе істини, що всюди еси і все наповняєш, Скарбе добра і життя Подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, Благий, душі наші.

Читець: Трисвяте по «Отче наш», «Господи, помилуй» (12разів),

Прийдіть, поклонітесь Цареві нашому, Богу.

Прийдіть поклонітесь і припадимо до Христа Царя нашого Бога.

Прийдіть, поклонітесь і припадимо до Самого Христа, Царя і Бога нашого»

Псалом 74-ий

Славимо Тебе, Боже, прославляємо Тебе, і призиваємо ім'я Твоє, про нього сповіщають чудеса Твої. «Коли виберу час, каже Господь, Я буду судити за правдою. Хоч захиталася земля і всі, що живуть на ній, Я утверджу стовпи її». Я кажу нечестивцям: «Не беззаконствуйте!» І до злих: «Не надійтеся на силу свою! Не підносьте високо ріг ваш і [не] говоріть [на Бога] неправду.» Бо не від сходу й не від заходу, і не з гір пустелі піднесення. А Бог є Суддя: одного прихищує, а іншого підносить. Бо чаша в руці Господній, в ній кипить вино, повне приправ, і Він наливає з неї; а гущу його вижмуть і вип'ють усі грішники землі. Я ж буду радіти повік, буду співати Богу нашому. Всі роги нечестивців зломлю, і піднесеться сила праведного.

«Слава, і нині», «Алилуя, алилуя, алилуя. Слава Тобі, Боже!» (тричі).

Диякон виголошує Велику Ектенію

-В мирі Господу помолимося.

Господи, помилуй (і так після кожного прохання)

-За мир з неба і спасіння душ наших Господу помолимося.

-За мир усього світу, за добрий стан святих Божих Церков і за з'єднання всіх Господу помолимося.

-За Владику і отця нашого Блаженнішого Митрополита (ім'я), і владика нашого Високопреосвященнішого (митрополита, архієпископа, єпископа) (ім'я правлячого архієрея), чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за весь причет і людей Господу помолимося.

-За Богом бережену Україну нашу, владу і військо її Господу помолимося.

-За місто наше (село наше, або святий монастир наш) і за всяке місто, село і країну, і за тих, що по вірі живуть у них, Господу помолимося.

-За добре поліття, за врожай плодів земних і за часи спокійні Господу помолимося.

-За подорожніх, за недужих, знеможених та поневолених і за спасіння їх Господу помолимося.

-Щоб милостивим оком споглянув на Церкву Свою Святу і зберіг її неушкодженою та нездоланною від єресей і марновірств, і миром Своїм охоронив, – Господу помолимося!

-Щоб припинив розділення її і силою Святого Духа навернув всіх відступників до пізнання істини та приєднав до обраної пастви Своєї, – Господу помолимося!

-Щоб просвітив думки невірством потьмарених світлом Богопізнання Свого і вірних Своїх укріпив та непохитними у Правовір'ї зберіг, – Господу помолимося!

-Щоб визволитися нам від усякої скорботи, гніву, небезпеки та неволі, Господу помолимося.

-Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

-Пресвяту, Пречисту, Препоблагословенну, Славну Владичицю нашу Богородицю і Приснодіву Марію зо всіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддамо.

Виголос архієрея: - Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю і Сину і Святому Духу, нині і повсякчас і на віки віків. Хор: Амінь.

Після цього співається «Бог Господь...» із звичайними стихами і тропар:

Тропар глас 4:

Дякуємо Тобі, недостойні раби Твої, Господи,/ за великі добродійства Твої,/ що їх ми зазнали, прославляючи Тебе./ хвалимо, благословимо, дякуємо,/ оспівуємо і величаємо Твоє милосердя/ і, як раби, з любов'ю взиваємо до Тебе:/ Добротворче, Спасе наш, слава Тобі

Слава, глас 3:

Твоїх добродійств та дарів/ не по заслугі,/ як раби негідні, сподобившись./ до Тебе, Владико, ревно припадаємо./ і подяку по-сильно приносимо./ і Тебе, як Доброчинця і Творця, прославляючи, взиваємо:/ слава Тобі, Боже Премилосердний.

І нині, глас 4:

Немов красу Вишнього Неба,/ показав Ти і земну красу святої оселі слави Своєї, Господи:/ утверди її повік-віку і прийми наші в ній моління,/ які ми невпинно приносимо Тобі./ І молитвами Богородиці/ всіх Життя і Воскресіння!

Протодиякон: – Будьмо уважні!

Архієрей: – Мир усім!

Читець: І духові твоєму!

Протодиякон: – Премудрість. Будьмо уважні!

Читець: Прокимен, глас 4-ий:

Насаджені в домі Господньому, у дворах дому Бога нашого процвітають.

Стих: Звеселиться праведник у Господі і уповатиме на Нього.

Апостол – до Римлян зачало 121- е.

Браття Благаю вас, остерігайтесь тих, що чинять розбрат та спокуси всупереч вченню, якого ви навчилися, і ухиляйтесь від них; бо такі люди служать не Господеві нашому Ісусу Христу, а своєму череву, і ласкавими словами та красномовством зваблюють серця простодушних. Ваша покірність вірі усім відома; тому я радію за вас: тільки бажаю, щоб ви були мудрі у доброму і прості у злому. Бог же миру знищить незабаром сатану під ногами вашими. Благодать Господа нашого Ісуса Христа з вами! Амінь.

Євангеліє – від Матфея зачало 75-е.

Сказав Господь стережіться, щоб ви не зневажили жодного з цих малих: бо кажу вам, що ангели їхні на небесах повсякчас бачать лице Отця Мого Небесного. Бо Син Людський прийшов знайти і спасти загубле. Як вам здається, коли буде в якогось чоловіка сто овець, і одна з них заблукає, чи не покине він у горах дев'яносто дев'ять і не піде шукати ту, що заблукала? І якщо трапиться знайти її, істинно кажу вам, він радіє за неї більше, ніж за дев'яносто дев'ять, що не заблукали. Так само немає волі Отця вашого Небесного, щоб загинув один з малих цих.

Якщо ж згрішить проти тебе брат твій, піди і викрий його між тобою і ним одним. Якщо послухає тебе, то придбав ти брата твого. Якщо ж тебе не послухає, візьми з собою ще одного або двох, щоб устами двох чи трьох свідків підтвердилось кожне слово. Якщо ж не послухає їх, скажи церкві, якщо ж і церква не послухає, то нехай він буде тобі як язичник і митар. Істинно кажу вам: що ви зв'яжете на землі, те буде зв'язане на небі, і що розв'яжете на землі, те буде розв'язане на небі.

Тоді Потрійна екстения

-Помилуй нас, Боже, з великої милості Твоїї, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

-Ще молимося За Владику і отця нашого Блаженнішого Митрополита (ім'я), і Владику нашого Високопреосвященнішого (митрополита, архієпископа, єпископа) (ім'я правлячого архієрея), і за все у Христі братство наше.

-Ти Що не хочеш смерті грішників, але чекаєш їх навернення і покавання, наверни всіх відступників до Святої Своєї

Церкви, – молимося Тобі, Милосердний Господи, вислухай і помилуй.

-Ти Що створив світ цей для слави Своєї, вчини, щоб і ті які противляться слову Твоєму, навернулися і разом з усіма вірними істинною вірою та благочестям Тебе, Бога нашого, прославляли, – молимося Тобі, Всесильний Творче, вислухай і помилуй!

-Ти, Що дав заповідь Свою нам любити Тебе, Бога нашого, і ближнього свого, вчини, щоб ненависть, ворожнеча, кривди, хабарництво, клятвопереступи та інші беззаконня припинилися, істинна ж любов щоб царювала в серцях наших, – молимося Тобі, Спасителю наш, вислухай і милости-во помилуй.

Архієрей виголошує: – Вислухай нас, Боже, Спасителю наш, надія всіх кінців землі і тих, що в морі далеко, і, Милостивий, будь милостивим, Владико, до гріхів наших і помилуй нас, бо Ти Милостивий і Людинолюбний Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Хор: Амінь.

Протодиякон: – Господу помолимося!

Хор: Господи, помилуй!

Молитва

Всевишній Боже, Владико і Творче всього творіння, Що наповняєш все величністю Своєю і утримуєш силою Своєю, Тобі, Вседаровитому Господу нашому, ми, не достойні, подяку приносимо за те, що не відвертаєшся від нас через беззаконня наші, але незбагненно попереджуєш нас милосердям Своїм. Ти задля визволення нашого послав Єдинородного Сина Свого і благовістив безмірну милість Свою до роду людського: що вельми бажаєш і чекаєш, аби навернулися до Тебе і спасенні були. Ти, зважаючи на неміч ества нашого, зміцнюєш нас всесильною благодаттю Святого Свого Духа, втішаєш спасительною вірою і до-сконалою надією вічних благ, та, скеровуючи [рукою Своєю] обраних Твоїх до Горнього Сиону, зберігаєш як зиницю ока. Прославляємо, Господи, велике Твоє і безприкладне чоловіколюбство і милосердя! Але, бачачи злі наміри багатьох. Всеблагий Господи, ревно, молимо Тебе: зглянься на Церкву Свою і побач, що хоч Твоє спасительне благовістя ми радісно і прийняли, але терня суєти і пристрастей робить його в деякого малоплідним, в деякого ж і безплідним, та, після збільшення беззаконь, одні ересями, інші розколом противлячись Євангельській істині Твоїй, відступають від насліддя Твого, відкидають Твою благодать і піддають себе суду пресвятого Твого слова. Премилосердний і Все-сильний, Що до кінця не гніваєшся, Господи! Будь милостивим, благає Тебе Церква Твоя, – знаючи Тебе як Начальника і Звершителя спасіння нашого, Ісуса Хориста, – будь милостивим до нас, укріпи нас в Правовір'ї силою Своєю; а тим, що помиляються, просвіти очі розуму Божественним світлом Своїм, щоб зрозуміли істину Твою; пом'якши жорстокість їх і відкрий слух, щоб пізнали голос Твій і навернулися до Тебе, Спасителя Нашого. виправ, Господи, в деякого розбещеність і життя, яке не відповідає християнському благочестю; вчини, щоб всі ми свято і непорочно жили, – нехай спасительна віра вкоріниться і плідною в серцях наших перебуватиме. Не відверни Лиця Свого від нас, Господи, поверни нам радість спасіння Тобою; подай, Господи, і пастирям Церкви Твоїї святу ревність, та піклування їх про спасіння і навернення заблудлих, духом євангельським розчини, – щоб так ми всі, спрямовувані Тобою, досягли звершення віри, сповнення надії та істинної любові [в Царстві Твоєму] і там з ликами Чесних Небесних Сил прославили Тебе, Господа нашого, Отця і Сина і Святого Духа, повік-віку. Амінь.

Тоді протодиякон, ставши на відповідному місці (на амвоні, біля ікони Спасителя, повернувшись обличчям до людей), виголошує:

Хто Бог великий, як Бог наш Ти еси Бог, що твориш чудеса Єдиний

Також підвищуючи голос:

Хто Бог великий, як Бог наш Ти еси Бог, що твориш чудеса Єдиний

І знову, ще вищим голосом:

Хто Бог великий, як Бог наш Ти еси Бог, що твориш чудеса Єдиний

І далі продовжує:

-Православ'я день святкуючи, православні люди, найбільше прославимо Причинця всіх благ – Бога, Який благословенний повіки.

-Цей Бог наш, промишляючи і утверджуючи улюблене насліддя Своє – Церкву Святу, коли праотців, що через переступ [від Нього] відпали, втішав правдивим словом Своім, – ще в раю основу її поклав.

-Цей Бог наш, скеровуючи [все] до [сповнення] цієї спасительної обітниці, не залишив Себе без свідчень, але спасіння, що мало статися, провів спочатку через праотців і пророків, зображаючи в різних образах.

-Цей Бог наш, Що багаторазово і в багатьох образах у давнину говорив до отців через пророків, в останні ці дні говорив нам через Сина, Що Ним і віки сотворив, Який звів Отче до нас благовоління, відкрив Таїнства Небесні, запевнив силою Святого Духа істину благовістя, послав Апостолів по всьому світу проповідувати Євангеліє Царства і ствердив його різноманітними силами і чудесами.

-Це спасительне одкровення наслідуючи, цього благовістя тримаючись:

Віруємо в Єдиного Бога Отця, Вседержителя, Творця неба і землі, всього видимого і невидимого.

І в Єдиного Господа Ісуса Христа, Сина Божого, Єдиного родного, що від Отця народився перше всіх віків;

Світло від Світла, Бога істинного від Бога істинного, рожденного, несотвореного, єдиносущного з Отцем, що через Нього все сталося.

Він для нас, людей, і ради нашого спасіння зійшов з небес, і воплотився від Духа Святого і Марії Діви, і став людиною.

І розп'ятий був за нас при Понтії Пилаті, і страждав, і був похований.

І воскрес на третій день, за Писанням.

І вознісся на небеса, і сидить праворуч Отця.

І знову прийде у славі судити живих і мертвих, і Царству Його не буде кінця.

І в Духа Святого, Господа Животворчого, що від Отця ісходить, що Йому з Отцем і Сином однакове поклоніння і однакова слава, що говорив через пророків.

В Єдину, Святу, Соборну і Апостольську Церкву.

Визнаю одне хрещення на відпущення гріхів.

Чекаємо воскресіння мертвих і життя майбутнього віку. Амінь.

Ця віра апостольська, ця віра отцівська, ця віра православна, ця віра вселенну ствердила.

-І Собори Святих Отців, їх передання і писання, що Божественному Одкровенню відповідають, – приймаємо і стверджуємо!

-Всім же, хто в Православ'ї подвизався словами, писаннями, вченнями, стражданнями і богоугодним життям, як захисникам та поборникам його, Христова Церква, щороку пам'ять творячи, виголошує:

-Святому благовірному і рівноапостольному царю Костянтину та матері його Єлені, православним грецьким царям: Великому Феодосію, Феодосію Молодшому, Юстиніану, та іншим православним царям і царицям грецьким, – вічна пам'ять!

Всі люди співають: Вічна пам'ять! (тричі)

так після кожного виголосу диякона.

-Благовірному і рівноапостольному Великому князю Володимирі, благовірній Великій княгині Ользі, та іншим благовірним і великим князям та великим княгиням, та всім, хто від роду великих князів землі нашої, переставилися, – Вічна пам'ять!

-Святійшим Патріархам Константинопольським, Олек-

сандрійським, Антіохійським, Єрусалимським та іншим Святійшим Патріархам Православним, Преосвященним Митрополитам, Архієпископам і Єпископам, – Вічна пам'ять!

-Всім, хто постраждав і загинув у боротьбі за віру Православну і Батьківщину нашу Україну: князям, гетьманам, Христоіменитому війству і всім православним християнам, що в істинній вірі і благочесті з надією на воскресіння спочили, – Вічна пам'ять!

-Православна Христова Церква, урочисто згадуючи всіх, хто подвизався в благочесті, та показуючи їх всім своїм Христоіменитим чадам як приклад для наслідування, також має обов'язком прославляти подвиги тих, хто нині спасительною вірою і доброчинністю, готуючи себе до вічного блаженства, Православ'я стверджує.

Після цього виголошує:

-Святійшим Патріархам Православним, Преосвященним Православним Митрополитам, Архієпископам і Єпископам та всьому освяченому притчу, – многая літа!

Всі люди співають: Многая літа! (тричі)

так після кожного виголосу диякона.

-Владичі і отцю нашому ЕПІФАНІЮ, Блаженнішому митрополиту Київському і всієї України, – многії літа!

-Владичі нашому, Високопреосвященнішому митрополту, архієпископу, єпископу (ім'я, титул) – многая літа!

-Всім православним християнам, що правдиво тримаються спасительної віри і підкоряються Христовій Церкві, подай, Господи, мир, спокій, благоденство, достаток плодів земних і многая літа!

-Святая Троице, цих прослав і утверди до кінця в Правовір'ї; тих же, хто спотворює і хулить Православну Віру та Христову Церкву і не підкоряється їй - до неї навірні, і вчини, щоб прийшли [вони] до пізнання вічної Твоєї істини, за молитвами Пресвятої Владичиці нашої Богородиці і Приснодіви Марії та всіх святих. Амінь.

І після цієї молитви архієрей відразу промовляє:

Слава Тобі, Богу, Благодійнику нашому, на віки віків!

Хор: Амінь.

І співає пісню святого Амвросія Медіоланського.

Під час співу архієрей, архімандрити, протоієреї і все священне зібрання цілують святі ікони на аналоях.

Тебе Бога хвалимо,/ Тебе Господа, сповідуємо./ Тебе Предвічного Отця,/ вся земля величає,/ Тобі всі ангели,/ Тобі всі небеса і всі сили,/ Тобі Херувими і Серафими/ безперестанно голосами викликають/ Свят, Свят, Свят Господь Бог Саваоф,/ повні небеса і земля величі Твоїї;/ Тебе преславний апостольський хор/ Тебе пророків хвалить число./ Тебе хвалить пресвітле мучеників війство/ Тебе по всій вселенній сповідує Свята Церква,/ Отця неосягненої величі/ поклоняюмого Твого Істинного і Єдиного родного Сина/ і Святого Утішителя Духа./ Ти, Царю Слави Христе,/ Ти Отця Предвічний Син еси./ Ти для спасіння людини дівочою утробою не погордив,/ Ти переміг смерті жало,/ відкрив еси для віруючих Царство Небесне/ Ти праворуч Бога сидиш/ у славі Отчій судити прийдеш/ Тебе просимо, помози рабам Твоїм,/ що їх дорогоцінною Кров'ю викупив Еси./ Сподоби зі святими Твоїми/ у вічній славі Твоїй царствувати/ Спаси людей Твоїх, Господи, і благослови насліддя Твоє./ Провадь і вознеси їх на віки./ У всі дні благословимо Тебе/ і хвалитимемо Ім'я Твоє навіки віків./ Спо-доби, Господи, в день цей без гріха зберегтися нам/ помилуй нас, Господи, помилуй нас,/ нехай буде милість Твоя, Господи, на нас,/ бо ми надіємось на Тебе,/ щоб не осоромитися нам на віки віків Амінь.

Потім чиниться звичайний відпуст.

[11]. Порівн.: Розанов В. Богослужбный Устав Православной Церкви. С. 475–480.

10 БЕРЕЗНЯ, понеділок

Понеділок. 2-й тиждень Великого посту. Мчч. Кодрата та з ним Кипріяна, Діонісія, Анекта, Павла, Крискента, Діонісія (іншого), Вікторина, Віктора, Никифора, Клавдія, Діодора, Серафіона, Папія, Леоніда і мцц. Харієси, Нунехії, Василіси, Ніки, Галі, Галини, Феодори та інших багатьох (бл. 258). Мчч. Кодрата Нікомидійського, Саторина, Руфина та інших (III). Прп. Анастасії (567 – 568).

На 6-му часі: Іс. IV, 2 – V, 7. На веч.: Бут. III, 21 – IV, 7. Притч. III, 34 – IV, 22.

НА ВЕЧІРНІ. Дивись зразок звершення вечірньої 2 березня. Кафизми немає.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: 4 стихири покаянні Октоїха, глас 4-ий (дві – зі стихир на стиховні вечора, дві інші – зі стиховних стихир ранньої), Тріоді, глас 4-ий і глас 6-ий – 3, і стихири мч. Кодрата та ін., глас 1-ий – 3. «Слава, і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий: Охоплені безнадійними гріхами...».

Вхід з кадилом. «Світло Тихе». Співається великий прокимен, глас 8-ий: «Дав еси насліддя ...», зі стихами (за звичаєм).

На стиховні стихири Тріоді, глас 8-ий «Слава, і нині» – Богородичний Тріоді, глас то й же «Небеса оспівують Тебе...».

Молитва прп. Єфрема Сиріна читається **із трьома великими поклонами** (без малих). Закінчення вечірні великопостове (2 березня.).

НА МАЛОМУ ПОВЕЧІР'І в неділю ввечері співається служба святих пророків, глас 5-ий зі стихирами, глас 1-ий (див. Постова Тріодь).

Примітка. Канон Богородиці на повечір'ї в Тиждень ввечері співається, оскільки напередодні звершувалося всенічне Бдіння.

Про читання Євангелія на часах під час Великого посту

Устав надає особливого значення прочитанню на часах в понеділок, вівторок і середу Страсного тижня всіх чотирьох Євангелій. У цьому позначається глибока відмінність Страсної седмиці від інших тижнів Великого посту, коли за Уставом в будні дні не читаються Євангельські читання. Однак з огляду на те, що належне за Уставом читання Євангелія всіх чотирьох євангелистів на часах перших трьох днів Страсного тижня дуже збільшує тривалість і без того не коротких служб цих днів, з давніх часів у багатьох храмах і обителях встановилася практика читання Євангелія перших трьох євангелистів на часах 6-го тижня. У сучасній практиці існує також звичай починати читання Євангелія на великопостових часах з 2-го тижня Великого посту, хоча це і надає для буденних великопостових служб невластиву для них за Уставом урочистість.

З огляду на сформовану практику, пропонуємо можливі варіанти розподілу євангельських уривків для читання на великопостових часах протягом 2-го – 6-ого тижнів св. Чотиридесятниці і для читання на 6-му тижні Великого посту.

Порядок читання Євангелія на великопостових часах в середу і п'ятницю протягом 2-го-6-го тижня:

2-ий тиждень:

Сер. 3-й час – Мф., Зач. 1–8 (1, 1 – 4, 17).

6-ий час – Мф., Зач. 9–20 (4, 18 – 7, 11).

9-ий час – Мф., Зач. 21–34 (7, 12 – 10, 8).

Пт. 3-й час – Мф., Зач. 35–46 (10, 9 – 12, 30).

6-ий час – Мф., Зач. 47–57 (12, 30 – 14, 13).

9-ий час – Мф., Зач. 58–70 (14, 14 – 17, 9).

3-ий тиждень:

Сер. 3-й час – Мф., Зач. 71–80 (17, 10 – 20, 16).

6-ий час – Мф., Зач. 81–90 (20, 17 – 22, 22).

9-ий час – Мф., Зач. 91–103 (22, 23 – 24, 51).

Пт. 3-й час – Мф., Зач. 104–108 (25, 1 – 26, 56).

6-ий час – Мф., Зач. 109–116 (26, 57 – 28, 20).

9-ий час – Мк., Зач. 1–12 (1, 1 – 3, 19).

4-ий тиждень:

Сер. 3-й час – Мк., Зач. 13–22 (3, 20 – 6, 7).

6-ий час – Мк., Зач. 23–32 (6, 7 – 8, 10).

9-ий час – Мк., Зач. 33–44 (8, 11 – 10, 16).

Пт. 3-й час – Мк., Зач. 45–55 (10, 17 – 12, 27).

6-ий час – Мк., Зач. 56–64 (12, 28 – 14, 42).

9-ий час – Мк., Зач. 65–71 (14, 43 – 16, 20).

5-ий тиждень:

Сер. 3-й час – Лк., Зач. 1–5 (1, 1 – 2, 20).

6-ий час – Лк., Зач. 6–15 (2, 20 – 4, 36).

9-ий час – Лк., Зач. 16–28 (4, 37 – 7, 1).

Пт. 3-й час – Лк., Зач. 29–38 (7, 1 – 8, 39).

6-ий час – Лк., Зач. 39 – 40 (8, 40 – 10, 15).

9-ий час – Лк., Зач. 51 – 62 (10, 16 – 12, 1).

6-ий тиждень:

Сер. 3-й час – Лк., Зач. 63 – 73 (12, 2 – 13, 35).

6-ий час – Лк., Зач. 74 – 83 (14, 1 – 17, 4).

9-ий час – Лк., Зач. 84 – 95 (17, 3 – 19, 28).

Пт. 3-й час – Лк., Зач. 96 – 107 (19, 29 – 21, 36).

6-ий час – Лк., Зач. 108 – 109 (21, 37 – 23, 1).

9-ий час – Лк., Зач. 110 – 114 (23, 2 – 24, 53).

Порядок читання Євангелія на великопостових часах щодня протягом 2-го-6-ого тижнів:

2-ий тиждень:

Пн. 3-й час – Мф., Зач. 1–4 (1, 1 – 2, 23).

6-ий час – Мф., Зач. 5–8 (3, 1 – 4, 17).

9-ий час – Мф., Зач. 9–11 (4, 18 – 5, 19).

Вт. 3-й час – Мф., Зач. 12 – 17 (5, 20 – 6, 21).

6-ий час – Мф., Зач. 18–22 (6, 22 – 7, 21).

9-ий час – Мф., Зач. 23 – 28 (7, 21 – 9, 1).

Сер. 3-й час – Мф., Зач. 29 – 34 (9, 1 – 10, 8).

6-ий час – Мф., Зач. 35 – 43 (10, 9 – 11, 30).

9-ий час – Мф., Зач. 44 – 46 (12, 1 – 12, 30).

Чт. 3-й час – Мф., Зач. 47 – 49 (12, 30 – 13, 3).

6-й час – Мф., Зач. 50 – 54 (13, 4 – 13, 43).

9-ий час – Мф., Зач. 55–56 (13, 44 – 13, 58).

Пт. 3-й час – Мф., Зач. 57–59 (14, 1 – 14, 34).

6-ий час – Мф., Зач. 60 – 64 (14, 35 – 15, 39).

9-ий час – Мф., Зач. 65 – 70 (16, 1 – 17, 9).

3-ий тиждень:

Пн. 3-й час – Мф., Зач. 71 – 73 (17, 10 – 18, 4).

6-ий час – Мф., Зач. 74 – 75 (18, 1 – 18, 20).

9-ий час – Мф., Зач. 76 – 80 (18, 18 – 20, 16).

Вт. 3-й час – Мф., Зач. 81 – 82 (20, 17 – 20, 34).

6-ий час – Мф., Зач. 83 – 84 (21, 1 – 21, 22).

9-ий час – Мф., Зач. 85 – 88 (21, 23 – 21, 46).

Сер. 3-й час – Мф., Зач. 89 – 90 (22, 1 – 22, 22).

6-ий час – Мф., Зач. 91 – 93 (22, 23 – 23, 12).

9-ий час – Мф., Зач. 94 – 96 (23, 13 – 23, 39).

Чт. 3-й час – Мф., Зач. 97 – 98 (24, 1 – 24, 13).

6-ий час – Мф., Зач. 99 (24, 13 – 24, 28).

9-ий час – Мф., Зач. 100–104 (24, 27 – 25, 13).

Пт. 3-й час – Мф., Зач. 105–106 (25, 14 – 25, 46).

6-ий час – Мф., Зач. 107–109 (26, 1 – 26, 75).

9-ий час – Мф., Зач. 110–116 (27, 1 – 28, 20).

4-ий тиждень:

Пн. 3-й час – Мк., Зач. 1–5 (1, 1 – 1, 35).

6-ий час – Мк., Зач. 6 – 9 (1, 35 – 2, 22).

9-ий час – Мк., Зач. 10 – 12 (2, 23 – 3, 19).

Вт. 3-й час – Мк., Зач. 13–16 (3, 20 – 4, 23).

6-ий час – Мк., Зач. 17 – 22 (4, 24 – 6, 7).

9-ий час – Мк., Зач. 23 – 29 (6, 7 – 7, 24).

Сер. 3-й час – Мк., Зач. 30-32 (7, 24 – 8, 10).
6-ий час – Мк., Зач. 33 – 38 (8, 11 – 9, 9).
9-ий час – Мк., Зач. 39 – 44 (9, 10 – 10, 16).

Чт. 3-й час – Мк., Зач. 45 – 48 (10, 17 – 10, 52).
6-ий час – Мк., Зач. 49 – 51 (11, 1 – 11, 26).
9-ий час – Мк., Зач. 52-55 (11, 27 – 12, 27).

Пт. 3-й час – Мк., Зач. 56 – 60 (12, 28 – 13, 23).
6-ий час – Мк., Зач. 61 – 64 (13, 24 – 14, 42).
9-ий час – Мк., Зач. 65 – 71 (14, 43 – 16, 20).

5-ий тиждень:

Пн. 3-й час – Лк., Зач. 1 – 5 (1, 1 – 2, 20).
6-ий час – Лк., Зач. 6 – 9 (2, 20 – 3, 18).
9-ий час – Лк., Зач. 10 – 12 (3, 19 – 4, 15).

Вт. 3-й час – Лк., Зач. 13 – 15 (4, 16 – 4, 36).
6-ий час – Лк., Зач. 16 – 20 (4, 37 – 5, 32).
9-ий час – Лк., Зач. 21 – 24 (5, 33 – 6, 23).

Сер. 3-й час – Лк., Зач. 25 – 28 (6, 24 – 7, 1).
6-ий час – Лк., Зач. 29 – 32 (7, 1 – 7, 35).
9-ий час – Лк., Зач. 33 – 35 (7, 36 – 8, 15).

Чт. 3-й час – Лк., Зач. 36 – 38 (8, 16 – 8, 39).
6-ий час – Лк., Зач. 39 – 44 (8, 40 – 9, 27).
9-ий час – Лк., Зач. 45 – 48 (9, 28 – 9, 56).

Пт. 3-й час – Лк., Зач. 49 – 50 (9, 57 – 10, 15).
6-ий час – Лк., Зач. 51 – 56 (10, 16 – 11, 13).
9-ий час – Лк., Зач. 57 – 62 (11, 14 – 12, 1).
6-ий тиждень:

Пн. 3-й час – Лк., Зач. 63 – 68 (12, 2 – 12, 48).
6-ий час – Лк., Зач. 69 – 70 (12, 48 – 13, 9).
9-ий час – Лк., Зач. 71 – 73 (13, 10 – 13, 35).

Вт. 3-й час – Лк., Зач. 74 – 77 (14, 1 – 14, 35).
6-ий час – Лк., Зач. 78 – 80 (15, 1 – 16, 9).
9-ий час – Лк., Зач. 81 – 83 (16, 10 – 17, 4).

Сер. 3-й час – Лк., Зач. 84 – 86 (17, 3 – 17, 25).
6-ий час – Лк., Зач. 87 – 89 (17, 26 – 18, 14).
9-ий час – Лк., Зач. 90 – 95 (18, 15 – 19, 28).

Чт. 3-й час – Лк., Зач. 96 – 98 (19, 29 – 19, 48).
6-ий час – Лк., Зач. 99 – 101 (20, 1 – 20, 26).
9-ий час – Лк., Зач. 102 – 103 (20, 27 – 21, 4).

Пт. 3-й час – Лк., Зач. 104 – 107 (21, 5 – 21, 36).
6-ий час – Лк., Зач. 108 – 109 (21, 37 – 23, 1).
9-ий час – Лк., Зач. 110 – 114 (23, 2 – 24, 53).

Порядок читання Євангелія на великопостових часах лише на 6-ому тижні:

Пн. 3-й час – Мф., Зач. 1 – 17 (1, 1 – 6, 21).
6-ий час – Мф., Зач. 18 – 42 (6, 22 – 11, 26).
9-ий час – Мф., Зач. 43 – 66 (11, 27 – 16, 12).

Вт. 3-й час – Мф., Зач. 67 – 83 (16, 13 – 21, 17).
6-ий час – Мф., Зач. 84 – 105 (21, 18 – 25, 30).
9-ий час – Мф., Зач. 106 – 116 (25, 31 – 28, 20).

Сер. 3-й час – Мк., Зач. 1 – 25 (1, 1 – 6, 45).
6-ий час – Мк., Зач. 26 – 51 (6, 45 – 11, 26).
9-ий час – Мк., Зач. 52 – 71 (11, 27 – 16, 20).

Чт. 3-й час – Лк., Зач. 1 – 16 (1, 1 – 4, 44).
6-ий час – Лк., Зач. 17 – 38 (5, 1 – 8, 39).
9-ий час – Лк., Зач. 39 – 62 (8, 40 – 12, 1).

Пт. 3-й час – Лк., Зач. 63 – 82 (12, 2 – 16, 18).
6-ий час – Лк., Зач. 83 – 105 (16, 19 – 21, 11).
9-ий час – Лк., Зач. 106 – 114 (21, 12 – 24, 53).

Служби святим **НА ПОВЕЧІР'І** звершуються наступним чином. Після закінчення повсякденного славослів'я: «Слава в вишніх Богу ...» (на великому повечір'ї) або ж після Символу віри (на малому повечір'ї) співається канон Богородиці з Октоїха (без ірмосів) і канон святого з Мінеї (без ірмосів) з «Молебними» приспівами «Пресвята Богородице, спаси нас», «Преподобний отче (ім'я), моли Бога за нас», або «Святі апостоли, моліть Бога за нас» і т. д.; в кінці: «Слава» – тропар, «І нині» – Богородичний. Таким чином виконуються всі пісні канону. Після 3-ої пісні – кондак і сідалний Мінеї. Після 6-ої пісні – сідалний Богородиці (див. Типікон, гл. 49, «У понеділок 2-ої седмиці посту», 1-е «див»), після 9-ої пісні – стихири святого з «Господи, взиваю» (з тими ж приспівами, що і на каноні). «Слава, і нині» – Богородичний або Хрестобогородичний.

11 БЕРЕЗНЯ, вівторок

Вівторок. Свт. Софронія, патр. Єрусалимського (639). **Прп. Софронія, затворника Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIII).** Щмч. Піонія, пресвітера Смирнського, та інших з ним (250). Перенесення мощів мч. Епимаха. Свт. Софронія, еп. Врачанського (1813, Болг.).

На 6-му часі: Іс. V, 7 – 16. На веч.: Бут. IV, 8–15. Притч. V, 1 – 15.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧІР'І у понеділок ввечері – канон Богородиці і Прп. Василя, спов., еп. Парійського (з 12 квітня –) святого, в день якого припала Лазарева субота.

Полуношниця, рання та часи із зображальними. Детальний виклад загального порядку богослужіння та його особливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

бливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

На ранній – кафізма 6-та, 7-ма і 8-ма. На 1-му часі – кафізма 9-та; на 3-му часі – кафізма 10-та; на 6-му часі – кафізма 11-та; на 9-му часі – кафізма 12-та. **НА ВЕЧІРНІЙ** – кафізма 18-та.

12 БЕРЕЗНЯ, середа

Прп. Феофана, спов., Сигріанського (818). Прав. Фінеєса (бл. 1500 р. до Р. Х.). Свт. Григорія Двоєслова, папи Римського (604). Прп. Симеона Нового Богослова (1021).

Ліддської [нерукотворної] (в Лідді на стовпі) ікони Божої Матері (I).

Літургія Ранішосвячених Дарів.

На 6-му часі: Іс. I, 19 – II, 3. На веч.: Бут. I, 14 – 23. Притч. I, 20 – 33.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧІР'І у вівторок ввечері – канон Богородиці і служба свящмч. Артемона (з 13 квітня).

Полуношниця, рання та часи із зображальними. Детальний виклад загального порядку богослужіння та його особливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

НА РАННІЙ – кафізми 19-а, 20-а і 1-а.

На 1-му часі – кафізма 2-а; на 3-му часі – кафізма 3-тя; на 6-му часі – кафізма 4-а; на 9-му часі – кафізма 5-а.

Детальний виклад порядку вечірні в поєднанні з Літургією Ранішосвячених Дарів див. 5 березня.

НА ВЕЧІРНІЙ – кафізма 18-а.

13 БЕРЕЗНЯ, четвер

Перенесення мощів свт. Никифора, патр. Константинопольського (846). Мч. Савина (287). Мчч. Африкана, Публія і Терентія (III). Мч. Олександра (305 – 311). Мц. Христини Перської (IV). Прп. Аніна Халкідонського, пресвітера.

На 6-му часі: Іс. VI, 1 – 12. На веч.: Бут. V, 1 – 24. Притч. VI, 3 – 20.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧІР'І у середу ввечері – канон Богородиці і свящмч. Мартина та також служба в честь Віленських мучеників Антонія, Іоана і Євстафія (з 14 квітня).

Полуношниця, рання та часи із зображальними. Детальний виклад загального порядку богослужіння та його осо-

бливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

На ранній – кафизми 6-та, 7-ма і 8-ма. На 1-му часі – кафизма 9-та; на 3-му часі – кафизма 10-та; на 6-му часі – кафизма 11-та; на 9-му часі – кафизма 12-та. **НА ВЕЧІРНІЙ** – кафизма 18-та.

14 БЕРЕЗНЯ, п'ятниця

Прп. Венедикта (543). **Свт. Феогноста, митр. Київського і всієї Руси (1353). Блгв. вел. кн. Київського Ростислава, у хрещенні Михаїла (1167).** Свт. Євсхимона, спов., еп. Лампсакійського (IX).

Літургія Ранішосвячених Дарів.

На 6-му часі: Іс. VII, 1 – 14. На веч.: Бут. V, 32 – VI, 8. Притч. VI, 20 – VII, 1.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧІР'І в четвер увечері – канон Богородиці і служба Аристарха, Пуда і Трофима (з 15 квітня).

Полуношниця, рання та часи із зображальними. Детальний виклад загального порядку богослужіння та його особливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

На РАННІЙ – кафизми 13-а, 14-а і 15-а. На 1-му часі кафизми немає; на 3-му часі – кафизма 19-а; на 6-му часі – кафизма 20-а; на 9-му часі кафизми немає.

Детальний виклад порядку богослужіння вечірні в поєднанні з Літургією Ранішосвячених Дарів див. 5 березня.

На ВЕЧІРНІ – кафизма 18-а.

На «Господи, взиваю» стихирі на 10: самогласний Тріоді, глас 4-ий: «Нині час сприятливий ...» (двічі), мученичні Октоїха, глас 4-ий – 4, і стихирі мучеників, глас той самий – 8 (з 15 березня – мч. Агапія із ним 6 мучеників, перша стихира – двічі). «Слава» – мертвим Октоїха, «І нині» – догматик, глас 4-ий: «Пророк Давид...».

Вхід з кадилом. «Світло Тихе». Читання паремій Тріоді (прокимен 1-ий паремії, глас 4-ий: «Милість та істина Твоя ...», зі стихом; прокимен 2-ий паремії, глас 6-ий: «Я сказав: Господи, помилуй мене ...», зі стихом). «Нехай піднесеється молитва моя ...», та інша послідовність Літургії Ранішосвячених Дарів (за звичаєм).

15 БЕРЕЗНЯ, субота

Мч. Агапія та з ним семи мчч.: Публія, Тимолая, Ромила, двох Олександрів та двох Діонісіїв (303). Сщмч. Олександра, пресвітера в Сиді (270 – 275). Мч. Никандра (бл. 302).

Поминання померлих.

Літургія свт. Іоана Золотоустого.

Євр., 309 зач., III, 12 – 16. Мк., 6 зач., I, 35 – 44.

За упокій: 1 Сол., 270 зач., IV, 13 – 17. Ін., 16 зач., V, 24 – 30.

Цієї суботи і в дві прийдешні заупокійна служба з Тріоді з'єднується зі службами Мінеї та Октоїха.

ВЕЛИКЕ ПОВЕЧІР'Я (без поклонів):

Після 1-го Трисвятого – тропар, глас 2-ий: «Апостоли, мученики і пророки ...». «Слава» – інший тропар голос той самий: «Пом'яни, Господи ...», «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Мати Свята ...».

Після 2-го Трисвятого – тропарі Часослова (звичайні), глас 6-ий: «Помилуй нас, Господи ...».

Після «Слава в вишніх ...» – співається служба Мч. Савина і Мч. Папи (з 16 березня), і заупокійний канон Октоїха, глас 1-ий (з ранньої суботи, без ірмосів). Канон Богородиці співається, так як замінюється заупокійним.

Після канонів – «Достойно є».

Після 3-го Трисвятого – кондак, глас 8-ий: «Зі свяtimi упокой ...» (замість «Господи Сил ...»). «Господи, помилуй» (40), «Ти, що кожного часу ...», «Господи, помилуй» (тричі), «Слава, і нині», «Чеснішу від херувимів ...», «Іменем Господнім ...». Вігосол: «Молитвами святих отців наших ...». Читець: «Амінь». Молитва: «Непорочна, Пречиста ...», «І дай нам, Владико ...», «Преславна Приснодіво ...», «Уповання моє Отець ...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже ...», «Слава, і нині». «Господи, помилуй» (тричі). «Благослови».

Відпуст малий: «Христос, істинний Бог наш ...». Звичайне прощення. Ектенія: «Помолимося ...».

ПОЛУНОШНИЦЯ звичайна – суботня.

РАННЯ починається звичайним порядком (див. 8 березня.).

Замість «Бог Господь» – «Алилуя», глас 2-ий, із заупокійними стихами: 1-ий – «Блаженні, ті кого обрав і прийняв Ти, Господи»; 2-й – «Пам'ять про них з роду в рід»; 3-й – «Душі їх у блаженстві перебуватимуть». Тропар, глас 2-ий: «Апостоли, мученики і пророки ...» (двічі). «Слава» – інший тропар, глас той самий: «Пом'яни, Господи ...», «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Мати Свята ...».

Читається 16-а кафизма. Мала ектенія (звичайна, а не заупокійна). Сідальні Октоїха, глас 4-ий. «Слава, і нині» – Богородичний недільний поточного гласу. (див. Після 1-ої кафизми).

Після сідального відразу (нічого не промовляючи) співаємо (за Уставом, на 5-ий глас) непорочні (17-ю кафизму), розділяючи на дві частини (статті), з приспівом до 1-ої: «Благословен еси, Господи, навчи мене заповітів Твоїх». Перша стаття закінчується 93-м стихом, перед словом:

«Середина». Після першої статті не вимовляється: «Слава, і нині», але з приспівом співаються (тричі) заключні 92-ий і 93-ій стихи: «Якби не закон Твій ...» і «Навіки не забуду повелінь Твоїх ...».

Примітка. Щодо закінчення першої і другої статті 17-ої кафизми при заупокійному богослужінні існують такі думки: 1) кожен з двох останніх стихів першої і другої статті співається по тричі з відповідним приспівом; 2) в кожній статті два останніх стиха об'єднуються «як один» і співаються з приспівом тричі.

Виголошується мала **заупокійна екте́нія**: «Ще і ще ...», хор: «Господи, помилуй» (один раз); «Ще молимося за упокій душ спочилих рабів Божих праотців, отців, і братів наших ...», хор: «Господи, помилуй» (один раз); «Щоб Господь Бог оселив душі їхні ...», хор: «Господи, помилуй» (один раз); «Милості Божої ...», хор: «Подай, Господи». «Господу помолімся». Хор тихо: «Господи, помилуй» (40). Священник таємно читає молитву: «Боже духів ...». Виголос: «Бо Ти еси Воскресіння ...». Хор: «Амінь».

Друга стаття 17-ої кафизми: «Твій – я, спаси мене...» співається з приспівом до кожного стиха: «Спасе, спаси мене». В кінці тричі співаються з приспівом заключні 175-ий і 176-ий стихи: «Нехай живе душа моя ...» і «я блукаю, наче ягня загублене ...».

Далі тропарі після Непорочних, глас 5-ий: «Собор святих...», з приспівом «Благословен еси, Господи, навчи мене заповітів Твоїх». **Мала заупокійна екте́нія** (див. Після 1-ої статті). «Господи, помилуй» (40). Священник таємно читає молитву: «Боже духів ...». Після виголосу хор: «Амінь», і сідальний, глас 5-ий: «Упокой, Спасе наш ...», «Слава» – кінець цього піснеспіву: «І всі, свідомі і не свідомі, Чоловіколюбче», «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Христе Боже, що від Діви засяяв ...». Псалом 50-ий. (Молитва: «Спаси, Боже, людей Твоїх ...» **не промовляється**).

Канони:

У храмі Господському і Богородиці – канон храму з ірмосом на 6 (ірмоси раз), канон Мінеї на 4. **Починаючи з 6-ої пісні канону храму пропускається**, і співається **спочатку канон Мінеї** з ірмосом на 6 (ірмоси раз), потім два четверопіснця Тріоді – на 10.

У храмі святого – канон Мінеї з ірмосом на 6 (ірмоси раз), канон храму святого на 4. Починаючи **з 6-ої пісні канону храму пропускається**, співаються канон Мінеї і четверопісцем так само, як в храмі Господському і Богородиці.

Біблійні пісні Ірмологія за великопостовим розділом.

Примітка. Початкові стихи пісень Святого Писання, з 1-ої по 5-у, не співаються, а починають читатися тільки після ірмосу і 1-го тропаря, з напису «на 8» (всього на 10). 13 стихів 6-ої і 9-ої біблійних пісень (включаючи «Слава» та «І нині») починають співатися, чергуючись з тропарями канону Мінеї і четвероспівців Тріоді, – після ірмосу канону Мінеї (всього, включаючи ірмос канону Мінеї, на 14, і на закінчення ще 2 додаткових тропаря 2-го четвероспівця з особливими приспівами). 7-а і 8-а біблійні пісні читаються від початку до кінця; після стиха з написом «на 14» співається ірмос канону Мінеї і далі тропарі, чергуючись зі стихами (всього, включаючи ірмос Мінеї, на 14, і на закінчення ще 2 додаткових тропаря 2-го четвероспівця з особливими приспівами).

Катавасія після 3-ої пісні – ірмос 3-ої пісні останнього канону, а після 6-ої, 7-ої, 8-ої і 9-ої – ірмоси другого четвероспівця.

Після 3-ої пісні – мала екте́нія (звичайна, а не заупокійна); сідальний преподобного, глас 8-ий. «Слава, і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий.

Після 6-ої пісні – **мала заупокійна екте́нія** (див. Після 1-ої статті 17-ої кафизми). Кондак, глас 8-ий: «**Зі святими упокой ...**», та ікос, глас той самий.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні – «Достойно є» не співається. Світільний гласу 4-го.

Примітка. Світільний запозичується з додатку Октоїха «Світільний денний на всю седмицю» і береться за рядовим гласом Октоїха (в даному випадку 5-го гласу). Світільний виповнюється двічі (через «Слава, і нині»), перший раз закінчуючись словами: «Молитвами, Господи, святих Твоїх, і спаси мене», а другий – «Молитвами, Господи, Богородиці, і спаси мене».

У Світільних 6-го гласу замість закінчення змінюється початок, тому світільні 6-го гласу в суботу виконуються наступним чином: «Молитвами, Господи, святих Твоїх, пошли душам нашим Своє світло присносущне» [або: «Молитвами, Господи, всіх святих, пошли душам нашим Своє світло присносущне», - порівн.: Тріодь Постова]; «Слава, і нині» – Молитвами, Господи, Богородиці, пошли душам нашим Своє світло присносущне».

«Хваліте Господа з Небес ...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихири Октоїха (мученичні), глас 1-ий – 4. «Слава» – мертвих Октоїха, глас той самий, «І нині» – Богородичний Октоїха, глас той самий.

«Тобі слава подобає ...» не промовляється, але відразу: «Слава Тобі, що показав нам світло». Читається повсякденне славослів'я.

Стихири на стиховні Октоїха, глас 4-ий. «Слава, і нині» – Богородичний Октоїха, глас той самий.

«Благо є» (один раз). Трисвяте. Після «Отче наш» – тропар, глас 2-ий: «Апостоли, мученики і пророки ...». «Слава» – інший тропар, глас той самий: «Пом'яни, Господи ...», «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Мати Свята ...».

Після потрібної екте́нії «Помилуй нас, Боже ...» – Священник: «Премудрість». Хор: «Благослови». Священник: «Сущий благословенний ...». Хор: «Амінь». «Утверди, Боже ...», і відразу 1-ий час.

НА ЧАСАХ – тропарі: «Апостоли, мученики і пророки ...». «Слава» – «Пом'яни, Господи, як благий ...». Кондак: «Зі святими упокой ...».

ЛІТУРГІЯ за чином свт. Іоана Золотоустого.

Блаженні гласу – 6.

На вході – «Прийдіть поклонімося... Дивний у святих еси...».

Після входу – тропарі, глас 2-ий: «Апостоли, мученики і пророки ...», «Пом'яни, Господи, як благий ...». «Слава» – кондак, глас 8-ий: «Зі святими упокой ...», «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Тебе і стіну, і пристанище ...».

Прокимен – дня (суботи), глас 8-ий: «Веселіться у Господі...», стих: «Блаженні, кому прощено беззаконня ...»; і заупокійний, глас 6-ий: «Душі їх у блаженстві перебувають».

Апостол і Євангеліє – суботи 2-го тижня і заупокійні.

Алилуарій – дня (суботи): «Взивали праведні ...», стих: «Багато скорбот у праведних ...»; і заупокійний: «Блаженні, ті кого обрав ...».

Причасний – дня (суботи): «Радуйтеся, праведні ...», і заупокійний: «Блаженні, ті кого обрав ...».

16 БЕРЕЗНЯ, неділя

Неділя 2-га Великого посту. Глас 5-ий.

Свт. Григорія Палами, архієп. Фесалонікійського (перехідне святкування в 2-гу неділю Великого посту). **Собор усіх преподобних отців Києво-Печерських** (перехідне святкування в 2-гу неділю Великого посту).

Ап. Аристовула, еп. Вританійського (Британського, І). Мч. Савина (287). Мч. Папи (305 – 311). Сщмч. Олександра, єпископа Римського (119). Мч. Юліана Аназаврського (305 – 311). Сщмчч. Трофима і Фала, пресвітерів Лаодикійських (бл.300).

Літургія за чином свт. Василя Великого.

Ран. – Єв. 5-е, Лк., 113 зач., XXIV, 12 – 35..

Літ. – Євр., 304 зач., I, 10 – II, 3. Мк., 7 зач., II, 1 – 12.

Свт.: Євр., 318 зач., VII, 26 – VIII, 2. Ін., 36 зач., X, 9 – 16.

Прпп.: Гал., 213 зач., V, 22 – VI, 2. Лк., 24 зач., VI, 17 – 23 (під зачало).

Увага! Якщо в понеділок буде **звершуватися поліелей** в преподобного Олексія, людини Божої, то потрібно заготовити ще третій Агнець! Варіант служби від 17 березня [Б].

Воскресна служба завершується за Октоїхом, Тріоддю та Мінеєю.

Примітка. В період співу Постої Тріоді починаючи від Неділі митаря і фарисея у недільні дні Мінея не використовується окрім пам'яті святих, що мають поліелей або бдіння. Києво-Печерські угодники особливо шануються Українською Православною Церквою, тому недільна службу слід звершувати за Октоїхом, Тріоддю та Мінеєю.

НА ВЕЛИКІЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – кафизма вся.

На «Господи, взиваю» стихир на 10: воскресні, глас 5-ий – 3, і Тріоді (свт. Григорія) – 3, преподобних глас той самий – 4. «Слава» – Тріоді (свт. Григорія), глас 6-й: «Преподобний, преблаженний...», «І нині» – догматик, глас 2-ий: «Минула тінь Закону...».

Вхід. Прокимен дня. Паремії преподобних 3.

На літій стихира храму. «Слава» преподобних глас 1: «Прийдіть похвалімо вірні» (Стихира на «Слава» із стихир на «Господи взиваю»), і нині – Богородичний недільний за гласом стихир храму, із стихир на стиховні.

На стиховні стихирі воскресні, глас 2-ий. «Слава» – Мінеї (Преподобних Печерських), глас 2-ий: «Преподобні отці світу красу...», «І нині» – Тріоді (Стихира на «Славу» Святителя Григорія), глас 8: «Жива мова твоя...».

Після Трисвятого – «Богородице Діво...» (двічі), преподобних Печерських (один раз.)

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар неділі, глас 5-ий (двічі). «Слава» – тропар Преподобних Печерських, глас 4-ий: «Стовп вогнеподібний...», «І нині» – Богородичний недільний, глас той самий: «Від початку віку утаємнене...»

Кафизми 2-га і 3-тя. Малі ектенії. Сідальні воскресні.

Поліелей. Величання преподобних: «Величаємо вас, преподобні отці наші Києво-Печерські, і шануємо святу пам'ять вашу, бо ви молитесь за нас// Христа Бога нашого» (таке величання подає Мінея) і псалом вибраний: «Терплячи потерпів перед Господом, але смерті не віддав мене». «Ангельський собор...». Іпакої, ступеневі і прокимен – гласу. Євангеліє недільне 5-те. «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – Тріоді, глас 8-ий: «Покаяння відкрий мені двері...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «На стежки спасіння...». Глас 6-й: «Помилуй мене, Боже...», і стихира Тріоді, глас той самий: «Множество вчинених...».

Примітка: якщо храм в честь Собору Преподобних Печерських: то прокимен та Євангеліє – преподобних. Після 50 псалма «Слава» – молитвами преподобних... «Покаяння двері...» опускається.

Канони: воскресний з ірмосом на 4 (ірмоси раз), Богородиці (Октоїха) на 2 Тріоді – 1-ий (про блудного сина другої неділі Великого посту) на 2 і 2-й (свт. Григорія) на 2, і преподобних Печерських 4.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Примітка: На практиці на Недільних Всенічних використовуються на каноні не Біблійні пісні, а так звані молебні заспіви, наприклад: «Слава Господи святому Воскресінню Твоєму» - до канону неділі, «Пресвята Богородице спаси нас» - до Богородичного, Тріоді – «Помилуй мене Боже, помилуй мене», «Святителю отче Григорію моли Бога за нас», Мінеї – «Преподобні отці наші Києво-Печерські молять Бога за нас» і тд.

Катавасія «Відкрию уста мої...».

Після 3-ої пісні – кондак і ікос преподобних, сідальний преподобних, кондак Тріоді, глас 4-й: «Нині час подвигу настав...»; «Слава» – сідальний Тріоді (свт. Григорія), глас той самий: «Оману нечестивих спалив ти...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Скоро прийми, Владичице, моління наші...».

Після 6-ої пісні – кондак Тріоді (свт. Григорія), глас 8-ий: «Тебе священний...». Ікос, глас той самий: «Ангелом невимовно явився ти...».

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні – «Свят Господь Бог наш». Екзопостиларій недільний 5-ий. «Слава» – світільний: «Тріоді (свт. Григорія): «Радуйся, отців похвало ...», «І нині» – Богоро-

дичний Тріоді: «Владичице всіх, вища від усіх, Владичице, що перевершуєш усі воїнства небесні, простягни державну руку, і збережи світ / священників, що Тобі священнодіють благослови, ченців і мирян, молимося до Тебе. / Всіх людей, що помирають, і в бідах перебувають: воїнство укріпи під час бою: місто наше збережи, свята Богородице. / І нині нас сподоби бачити Небесне Царство, і райські двері, коли сяде Суддя судити вселенну / під час другого пришествя і страшно-го суду, Владичице ангелів».

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихирі воскресні, на 8 глас 6-ий – 3 (дві стихирі недільні і Анатолієва одна), і Тріоді (свт. Григорія), глас 1-ий – 2; потім стих: «Воскресни, Господи Боже мій...», і самогласний Тріоді, глас 6-й: «Тим, що в темряві гріхів, ходять...» і преподобних Печерських глас 1-ий, подібний «Прехвальні мученики». «Слава» преподобних глас 8-ий: «Преподобні отці...», «І нині» – «Преблагословенна еси...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар недільний: «Сьогодні спасіння...».

Перед 1-им часом на «Слава, і нині» – стихира євангельська 5-а.

НА 1-МУ І 6-МУ ЧАСІ – тропар недільний гласу. «Слава» – тропар Тріоді (свт. Григорія). Кондак Тріоді, глас 4-ий: «Нині час подвигу настав...».

НА 3-МУ І 9-МУ ЧАСІ – тропар недільний гласу. «Слава» – тропар Мінеї (Преподобних Печерських). Кондак Тріоді (свт. Григорія), глас 8-й.

ЛІТУРГІЯ за чином свт. Василія Великого.

На проскомидії заготовляються два Агнця – для середини і п'ятниці.

Примітка: Якщо літургія Ранішосвячених Дарів протягом тижня завершується і в інші дні окрім середини і п'ятниці, то заготовляються відповідна кількість агнців.

Блаженні на 10: гласу – 3, Тріоді (свт. Григорія), пісня 3-тя – 3, Мінеї (Преподобних) – 4.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господському – тропар воскресний гласу, тропар Тріоді (свт. Григорія), тропар преподобних глас 4-ий: «Стовп вогнеподібний...». Кондак недільний, кондак Тріоді (свт. Григорія), «Слава» – кондак Преподобних, глас 8-й: «І нині» – кондак Тріоді, глас 4-ий: «Нині час подвигу настав...».

У храмі Богородиці – тропар воскресний гласу, тропар храму, тропар преподобних глас 4-ий, тропар Тріоді (свт. Григорія); кондак недільний, кондак Тріоді, глас 4-й: «Нині час подвигу настав...», кондак Тріоді (свт. Григорія). «Слава» – кондак Преподобних, глас 8: «Отці всесечні...» «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар воскресний, тропар храму, тропар преподобних, тропар Тріоді (свт. Григорія); кондак храму, кондак Тріоді (свт. Григорія) «Слава» – кондак Преподобних, «І нині» – кондак Тріоді, глас 4-й: «Нині час подвигу настав...».

Прокимен – Неділі 2-ої Великого посту (глас 5-ий: «Ти, Господи, збережеш нас...»; стих: «Спаси мене, Господи...»), і свт. Григорія (глас 1-ий: «Уста мої промовлятимуть премудрість...»).

Алилуарій – неділі рядового гласу і святителя.

Апостол і Євангеліє – Неділі 2-ої Великого посту, свт. Григорія та Преподобних Києво-Печерських

Примітка: Апостол і Євангеліє святителю Григорію і преподобним Києво-Печерським читаються як одне, під зачало.

Замість «Достойно є» – «Тобою радується ...».

Причасний – воскресний: «Хваліте Господа з Небес...», і Преподобних: «Радуйтеся праведні...».

Примітка. «На трапезі ж їмо, те саме чим в 1-у Неділю задовольнялися, на славу Божу» (Типікон, гл. 49, «Неділя 2-га святого посту»).

17 БЕРЕЗНЯ, понеділок

3-ій тиждень Великого посту.

3-й тиждень Великого посту. Прп. Олексія, людини Божої (411). Свт. Патрікія, просвітителя Ірландії (після 460). Мч. Марина.

Звершується великопісна служба третього тижня зі службою прп. Олексія [А]

Звершується поліелейна служба прп. Олексія з великопісною службою третього тижня Великого посту [Б].

Порядок читань, згідно з календарем:

[А] На 6-му часі: Іс. VIII, 13 – IX, 7. На веч.: Бут. VI, 9 – 22. Притч. VIII, 1 – 21.

Примітка. У сучасній богослужбовій практиці Української Православної Церкви поширений звичай звершувати ввечері чотириох недільних днів Великого посту (як правило, починаючи не з Неділі Торжества Православ'я, а з 2-ої неділі – свт. Григорія Палами, за винятком тих випадків, коли на понеділок припадає Благовіщення, 1-ше і 2-ге Знайдення глави Іоана Предтечі, пам'ять 40 мучеників, храмово або Поліелейне свято) чинопоследовність пасії [1].

Подаємо два найбільш розповсюджені в Українській Православній Церкві варіанти чину Пасії.

Перший варіант Пасії: перед вечірню, яку звершують в неділю ввечері, на середині храму ставиться велике Розп'яття. Початок вечірні звичайний. Після «Світло Тихе ...» звершується вхід з кадилом – заради великого прокимна. На стиховні, на «Славу» або на «І нині» (або на «Слава, і нині»), співається стихира Великої П'ятниці: «Тебе, що зодягаєшся ...». Під час співу цієї стихирі відкриваються царські врата і з віктаря виноситься Святе Євангеліє: предстоятель несе Євангеліє, перед ним йде свічконосець; за предстоятелем йдуть інші священники за старшинством. Євангеліє кладеться на аналої перед Хрестом, і звершується повне кадіння храму. Зазвичай потім співають акафіст Страстям Христовим, причому 1-ий кондак хор починає співати відразу після стихирі «Тебе, що зодягаєшся...». Після закінчення кадіння священнослужителі знімають головні убори. Під час читання акафісту диякон безперервно кадить Хрест, а на 11-му Ікосі зазвичай відбувається мале кадіння.

Далі прокимен, глас 4-ий: «Розділили ризи Мої собі, і за одержу Мою кидали жереб», стих: «Боже, Боже Мій! Вислухай Мене, чому залишив Ти Мене?». Перед читанням Євангелія хор співає: «Слава страстям Твоїм, Господи!».

Євангельське оповідання про Страсті Христові приймають у такій редакції:

на 1-ій пасії – з Євангелія від Матфея, глави 26 і 27, зачала 107–114 (в деяких храмах читається тільки глава 27, зачала 110–114);

на 2-ій пасії – з Євангелія від Марка, глави 14 і 15, зачала 63–69 (або тільки глава 15, зачала 66–69);

на 3-ій пасії – з Євангелія від Луки, глави 22 і 23, зачала 108–111 (або тільки глава 23, зачала 110–111);

на 4-ій пасії – з Євангелія від Іоана, голови 18 і 19, зачала 58–62.

Після прочитання Євангелія, хор: «Слава довготерпінню Твоєму, Господи!». Потім (зворушливим розспівом) співається 15-ий антифон служби Великої П'ятниці «Днесь висить на Дереві ...».

Коли спів закінчиться, на солії (царські врата залишаються відкритими) зазвичай виголошується проповідь про страждання Спасителя (іноді проповідь виголошується в кінці богослужіння).

Далі йде мала сугуба ектенія «Помилуй нас, Боже ...», потім виголос «Бо Ти милостивий і чоловіколюбний Бог еси ...», і священник схиливши коліна читає молитву.

Потім хор співає стихирі Великої Суботи: «Прийдіть, вшануймо Йосифа ...». Священнослужителі, зробивши три земні поклони, прикладаються до Хреста і йдуть до віктаря (попереді йдуть молодші священнослужителі, потім старші). Предстоятель з амвона благословляє народ Євангелієм і забирає його у віктар. Священнослужителі прикладаються до престолу. Царські врата зачиняються. Всі вірні прикладаються до Хреста.

Вечірня закінчується за звичайним чином вечора Неділі Святої Чотиридесятниці: після «Нині відпускаєш ...» – спів великопостових тропарів «Богородице Діво ...», «Слава: Хрестителю Христов ...», «І нині: Моліться за нас ...» з поклонами, «Під Твою милість ...» без поклону, і далі за чином. Відпуст звичайний.

Другий варіант: Перед початком Пасії звершується недільна Вечірня за Великопостовим чином до молитви прп. Єфрема Сиріна. Після того, як священник виголосить на солії молитву Прп. Єфрема Сиріна він заходить до Віктаря і разом з іншими кліриками поцілувавши св. Престіл взявши Євангеліє виходить через Царські Врата на середину храму, де вже поставлено Голгофу. Перед Голгофою ставиться аналої на якому кладуть Євангеліє. Вийшовши, духовенство хреститься перед Голгофою і кланяються настоятелю. Настоятель, або паламар роздає всім священникам запалені свічки. Всі вірні в храмі також запалюють свічки і моляться із запаленими свічками.

Під час виходу священників хор співає: Алилуя, Алилуя, Алилуя (тричі).

Настоятель приймає від диякона кадило і звершує велике кадіння храму.

Під час кадіння Хор співає тропар Великого Четверга:

Коли славні ученики умиванням ніг на вечері просвіщалися, тоді Іуда злочестивий недугою грошоловства засліплювався і беззаконним суддям Тебе, Праведного Суддю продав. Глянь, скарбів ревнителю, того, що через них повисився. Тікай від тієї ненаситної душі, що на Вчителя так наважилася. Милосердний до всіх Господи слава Тобі. (тричі).

Після того, як обкаджено храм, священники і хор співають заспів:

Духовенство: Слава страстям Твоїм Господи.

Хор: Слава страстям Твоїм Господи.

Духовенство: Слава Отцю і Сину і Святому Духу.

Хор: І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Заспів співаються двічі.

Після заспівів хор співає Ірмос 3-ої пісні канону Великої Суботи:

«Тебе, що на водах усю землю повісив недержимо, побачивши розп'ятим на лобнім місці, творіння з жаху великого тремтіло, взиваючи: нема святого, крім Тебе, Господи».

Після ірмосу диякон виголошує малу ектенію.

Ще і ще в мирі Господу помолимося.

Заступи, спаси, помилуй і збережи нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, Пречисту і Преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і Приснодіву Марію зі всіма святими пом'янувши самих себе і один одного і все життя наше Христу Богові віддамо.

Священник: Бо ти є Бог наш і Тобі славу возсилаємо: Отцю, і Сину, і Святому Духу, нині і повсякчас, і на віки віків. Хор: Амінь.

І співається: «Спасіння вчинив Ти посеред землі, Христе Боже, на Хресті розпростерши пречисті руки Свої, збираючи всі народи, що взивають: Господи слава Тобі».

Після «Спасіння вчинив...» духовенство і хор знову співають заспіви:

Духовенство: *Слава страстям Твоїм Господи.*

Хор: *Слава страстям Твоїм Господи.*

Духовенство: *Слава Отцю і Сину і Святому Духу.*

Хор: *І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.*

Заспіви співаються двічі.

Після заспівів хор співає Ірмос 6-ої пісні канону Великої Суботи:

Взятий був, але не втриманий у паші китовій Іона, Твій прообраз, Христе, що на страждання й поховання віддав Себе, мов із чертога, із звіра вийшов; дорікав же й варті Своїй: стережете даремно і марно, а милість Божу зневажили.

Після Ірмосу диякон виголошує малу ектенію.

Ще і ще в мирі Господу помолимося.

Заступи, спаси, помилуй і збережи нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, Пречисту і Преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і Приснодіву Марію зо всіма свяtimi пом'янувши самих себе і один одного і все життя наше Христу Богові віддамо.

Священник: Бо Ти є Цар миру і Спас душ наших, і Тобі славу возсилаємо: Отцю, і Сину, і Святому Духу нині і повсякчас, і на віки віків.

Хор. Амінь.

І співається: «Спасіння вчинив Ти посеред землі, Христе Боже, на Хресті розпростерши пречисті руки Свої, збираючи всі народи, що взивають: Господи слава Тобі».

Після «Спасіння вчинив...» духовенство і хор знову співають заспіви:

Духовенство: *Слава страстям Твоїм Господи.*

Хор: *Слава страстям Твоїм Господи.*

Духовенство: *Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу.*

Хор: *І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.*

Заспіви співаються двічі.

Після заспівів хор співає Ірмос 9-ої пісні канону Великої Суботи:

Не ридай по Мені, Мати, бачачи у гробі Сина, що Його в утробі безсіменно зачала еси: встану бо, і прославлюся, і назавжди піднесу із славою, як Бог, тих, що з вірою й любов'ю Тебе величають.

Після закінчення співу диякон: Будьмо уважні! Премудрість! Прокимен глас 4-ий: Розділили ризи Мої собі, і за одержу Мою кидали жереб.

Стих: Боже, Боже Мій, вислухай Мене нащо Ти покинув Мене!

Диякон: «Господу помолимося».

Хор: «Господи помилуй».

Священник: «Бо Ти Святий є Боже наш і в святих перебуваєш, і Тобі славу возсилаємо Отцю, і Сину, і Святому Духу нині і повсякчас і на віки віків».

Хор: «Амінь».

Диякон: «Все, що дише нехай хвалить Господа».

Хор: «Все, що дише...».

Диякон: «Хвалить Бога у святих Його, хвалить Його у твердині сили Його».

Хор: «Все, що дише...».

Диякон: «Все, що дише»

Хор: (закінчує) «нехай хвалить Господа».

Диякон: «І щоб сподобитися нам вислухати Святого Євангелія Господа Бога молимо».

Хор: «Господи помилуй» (тричі).

Диякон: «Премудрість! Станьмо побожно! Вислухаймо Святого Євангелія!»

Священник: «Мир усім!»

Хор: «І духові твоєму».

Священник: «Від (ім'я євангелиста) Святого Євангелія читання».

Хор: «Слава страстям Твоїм Господи!»

Диякон: «Будьмо уважні».

Євангельське оповідання про Страсті Христові прийнято у такій редакції:

на 1-ій пасії – з Євангелія від Матфея, глави 26 і 27, зачала 107–114 (в деяких храмах читається тільки глава 27, зачала 110 – 114);

на 2-ій пасії – з Євангелія від Марка, глави 14 і 15, зачала 63 – 69 (або тільки глава 15, зачала 66 – 69);

на 3-ій пасії – з Євангелія від Луки, глави 22 і 23, зачала 108 – 111 (або тільки глава 23, зачала 110–111);

на 4-ій пасії – з Євангелія від Іоана, голови 18 і 19, зачала 58 – 62.

Після прочитання Євангелія хор співає: «Слава довготерпінню Твоєму Господи!»

Всі гасять свічки.

І співається: «Спасіння вчинив Ти посеред землі, Христе Боже, на Хресті розпростерши пречисті руки Свої, збираючи всі народи, що взивають: Господи слава Тобі».

Після «Спасіння вчинив...» духовенство і хор знову співають заспіви:

Духовенство: *Слава страстям Твоїм Господи.*

Хор: *Слава страстям Твоїм Господи.*

Духовенство: *Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу.*

Хор: *І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.*

Заспіви співаються двічі.

Після заспівів хор співає тропар Великої Суботи, глас 2-ий:

Благообразний Йосиф, з дерева знявши пречисте тіло Твоє, плащаницею чистою обгорнувши і пахощами в гробі новім покривши, поклав.

Диякон виголошує коротку потрійну ектенію: Помилуй нас Боже, з великої милості Твоєї, молимося Тобі вислухай і помилуй.

Хор: Господи помилуй (тричі)

Диякон: *Ще молимося за Владику і Отця нашого Блаженнішого Митрополита (ім'я) і владика нашого (Високо) Преосвященнішого (ім'я), і за все у Христі братство наше.*

Хор: Господи помилуй (тричі)

Диякон: *Ще молимося за Богом бережену Україну нашу, владу і військо її, щоб ми тихе і мирне життя прожили у всякому благочесті і чистоті.*

Хор: Господи помилуй (тричі)

Диякон: *Ще молимося за братів наших священників, священномонахів і за все у Христі братство наше.*

Хор: Господи помилуй (тричі)

Диякон: *Ще молимося за ієрархів православних, за благочестивих і повікнезабутніх фундаторів святого храму цього (в монастирі – святого монастиря цього) і всіх спочилих отців і братів наших, що тут і повсюди лежать, – православних.*

Хор: Господи помилуй (тричі)

Диякон: *Ще молимося за тих, що дари приносять і добро діють у святому і всечесному храмі цьому; за тих, що трудяться, співають, і за всіх присутніх людей, що сподіваються від Тебе великої і багатой милости.*

Хор: Господи помилуй (тричі)

Священник: Бо Ти Милостивий і Людинолюбний Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Хор: Амінь.

Диякон: *Ще і ще, схиливши коліна, до Господа нашого Ісуса Христа помолимося!*

Хор: *Слава страстям Твоїм, Господи!*

Всі присутні стають на коліна і священник читає молитву:

Господи Ісусе Христе, Сину Бога Живого Сотворителю неба і землі, Спасителю світу! Ось ми, недостойні, найгрішніші смиренно коліна серцець наших перед славою величності Твоєї вклонивши, оспівуємо Хрест і страждання Твої, подяку Тобі, Царю всіх і Богу приносимо, бо Ти зволив

всі труди і всілякі біди, нещастя і муки, як Людина понести, щоб усім нам у всіляких скорботах, бідах і напастях бути співстраждучим Помічником і Спасителем. Знаємо, Всесильний Владико, що все це Тобі не було потрібне, але тільки заради спасіння людства Хрест і страждання перетерпів Ти, щоб усіх нас визволити з-під лютого рабства диявола. Чим відплатимо Тобі, Людинолюбче, за всі страждання Твої за нас грішних? Не знаємо! Бо душі і тіла і все добре у нас від Тебе, і все наше – Твоє, і ми Твої. Тільки на безмежне Твоє Милосердя, Господи, надію покладаючи, оспівуємо Твоє невимовне довготерпіння, величаємо недовідоме приниження, славимо Твою безмірну милість, поклоняємось страстям Твоїм, і з любов'ю цілюючи рани Твої, взиваємо: помилуй нас грішних, вчини, щоб не безплідним був у нас Хрест Твій Святий, щоб ставши тут з вірою спільниками Твоїх страждань, сподобилися ми бачити і славу Царства Твого на Небесах.

Хор: Амінь.

Всі роблять земний поклін і підіймаються з колін.

Диякон: Премудрість.

Священник: Пресвята Богородице спаси нас.

Хор: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без істління Бога Слово породила, суццю Богородицю, Тебе величаємо.

Священник: Слава Тобі, Христе Боже, надія наша, слава Тобі.

Хор: Слава: І нині. Господи, помилуй (тричі). Благослови.

Священник чинить відпуст.

Христос, Істинний Бог наш, що заради нас, людей, і заради нашого спасіння страшні муки, і Животворчий Хрест, і добровільне погребіння тілом прийняти зволив, молитвами Пречистої Своєї Матері...

Хор: Амінь. Слава страстям Твоїм, Господи!

Після відпусту хор співає стихиру: Прийдіть, вшануймо Йосифа приснопам'ятного, що вночі до Пилата прийшов і Життя всіх випросив: «Дай мені Цього Подорожного, що не має де голови прихилити; дай мені Цього Подорожного, Його ж бо ученик лукавий на смерть продав; дай мені Цього Подорожного, що Його Мати, бачачи на хресті розп'ятим, ридаючи, голосила і по-материнськи промовляла: «О горе Мені, Світло Моє і Серце Моє улюблене! Симеоном бо провіщене в церкві нині сталося: Моє серце меч пройняв. Ти ж на радість воскресінням Твоїм Мій плач оберни». Поклоняємось страстям Твоїм, Христе; поклоняємось страстям Твоїм, Христе, і святому Воскресінню.

А потім й інші належні церковні пісні.

Під час співу всі люди вклоняються перед Голгофою зі смиренням і благоговінням цілюючи її, а потім тихо і побожно виходять з церкви, роздумуючи про великі і страшні Страсті Христові, які Він перетерпів у повній покорі до Свого Отця.

Детальний виклад порядку богослужіння, запропоновано-го Типіконом в Неділю ввечері, див. 2 березня.

[А] НА ВЕЧІРНІ кафизми немає.

На «Господи, взиваю» стихирі на 10: 4 стихирі покаянні Октоїха, глас 5-ий (дві – зі стихир на стиховні вечірні, дві інші – зі стиховних ранньої), Тріоді, глас 4-ий і глас 6-ий – 3, і прп. Олексія (з 17 березня), глас 1-ий – 3. «Слава, і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий: «Душу мою...».

Вхід з кадилом. «Світло Тихе». Співається великий прокимен, глас 8-ий: «Не відверни лиця Твого...», зі стихами (за звичаєм).

На стиховні стихирі Тріоді, глас 8-ий. «Слава, і нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Небесні сили прославляють Тебе...».

Молитва прп. Єфрема Сиріна читається **з трьома великими поклонами** (без малих). Закінчення вечірні великопостове (2 березня).

НА МАЛОМУ ПОВЕЧІР'І в 2-гу Неділю Великого посту, напередодні понеділка 3-го тижня, Мцц. Агафії, Ірини та Хіонії (з 16 квітня).

Примітка. Канон Богородиці не співається, оскільки напередодні звершувалося всенічне бдіння.

Полуношниця, рання, часи із зображальними та вечірнею.

Детальний виклад загального порядку богослужіння див. 3 березня.

НА РАННІЙ – кафизми 4-та, 5-а і 6-а. На 1-му часі – кафизми немає; на 3-му часі – кафизма 7-ма; на 6-му часі – кафизма 8-ма; на 9-му часі – кафизма 9-та.

НА ВЕЧІРНІ – кафизма 18-а

[Б]. Поліелейна служба прп. Олексія, людині Божій.

На ранній – Мф., 44 зач., I, 39 – 49, 56.

На 6-му часі: Іс. VIII, 13 – IX, 7. На веч.: Бут. VI, 9 – 22. Притч. VIII, 1 – 21.

Прп. – Гал., 213 зач., V, 22 – VI, 2. Лк., 24 зач., VI, 17 – 23.

НА ВЕЧІРНІ після закінчення 9-го часу, священник виголошує: «Благословен Бог наш...» Читець. Амінь «Прийдіть поклонімся...» і читає 103-й псалом.

Велика ектенія і співається **«Блажен муж» - 1-ий антифон**.

На «Господи, взиваю» стихирі на 10: Тріоді, глас 4-ий і глас 6-ий – 4, і прп. Олексія), глас 1-ий – 6. «Слава» - преподобному, глас 2: «Тихе і мовчазне...», «І нині» – Догматик глас той самий «Коли минула тінь...».

Вхід з кадилом. «Світло Тихе». Співається великий прокимен, глас 8-ий: **«Не відверни лиця Твого ...»**, зі стихами (за звичаєм).

Паремії Преподобному – 3.

Після паремій читається «Сподоби Господи...» і Благальна ектенія

На стиховні стихирі Тріоді, глас 8-ий. «Слава» - преподобному, глас 8-ий, «і нині» – Богородичний Мінеї: «Безнесвітна Діво...».

«Нині відпускаєш...». Трисвяте по Отче наш. Після виголосу тропар Преподобного, глас 4-ий: «Піднісшись чистою...», «Слава» - інший тропар преподобного, глас 4-ий: «Явився як пресвітлий...», «І нині» – Богородичний «Від віку утаємнене...». **Потрійна ектенія.**

Після виголосу: «Бо Ти Милостивий...» - виголос: «Премудрість», хор: «Благослови», священник: «Суций благословенний...». Читець молитву: «Небесний Царю...». Священник промовляє молитву прп. Єфрема Сиріна читається **із трьома великими поклонами** (без малих). Після третього поклону священник – «Слава, Тобі Христе Боже...» і відпуст.

НА МАЛОМУ ПОВЕЧІР'І в неділю ввечері співається в 2-гу Неділю Великого посту, напередодні понеділка 3-го тижня, Мцц. Агафії, Ірини та Хіонії (з 16 квітня).

Примітка. Канон Богородиці на повечір'ї в Тиждень ввечері співається, оскільки напередодні звершувалося всенічне бдіння.

Після Трисвятого – кондак Преподобного

Замість виголосу: «Молитвами святих отців наших...» виголошується «Боже, змилосердься над нами...» і молитва прп. Єфрема Сиріна із трьома великими поклонами. Кінцеве Трисвяте **не читається**, а одразу після третього поклону – молитва: «Нескверна...» після чого звершується **малий відпуст** та прощення з ектенією: «Помолимося...» наприкінці ектенії, виголос: «Молитвами святих отців наших...». Хор: «Амінь».

НА ПОЛУНОШНИЦІ кафизма 17-та, звичайні повсякденні тропарі та молитва прп. Єфрема Сиріна із трьома великими поклонами.

НА РАННІЙ після виголосу: «Благословен Бог наш...» читець: «Прийдіть поклонімся...» і 19 та 20 псалми. Священник звершує повне кадіння храму.

На «Бог Господь» - тропар Богородиці, глас 4-ий: «До Богородиці...» (двічі) «Слава і нині» - то й же тропар.

Кафизми 4-та, 5-та і 6-та.

Після першої кафизми – малої ектенії немає. Сідальний Тріоді, глас 3-й: «Прекрасний час настав» (див. в Тріоді після 2-ої кафизми).

Після другої кафизми – малої ектенії немає. Сідальний Тріоді, глас 7-й: «Господи, Ти дав нам попередити» (див. в Тріоді, після 3-ьої кафизми).

Після третьої кафизми – **мала ектенія** і сідальні преподобного глас 2-ий: «Від пристрастей...».

Поліелей. Величання Преподобному і вибраний псалом. Сідальний Преподобного після поліелею, глас 8-ий: «Коли ти почув, голос Господній...». Степений – 1 антифон 4-го

гласу: «Від юності моєї...» Прокимен Преподобного, глас 4-ий: «Чесна перед Господом, смерть преподобних його»; стих: «Що воздам Господу, за все, що Він дав мені». Євангеліє від Матфея, зач. 43-тє.

Після 50-го псалма: «Слава» - молитвами преподобного і стихира преподобного, глас 6-ий: «Прийдіть нині всі...» Ектенія «Спаси Боже, людей Твоїх...», «Господи, помилуй» - 12 разів. Священник: «Милістю і милосердям...».

Канони:

1-ша, 8-ма і 9-та пісні – Преподобного (два канони) із ірмосом на 6 (ірмоси 1-го канону по двічі) і трипівніці Тріоді на 8;

3-тя, 4-та, 5-та, 6-та і 7-ма пісні – Преподобного (один канон) із ірмосом на 8 (ірмос 1-го канону по двічі).

Біблійні пісні у святковій редакції: «Співаємо Господеві...»

Катавасія після 1-шої, 8-ої і 9-ої пісень – ірмос 2-го трипівніці Тріоді, глас 7-ий: «Співаємо Господу...». Після 3-ьої, 4-ої, 5-ої, 6-ої і 7-ої пісень – «Відкрию уста мої...»

Після 3-ої пісні – сідалний преподобного, глас 3-ий: «Красу світу ти залишив» (двічі).

Після 6-ої пісні – кондак преподобного, глас 2-ий: «Дім батьків...» та ікос.

На 9-ій пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні «Достойно є» не співається. Світільний преподобного.

«Хваліте Господа з небес...» і хвалитні псалми.

На хвалитних стихирах преподобного, глас 4-ий – 8 «Слава» - преподобного, глас 6-ий. «І нині» - Богородиці, глас 8-ий: «Богородице Ти є лоза ...».

Читець: «Слава Тобі, що показав нам світло (Тобі слава належить не читається)» і читає повсякденне словослів'я. Ектенія: «Доповнимо ранню молитву нашу Господу».

На стиховні стихирах Тріоді, глас 8-ий (зі звичайними приспіваними). «Слава» - преподобного «і нині» - Богородичний Тріоді.

«Благо є» (один раз). Трисвяте по «Отче наш» - тропар Преподобного, глас 4-ий. «Слава» - інший тропар преподобного, глас то й же, «І нині» - Богородичний. Потрійна ектенія. Після виголосу: «Бо Ти Милостивий...» - виголос: «Премудрість», хор: «Благослови», священник: «Суцільний благословенний...». Читець молитву: «Небесний Царю...». Священник промовляє молитву прп. Єфрема Сиріна читається **із трьома великими поклонами** (без малих). Читець: «Амінь», без відпусту ранньої одразу починають читати 1-ий час.

НА 1-МУ ЧАСІ – кафізми немає. Тропар преподобного (перший). Стихи часу: «Стопи мої направ...» і «Нехай напоვნяться...» - читаються. Після «Отче наш» - кондак Богородиці. Після виголосу: «Боже змилює над нами...» - молитва прп. Єфрема Сиріна (з трьома великими поклонами). Кінцеве Трисвяте не читається. Після поклонів священник читає молитву: «Христе, Світло істинне...». Хор співає «Непереможній Воєводі». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...» і чинить великий відпуст ранньої. Хор співає Многоліття.

Примітка: коли співається поліелей, на часах дзвонами не дзвонимо.

НА 3-МУ ЧАСІ – кафізма 7-ма;

НА 6-МУ ЧАСІ – кафізма 8-ма; тропар пророцтва (Тріоді), 1-ий прокимен Тріоді, паремія Тріоді, 2-ий прокимен Тріоді.

НА 9-МУ ЧАСІ – кафізма 9-та.

На 3-му, 6-му і 9-му часах – тропарі преподобного поперемінно (в Мінеї їх є два), після «Отче наш» - кондак преподобного та молитва прп. Єфрема Сиріна із трьома поклонами.

НА ЗОБРАЖАЛЬНИХ блаженні читаємо без співу.

Кондаки:

В храмі Господському – кондак храму «Слава і нині» - кондак преподобного;

В храмі Богородиці – кондак преподобного «Слава, і нині» - кондак храму;

В храмі святого – кондак храму «Слава» - кондак преподобного, «І нині» - «Заступництво християн».

Читець: «Господи, помилуй» (40р). «Слава, і нині», «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім ...». Священник (перед царськими вратами): «Боже, змилює над нами...». Читець: «Амінь». Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна з 3 поклонами. Молитва: «Всесвята Троице ...». Священник на солії при закритих царських вратах звершує відпуст наступним чином. Священник (або диякон): «Премудрість». Хор: «Достойно є ...» до слів: «і Матір Бога нашого» (включно). Священник: «Пресвята Богородице, спаси нас». Хор: «Чеснішу від херувимів ...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже ...». Хор: «Слава, і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Священник виголошує відпуст: «Христос, істинний Бог наш ...». Хор – «Господи, помилуй» (тричі). Многоліття, за традицією, не співаються. Священник повертається у вівтар.

НА ВЕЧІРНІ з літургією Ранішосвячених Дарів. Кафізма – 18 та.

На «Господи, взиваю» стихира на 10, Тріоді, глас 3-ий і глас 7-ий – 6 (самогласний дня, глас 3-ий і мученичний глас 7-ий, стихира прп. Феодора, глас 8-ий, див. стихира «Господи взиваю»), і стихира преподобного на 4 (див. стихира на «Господи взиваю» самого свята преподобного). «Слава, і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий: «Душу мою...».

Вхід з Євангелієм. «Світло Тихе». Прокимни читання паремій Тріоді. Після молитви прп. Єфрема Сиріна, одразу диякон виголошує: «Будьмо уважні». Священник: «Мир усім». Читець: «І духові твоєму». Диякон: «Премудрість» і співають прокимен преподобного, глас 7-ий: «Звеселиться праведник у Господі...» далі читається апостол, Аلیلурій та Євангеліє – преподобного.

Після прочитання Євангелія продовжується літургія Ранішосвячених Дарів.

Причасний – «Вкусіть і побачите» та преподобного: «В пам'ять вічну буде праведний...».

Примітка: стихира вечірньої з «Господи взиваю» святи-теля Кирила Єрусалимського будуть співатися на хвалитних ранньої наступного дня.

18 БЕРЕЗНЯ, вівторок

Свт. Кирила, архієп. Єрусалимського (386). Мчч. Трофима і Євкарпія (бл. 300). Прп. Аніна, ченця.

На 6-му часі: Іс. IX, 9 – X, 4. На веч.: Бут. VII, 1 – 5. Притч. VIII, 32 – IX, 11.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧІР'І в понеділок увечері – канон Богородиці і служба священномученика Симеона (із 17 квітня)

Полуношниця, рання і часи із зображальними. Детальний виклад загального порядку богослужіння та його особливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

НА РАННІЙ – кафізми 10-та, 11-та і 12-та. На 1-му часі – кафізма 13-та; на 3-му часі – кафізма 14-та; на 6-му часі – кафізма 15-та; на 9-му часі – кафізма 16-та.

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 18-та.

19 БЕРЕЗНЯ,

середа

Мч. Хрисанфа і мч. Дарії (283) і з ними мчч. Клавдія, трибуна, Іларії, дружини його, Ясона і Мавра, синів їхніх, Діодора, пресвітера, і Мар'яна, диякона. Мч. Панхарія (бл. 302).

Літургія Ранішосвячених Дарів.

На 6-му часі: Іс. X, 12 – 20. На веч.: Бут. VII, 6 – 9. Притч. IX, 12 – 18.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧР'І у вівторок ввечері – канон Богородиці і прп. Іоана (із 18 квітня)

Полуношниця, рання і часи із зображальними. Детальний виклад загального порядку богослужіння та його особливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

НА РАННІЙ – кафизми 19-та, 20-та і 1-ша. На 1-му часі

– кафизма 2-га; на 3-му часі – кафизма 3-тя; на 6-му часі – кафизма 4-та; на 9-му часі – кафизма 5-та.

Детальний виклад порядку богослужіння вечірні в поєднанні з Літургією Ранішосвячених Дарів див. в середу першого тижня Великого Посту.

НА ВЕЧІРНІ – кафизма 18-та.

20 БЕРЕЗНЯ,

четвер

Прпп. Іоана, Сергія, Патрикія та інших, що в обителі св. Сави були вбиті (796). Мц. Фотини (Світлани), самарянки, її синів мчч. Віктора, названого Фотином, та Іосії (І). Мцц. Анатолії, Фото, Фотиди, Параскеви, Киріакії, Домніни і мч. Севастіана (бл. 66). Мцц. Олександри, Клавдії, Євфрасії, Мотрони, Юліанії, Євфимії і Феодосії (310). Свт. Микити, спов., архієп. Аполоніадського (бл. 813 – 820).

На 6-му часі: Іс. XI, 10 – XII, 2. На веч.: Бут. VII, 11 – VIII, 3. Притч. X, 1 – 22.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧР'І в середу ввечері – канон Богородиці і служба прп. Іоана Ветхопечерника (з 19 квітня).

Полуношниця, рання, часи із зображальними та вечірнею. Детальний виклад загального порядку богослужіння та його особливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

НА РАННІЙ – кафизми 6-та, 7-ма і 8-ма. На 1-му часі – кафизма 9-та; на 3-му часі – кафизма 10-та; на 6-му часі – кафизма 11-та; на 9-му часі – кафизма 12-та.

НА ВЕЧІРНІ – кафизма 18-та.

21 БЕРЕЗНЯ,

п'ятниця

Прп. Якова, єп. Катанського, спов. (VIII). Свт. Кирила, єп. Катанського (І – II). Свт. Фоми, патр. Константинопольського (610).

Літургія Ранішосвячених Дарів.

На 6-му часі: Іс. XIII, 2 – 13. На веч.: Бут. VIII, 4 – 21. Притч. X, 31 – XI, 12.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧР'І в четвер увечері – канон Богородиці і служба прп. Федора Трихини (з 20 квітня).

Полуношниця, рання і часи із зображальними. Детальний виклад загального порядку богослужіння та його особливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

НА РАННІЙ – кафизми 13-та, 14-та і 15-та. На 1-му часі кафизми немає; на 3-му часі – кафизма 19-та; на 6-му часі – кафизма 20-та; на 9-му часі кафизми немає.

Детальний виклад порядку богослужіння вечірні в поєднанні з Літургією Ранішосвячених Дарів див. у середу першого тижня Великого посту.

НА ВЕЧІРНІ – кафизма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: самогласний Тріоді, глас 7-ий (двічі), мученичні Октоїха, глас 5-ий – 4, і стихири свщмч. Василя, пресвітера Анкирського глас 2-ий – 4 (з 6 квітня; перша стихира – двічі). «Слава» – мертвих Октоїха, глас той самий, «І нині» – догматик, глас 5-ий: «У Червоному морі ...».

Вхід з кадилом. «Світло Тихе». Читання паремій Тріоді (прокимен 1-й паримії, глас 4-ий: «Дай нам поміч у скорботах ...», зі стихом; прокимен 2-й паремії, глас 6-ий: «Почуй, Боже, благання моє ...», зі стихом). «Нехай піднесеться молитва моя ...», та інша послідовність Літургії Ранішосвячених Дарів (за звичаєм).

22 БЕРЕЗНЯ,

субота

Сщмч. Василя, пресвітера Анкирського (362 – 363). Мц. Дросиди, дочки царя Траяна (104 – 117). Прп. Ісаакія Далматського (IV).

Поминання померлих.

Літургія свт. Іоана Золотоустого.

Євр., 325 зач., X, 32 – 38. Мк., 8 зач., II, 14 – 17.

За упокій: 1 Сол., 270 зач., IV, 13 – 17. Ін., 16 зач., V, 24 – 30.

Звершуеться заупокійна служба Тріоді в поєднанні зі службою Октоїха і рядовою службою Мінеї (свщмч. Василю, Анкирському) – за сразком суботи 2-го тижня Великого посту.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧІР'І в п'ятницю ввечері співається служба Прмч. Никона Сицилійського, еп., і 199 учнів його (251) або Прп. Никона, ігумена Києво-Печерського (з 7 квітня), а також заупокійний канон Октоїха, глас 5-ий (з ранньої суботи, без ірмосів). Канон Богородиці (Октоїха) не співається, оскільки замінюється заупокійним. Закінчення великого повечір'я таке ж, як у суботу другого тижня Великого посту.

Полуношниця звичайна – суботня.

НА РАННІЙ після 16-ої кафизми сідальні Октоїха, глас 2-ий; стих: «Дивний Бог у святих Своїх ...»; стих: «Блаженні, ті кого обрав ...». «Слава, і нині» – Богородичний недільний поточного гласу (див. Після 1-ої кафизми).

ЛІТУРГІЯ за чином свт. Іоана Золотоустого.

На вході – «Прийдіть поклонімося... Дивний у святих еси...».

Блаженні гласу – 6.

Після входу – тропарі, глас 2-ий: «Апостоли, мученики і пророки ...», «Пом'яни, Господи, як благий ...». «Слава» – кондак, глас 8-ий: «Зі святими упокой ...», «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Тебе і стіну, і пристанище ...».

Прокимен – дня (суботи), глас 8-ий: «Веселіться у Господі ...», стих: «Блаженні ті, кому прощено беззаконня ...»; і заупокійний, глас 6-ий: «Душі їх у блаженстві перебувають...».

Апостол і Євангеліє – суботи 3-ої седмиці і заупокійні.

Алилуарій – дня (суботи): «Взивали праведні ...», стих: «Багато скорбот у праведних ...»; і заупокійний: «Блаженні ті, кого обрав ...».

Причасний – дня (суботи): «Радуйтеся, праведні ...», і заупокійний: «Блаженні, ті кого обрав ...».

Примітка. Тріодь Постова в суботу 3-го тижня Великого посту вказує: «Алилуя, глас 6-ий».

23 БЕРЕЗНЯ, неділя

Неділя 3-тя Великого посту, хрестопоклонна. Глас 6-ий.

Прмч. Никона Сицилійського, еп., і 199 учнів його (251). **Прп. Никона, ігумена Києво-Печерського (1088).** Мчч. Філіта, Лідії, дружини його, Македона, Феопрепія, Кроніда і Амфілохія (117 – 138).

Літургія за чином свт. Василя Великого.

Ран. – Єв. 6-е, Лк., 114 зач., XXIV, 36 – 53.

Літ. – Євр., 311 зач., IV, 14 – V, 6. Мк., 37 зач., VIII, 34 – IX, 1.

Неділя служба Октоїха звершується разом зі службою Тріоді.

Після малої вечірні або, на практиці, безпосередньо перед початком всенічної священник переносить Хрест на престол.

Примітка. Перенесення Хреста з жертвника на престол відбувається при співі тропаря Хреста, глас 1-й: «Спаси, Господи, людей Твоїх...», і на «Слава, і нині» – кондак Хреста. Типікон не уточнює, який саме кондак співається при перенесенні Хреста з жертвника на престол в Неділю Хрестопоклонну – кондак, глас 4-й: «Вознісся на Хрест волею...», або кондак, глас 7-ий: «Зброя вогненна вже не стереже врат Едему...». Вказівка Типікону в Неділю 3-ю посту про те, що перенесення відбувається «так само як приписано в 13-ий день вересня, ввечері», непрямым чином свідчить про спів кондака Воздвиження Хреста, глас 4-й: «Вознісся на Хрест волею...».

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – кафизма вся.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: недільні, глас 6-ий – 6, Тріоді (Хреста), глас 5-ий – 4. «Слава» – Тріоді (Хреста), глас 3-й: «Христе Боже наш...». «І нині» – догматик, глас 6-ий: «Хто тебе не ублажить...».

Вхід. Прокимен дня.

На літії стихира храму. «Слава, і нині» – Тріоді (Хреста), глас 5-ий: «Слава, і нині, глас 5-ий: Все творіння, бачачи, Тебе нагим висячого на Хресті, Творця і Сотворителя всього, / в страху змінилося й засмутилося: / сонце померкло і земля захиталася, / гори ж попадали і розривалася блискуча завіса храму, / мертві повставали з гробниць / і Ангельські війства дивувалися і кликували: / О чудо! Суддя піддається суду, / страждає добровільно / для спасіння світу і оновлення!».

На стиховні стихири воскресні, глас 3-й. «Слава, і нині» – Тріоді (Хреста), глас 4-й: «Господи, лагідному Давиду ...».

Після Трисвятого – «Богородице Діво...» (**двічі**), і тропар Тріоді (Хреста), глас 1-й: «Спаси, Господи, людей Твоїх...» (**один раз**).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар неділі, глас 3-й (двічі). «Слава» – тропар Тріоді (Хреста), глас 1-й: «Спаси, Господи, людей Твоїх...», «І нині» – Богородичний недільний, глас той самий: «Коли Гавриїл...».

Кафизми 2-а і 3-я. Малі ектенії. Сідальні Октоїха.

Непорочні **[1]** (на практиці, замінюються на поліелей, який відбувається у вітварі, при цьому величання зі стихами не співається). «Ангельський собор...». Іпакої, ступеневі і прокимен – гласу. Євангеліє недільне 6-е (за традицією, читається у вітварі). «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – Тріоді, глас 8-ий: «Покаяння відкрив мені двері...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «На стежки спасіння...». Глас 6-й: «Помилуй мене, Боже...», і стихира Тріоді, глас той самий: «Множество вчинених...». (За звичаєм, помазання елеєм відбувається після винесення Хреста.)

Канони: воскресний з ірмосом на 4 (ірмоси раз), Бого-

родиці (Октоїха) на 2 і Тріоді (Хреста) на 8.

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія Тріоді: «Божественний Мойсей у давнині прообразував Хрест Твій...».

Після 3-ої пісні – сідальний Тріоді (Хреста), глас 6-ий: «Хрест Твій, Господи...», стих: «Возносьте Господа Бога нашого...» – інший сідальний Тріоді (Хреста), глас той самий: «Нині здійснилося слово пророче...». «Слава» – інший сідальний Тріоді (Хреста), глас той самий: «Коли поставили древо Хреста Твого, Христе...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «Богородице Діво моли Сина Твого...».

Після 6-ої пісні – кондак Тріоді (Хреста), глас 7-ий: «Зброя вогненна вже не стереже врат Едему...». Ікос, глас той самий: «Три хрести поставив на Голгофі Пилат...».

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні – «Свят Господь Бог наш». Екзопостиларій недільний 6-й. «Слава» – світільний Тріоді (Хреста): «Бачачи перед собою сьогодні чесний Хрест Христів...», «І нині» – Богородичний Тріоді: «Древу, на якому Всечиста...».

«Все, що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихири воскресні, глас 3-й – 4, і Тріоді (Хреста), глас 4-й – 4 (зі своїми стихами і з повторенням першої стихири **[2]**), потім стих: «Воскресни, Господи Боже мій...», і самогласний Тріоді, глас 8-ий: «Господь притчею навчав усіх уникати гордовитого розуму...». «Слава» – той самий самогласний Тріоді, «І нині» – «Преблагословенна еси...». Відкриваються царські врата.

Велике славослів'я співається тихо. (Воскресний тропар після славослів'я **не співається**.) До співу славослів'я (завичай під час канону або хвалітних стихир) предстоятель одягається в усі священничі одяги (без читання відповідних молитов **[3]**). Після виголосу «Слава Тобі, що поклав нам світло», прийнявши кадило, предстоятель кадить престол і Хреста, що лежить на ньому три рази навколо. Потім на блюді, покритому воздухом, піднімає Хрест на свою голову **[4]**; при співі останнього Трисвятого він у супроводі

двох свічок і кадила через північні двері виносить Хрест з вівтаря і зупиняється проти відчинених царських врат [5]. Після закінчення Трисвятого священник виголошує: «Премудрість, станьмо побожно» [6]. Священнослужителі співають тропар Тріоді (Хреста), глас 1-ий: «Спаси, Господи, людей Твоїх ...» (тричі). Священник підходить до приготовленого і поставленого навпроти царських врат (нижче амвона) аналою, покладає на нього блюдо з Хрестом і кадить навколо нього тричі, а по звершенні кадиння тричі співає: «Хресту Твоєму поклоняємось, Владико...». Цей спів тричі повторює хор, і відбувається цілування Хреста [7]. При цьому співаються особливі стихир Тріоді на поклоніння Хресту, глас 2-ий і глас 8-ий: «Прийдіть, вірні...» та ін. Звичайні ектенії (потрійна: «Помилуй нас, Боже...»; прохальна: «Доповнімо ранню молитву...», голововклонна молитва) і відпуст: «Христос, що воскрес із мертвих, істинний Бог наш, молитвами Пречистої Своєї Матері, силою Чесного і Животворчого Хреста...».

Перед 1-им часом на «Слава, і нині» – стихира євангельська 6-та.

НА ЧАСАХ – тропар недільний гласу. «Слава» – тропар Тріоді (Хреста). Кондак Тріоді (Хреста).

ЛІТУРГІЯ за чином свт. Василя Великого.

Святі Агнці необхідно заготовляти у вівторок за Літургією в день свята Благовіщення.

Блаженні гласу – 6, і Тріоді (Хреста), пісня 3-я – 4.

На вході – «Прийдіть поклонімося... що воскрес із мертвих...».

Після входу – тропар воскресний гласу, тропар Тріоді (Хреста). «Слава, і нині» – кондак Тріоді (Хреста).

Замість Трисвятого – «Хресту Твоєму ...».

Прокимен і алилуарій [8] – Неділі Хрестопоклонної.

Апостол і Євангеліє – Неділі Хрестопоклонної.

Замість «Достойно» – «Тобою радується ...».

Причасний – Неділі Хрестопоклонної: «Ти явив нам світло лица Твого, Господи (Пс. 4, 7)».

Примітка. «На трапезі споживаємо, теж саме, що вказано в 1-у Неділю Православ'я» (Типікон, гл. 49, «Неділя третя святого посту...»).

Примітка. Устав не уточнює, де повинен знаходитися аналой – «четвероножець» зі святим Хрестом до віднесення Хреста назад у вівтар в п'ятницю Хрестопоклонної седмиці. Проте за встановленою традицією Хрест залишається на середині храму до п'ятниці і священник у визначений час виходить на середину храму для поклоніння Чесному Хресту».

[1]. 118-й псалом (17-я кафизма) співається на 5-ий глас, незалежно від тижневого гласу, і відразу після нього тропарі «Ангельський собор...». У парафіяльній практиці замість Непорочних на недільних всенічних відправах, зазвичай, співається поліелей.

[2]. Перша стихира Тріоді (Хреста) повторюється після стихир «Всечесний Хресте, ти Церкви твердиня...» і співається в якості четвертої стихир (зі стихом: «Бог же, Цар наш споконвіку учинив спасіння посеред землі»).

[3]. Молитви на кожен елемент облачення Священник читає тільки перед звершенням повній Літургії. В інших випадках, коли Устав або богослужбова практика передбачає одягання в усі священничі одяги (Літургія Ранішосвячених Дарів; винесення Хреста в Неділю Хрестопоклонну, 1 серпня і на Воздвиження Хреста Господнього; вечірні Великої П'ятниці і 1-го дня Пасхи, на ранній Великої Суботи і т. д.), Священник відповідних молитов не промовляє.

[4]. За усталеною практикою, після триразового кадиння престолу (з лежачим на ньому Хрестом), під час співу хором «Святий Боже ...» в кінці славослів'я, все духовенство у вівтарі здійснює три земні покони, а потім вже настоятель кладе Хрест на свою голову.

[5]. В деяких храмах є звичай обносити Хрест по периметру храму зі співом похоронного «Святий Боже...».

[6]. Зазвичай під час виголошення «Премудрість, станьмо побожно» службовий священник творить Хрестом хресне знамення в царських вратах.

[7]. Зазвичай під час цілування Хреста відбувається помазання освяченим елеєм.

[8]. Тріодь Постова вказує співати алилуарій Неділі Хрестопоклонної на 1-ий глас (порівн. Зі святом Воздвиження Хреста). Згідно з Типіконом і Апостолом, цей алилуарій повинен співатися на 8-ий глас.

24 БЕРЕЗНЯ, понеділок

4-й тиждень Великого посту.

Передсвятю Благовіщення Пресвятої Богородиці. Прп. Захарії, ченця. Свт. Артемія (Артемона), єп. Солунського (Селевкійського, I – II). **Прп. Захарії, посника Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIII – XIV).** Прп. Якова, єп. Катанського, спов. (VIII – IX).

На 6-му часі: Іс. XIV, 24 – 32. На веч.: Бут. VIII, 21 – IX, 7. Притч. XI, 19 – XII, 6.

НА ВЕЧІРНІ кафизми немає.

На «Господи, звизаю» стихир на 10: 4 стихир покаянних Октоїха, глас 6-ий (дві – з стихир на стиховні вечірні, дві інші – з стиховних стихир ранньої), Тріоді, глас 8-ий і глас 3-й – 3, і стихир передсвятя глас 4-ий – 3. «Слава, і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий: «Благовістувє Гавриїл Благодатній».

Вхід з кадилом. «Світло Тихе». Співається великий прокимен, глас 8-ий: «**Дав єси насліддя ...**», зі стихами (за звичаєм).

На стиховні стихир Тріоді, глас 8-ий (зі звичайними приспіваними). «Слава, і нині» – Богородичний Передсвятя, глас 2-ий: «Таїнство від віку...».

Молитва прп. Єфрема Сиріна читається **з трьома великими поклонами** (без малих). Закінчення вечірні великопостове (див. перший тиждень Великого посту).

НА МАЛОМУ ПОВЕЧІР'І в неділю ввечері співається служба муч. Януарія (і з 21 квітня)

Примітка. Канон Богородиці не співається, оскільки на передодні відбувалося всенічне бдіння.

Полуношниця, ранній, часи із зображальними та вечірнею. Детальний виклад загального порядку богослужіння та його особливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

НА РАННІЙ замість «Бог Господь» – «Алилуя» і троїчні гласу 6-го.

кафизми 4-а, 5-а і 6-а. На кафизмах малих ектеній немає. Після першої кафизми – сідалні Октоїха, а після другої і третьої – сідалні Тріоді (із ранньої понеділка).

50 псалом. Молитва «Спаси Боже, людей Твоїх». «Господи помилуй» (12 разів) і виголос священника.

Канони:

1-ша, 8-ма і 9-та пісні – канон передсвятя із ірмосом на 6 та трипісонець на 8.

3-тя, 4-та, 5-та, 6-та, 7-ма пісні – канон передсвятя із ірмосом на 4 (Типікон не дає чітких вказівок щодо кількості тропарів канону в піснях. Для зручності виконання беремо 4).

Катавасія після 1-ої, 3-тньої, 6-тої, 8-ої і 9-тої. Після 3-тньої і 6-тої пісень катавасія із канону Передсвятя, а після 1, 8, 9 – ірмос другого трипіснеця канону Тріоді.

Біблійні пісні виконуються за великопостовою редакцією.

Після 3-ої пісні – сідалний передсвятя, глас 4-ий: «Нашествія Духа Всесвятого» «Слава і нині» – інший сідалний, глас 3-й: «Нині все творіння радіє...»

Після 6-ої пісні – кондак передсвятя, глас 8-ий: «Всім землеродним...».

На 9-тій піснє співаємо «Чеснішу...».

Після 9-ої пісні – співаємо «Достойно є», оскільки рання передсвятя звершується за великопостовим чином.

Світільний - Троїчний гласу 6-го.

«Хваліте Господа з небес» і хвалитні псалми.

Читається повсякденне славослів'я.

Стихири Тріоді глас 6-ий: «Особливий шлях...», «Слава, і нині» - Передсвятя, глас 4-ий: «Язык, якого не знала...». Великопостове закінчення ранньої.

Часи служаться за великопостовим зразком.

На 1-му часі – кафизми немає. Після 1-го часу відбувається поклоніння Хресту.

Примітка. У понеділок та середу Хрестопоклонної седмиці на 1-му часі після Богородичного: «Як нам назвати Тебе ...» замість «Стопи мої скеруй ...» здійснюється поклоніння Чесному Хресту. У п'ятницю подібний чин відбувається в кінці зображальних.

Якщо аналой з Хрестом знаходиться на середині храму, то поклоніння відбувається наступним чином: з вітваря (звичай через царські врата [1]) виходить священник і кадить з чотирьох сторін Хрест, що лежить на аналої. Далі, за зразком Хрестопоклонної Неділі, співається: «Хресту Твоєму поклоняємось, Владико ...», стихири на поклоніння Хресту, глас 2-ий і глас 8-ий: «Прийдіть, вірні ...» та ін., і відбувається цілування Хреста.

У тих храмах, де Чесний Хрест після поклоніння в Неділю перебував «Із правої сторони царських врат» такий порядок: під час Богородичного «Як нам назвати Тебе ...» на середині храму ставиться аналой для Хреста. Священник виходить з вітваря царськими вратами з кадилом і диякон зі свічкою до Хреста і кадять святий Хрест спереду, потім, віддавши кадило диякону, підіймає Хрест на голову, несе його на середину і кладе на приготований аналой. Священник поклавши Хрест на аналой, здійснює кадіння навколо його. Потім замість «Стопи мої» священник з дияконом співають «Хресту Твоєму поклоняємось, Владико», і далі відбувається все з того ж чину, як було і в Неділю на ранній. Після закінчення стихир і після цілування Хреста усіма присутніми в храмі Священник таким же чином відносить святий Хрест на попереднє місце».

У понеділок, середу і п'ятницю Хрестопоклонної седмиці на часах і на зображальних після «Отче наш ...» – **кондак Тріоді (Хреста)**, глас 7-ий: «Не може зброя вогненна ...».

[1] Священник на вихід царськими вратами і поклоніння Хресту, за традицією, одягається в фелонь.

На 3-му часі – кафизма 7-ма;

на 6-му часі – кафизма 8-ма; тропар пророцтва із Тріоді. Прокимен Тріоді глас 6-ий: «В Богові спасіння моє...» Паремія, і другий прокимен глас 4-ий: «Так благословляти-му...».

на 9-му часі – кафизма 9-та.

На всіх часах після «Отче наш» - кондак «Полум'яна зброя...»

Зображальні звершуються за великопостовим чином.

Типікон не дає пояснень про особливості зображальних в будні Великого посту в день передсвятя. Тому можливе звершення зображальних за великопостовим зразком.

*Кондаки на зображальних будуть виконуватися так: Кондак Хресту: «Полум'яна зброя...» «Слава, і нині» - кондак передсвятя, глас 8-ий: «Всім землеродним...». Після прочитання кондаків, читець виголошує «Господи помилуй» - 40 разів. Молитва Єфрема Сиріна із 16 поклонами. **Відпусту Зображальних немає**, а починається вечірня свята Благовіщення **без виголосу** «Благословен Бог наш...».*

НА ВЕЧІРНІ – 103 псалом **читається**. Велика екнетія. **Кафизми немає**.

На «Господи звизаю» стихири на 8. Тріоді – 3 і стихири Благовіщення, глас 6-ий – 5 (перших дві стихири по двічі). «Слава і нині» - Благовіщення, глас то й: «Посланий був з неба Гавриїл...».

Вхід з кадилом. «Світе Тихий...». Читання двох паремій Тріоді (прокимен першої паремії, глас 6-ий: «Почуй Боже, голос мій у молитві моїй» зі стихом, прокимен другої паремії, глас 6-ий: «Почуй нас, Боже, Спасителю наш» зі стихом). Далі читаються три паремії Благовіщення зі звичайними виголосами «Премудрість», «Будьмо уважні».

Після паремій одразу читець читає «Сподоби Господи...» і прохальна екнетія із голововклоною молитвою. На стиховні стихири Тріоді, глас 8-ий зі звичайними приспівами «Слава, і нині» - Богородичний Благовіщення: «Нині радість...».

«Нині відпускаєш». Трисвяте по Отче наш. Тропар Благовіщення, глас 4-ий: «Сьогодні спасіння нашого початок...». **Потрійна екнетія**. Священник виголос: «Бо Ти Милостивий...». Хор: «Амінь». Премудрість. Хор «Благослови...», священник «Сущий благословенний...», молитва «Небесний Царю...». Священник **читає молитву прп. Єфрема Сиріна із трьома великими** поклонами. Далі священник виголошує «Слава Тобі Христе Боже...» Хор співає «Слава Отцю і Сину і Святому Духу...» - святковий відпуст.

Трапезі вживаємо вино і олію.

25 БЕРЕЗНЯ, вівторок

БЛАГОВІЩЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ ВЛАДИЧИЦІ НАШОЇ БОГОРОДИЦІ І ПРИСНОДІВИ МАРІЇ.

Ікони Благовіщення Божої Матері (XVI).

Літургія за чином свт. Іоана Золотоустого.

Ран. – Лк., 4 зач., І, 39 – 49, 56.

На 6-му часі: Іс. XXV, 1 – 9. На веч.: Бут. IX, 8 – 17. Притч. XII, 8 – 22.

Благовіщення: Вих. III, 1 – 8. Притч. VIII, 22 – 30.

Літ. – Євр., 306 зач., II, 11 – 18. Лк., 3 зач., І, 24 – 38.

На трапезі **дозволяється риба**.

Всенічне бдіння на свято Благовіщення складається з великого повечір'я з літєю, ранньої та 1-ого часу. За Уставом, богослужіння повинно починатися «1-ої години ночі», за нашим відліком - близько 7 години вечора (див. Типікон, 25 березня). Перед його початком буває благовіст і дзвоніння у всі дзвони. Священники звершують святкове богослужіння в облаченнях блакитного кольору.

Відкриваються царські врата. Священник із дияконом цілує престіл. Диякон дає священнику кадило, а сам бере дияконську свічку. Священник повній тиші звершує кадіння престолу та вітваря. Диякон зі свічкою в руках виходить через царські врата на солію і виголошує «Благослови Владико». Священник одразу виголошує **«Благословен Бог наш»** (саме такий виголос священника за вказівкою Типікону). Хор «Амінь». Диякон або читець «Слава Тобі Боже». За традицією хор може проспівати «Царю Небесний...» і далі читець читає **ВЕЛИКЕ ПОВЕЧІР'Я**. Священник із дияконом звершують повне кадіння храму, а по його завершенні за-

криваються царські врата. Завіса залишається відкритою.

На співи «З нами Бог...», тропаря Благовіщення та кондака свята Царські врата відкриваються за традицією.

Після 1-го Трисвятого – урочистий спів тропаря свята на глас 4-ий.

Після 2-го Трисвятого – кондак свята, гласу 8-го.

По завершенні славослів'я - вихід до притвору для звершення літїї.

На літїї хор співає стихири свята глас 1-ий «Слава, і нині» - свята на глас 2-ий «Благовістить Гавриїл...» (стихира, що

міститься в Мінеї «на славі» - **співатиметься на стиховні ранньої**. Ектенії літїї.

На стиховні стихирі свята, глас 4-ий (Зі своїми приспівками). «Слава, і нині» – свята: «Нині радість Благовіщення...».

«Нині відпускаєш ...». Трисвяте. Після «Отче наш ...» (на благословення хлібів) - тропар свята, глас 4-ий (тричі).

«Нехай буде ім'я благословенне...» (тричі) та 33 псалом. Після якого священник виголошує «Благословення Господнє на вас...». Хор співає «Слава ввишній Богу...» Закриваються царські врата.

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар свята, глас 4-ий (двічі). «Слава, і нині» – той самий тропар.

Кафизми 10-та, 11-та і 12-та.

Після 1-ої кафизми – малої ектенії немає. Сідальний Тріоді, глас 8-ий: «Просвітивши постом...» (див. Після 2-ої кафизми). «Слава, і нині» – інший сідальний Тріоді, глас 8-ий: «Як життя творіння...» (див. Після 3-ої кафизми).

Після 2-ої кафизми – мала ектенія, виголос: «Бо Твоя влада...». Сідальний свята, глас 1-й: «Великий воевода...». «Слава, і нині» – той самий сідальний.

Після 3-ої кафизми – мала ектенія, виголос: «Бо Ти благий і Людинолюбний ...». Сідальний свята, глас 3-й: «Сьогодні все творіння радується...». «Слава, і нині» – той самий сідальний.

Поліелей. Величання свята: «Архангельський глас/ взиваємо Тобі, Чиста: Радуйся, Благодатна, Господь з Тобою», і вибраний псалом. Ектенія мала, виголос: «Бо благословилося ім'я Твоє...». Сідальний свята після поліелею, глас 4-й. «Слава, і нині» – інший сідальний свята, глас той самий. Ступенева – 1-ий антифон 4-го гласу. Прокимен свята, глас 4-й: «Благовістїть день у день про спасіння Бога нашого»; стих: «Співайте Господеві пісню нову, співай Господеві, вся земле». Євангеліє свята – Лк., Зач. 4. Після 50-го псалма: «Слава» – «Молитвами Богородиці...», «І нині» – той самий стих. Стихира свята, глас 2-ий: «Благовістїть Гавріїл Благодатній нині...». Молитва: «Спаси, Боже, людей Твоїх...», «Господи, помилуй» (12). Священник: «Милістю і милосердям...». Хор: «Амінь».

канони:

1-ша, 3-я, 4-та, 5-та, 6-та і 7-ма пісні – канон свята з ірмосом на 14 (ірмоси по двічі). Катавасія – свята (ірмоси святкового канону).

2-га пісня – вся із Тріоді. Катавасія після другої – ірмос 2-го трипіснєця «Знайте, знайте...».

8-ма і 9-та пісні – канон свята з ірмосом на 6 (ірмоси по двічі) і трипіснєці Тріоді на 8. Катавасія – ірмоси 2-го трипіснєця.

Біблійні пісні – «Співаймо Господеві».

Примітка. У тих храмах, де припис про поєднання канону зі співом біблійних пророчих пісень неможливо виконати, допустимо стихи з пісень Святого Писання замінювати особливими приспівами. Приспів до тропарів канону свята Благовіщення – «Пресвята Богородице, спаси нас»; або ж в каноні Благовіщення до слів ангела: «Ангел звістив», а до слів Богородиці: «Діва промовила» до тропарів трипіснєців – приспів: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі» [1]; до Богородичних 1-го трипіснєця – приспів: «Пресвята Богородице, спаси нас»; до передостаннього тропаря в пісні – «Слава» (в 8-й пісні – «Благословимо Отця, і Сина, і Святого Духа, Господа»), до останнього – «І нині...».

Після 3-ої пісні – сідальний свята, глас 8-ий. «Слава, і нині» – інший сідальний свята, глас той самий.

Після 6-ої пісні – кондак та ікос свята, глас 8-ий.

На 9-й пісні – звичайне кадіння. «Чеснішу» не співаємо, але співаємо приспів свята: «Благовісти, земле, радість велику, хвалить, Небеса, Боже славу» [2].

До тропарів трипіснєців приспів: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі» [3]; до Богородичних трипіснєців – приспів свята: «Благовісти, земле, радість велику, хвалить, Небеса, Боже славу». В кінці 9-й пісні: Ірмос 2-го трипіснєця Тріоді; приспів свята: «Благовісти, земле, радість велику...», і ірмос канону свята: «Як до одухотвореного Божого кивоту...».

Після 9-ої пісні **«Достойно є...» не співається**. Світільний свята (двічі). «Слава, і нині» – інший світільний свята.

«Все що дише...» [4] і хвалитні псалми.

На хвалитні стихирі свята, глас 1-ий – 4. «Слава, і нині» – свята, глас 2-ий: «Одвічне таїнство...».

Читець: «Слава Тобі, що показав нам світло» («Тобі слава подобає...» не промовляється), і **читається повсякденне славослів'я**. Ектенія прохальна: «Доповнімо ранню молитву...», і голововклонна молитва.

На стиховні стихирі Тріоді, глас 8-ий (зі звичайними приспівами; див. Часослов). «Слава, і нині» – свята, глас 8-й: «Нехай веселяться небеса...».

«Благо є...» (один раз). Трисвяте. Після «Отче наш» – тропар свята, глас 4-ий (один раз). Ектенія потрійна: «Помилуй нас, Боже...». Священник – виголос: «Бо Ти Милостивий і Людинолюбний...». Хор: «Амінь».

Примітка. Після виголосу ектенії: «Бо Ти Милостивий...» – звичайний виголос: «Премудрість», хор: «Благовісти», Священник: «Суший благословенний...». Молитва: «Небесний Царю...» або: «Утверди Боже...» [5], після чого – 3 великих поклони з молитвою прп. Єфрема Сиріна (порівн.: Никольский К., прот. Пособие к изучению Устава богослужения Православной Церкви. С. 326).

Священник – молитву прп. Єфрема Сиріна (з трьома великими поклонами). Читець: «Амінь», і відразу, **без відпусту ранньої**, читається **1-ий час**.

НА 1-МУ ЧАСІ – кафизма 13-та. Тропар і кондак свята. Стихи часу: «Стопи мої направ...» і «Нехай сповняться уста мої...» – **читаються [6]**. Після виголосу: «Боже, змилосердься над нами...» – молитва прп. Єфрема Сиріна (з трьома великими поклонами). (Кінцеве Трисвяте не промовляється.) Безпосередньо після поклонів Священник читає молитву: «Христе, Світло Істинне...». За традицією, співається «Непереможний Воеводі...». Відпуст великий, і многоліття.

НА 3-МУ ЧАСІ [7] – кафизма 14-та.

НА 6-МУ ЧАСІ – кафизма 15-та; тропар пророцтва (Тріоді), 1-й прокимен Тріоді, читання паремії Тріоді, 2-й прокимен Тріоді.

НА 9 ЧАСІ – кафизма 16-та.

На всіх часах – тропар і кондак свята, кінцевий виголос ієрея – «Боже, змилосердься над нами...», молитва прп. Єфрема Сиріна (з трьома великими поклонами) [8].

НА ЗОБРАЖАЛЬНИХ «У Царстві Твоїм...» [9] та інше читається «швидко» (без співу і без поклонів). Кінцеві молитви зображальних наступні [10]: «Послаб, прости...»; після «Отче наш» – **кондак свята, глас 8-ий**; «Господи, помилуй» (40), «Слава, і нині»; «Чеснішу від херувимів...», «Іменем Господнім...», виголос: «Боже, змилосердься над нами...», молитва прп. Єфрема Сиріна (з трьома великими поклонами), молитва: «Всесвята Тройце...». священник (або диякон): «Премудрість». Хор: «Достойно є...» до слів: «і Матір Бога нашого» (включно). Священник: «Пресвята Богородице, спаси нас». Хор: «Чеснішу від херувимів...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже...». Хор: «Слава, і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благовісти». Священник виголошує відпуст: «Христос, істинний Бог наш...». Хор – **«Господи, помилуй»** (тричі). Многоліття за традицією не співається.

ВЕЧІРНЯ (в поєднанні з Літургією за чином свт. Іоана Золотоустого) відбувається «без кафизми, і без поклонів». Священник у вівтарі, стоячи перед престолом, виголошує: «Благословенне Царство ...», при цьому він зазвичай творить Євангелієм хрест над престолом. Хор: «Амінь». Читець: «Прийдіть, поклонімося» (тричі) [11] і Початковий псалом. (Священник читає світільні молитви.) Велика ектенія. **Кафизми немає**.

На «Господи, взиваю» стихирі на 10: Тріоді – 6 і стихирі свята Благовіщення – 4 (**службу архангелу співаємо на повечір'ї**) «Слава» - хресту «Нині Владика Творіння...» «і нині» – свята, глас 6-ий: «Посланий був Гавріїл...».

Під час співу стихир на «Господи, взиваю» **завершується проскомидія**. На проскомидії заготовляється два Ангця – для середи і п'ятниці [12].

Вхід з Євангелієм [13]. «Світло Тихе». Прокимен Тріоді, глас 6-ий: «Співайте Богові...» (зі стихом), і 1-а паремія Тріоді; 2-й прокимен Тріоді, глас 6-ий: «Спасіння Твоє, Боже...» (зі стихом), і 2-а паремія Тріоді. Потім – читання двох паремій свята (1-а – Виходу читання; 2-а – Притч

читання; зі звичайними виголошеннями: «Премудрість» і «Будьмо уважні»). **Мала ектенія**, виголос: «Бо Ти святий є, Боже наш...». **Співається Трисвяте**, і далі **Літургія за чином свт. Іоана Золотоустого**.

Прокимен, Апостол, алуарій, Євангеліє і причасний – свята.

Задостойник свята – приспів: «Благовісти земле радість велику...» та Ірмос: «Як до одухотвореного...».

Примітка. На трапезі дозволяється риба. «На трапезі велика утіха для братії: їмо рибу, і п'ємо вино, в якій би день не трапилось, один раз вдень, окрім суботи та Неділі» (Типікон, 26 березня, порівн.: Типікон, гл. 33).

[1] Порівн.: Типікон, 25 березня.

[2] За традицією, 1-й приспів співає священник або диакон.

[3] Порівн.: Типікон, 25 березня.

[4] Співання «Все що дише...» перед хвалітними псалмами при читанні на ранній повсякденний славослів'я є особливою богослужіння свята Благовіщення.

[5] Традиція, згідно з якою замість молитви «Небесний Царю...» співається: «Утверди Боже...», є допустимою.

[6] Див.: Никольський К., прот. Пособие к изучению Устава богослужения Православной Церкви С. 338-339.

[7] Перед початком часів священнослужителі, за традицією, звершують вхідні молитви, одягаються і починають проскомидію.

[8] За Уставом, часи звершуються «без поклонів». Скасування поклонів не поширюється на три поклони з молитвою прп. Єфрема Сиріна, оскільки вчинення цих поклонів в свято вказано на 1-му часі і на зображальних. «В кінці кожного часу по три великих поклони» наказує Типікон і при співпаданні Благовіщення з Понеділком і Вівторком Страсної седмиці, богослужіння яких відбувається за зразком

великопосних служб (див. 26 березня, 12-а і 13-а Маркова глава). За Уставом скасування поклонів на постовому богослужінні не стосується поклонів з молитвою прп. Єфрема Сиріна. Наприклад, в день Благовіщення ввечері «повечір'я співаємо мале в притворі швидко, без поклонів і канону, тільки на Слава в вишніх... 3 поклони, і після Трисвятого 3 поклони, і після Чеснішу... 3 великих поклони з молитвою: Господи і Владико... й інші 12-ть, і на останньому Трисвятому 3 поклони, і відпуст» (26 березня, 3-тє «див»). Схожа вказівка є про полуношницю в 1-ий день св. Чотирнадцятниці: «співаємо полуношницю без поклонів; тільки після Чеснішу від херувимів... 3 великі поклони, з молитвою Господи і Владико життя мого... Це ж буває тільки в 1-ий день. А в інші дні святого і Великого посту співаємо полуношницю всю з поклонами» (Типікон, гл. 49).

[9] зображальні починаються з «У Царстві Твоім...».

[10] Про читання Символу віри на Зображальних Типікон замовчує, однак древні Устави в послідованні Зображальних в свято Благовіщення призначають на «І нині» – «Вірую в єдиного Бога...» (див.: Устав. М., 1610. Л. 631 об.; Устав. М., 1634. Л. 64; Устав. М., 1641. Л. 550 об.; порівн. також: Розанов В. Богослужебный Устав Православной Церкви. С. 601).

[11] Якщо вечірня з Літургією свт. Іоана Золотоустого звершується окремо від часів і Зображальних, то після початкового виголосу «Благословенне Царство...» має читатися звичайний початок: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі», «Царю Небесний...» та ін. (Порівн. з богослужінням Великого Четверга). Порівн.: Богослужебный Устав Православной Церкви. С. 509 – 510.

[12] Порівн.: Никольський К., прот. Пособие к изучению Устава богослужения Православной Церкви. С. 458-459.

[13] Якщо служать два диякона, то молодший йде першим з кадилом, потім старший диякон з Євангелієм.

26 БЕРЕЗНЯ, середа

Віддання свята Благовіщення Пресвятої Богородиці. Собор архангела Гавриїла.

Сщмч. Іриней, єп. Сирійського (304). Мчч. Вафусія і Верка, пресвітерів, Арпили, ченця, мирян Авіва, Агна, Реаса, Ігафракса, Іскоя, Сили, Сигиця, Сонирила, Суимвла, Ферма, Фила та мцц. Анни, Алли, Лариси, Моїко, Маміки, Уїрко, Анімаїси (Анімаїди), Гаафи, цариці Готської, і Дукліди (бл. 375). Прп. Малха Сирійського (IV). Прп. Василя Нового (бл. 944).

На 6-му часі: Іс. XXVI, 21 – XXVII, 9.

На веч.: Бут. IX, 18 – X, 1. Притч. XII, 23 – XIII, 9.

НА МАЛОМУ ПОВЕЧІР'І у вівторок ввечері співається служба архангелу Гавриїлу.

Оскільки Устав не дає вказівок, що стосуються тропарів і кондаків малого повечір'я в день Благовіщення ввечері, можливі наступні варіанти:

1) Після Трисвятого – кондак Архангела, глас 8-ий (див. 26 березня, після 6-ої пісні канону на ранній). Порівн.: Типікон, 7 січня.

2) Після Трисвятого – кондак Архангела, глас 8-ий (див. 26 березня, після 6-ої пісні канону на ранній). «Слава, і нині» – кондак свята, глас той самий.

Молитва прп. Єфрема Сиріна з **16 поклонами**.

ПОЛУНОШНИЦЯ повсякденна – за великопостовим чином.

РАННЯ – за великопостовим чином (докладний виклад загального порядку богослужіння див. 3 березня; особливості його див. 4 березня).

Замість «Бог Господь» – «Алилуя» на глас Октоїха і Троїчних гласу.

Кафизми 19-а, 20-а і 1-ша. Малих ектеній немає.

Після 1-ої кафизми – сідальні Октоїха.

Після 2-ої і 3-ої кафизми – сідальні Тріоді (на ряду).

Псалом 50-ий. Молитва: «Спаси, Боже, людей Твоїх...», «Господи, помилуй» (12), «Милістю і милосердям...».

Канони:

1-ша, 4-та, 5-та, 6-та і 7-ма пісні – канон свята (див. 26

березня), глас 6-ий, зі ірмосом на 6 (за вказівками Мінеї – на 4) і канон Хреста, глас 4-ий, на 4.

3-тя, 8-а і 9-а пісні – канони Мінеї (свята) на 4 (з ірмосом канону свята), канон Хреста (Тріоді) на 2 і триписнеці Тріоді на 8.

Біблійні пісні – великопостові.

Катавасія: після 3-ої і 6-ої пісні – ірмос канону Богородиці;

після 3-ої, 8-ої і 9-ої пісні – ірмос 2-го триписнеця Тріоді.

Після 3-ої пісні – кондак та ікос свята Благовіщення. Сідальний Тріоді «Слава» – «Хрест Твій, Господи...», «І нині» – «Тільки що було...» (Тріоді)

Після 6-ої пісні – кондак Хресту «Вогненна зброя...».

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-й пісні може **співатися «Достойно є»**. Світільний Троїчний гласу.

«Хваліте Господа з Небес...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихирі Хресту (написані у вівторок увечері на «Господи звиваю»), глас 4-ий – 4 (перша стихира – двічі). «Слава, і нині» – свята, глас 2-ий.

Читець: «Слава Тобі, що показав нам світло» («Тобі слава подобає...» не виголошується), і читається повсякденне славослів'я.

На стиховні стихирі Тріоді, глас 8-ий (зі звичайними приспівами). «Слава, і нині» – Тріоді, глас той самий: «Переполовинивши безодню...».

Закінчення ранньої – за великопостовим чином.

Часи і зображальні звершуються за великопостовим чином (докладний виклад загального порядку богослужіння див. 5 березня);

Примітка. Устав замовчує про особливості часів і зображальних у віддання Благівіщення в седмичний день св. Чотиридесятниці, кажучи тільки, що «все інше співаємо з поклонами».

На 1-му часі – кафізма 2-га. Після 1-го часу – поклоніння Хресту.

На 3-му часі – кафізма 3-тя. **На 6-му часі** – кафізма 4-та; тропар пророчтва (з Тріоді), 1-ий прокимен Тріоді, читання паремії Тріоді, 2-ий прокимен Тріоді. **На 9-му часі** – кафізма 5-та.

На часах і Зображальних – кондак Тріоді (Хреста) «Вогненна зброя...».

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 18-та. Далі послідування Літургії Ранішосвячених Дарів.

Примітка. Починаючи з цього дня до Великої Середи (включно) на всіх Літургіях Ранішосвячених Дарів додається ектенія за, «тих що готуються до Святого Просвічення» (тобто до Таїнства Хрещення).

Увага! Якщо ектенія за Оголошених в попередні тижні не виголошувалася, то й ектенія «за тих, хто готується до святого хрещення» тоді не береться.

Примітка. «Нехай буде відомо ж і це, що в цю середопосну середу на трапезі не дозволяється споживання олії і вина, бо день цей, є днем плачу, а не радості: тому й в цю середу не Бог Господь співається на ранній, а «Алилуя» (Типікон, гл. 49, «В середу 4-го тижня ... вечора»).

27 БЕРЕЗНЯ, четвер

Мц. Мотрони Солунської (III – IV). Мчч. Мануїла і Феодосія (304). Прп. Іоана, прозорливого, Єгипетського (бл. 395).

На 6-му часі: Іс. XXVIII, 14 – 22.

На веч.: Бут. X, 32 – XI, 9. Притч. XIII, 20 – XIV, 6.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧІР'І в середу ввечері – канон Богородиці, служба прп. Федора Сикеота із 22 квітня (віторок світлого тижня).

Полуношниця, рання, часи із зображальними та вечірнею. Детальний виклад загального порядку богослужіння та його особливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

НА РАННІЙ – кафізми 6-та, 7-ма і 8-ма. На 1-му часі

– кафізма 9-та; на 3-му часі – кафізма 10-та; на 6-му часі – кафізма 11-та; на 9-му часі – кафізма 12-та.

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 18-та.

Примітка. На вечірні в четвер вечора на «Господи, взиваю» в Пстовій Тріоді відсутні стихири Хреста (на відміну від служби середи 4-ого тижня): Тріодь вказує співати стихири рядового святого Мінеї (тобто Прп. Василя, спов., еп. Парійського, з 12 квітня).

28 БЕРЕЗНЯ, п'ятниця

Прп. Іларіона Нового, ігум. Пелікитського (бл. 754). Прп. Стефана Чудотворця, спов., ігум. Тригліського (бл. 815). Мчч. Іони, Варахисія та ін. з ними (бл. 330). Мч. Бояна, кн. Болгарського (830). **Прмч. Євстратія Києво-Печерського, в Ближніх печерах (1097).**

Літургія Ранішосвячених Дарів.

На 6-му часі: Іс. XXIX, 13 – 23. На веч.: Бут. XII, 1 – 7. Притч. XIV, 15 – 26.

Після зображальних звершується поклоніння хресту. При співанні тропаря і кондака хрест через Царські врата вноситься у вівтар.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧІР'І в четвер увечері – канон Богородиці і Прп. Іларіона Нового, ігум. Пелікитського (з цього дня).

Примітка. Стихири Мінеї преподобного (на «Господи, взиваю») не переносяться на повечір'я, оскільки, згідно з вказівками Пстової Тріоді, вони співаються на вечірні в четвер вечора.

НА РАННІЙ – кафізми 13-та, 14-та і 15-та. Співається канон Хреста і трипсінеці. Після 9 пісні – світільний гласу. Канон рядових святих співається на повечір'ї.

На 1-му часі кафізми немає; на 3-му часі – кафізма 19-а; на 6-му часі – кафізма 20-а; на 9-му часі кафізми немає.

НА ЧАСАХ і на зображальних – кондак Тріоді (Хреста), глас 7-ий.

В кінці зображальних звершується чин поклоніння Хресту.

Примітка. Поклоніння Хресту відбувається не на 1-му часі, а після прочитання часів. Чин поклоніння Хресту в п'ятницю слід здійснювати після молитов, якими закінчуються часи із зображальними, тобто після молитви прп. Єфрема Сиріна (з 16 поклонами), кінцевого Трисвятого, «Господи, помилуй» (12) і молитви «Всесвята Тройце ...».

Після поклоніння священник бере Чесний Хрест і вносить його в Святий Вівтар (через Царські Врата, у супроводі кадила і свічки), а звідти в сосудохранительницю.

Далі звичайне (для середи і п'ятниці) закінчення зображальних. священник (або диякон): «Премудрість». Хор: «Достойно є ...» до слів: «і Матір Бога нашого» (включно). Священник: «Пресвята Богородице, спаси нас». Хор: «Чеснішу від херувимів ...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже ...». Хор: «Слава, і нині», «Господи, помилуй» (тричі), «Благослови». Священник виголошує відпуст: «Христос, істинний Бог наш ...». Хор: «Господи, помилуй» (тричі). Многоліття, за традицією не співаються.

Детальний виклад порядку богослужіння вечірні в поєднанні з Літургією Ранішосвячених Дарів див. 5 березня.

НА ВЕЧІРНІ – кафізма 18-та.

На «Господи, взиваю» стихири на 10: самогласний Тріоді, глас 7-ий: (двічі), мученичні Октоїха, глас 6-ий – 4, і стихири Мінеї, глас 8-ий – 4 (прп. Марка, глас 8-ий з 29 березня; перша стихира – двічі). «Слава» – мертвим Октоїха, глас 6-ий: (див. В стихирах на стиховні в п'ятницю вечірні), «І нині» – догматик, глас той самий: «Хто Тебе не ублажить ...».

Вхід з кадилом. «Світе Тихий». Читання паремій Тріоді (прокимен 1-ий паримії, глас 4-й: «Пастирю Ізраїлю, вислухай ...», зі стихом; прокимен 2-ий паремії, глас той самий: «Радуйтеся Богу ...», зі стихом). «Нехай піднесеться молитва моя ...», та інша послідовність Літургії Ранішосвячених Дарів (за звичаєм).

29 БЕРЕЗНЯ, субота

Сщмчч. Марка, єп. Арефусійського, Кирила, диякона, та інших багатьох (бл. 364). Прп. Іоана, пустельника (IV). Свт. Євстафія, спов., єп. Вифинійського (IX).

Поминання померлих.

Літургія за чином свт. Іоана Золотоустого.

Євр., 313 зач., VI, 9 – 12. Мк., 31 зач., VII, 31 – 37.

За спокій: 1 Кор., 163 зач., XV, 47 – 57. Ін., 16 зач., V, 24 – 30

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧІР'І в п'ятницю ввечері служба прп. Іоана Лівствичника з 30 березня) або інша служба із 30 березня, а також заупокійний канон Октоїха, глас 6-ий (з ранньої суботи, без ірмосів). **Канон Богородиці не співається**, оскільки замінюється заупокійним. Після 3-го Трисвятого – кондак, глас 8-ий: «Зі святыми упокой ...» (замість «Господи Сил ...»). «Господи, помилуй» (40), «Ти, що кожного часу ...», «Господи, помилуй» (тричі), «Слава, і нині», «Чеснішу від херувимів ...», «Іменем Господнім ...». Виголос: «Молитвами святих отців наших ...». Читець: «Амінь». Молитва: «Непорочна, Пречиста ...», «І дай нам, Владико ...», «Преславна Приснодіво ...», «Уповання моє Отець ...». Священник: «Слава Тобі, Христе Боже ...». «Слава, і нині». «Господи, помилуй» (тричі). «Благослови». Відпуст малий: «Христос, істинний Бог наш ...». Звичайне прощення. Ектенія: «Помолимося ...».

Полуношниця звичайна – суботня.

НА РАННІЙ після 16-ої кафизми сідальні Октоїха, глас 6-ий зі своїми стихами. «Слава, і нині» – Богородичний не-

дільні поточного гласу. Далі за зразком ранньої суботи другого тижня Великого Посту.

НА ЧАСАХ – тропарі: «Апостоли, мученики і пророки...» (суботи). «Слава» – заупокійний тропар: «Пом'яни Господи...». Кондак: «Зі святыми упокой...».

ЛІТУРГІЯ за чином свт. Іоана Золотоустого.

Блаженні гласу – 6.

Після входу – тропарі, глас 2-ий: «Апостоли, мученики і пророки ...», «Пом'яни, Господи, як благий ...». «Слава» – кондак, глас 8-ий: «Зі святыми упокой ...», «І нині» – Богородичний, глас той самий: «Тебе і стіну, і пристанище ...».

Прокимен – дня (суботи), глас 8-ий: «Радуйтеся праведні ...», стих: «Блаженні, ті кому прощено беззаконня ...»; і заупокійний, глас 6-ий: «Душі їх у блаженстві перебуватимуть».

Апостол і Євангеліє – суботи 4-го тижня і заупокійні.

Алилуарій – дня (суботи): «Взивали праведні ...», стих: «Багато скорбот у праведних ...»; і заупокійний: «Блаженні, кого обрав ...».

30 БЕРЕЗНЯ, неділя

Неділя 4-та Великого посту. Глас 7-ий.

Прп. Іоана Лівствичника (649) (цього року перехідне святкування преподобного збіглося із днем пам'яті святого). Прор. Іоада (X ст. до Р. Х.). Апп. Сосфена, Аполоса, Кифи, Кесаря і Епафродита. Св. Євули, матері вчм. Пантелеймона (бл. 303). Прп. Іоана, безмовника (VI). Прп. Зосими, єп. Сиракузького (бл. 662). Свт. Софронія (Кришталевого), єп. Іркутського (1771).

Літургія за чином свт. Василя Великого.

Ран. – Єв. 7-е, Ін., 63 зач., XX, 1 – 10.

Літ. – Євр., 314 зач., VI, 13 – 20. Мк., 40 зач., IX, 17 – 31.

Прп.: Еф., 229 зач., V, 8 – 19. Мф., 10 зач., IV, 25 – V, 12.

Недільна служба Октоїха звершується разом зі службою Тріоді.

Примітка. Служба прп. Іоана Лівствичника з 30 березня або інша служба із 30 березня, переноситься на велике повечір'я на вечір п'ятниці.

НА ВЕЛИКИЙ ВЕЧІРНІ «Блажен муж» – кафизма вся.

На «Господи, взиваю» стихирі на 10: воскресні, глас 7-ий – 7, і Тріоді (прп. Іоана), глас 8-ий – 3. «Слава» – Тріоді (прп. Іоана), глас 5-ий: «Преподобний отче...», «І нині» – догматик, глас 7-ий: «Матір'ю природно...».

Вхід. Прокимен дня.

На літії стихира храму. «Слава, і нині» – Богородичний недільний за гласом стихирі храму, зі стиховних.

На стиховні стихирі недільні, глас 7-ий. «Слава» – Тріоді (прп. Іоана), глас 2-ий: «Прославимо Іоана — ангела на землі і на небесах чоловіка Божого...», «І нині» – Богородичний недільний, глас той самий: «О нове чудо, вище за всі давні чудеса!...».

Після Трисвятого – «Богородице Діво...» (тричі).

НА РАННІЙ на «Бог Господь» – тропар неділі, глас 4-ий (двічі). «Слава» – тропар Тріоді (прп. Іоана), глас 1-й: «Пустельним жителем...», «І нині» – Богородичний воскресний, глас той самий: «Коли Гавриїл звістив...».

Кафизми 2-га і 3-тя. Малі ектенії. Сідальні воскресні (Октоїха)

Непорочні [1] (див. Типікон, гл. 17). «Ангельський собор...». Іпакої, ступеневі і прокимен – гласу. Євангеліє не-

дільне 7-ме. «Воскресіння Христове бачивши...». Після 50-го псалма: «Слава» – Тріоді, глас 8-ий: «Покаяння відкрив мені двері...», «І нині» – Богородичний Тріоді, глас той самий: «На стежки спасіння...». Глас 6-ий: «Помилуй мене, Боже...», і стихира Тріоді, глас той самий: «Множество вчинених...».

Канони: недільний з ірмосом на 4 (ірмоси раз), Богородиці (Октоїха) на 2, Тріоді – 1-ий (про того, що потрапив до рук розбійників) на 4 і 2-ий (прп. Іоана) на 4.

Примітка. «Канони: неділі (гласу) з Богородичним на 6: і Тріоді на 4, глас 5-й: і святого на 4, глас 8-й» (Типікон, гл. 49, «Неділя 4-та святого посту»). Дане розпорядження Уставу може бути пояснене як вказівка на спів трьох канонів: недільного з ірмосом і Богородичного на 6 (ірмоси раз), Тріоді - 1-го (про того, що потрапив до рук розбійників) на 4 і 2-го (прп. Іоана) на 4. (Порівн.: Типікон, гл. 49, «В Неділю 5-ту святого посту».)

Біблійні пісні «Співаймо Господеві...».

Катавасія «Відкрию уста мої...».

Після 3-ої пісні – кондак та ікос Тріоді (прп. Іоана), глас 4-ий; сідальний Тріоді, глас 5-ий: «Пречистий Хрест Твій Спасе...». «Слава» – сідальний Тріоді (прп. Іоана), глас 4-ий: «Засяявши чеснотами до небес...», «І нині» – Богородичний

Тріоді, глас той самий: «Той, Хто на престолі...».

Після 6-ої пісні – кондак та ікос неділі, глас 7-ий.

На 9-й пісні співаємо «Чеснішу».

Після 9-ої пісні – «Свят Господь Бог наш». Екзопостила-рій недільний 7-ий. «Слава» – світільний Тріоді (прп. Іоана): «Шкідливих пристрастних принад світу уникнув ти, отче преподобний...», «І нині» – Богородичний Тріоді: «Як істинну Богородицю...».

«Все що дише...» і хвалітні псалми.

На хвалітних стихах недільні, глас 4-ий – 8; потім стих: «Воскресни, Господи Боже мій, нехай піднесеться рука Твоя,/ не забудь убогих Твоїх до кінця», і самогласний Тріоді, глас 1-й: «Прийдіть, потрудімось...». «Слава» – той самий самогласний, «І нині» – «Преблагословенна еси...».

Велике славослів'я. Після Трисвятого – тропар недільний: «Спасіння світові...».

Перед 1-им часом на «Слава, і нині» – стихира євангельська 7-ма.

НА 1-МУ І 6-МУ ЧАСІ – тропар недільний (гласу). «Слава» – тропар Тріоді (прп. Іоана). Кондак Тріоді (прп. Іоана).

НА 3-МУ І 9-МУ ЧАСІ – тропар недільний (гласу). «Слава» – тропар Тріоді (прп. Іоана). Кондак недільний.

ЛІТУРГІЯ за чином свт. Василя Великого.

На проскомидії заготовлюються три Агнця – для середи, четверга і п'ятниці.

Блаженні гласу – 8.

Після входу – тропарі і кондаки:

У храмі Господському – тропар недільний, тропар Тріоді (прп. Іоана). «Слава» – кондак Тріоді (прп. Іоана), «І нині» – кондак недільний.

У храмі Богородиці – тропар недільний, тропар храму, тропар Тріоді (прп. Іоана); кондак недільний. «Слава» – кондак Тріоді (прп. Іоана), «І нині» – кондак храму.

У храмі святого – тропар недільний, тропар храму, тропар Тріоді (прп. Іоана); кондак недільний, кондак храму. «Слава» – кондак Тріоді (прп. Іоана), «І нині» – «Заступнице християн...».

Прокимен, алилуарій і причасний – неділі і прп. Іоана.

Апостол і Євангеліє – Неділі 4-ої Великого посту і прп. Іоана.

Замість «Достойно є» – «Тобою радується...».

Примітка. «На трапезі споживається така сама їжа, як і в попередні Неділі» (Типікон, гл. 49, «Неділя 4-а святого посту»).

[1] На практиці замість Непорочних на недільних всенічних зазвичай співається поліелей.

31 БЕРЕЗНЯ, понеділок

5-й тиждень Великого посту. Сщмч. Іпатія, єп. Гангрського (бл. 326). **Прп. Іпатія, цілителя Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIV).** Прп. Аполонія Єгипетського (IV). Сщмч. Авди, єп. Перського, і Веніаміна, диякона (418 – 424). Прп. Іпатія, ігумена в Руфіянах (бл. 446). Прмц. Марії Паризької (1945).

Звершується великопісна служба п'ятого тижня зі службою сщмч. Іпатія, єп. Гангрського без святокового знаку.

На 6-му часі: Іс. XXXVII, 33 – XXXVIII, 6. На веч.: Бут. XIII, 12 – 18. Притч. XIV, 27 – XV, 4.

ВЕЧІРНЯ. Детальний виклад порядку богослужіння в Неділю вечора 2 березня

Кафизми немає.

На «Господи, взиваю» стихах на 10: 4 стихах покаянні Октоїха, глас 7-ий (дві – зі стихир на стиховні вечора, дві інші – зі стиховних стихир ранньої), Тріоді, глас 3-й і глас 7-й – 3, і стихах свящмч. Іпатія та ін., глас 8-й – 3. «Слава, і нині» – Богородичний Мінеї, глас той самий: «Дівства сосуд...».

Вхід з кадилом. «Світло Тихе». Співається великий прокимен, глас 8-й: «Не відверни лиця Твого ...», зі стихами (за звичаєм).

На стиховні стихах Тріоді, глас 7-й і глас 6-й (зі звичайними приспіваними). «Слава, і нині» – Богородичний Тріоді, глас 6-й.

Молитва прп. Єфрема Сиріна читається **із трьома великими поклонами** (без малих). Закінчення вечірні великопостове (2 березня.).

НА МАЛОМУ ПОВЕЧІР'І в неділю ввечері співається служба прп. Прп. Микити, сповідника, ігумена обителі Мидикійської (з 3 квітня, з четверга 5-го тижня Великого посту.)

Примітка. Канон Богородиці на повечір'ї у неділю уввечері не співається, оскільки напередодні звершувалося всенічне бдіння.

Полуношниця, рання, часи із зображальними та вечірньою. Детальний виклад загального порядку богослужіння та його особливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

НА РАННІЙ – кафизми 4-та, 5-та і 6-та. На 1-му часі – кафизми немає; на 3-му часі – кафизма 7-ма; на 6-му часі – кафизма 8-та; на 9-му часі – кафизма 9-та.

НА ВЕЧІРНІ – кафизма 10-та.

1 КВІТНЯ, вівторок

Прп. Марії Єгипетської (522). **Прп. Геронтія, канонарха Києво-Печерського, в Дальніх печерах (XIV).** Прп. Макарія, ігумена Пелікитської обителі (бл. 830). Мчч. Геронтія і Василіда (III). Прав. Ахаза.

На 6-му часі: Іс. XL, 18 – 31. На веч.: Бут. XV, 1 – 15. Притч. XV, 7 – 19.

НА ВЕЛИКОМУ ПОВЕЧІР'І в понеділок ввечері – канон Богородиці, і служба сщмч. Агафопода, диякона, мчч. Феодула, читця, та інших з ними (з 5 квітня – суботи акафіста).

Полуношниця, рання, часи із зображальними та вечірньою. Детальний виклад загального порядку богослужіння та

його особливості його див. в схемах першого тижня Великого посту.

НА РАННІЙ – кафизми 11-та, 12-та і 13-та. На 1-му часі – кафизма 14-та; на 3-му часі – кафизма 15-та; на 6-му часі – кафизма 16-та; на 9-му часі – кафизма 18-та.

НА ВЕЧІРНІ – кафизма 19-та.